

Activiteitenplan 2009

6.1.3 Publicaties

- Praktijkvoorbeelden 2008/2009 (uit de clusters)
- Kennisgids 2009
- De MBO Krant (zie hieronder)
- Competentiewijzer HBO
- Competentiewijzer VMBO
- Praktijk: hoezo?
- Handreiking examinering beroepscompetenties
- Generiek model WerkPlekLeren

De MBO krant in beeld

De MBO krant verschijnt tien keer per jaar. De oplage is tenminste 20.000. Doelgroep zijn diegenen die werkzaam zijn bij een MBO school en de relevante stakeholders. De krant beoogt de doelgroepen te informeren over de voortgang, resultaten, inhoud en weerbarstigheden van het implementatieproces. Kenmerk van de MBO krant is het feit dat de doelgroep, de scholen dus tegelijkertijd ook de rol hebben van toeleveranciers van de inhoud. Immers de essentie is dat er naast de websites een informatiebron is in print met een brede verspreiding.

6.2 Stabiliteit in beleid

6.2.1 *Beoogd resultaat*

Het op basis van de kernpunten van de MBO Transitie en de geformuleerde procesdoelstellingen voor 1 augustus 2010 uitvoering van monitor activiteiten, die betrekking hebben op het MBO beleid en in de vorm van radarberichten een concrete bijdrage leveren aan het vlot en succesvol verloop van het proces van implementatie van de nieuwe kwalificaties en de daarmee samenhangende modernisering van het MBO.

6.2.2 *Activiteiten*

Op verzoek van de beleidsdirectie BVE de (mogelijke) effecten in kaart brengen van (voorgenomen) beleid op het implementatieproces

Activiteitenplan 2009

Het op eigen initiatief uitbrengen van een of meer radarberichten inzake feiten, ontwikkelingen, (voorgenomen) beleid die de implementatie bevorderen, belemmeren dan wel blokkeren. Een radarbericht is exclusief bestemd voor de beleidsdirectie.

6.3 Onderzoek & Ontwikkeling

6.3.1 *Beoogd resultaat*

Zicht krijgen op de beoordeling en waardering van de modernisering van het MBO van de zijde van leerlingen, docenten, bedrijven, hoger beroepsonderwijs. In kaart brengen van onderzoeken en onderzoeksresultaten, waarvan de inhoud relevant is voor de implementatieprocessen op het niveau van de scholen. Het landelijk inzichtelijk maken van onderzoeksresultaten respectievelijk publicaties van scholen zelf, die een aanwijsbare relevantie hebben voor het proces van implementatie. MBO 2010 is mede ontwerper van de onderzoeksagenda van het Centrum Beroepsonderwijs Educatie. MBO 2010 richt de focus mede op het genereren van informatie wat betreft de organiseerbaarheid, betaalbaarheid, efficiency en de effectiviteit van competentiegericht beroepsonderwijs meer in het bijzonder aspecten als maatwerk, flexibilisering en examinering.

6.3.2 *Activiteiten*

* Tijd van Verandering, 2010 in zicht.

- Reisverslag gesprekken met docenten.
- MBO.HBO, de constructieve frictie nader bezien.
- Het via www.marktplaatsmbo.nl en/of distributie in print toegankelijk maken van implementatie relevante publicaties van MBO scholen.
- Opleveren van voorstellen voor de onderzoeksagenda van het Centrum Beroepsonderwijs Educatie.
- Een business model voor een MBO school (ROC/AOC of vakschool) die opleidingen verzorgt op basis van de competentiegerichte kwalificatiestructuur.

Activiteitenplan 2009

6.4 Voortgangsgesprekken

6.4.1 Beoogd resultaat

Het in kaart brengen van de voortgang en de kwaliteit van de implementatie van de nieuwe kwalificaties en de daarmee samenhangende moderniseringsmaatregelen. Dit op basis van de voortgangsplannen van de scholen. Alsmede de ondersteuning van de Colleges van Bestuur.

6.4.2 Activiteiten

- Het beschikbaar stellen van adviescapaciteit in de figuur van de kritische vriend voor maximaal twee dagdelen per jaar aan scholen die daarvoor opteren (de zogenaamde follow-up gesprekken).
- Het interviewen van de Colleges van Bestuur naar aanleiding van de voortgangsplannen 2009.
- Uitbrengen van de rapportage Op weg naar 2010, de finale in zicht ten behoeve van de Staatssecretaris.
- Beschikbaar stellen van één of meer casusbeschrijvingen voor interne audits ten aanzien van de "stand van de implementatie". De casusbeschrijvingen kunnen zowel betrekking hebben op ervaringsgegevens van scholen op dit punt als het ontwerp van audits.
- Het in kaart brengen van aandachtspunten voor de Staatssecretaris, potentiële activiteiten van MBO 2010 in coproductie met of op titel van co financier van de betreffende school en van gevraagde ondersteuning activiteiten.

6.5 De accountgesprekken

6.5.1 Beoogd resultaat

De producten van de scholen zelf zijn in kaart gebracht en via www.marktplaatsmbo.nl en/of in print toegankelijk gemaakt voor de gehele MBO sector. En de Herontwerpschool dan wel de MBO Academie bieden werkconferenties en workshops aan, waarbij de inhoud van de genoemde producten de basis vormt. De producten en diensten van MBO 2010 zijn op een succesvolle wijze in de markt gezet en vinden dus gretig aftrek. Het aanbod van MBO 2010 sluit één op één aan bij de vragen van de scholen. En de gesprekken van de accountmanagers met de scholen leveren een bijdrage aan de totstandkoming van even realistische als complete schoolbeelden.

Activiteitenplan 2009

6.5.2 De opdracht en de activiteiten

De accountmanagers hebben de opdracht:

- Bij de scholen good en best practices op te sporen die via print of de digitale marktplaats worden verspreid en/of gebruikt worden bij het aanbod van de Herontwerpschool dan wel de MBO Academie.
- De ondersteuningsproducten, -instrumenten en -diensten van MBO 2010 onder de aandacht te brengen.
- Vraagverkenningen uit te voeren naar verdere ondersteuning.
- Frequent te overleggen met de contactpersonen binnen de scholen.
- Zorg te dragen voor de verslaglegging van de gesprekken van het interviewteam met de Colleges van Bestuur.
- Schriftelijk te rapporteren aan het procesmanagement, de kritische vrienden en de algemeen projectleider over de resultaten van het werk.
- Voorstellen te formuleren voor de landelijke verspreiding van schoolproducten en het aanbod van de Herontwerpschool respectievelijk de MBO Academie.

7 Introductie op de Programmalijnen.

7.1. Resultaat en verantwoordelijkheid

De nu volgende hoofdstukken beginnen telkens met de beschrijving van het beoogde resultaat. Dat is niet het resultaat dat MBO 2010 moet realiseren. Immers het procesmanagement vervult een ondersteunende rol om het beoogde resultaat te realiseren. Het is wel bedoeld om inzichtelijk te maken wat het beoogde resultaat is op basis van de geformuleerde ambities en doelstellingen. Daarbij heeft MBO 2010 getracht de beleidsagenda van de overheid en de doelstellingen en ambities van de scholen zo samenhangend, volledig en correct mogelijk te beeld te brengen.

7.2. Drie beschrijvingen, samenhangende aanpak

De drie volgende hoofdstukken bevatten een beschrijving van de activiteitenprogramma's van de onderscheiden programmalijnen. Deze opzet is noodzakelijk, maar heeft het risico dat een beeld wordt gecreëerd of sprake is van drie separate operaties. Dat is echter niet het geval, integendeel. De

Activiteitenplan 2009

implementatie van de nieuwe kwalificaties die leiden tot vernieuwingen op het gebied van programmering, inrichting en examinering heeft directe verbindingen met de programma's op het gebied van bedrijfsvoering en professionalisering.

Een drietal voorbeelden :

- De beroepspraktijkvorming neemt een belangrijke inhoudelijke positie in. Dat heeft direct gevolgen voor het vereiste kwaliteitsniveau. Met name op punten als relatiebeheer met bedrijven, begeleiding van leerlingen, organisatie, informatie en communicatie. Dat gegeven stelt specifieke eisen aan de inrichting en kwaliteit van de bedrijfsvoering en de professionele standaard van management, docenten en staf.
- Intensivering van de leerlingbegeleiding heeft directe gevolgen voor de registratie van de studievoortgang. Daarvoor zijn geschikte systemen noodzakelijk.
- Het werken met digitale management tools op het gebied van bedrijfsvoering stelt andere functie eisen en heeft derhalve gevolgen voor de professionalisering programma's.

Activiteitenplan 2009

8 Programma Inhoud

8.1 Beoogd resultaat

Het MBO beschikt in 2010 over een set van kwalitatief hoogwaardige kwalificaties, op basis waarvan goede beroepsopleidingen gemaakt kunnen worden. Kwaliteitskenmerken: uitvoerbaar, studeerbaar, transparant, samenhangend, examineerbaar. En organiseerbaar, betaalbaar en effectief. Het MBO beschikt in 2010 tevens over een kwalitatief hoogwaardig systeem van examinering en diplomering, dat aansluit bij de eisen van de competentiegerichte kwalificaties. Dat even deugdelijk als financieel realistisch is. En een verankerd en algemeen gewaardeerd civiel effect garandeert.

Elke school beschikt over een cyclus van Planning & Control die ook inzicht geeft in de inhoudelijke kerngegevens. Het onderwijsprogramma is evenwichtig en transparant. De stages zijn op orde. Dit wat betreft de programmering, de inrichting en de methodiek van beoordeling, maar vooral ook wat betreft de *basics*. Dus: relatiemanagement ten aanzien van leerbedrijven, het leren op de werkplek, begeleiding van de leerlingen en de communicatie met en de informatie naar het betreffende bedrijf zijn op orde. Kortom: stages leveren daadwerkelijk meerwaarde op voor school, bedrijf en *last but not least* de leerling.

De school is gewoon een goede school. Dus biedt elke leerling de mogelijkheid de eigen ambities, talenten en mogelijkheden maximaal te benutten. Dat stelt eisen aan de leerling en aan de school. Onderwijsconcepten en kwalificaties sluiten dan ook één op één aan bij de kenmerken van zowel volle tijd als deeltijdopleidingen. En differentiëren naar niveau, zodat zowel de leerling die opteert voor een specifieke vakopleiding als de leerling die opteert voor een opleiding gericht op middenkader en doorstroom onderwijs krijgen waarop ze recht hebben.

In termen van focus en prioriteiten betekent dit voor MBO 2010 :

* Sterke inzet op de experimentclusters , die zijn gericht op ontwikkeling en uitwisseling van materiaal, informatie en ervaringen ten behoeve van het ontwerp, de programmering en inrichting van de opleidingen. En op het uittesten van de kwalificatie dossiers voor wat betreft uitvoerbaarheid, studeerbaarheid, samenhang, transparantie en volume.

* Examinering.

* Examineerbaarheid mede in relatie met het civiel effect.

* Beroepspraktijkvorming.

Activiteitenplan 2009

Experimenten MBO 2008 – 2009

Resultaatgericht realiseren met Vakmanschap

“Op 1 augustus 2010 moeten we met een gerust hart kunnen overgaan tot de brede en verplichte invoering van het competentiegerichte middelbaar beroepsonderwijs”.

“Met een gerust hart” betekent vertrouwen in de kwaliteit van de nieuwe opleidingen in het middelbaar beroepsonderwijs. Vertrouwen dat is gestoeld op de waardering van leerlingen, bedrijfsleven en hoger beroepsonderwijs. En vertrouwen in het vermogen van allen, die binnen en buiten de school direct betrokken zijn bij de uitvoering van het beroepsonderwijs.

De missie voor de experimentclusters MBO 2010 is dan ook: op resultaatgerichte en vakkundige wijze ondersteunen van de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiestructuur.

8.2 De focus

De focus van de experimenten is in 2008- 2009 gericht op

- Programmering
- Onderwijskundige inrichting
- Examinering
- Stages
- De kwalificaties, die zijn geënt op het format 2007
- De consequenties die de implementatie van de nieuwe kwalificaties heeft voor de bedrijfsvoering en het HRM-beleid van de scholen

Activiteitenplan 2009

8.3 Taakstelling

De Experimentclusters

- Leveren een aanwijsbare bijdrage aan de opbouw van kennis en expertise alsmede aan de uitwisseling ervan.
- Zijn gericht op de productie dan wel de overname van praktijkvoorbeelden waarvan de directe toepasbaarheid, het praktisch nut en de kwaliteit bewezen is.
- Hebben een open oog & oor voor goede praktijkvoorbeelden die ontwikkeld zijn in andere sectoren respectievelijk bij andere organisaties zoals de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven. Praktijkvoorbeelden die voldoen aan de eerder genoemde criteria.
- Zijn derhalve gericht op overnemen, aanpassen en in gebruik nemen. Niet op het "wiel uitvinden".
- Zorgen voor het in kaart brengen van praktijkvoorbeelden en de periodieke publicatie ervan. De beste worden vastgelegd in de jaarrapportage.
- Verzamelen op een vakkundige wijze informatie over de bevindingen en ervaringen met de nieuwe kwalificaties. Informatie die een zodanige kwaliteit en toegankelijkheid heeft, dat de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven die kunnen benutten voor de verdere kwaliteitsverbetering en het onderhoud.
- Communiceren de verzamelde informatie op de themadomeinen professionalisering personeel en bedrijfsvoering naar het procesmanagement.

8.4 Kwalificaties en examenprofielen: speciale opdracht

De kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven hebben de totale set van nieuwe kwalificaties opgeleverd, die vanaf het cursusjaar 2008-2009 in bedrijf worden genomen. Duidelijk is dat een aanzienlijke kwaliteitsverbetering heeft plaatsgevonden in vergelijking met de eerste generatie. Maar het zijn tekentafelschoonheden. Deze dienen in de praktijk te worden beproefd, waarbij vragen & zaken aan de orde zijn, als:

- De uitvoerbaarheid wat betreft de programmering en inrichting van het onderwijs.
- De uitvoerbaarheid ten aanzien van het beschikbare volume aan onderwijstijd i.c. 80% van de nominale opleidingsduur.
- De status van deel C.

Activiteitenplan 2009

- De mate waarin kwalificaties geënt zijn op de onderscheiden opleidingsniveaus, leerwegen en waar aan de orde doorstroomdoelstellingen.
- De mate waarin dubblures voorkomen.
- De functionaliteit van de uitstroomdifferentiaties.
- De afstemming met Nederlands, rekenen, moderne vreemde talen en burgerschapscompetenties.
- Het in kaart brengen van "certificeerbare eenheden". Dit ten behoeve van leerlingen die een opleiding voortijdig beëindigen en voor (werkende) volwassenen in verband met het civiel effect (arbeidsmarkt. En HBO vervolgopleiding) van de onderscheiden onderdelen van de opleiding.

Recent zijn tussen de diverse betrokken organisaties afspraken gemaakt over de productie van examenprofielen. Dit onder verantwoordelijkheid van de MBO Raad. Zodra de eerste concepten zijn opgeleverd is het noodzakelijk die in de praktijk uit te testen. Immers wat geldt voor de kwalificaties geldt ook voor de examenprofielen: het zijn tekentafelschoonheden. De experimentclusters testen de examenprofielen uit op basis van criteria als uitvoerbaarheid, transparantie en samenhang met de kwalificatiedossiers.

De testopbrengsten van kwalificaties zowel als examenprofielen worden beschikbaar gesteld aan de betreffende kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven, de paritaire commissies en het coördinatiepunt. Om goed onderwijs te kunnen verzorgen is de beschikbaarheid van kwalificaties die voldoen aan het predikaat kwalitatief hoogwaardig een noodzakelijke randvoorwaarde.

8.5 Verbindingen maken

De experimentclusters acteren op het domein van het primaire proces: programmering, inrichting en examinering van het onderwijs. In de praktijk van alledag worden docenten, instructeurs en praktijkbegeleiders geconfronteerd met de consequenties wat professionalisering en bedrijfsvoering betreft. Ten behoeve van de ondersteuningsactiviteiten op die twee genoemde gebieden is het noodzakelijk dat de experimentclusters ook die consequenties in kaart brengen en voorzien van voorstellen ten behoeve van ondersteuning. Daarbij zijn organiseerbaarheid, betaalbaarheid, efficiency, effectiviteit belangrijke referentiepunten.

8.6 Bèta Techniek

Het Platform Bèta Techniek heeft een Ambitieprogramma MBO vastgesteld. Uitvoering ervan vindt plaats binnen de kaders en doelstellingen van herontwerp mbo i.c. de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiestructuur. Voor de twintig scholen die deelnemen aan het

Activiteitenplan 2009

Ambitieprogramma verzorgt het procesmanagement zogenaamde "Plus Programma's", die het Platform financiert.

8.7 Experiment arbeidsmarkt gekwalificeerd assistent

In maart 2008 heeft MBO 2010 het eindadvies "*De laatste kwalificatiekaart*" aangeboden aan de Staatssecretaris. In overleg met de beleidsdirectie BVE voert MBO 2010 ook de periode tot augustus 2010 de regie over het experiment. Dit met beperkte projectleiding. In september 2009 respectievelijk 2010 levert MBO 2010 een activiteitenverslag in bestemd voor de beleidsdirectie BVE.

8.8 Verdere activiteiten MBO 2010, inhoud

- Een netwerk sleutelfiguren paritaire commissies zorgt ervoor dat de opgedane kennis en ervaringen in de experimentclusters direct gecommuniceerd worden naar de andere onderwijsexperts in de genoemde commissies.
- Een netwerk van praktijkmensen (community of practices) rond examinering en diplomeren hebben de opdracht te zorgen voor kennisdeling en -verspreiding wat betreft de examenpraktijk en het 'evidence based' maken ervan.
- Inrichting en operationalisering van een expertgroep Beroepspraktijkvorming & Bedrijfsvoering. Deze groep heeft als opdracht goede voorbeelden te verzamelen dan wel goede voorbeelden te bewerken die een aanwijsbare bijdrage leveren aan de kwaliteitsverbetering van de stages. Focuspunten: relatiemanagement, begeleiding van leerlingen, informatie & communicatie, kennis van de bedrijven, organisatie en bedrijfs enquêtes.
- MBO-HBO. Project gericht op het breed toegankelijk maken en verspreiden van de Fontys Competentiewijzer. Het verzorgen van workshops voor het gebruik ervan. Beoogde opbrengst: op basis van een algemeen aanvaarde standaard de (perspectiefrijke) doorstroom naar het HBO verankeren.
- VMBO-MBO: de productie en distributie van een competentiemeter VMBO-MBO geënt op de methodiek van de MBO.HBO meter.
- Stimuleren van levendig verkeer op www.marktplaatsmbo.nl op het gebied van uitwisseling van goed en best practices. Specifiek wordt de uitwisseling van instrumenten en leermiddelen en het hergebruik gestimuleerd.

Activiteitenplan 2009

8.9 Activiteiten MBO 2010 als co – regisseur van het Platform Beroepsonderwijs

Vooraf

In de loop van 2008 is in goed overleg met de beleidsdirectie BVE een set werkafspraken gemaakt tussen het Platform Beroepsonderwijs, het Platform Beta Techniek en MBO 2010. deze afspraken zijn vastgelegd in brochure "*Innovatiecoalitie voor het Middelbaar Beroepsonderwijs*". Deze brochure is breed verspreid in de MBO sector. Korthedshalve wordt naar de inhoud ervan verwezen. De rol van MBO 2010 is dus een andere dan bij de activiteiten zoals bovenstaand zijn beschreven. Voor de rol van MBO 2010 wordt korthedshalve verwezen naar paragraaf 3.6. van dit plan. Op het moment van publicatie van het Activiteitenplan 2009 is MBO 2010 betrokken bij de volgende projecten :

- Project werkplekieren. Samenwerkingspartners : het Platform Beroepsonderwijs, Programma management ondersteuning leerbedrijven, IVA. Beoogde opbrengst is een generiek werkmodel voor werkplekieren. Ten behoeve van continuïteit en doorontwikkeling wordt een platform opgezet analoog aan dat van PARELL.
- Project Loopbaanleren. Samenwerking partner : het Platform Beroepsonderwijs. Beoogde opbrengst van het project is het genereren van harde gegevens over de praktijkervaring wat betreft de keuze voor school, schoolloopbaan en arbeidsmarktloopbaan. Tevens wordt aandacht besteed aan aspecten met betrekking tot professionalisering en bedrijfsvoering. Dit in verband met de onderlinge verwevenheid.

Activiteitenplan 2009

9. Programma Bedrijfsvoering

9.1 Beoogd resultaat

De scholen hebben de onderwijslogistiek op orde. Dus de organiseerbaarheid van onderwijs dat variëteit in werkvormen, competentiegerichte kwalificaties en een productieve samenwerking met bedrijven op het punt van stages als kenmerk heeft. Daarbij is de focus gericht op aspecten als voorspelbaarheid, betrouwbaarheid, financiering, haalbaarheid. En op thema's als planning & roostering, aanwezigheidsregistratie, onderwijstijd, de begeleiding van deelnemers, de examinering en het managen van de voortgang. Dit in termen van slimme organisatievormen, dus haalbaarheid en financiering.

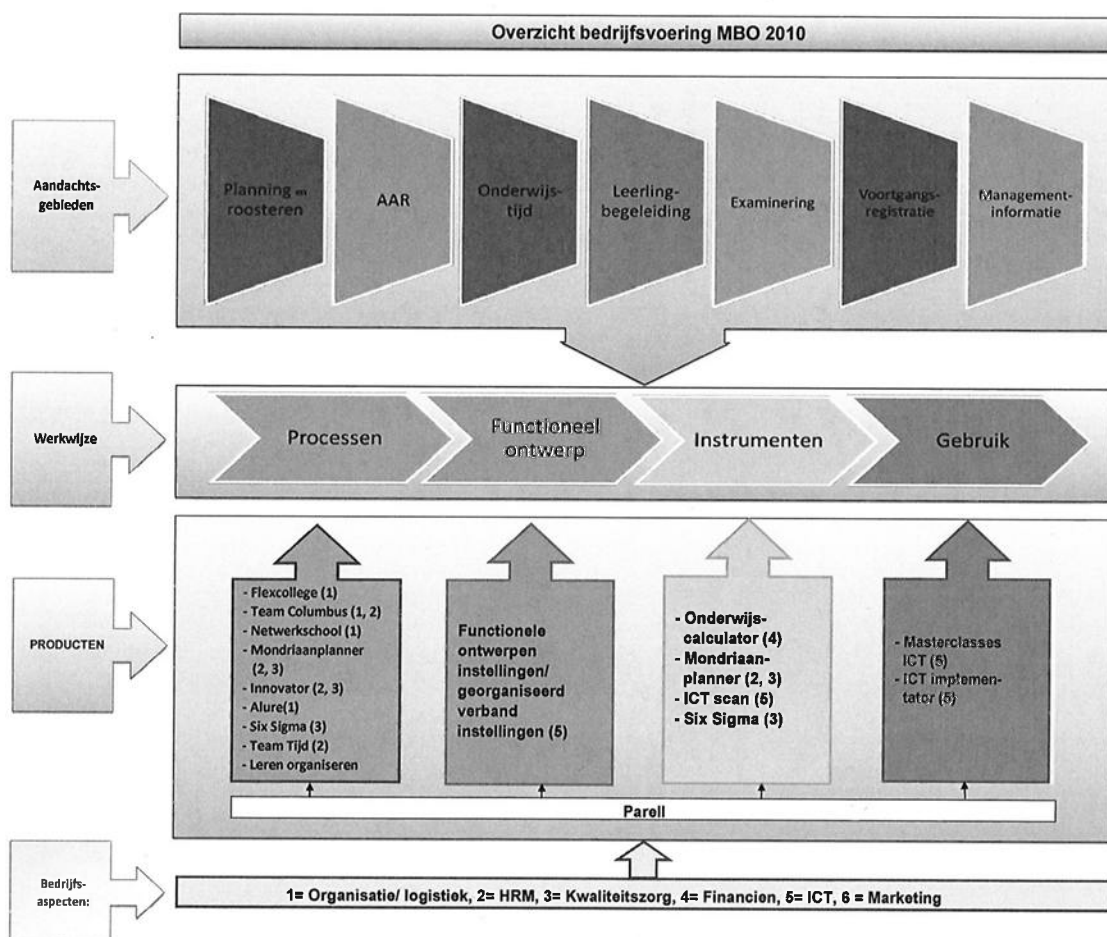
Randvoorwaarde voor een succesvolle bedrijfsvoering is de beschikbaarheid van systemen al of niet "ICT-driven". Scholen beschikken dan ook over een systeemhuishouding die naadloos aansluit bij de inhoudelijke- en financiële eisen die het MBO-onderwijs stelt. Kenmerken hierbij zijn de variëteit aan werkvormen, de vloeiende samenwerking tussen school en bedrijf, de registratie van aanwezigheid, studievoortgang en studieafrondding en de planning van de inzet van middelen, ruimten en personeel. Dus een zowel op inhoud als op middelen en randvoorwaarden geënte cyclus van planning en control.

Uiteindelijk is het beoogde resultaat zoals in alle tijden: gewoon een goede school zijn. Een school dus die inhoudelijke kwaliteit levert en derhalve de logistieke processen op orde heeft. De planning respectievelijk registratie van planning, onderwijs- examen- en stageorganisatie, studieresultaten, accountmanagement, roostering en financieel management verdienen het predikaat "gewoon goed". Daarvoor is een repertoire van goede al of niet ict gedreven systemen, audits en planningen noodzakelijk.

De meeste van de producten en diensten op het gebied van bedrijfsvoering hebben een directe link met de informatie – en communicatietechnologie dan wel volledig "ICT – driven". Daarmee is niet per definitie een oplossing gegeven voor de adequate uitvoering van het onderwijs respectievelijk de oplossing van de voorliggende problemen. Immers het succes van de genoemde instrumenten wordt bepaald door de mate waarin de mensen er mee omgaan, ze inzetten. Zo bezien zijn aspecten als een adequaat handelingsrepertoire en de juiste "mindset " evenzeer kritische succesfactoren.

Bedrijfsvoering is niet een "stand alone" programmalijn. Integendeel. De lopende transitie van de inhoud van het MBO genereert nieuwe programma's van eisen ten aanzien van de bedrijfsvoering van de school. De inzet van nieuwe systemen en "management tools" al of niet "ICT driven" vereist vervolgens weer personeel, dat in staat is daarmee op een succesvolle wijze te werken. Kortom : bedrijfsvoering heeft verbindingen met zowel de inhoud als de professionalisering.

Activiteitenplan 2009

Werkwijze MBO2010 bedrijfsvoering.

De focus bij procesmanagement bedrijfsvoering MBO2010 ligt op organiseerbaarheid (O), betaalbaarheid (€) en effectiviteit (F).

OEF leidt vaak tot oef en hoofdpijn bij verwezelijking van kwalitatief hoogstaande onderwijsprogramma's.

Procesmanagement bedrijfsvoering heeft op basis van de inventarisatie bij de instellingen zeven aandachtsgebieden geformuleerd waarop ondersteuning vanuit OEF als gewenst is aangegeven.

Bij elk van de zeven aandachtsgebieden start procesmanagement bedrijfsvoering bij de proceskant. Pas wanneer de processen bekend zijn kan een goed functioneel ontwerp plaatsvinden van instrumenten die de beschreven processen kunnen ondersteunen.

De productie dan wel nadere inrichting van instrumenten, zoals bijvoorbeeld ICT-systemen, vindt plaats op basis van functionele ontwerp.

Als laatste, maar belangrijkste, stap in de keten volgt uiteindelijk de toepassing dan wel het gebruik van al het hetgeen in planvorming en instrumentarium is opgeleverd.

Bij elk van de vier onderdelen van de keten heeft procesmanagement producten dan wel diensten ontwikkeld die de instellingen als hulpmiddelen kunnen gebruiken bij de invoering Herontwerp MBO2010

Activiteitenplan 2009

9.2 De activiteiten

- Verbeteren en versterken van de logistieke basis
- Realisatie aanpassingen in relatie met gewenst(e) flexibiliteit en maatwerk
- Beschikbaarheid voldoende en adequate kwantitatieve, naast de kwalitatieve stuurinformatie (Planning & Control)
- Delen van 'best practices': PARELL, People Soft, SAP en Magister scholen
- Oplevering ontwerpen : Triple A, PARELL projecten, People Soft
- Bewustzijn en vaardigheden teams vergroten: Columbus, Netwerkschool 1.0/1.1. en 2.0

Management en organisatie

- Modellen van begeleiding in kaart brengen aan de hand van Mondriaan model
- Functioneel ontwerp ICT systeem
- Productie kostenmodel
- Kennis van effecten vanuit nieuwe kaders, de *Op Koers* pilots
- Referentiemodel(len) selecteren en verspreiden
- Kostenanalyses ten aanzien van de verschillende modellen
- Inventariseren best practices op basis van opbrengsten PARELL-projecten
- Ontwerpen van voortgangsmeting van individuele dan wel clusters van samenwerkende scholen
- Managementinformatiesystemen zijn voldoende ontwikkeld en daadwerkelijk in gebruik
- Stimuleren van de productie, oplevering en implementatie van kwaliteitssystemen die niet alleen toegankelijk en functioneel zijn voor bestuur, top- en middenmanagement, maar ook voor docenten en teamleiders. Het gaat daarbij om het genereren van managementinformatie met een brede toegankelijkheid en een hoge functionaliteit.
- Concrete bijdrage leveren aan de toepassing van in de praktijk bewezen implementatiestrategieën, waaronder begrepen kwantitatieve doelstellingen en geënt op reële ambities en plannen.

Activiteitenplan 2009

- Concrete bijdrage leveren aan de transitie van een suboptimaal naar een optimaal niveau van de vijf punten genoemd bij de procesfocus. Dus: concrete vertaling van betekenisvolle, beïnvloedbare indicatoren, waarop sturing kan plaatsvinden.
- De bruikbare organisatieontwerpen in kaart (laten) brengen, toegankelijk maken en verspreiden.

Hetgeen betekent dat:

- De Netwerkschool 2.0 wordt gebruikt om zicht te krijgen op de bruikbare varianten.
- De Kennisnet-simulatie wordt gebruikt om de effecten van de diverse scenario's in kaart te brengen wat betreft kosten en inhoudelijke meerwaarde, op het punt van flexibiliteit en maatwerk voor leerlingen.
- De kostenmodellen van de onderscheiden scenario's in kaart worden gebracht en ter beschikking gesteld aan de scholen, die ze kunnen gebruiken om de financiële haalbaarheid van de onderwijsprogramma's te testen.
- De oplevering van het "cascomodel" en de "niveaumeter". Een methodiek om onderwijsprogramma's integraal en betaalbaar op te stellen waarin niveaumeting van het onderwijs in termen van studiepunten is verwerkt.
- Het in kaart (laten) brengen van werkzame voorbeelden
- Het (laten) ontwikkelen van arrangementen met een verschillende financiering. In dit kader:
- Zullen in 2009 werkzame modellen ten behoeve van voortgangsmeting en registratie onderzocht worden en ter beschikking worden gesteld aan de scholen.
- ICT-masterclasses worden georganiseerd ten behoeve van Colleges van Bestuur en het hoger (top)management.
- Het (laten) maken van arrangementen, waarbij de rol van de bedrijven een verschillende is en het in kaart brengen van de consequenties respectievelijk alternatieve oplossingen voor de scholen.
- Het toegankelijk maken en verspreiden van genoemde producten.
- De productie en oplevering van een brochure, die op een transparante en inhoudelijk onderbouwde wijze een beschrijving geeft van hetgeen scholen en bedrijven van elkaar wel

Activiteitenplan 2009

en niet kunnen verwachten. En inzicht geeft in succesvolle arrangementen. Dit in coproductie met de procesmanager Inhoud.

Activiteitenplan 2009

10. Programma Professionalisering

10.1 Beoogd resultaat

Elk personeelslid is in staat de eigen functie dan wel rollen met resultaat, kwaliteit en plezier uit te oefenen. Het eigenaarschap van het competentiegericht beroepsonderwijs berust bij het College van Bestuur, het top/middenmanagement, leidinggevend en aan teams, teams, de ondersteunende afdelingen, de HRM-professionals en 'last but not least' bij de individuele onderwijsgevende. Competentiegericht beroepsonderwijs is noch een bedreiging, noch een ontkenning van de eigen vakbekwaamheid, maar een eigentijdse vorm van middelbaar beroepsonderwijs die aansluit bij de capaciteiten en ambities van leerlingen, de vraag vanuit de arbeidsmarkt en het hoger beroepsonderwijs. De verschillende rollen en taken van onderwijsteams, individuele docenten, leidinggevend en de functionarissen verbonden aan ondersteunende afdelingen zijn duidelijk. Dat geldt ook voor de vereiste kwaliteiten en kwalificaties. De Colleges van Bestuur beschikken over voldoende vermogen op het gebied van implementatie- en transitie management. De scholen kennen een professionaliseringsbeleid, dat efficiency, effectiviteit en kwaliteit als vaste kenmerken heeft. En regelen zelf het eigen aanbod in de vorm van eigen Academies.

10.2 Focus en prioriteiten

Bij de uitvoering van programma's wordt telkens op concrete wijze het begrip professionalisering, dat op zich een container woord is, uitgewerkt op de diverse niveaus respectievelijk gericht op de onderscheiden functiegroepen:

- * Docenten.
- * Management.
- * Bestuur.
- * Ondersteunende functies.

De activiteiten respectievelijk de programma's worden daarop geënt. Daarbij is ook duidelijk om welke noodzakelijke kennis, vaardigheden, persoonlijke competenties en tools het gaat. De vraag is dus voortdurend: wat heb je nodig om in een x – situatie de goede zaken en de zaken goed te doen. Kortom: uiteindelijk gaat het om adequaat toegerust personeel.

Activiteitenplan 2009

Bijzondere aandacht is nodig voor de positie van de ondersteunende functionarissen/diensten. Dikwijls is sprake van een a – synchrone ontwikkeling zo blijkt uit onder meer de gesprekken van de “critical friends” met de Colleges van Bestuur van de MBO scholen. In de presentatie naar buiten is het noodzakelijk dat er geen beeld ontstaat van “alles moet”. Dat draagt noch bij aan zelfvertrouwen noch aan de motivatie. Het gaat erom duidelijk over het voetlicht te krijgen dat er sprake is van aanvullende activiteiten.

10.3 De activiteiten

- Het versterken van de eigen opleiding – en scholing infrastructuur van de scholen, waarbij het businessplan van de NOVA Acadmie als een van de referentiekaders geldt. MBO scholen kunnen al of niet op basis van een gemodificeerd business plan en al of niet in samenwerking met andere scholen beschikken over een eigen scholingsinfrastructuur ten behoeve van eigen management en personeel.
- Door middel van www.mboacademies.nl de kennis vergroten van de scholen over de opzet, de uitbouw en het onderhoud van een eigen MBO Academie, al dan niet in samenwerking met andere scholen.
- Het verder ontwikkelen van het concept van de MBO Academie in samenwerking met scholen die al over deze scholingsinfrastructuur beschikken.
- Inzetten van de MBO 2010 Herontwerpschool als uitvoerder dan wel als co-uitvoerder/organisator van scholingsactiviteiten die één op één gerelateerd zijn aan de implementatie van competentiegericht beroepsonderwijs.
- Samenwerkingsrelaties aangaan met (semi)publieke scholingsaanbieders als CINOP en KPC, zodat het aanbod voor het MBO zo naadloos mogelijk aansluit bij de vraag van de scholen.
- Opzetten van een Zomeracademie gericht op docenten, teamleiders, management.
- Activiteitenprogramma ontwikkelen en uitvoeren ten behoeve van de professionalisering van stagebegeleiders van de scholen.
- Het organiseren en cofinancieren van werkconferenties onderwijskundig leiderschap gericht op opleiding- en onderwijsmanagers (middenmanagement) in samenwerking met het Consortium voor Innovatie.
- De focusgroep HRM stelt een activiteitenagenda op, die tot stand komt op basis van een inventarisatie onder instellingen. Op basis van de agenda wordt een repertoire aan activiteiten uitgevoerd waar sprake is van professionaliseringsvragen die scholen gemeenschappelijk naar voren brengen. Tot de activiteiten behoren in ieder geval:

Activiteitenplan 2009

- Het in kaart brengen, zichtbaar maken en verspreiden van reeds beschikbare instrumenten op het gebied van personeelsmanagement en HRM.
- Het organiseren van werkconferenties ten behoeve van leidinggevenden en medewerkers van HRM afdelingen, waarbij verandermanagement en het verwerven van nieuwe routines de kern vormen van de programmering.

Prioriteit in genoemde agenda hebben de teamleiders..

- De organisatie en uitvoering van boardrooms voor bestuurders en topmanagement.
- De organisatie en uitvoering in coproductie met het Consortium voor Innovatie en de MBO Raad van masterclasses en innovatieconferenties gericht op de besturen respectievelijk het topmanagement.
- Organiseren van werkconferenties gericht op docenten, de leidinggevenden en medewerkers op het gebied van HRM. Beoogde opbrengst: de verdere professionalisering van teams bevorderen.

10.4 Activiteiten MBO 2010 als co regisseur van het Platform Beroepsonderwijs

Vooraf

In de loop van 2008 is in goed overleg met de beleidsdirectie BVE een set werkafspraken gemaakt tussen het Platform Beroepsonderwijs, het Platform Bèta Techniek en MBO 2010. Deze afspraken zijn vastgelegd in de brochure "*Innovatiecoalitie voor het Middelbaar Beroepsonderwijs*". Deze brochure is breed verspreid in de MBO sector. Korte tijdshalve wordt naar de inhoud ervan verwezen. De rol van MBO 2010 is dus een andere dan bij de activiteiten zoals bovenstaand zijn beschreven. Voor de rol van MBO 2010 wordt korte tijdshalve verwezen naar paragraaf 3.6. van dit plan.

Op het moment van publicatie van het Activiteitenplan 2009 is MBO 2010 betrokken bij 6 van de 7 projecten waar Professionalisering centraal staat en die gericht zijn op het *CGO proof* maken van de organisatie. De activiteiten zijn gericht op verbetering van de capaciteiten en professionalisering van scholing van medewerkers en op verbetering van de organisatie en verandering van de cultuur (onder andere teamontwikkeling).

Activiteitenplan 2009

11. Beroepspraktijkvorming.

11.1 Focus en verbindingen

De focus is gericht op :

- * Relatiemanagement.
- * Begeleiding van de leerlingen.
- * Organisatie.
- * Informatie & Communicatie.
- * Tevredenheids onderzoek bij bedrijven.
- * Toerusting medewerkers.

Een succesvolle aanpak vereist een gemeenschappelijke aanpak als het gaat om inhoud, bedrijfsvoering en professionalisering. Immers de inhoud kan op orde zijn, maar met een slordige organisatie worden de doelstellingen niet bereikt. En indien inhoud en organisatie op orde zijn, maar de kwaliteit van de begeleiding laat te wensen over dan wel de medewerkers van de MBO scholen spreken niet de taal van de bedrijven, dan is de kans op suboptimale resultaten groot.

Aan MBO 2010 de opdracht daadwerkelijk te zorgen voor een gemeenschappelijke, samenhangende aanpak.

11.2 Programmamanager ondersteuning leerbedrijven, gemeenschappelijke missie en doelstellingen.

Gelet op het belang van een adequate participatie van de bedrijven bij de uitvoering van de programma's beroepspraktijkvorming heeft de Staatssecretaris besloten een programmamanager ondersteuning leerbedrijven aan te stellen in de persoon van de heer [REDACTED].

Het Procesmanagement MBO 2010 en de programmamanager hebben dezelfde missie en doelstellingen: een vakkundige bijdrage leveren aan de implementatie van de genoemde programma's in het kader van competentiegericht beroepsonderwijs.

Activiteitenplan 2009

Beoogd resultaat

De knelpunten, zoals vastgelegd in de Stagekaart die de Argumentenfabriek heeft gemaakt in opdracht van MBO 2010, zijn opgelost. Derhalve: de kwaliteit van de basisorganisatie is gewoon goed, dus : professioneel werkend relatie management van de zijde van de scholen, de begeleiding van de leerlingen vindt daadwerkelijk plaats en is op orde, scholen dragen zorg voor adequate communicatie met en informatie naar de bedrijven. De school weet wat van het bedrijf verwacht kan worden, het bedrijf weet wat de school verwacht en de stage levert aan aanwijsbare bijdrage aan de opleiding van de leerling.

Activiteiten

De procesmanager 2010 levert in samenwerking met de programmamanager ondersteuning leerbedrijven een plan van aanpak beroepspraktijkvorming op, dat de basis vorm voor de operationele acties in 2009. Zie verder ook het hoofdstuk 8 van dit Activiteitenplan.

Activiteitenplan 2009

12. Het jaar 2010

Het jaar in Beeld

Ook 2010, het jaar van de procesfinale, is een jaar vol actie en activiteiten. De verlengingsperiode van twee jaar moet immers maximaal worden benut. Nieuwe activiteiten worden alleen dan gestart, indien de meerwaarde voor een succesvolle afronding van de procesvoering evident is.

Activiteitenplan op hoofdlijnen

Uiteraard met uitzondering van die activiteiten die hun afronding vinden in 2009 vindt continuering plaats van hetgeen in het Activiteitenplan is vastgelegd.

Markante activiteiten 2010

De afronding van de werkzaamheden van de experimentclusters. Naast de jaarlijkse rapportages leveren de experimentclusters een gemeenschappelijke eindrapportage op, waarin de thema's die ertoe zullen doen in de periode 2011-2014 worden toegelicht. Deze thema's worden voorzien van aanbevelingen ten aanzien van te ondernemen activiteiten op het niveau van de individuele scholen dan wel op het niveau van samenwerkingsverbanden.

De auditronde. Het interviewteam wil de gesprekken over de voortgang in 2009 eind september starten en half november afronden. De rapportage *Op weg naar 2010, de planfinale* levert het interviewteam begin december 2009 op. De maand december wordt vervolgens gebruikt voor de voorbereiding van schoolaudits. In de periode half januari 2010 tot half maart 2010 voert het team "*stand van zaken audits*" uit. *Op weg naar 2014*, de eindrapportage van het procesmanagement, wordt in november 2010 aangeboden aan de Staatssecretaris. Naast schoolbeelden bevat de eindrapportage een inventarisatie van thema's en aandachtspunten die ertoe doen in de dan voorliggende periode (2010-2014). De rapportage bevat een set van observaties en analyses en daaruit voortvloeiende conclusies en aanbevelingen.

Competent City 2010. In oktober 2010 opent de stad voor de laatste keer haar poorten. Naast de opbrengsten van het procesjaar 2009-2010 zal ook tijdens deze laatste manifestatie de periode 2010-2014 centraal staan.

Per programma zullen een of meer overdrachtconferenties worden gehouden, zodat opgebouwde kennis en producten ordentelijk kunnen worden overgedragen en er actieprogramma's worden gemaakt voor de periode 2010-2014.

Toelichting Begroting

Schaal	Bedrag	Stijging 3%	Bedrag	Bedrag	Enemalig	Eindejaarsuitkering 8,00%	Bonus 5,00%	Totaal 12,96	Sociale lasten 25,00%	Totaal	Dagen	Tarief
Voorzitter	€	€	€	8.476,90	€ 10.000,00	€	€ 423,85	€ 134.142,51	€ 33.535,63	€ 167.678,13	200	€ 838,36
PERSONELE LASTEN												Algevend
Management assistent (KW)	€	€	€	2.584,48	€	€ 206,76	€	€ 36.174,39	€ 9.043,60	€ 45.217,99	100%	€ 46.000
Administratief medewerker (SH)	€	€	€	1.464,66	€	€ 117,17	€	€ 20.500,55	€ 5.125,14	€ 25.625,69	100%	€ 26.000
Administratief medewerker (CV)	€	€	€	2.039,40	€	€ 163,15	€	€ 28.545,07	€ 7.136,27	€ 35.681,34	100%	€ 36.000
Beleidsadviseur (PK)	€	€	€	513,46	€	€ 41,08	€	€ 7.166,73	€ 1.796,68	€ 8.963,41	100%	€ 9.000
Beleidsadviseur (RR)	€	€	€	4.936,79	€	€ 394,94	€	€ 69.099,26	€ 17.274,82	€ 86.374,08	100%	€ 87.000
Beleidsadviseur (AdM)	€	€	€	4.323,94	€	€ 345,92	€	€ 60.521,32	€ 15.130,33	€ 75.651,65	100%	€ 76.000
Totaal:							€ 56.000					€ 260.000

WERK DOOR DERDEN

Voorzitter	Per uur	Aantal	Dagen	Totaal	Tarief
007	€			€ 168.000,00	19%
007	€			€ 32.000,00	19%
007	€			€ 114.840,00	19%
007	€			€ 60.000,00	19%
007	€			€ 73.080,00	19%
007	€			€ 40.000,00	19%
007	€			€ 120.000,00	19%
007	€			€ 120.000,00	19%
007	€			€ 80.000,00	19%
007	€			€ 200.000,00	19%
007	€			€ 16.000,00	0%
007	€			€ 194.400,00	19%
007	€			€ 73.986,80	19%
007	€			€ 72.000,00	19%
007	€			€ 59.520,00	19%
007	€			€ 86.400,00	19%
007	€			€ 76.200,00	19%
012	€			€ 8.000,00	19%
007	€			€ 61.000,00	19%
007	€			€ 57.600,00	19%
Totaal:				€ 2.047.000	

WERK DOOR DERDEN

Voorzitter	Per uur	Aantal	Dagen	Totaal	Tarief
012	€			€ 83.520,00	19%
012	€			€ 96.000,00	19%
012	€			€ 96.000,00	19%
Totaal:				€ 230.000	

ANLAGENVERMÖGEN

€ 43.000
 € 17.000
€ 60.000

€ 121,00
 € 47,60

m²
 m²

350
 350

ANLAGENVERMÖGEN

€ 48.000
 € 202.000
€ 250.000

€ 40.000,00

40

8

€ 125,00

€ 14.280,00
 € 21.420,00
 € 1.300,00
€ 37.000,00

1,19
 1,19

12
 12

1000
 1500

€ 16.880
 € 17.695
 € 2.380
€ 39.000

1,19
 1,19
 1,19

12
 12
 12

1182,1
 1238,2
 166,67

€ 45.000

8

55

85

€ 3.000

€ 39.000 € 3.000

ab 1.1.2019

ab 1.1.2019

	Algemeen 007	Expansieven 012	Herontwerp school 011	Totaal
BATEN	Begroot 2009	Begroot 2009	Begroot 2009	Begroot 2009
SUBSIDIE				
Toezegging	€ 3.050.000	€ 650.000	€ -	€ 3.700.000
Bij: nog te besteden	€ 150.000	€ 1.150.000	€ -	€ 1.300.000
Bij: nog te besteden	€ -	€ -	€ 200.000	€ 200.000
Af: nog te besteden komend jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal subsidie	€ 3.200.000	€ 1.800.000	€ 200.000	€ 5.200.000
OVERIGE INKOMSTEN	€ -	€ 250.000	€ 250.000	€ 500.000
TOTAAL BATEN	€ 3.200.000	€ 2.050.000	€ 450.000	€ 5.700.000
LASTEN				
Personele lasten				
Salarissen	€ 224.000	€ -	€ -	€ 224.000
Pensioen premie en sociale lasten	€ 56.000	€ -	€ -	€ 56.000
Uitzendkrachten	€ 5.000	€ -	€ -	€ 5.000
	€ 285.000	€ -	€ -	€ 285.000
Opleiding en bijscholing	€ 5.000	€ -	€ -	€ 5.000
Overige lasten	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000
Kosten gezondheidsdienst	€ 1.000	€ -	€ -	€ 1.000
Werk derden	€ 2.047.000	€ 280.000	€ 150.000	€ 2.477.000
Ontvangen ziekengeld	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ 2.348.000	€ 280.000	€ 150.000	€ 2.778.000
Aantal fte's per 31 december	5	0	0	5
Huisvestingslasten				
Huur incl. servicekosten	€ 40.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 60.000
	€ 40.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 60.000
Exploitatielasten				
Reis- en verblijfkosten	€ 68.000	€ 8.000	€ 1.000	€ 77.000
Druk en reproductie	€ 20.000	€ -	€ -	€ 20.000
Kantoor benodigdheden	€ 10.000	€ 2.000	€ 7.000	€ 19.000
Telefoonkosten	€ 14.000	€ 1.000	€ -	€ 15.000
Portiekosten	€ 18.000	€ 2.000	€ -	€ 20.000
PR kosten (brochures etc.)	€ 250.000	€ 310.000	€ 30.000	€ 590.000
Representatiekosten	€ 4.000	€ -	€ -	€ 4.000
Website	€ 37.000	€ 25.000	€ 8.000	€ 70.000
Contributie en lidmaatschappen	€ 3.000	€ -	€ 2.000	€ 5.000
Bestuurskosten	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000
Huur, aanschaf en onderhoud invent.	€ 39.000	€ -	€ -	€ 39.000
Accountantskosten	€ 10.000	€ 2.000	€ 3.000	€ 15.000
Uitbestede werk	€ 39.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 45.000
Vervoerskosten	€ 14.000	€ 12.000	€ -	€ 26.000
Activiteiten	€ 350.000	€ -	€ 175.000	€ 525.000
Experimenten	€ -	€ 1.360.000	€ -	€ 1.360.000
Overige exploitatielasten	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 3.000
Huur lokale	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 3.000
Salarielasten	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 3.000

O N D E R
 N O S S I M
 L T U U R
 N E T E M
 S C H A P

Stichting Innovatie Beroepsonderwijs
 t.a.v. de heer [REDACTED]
 Postbus 7001
 6710 CB Ede

Den Haag
 23 februari 2009

Ons kenmerk
 BVE/stelsel/96061

Uw brief van
 20 januari 2009

Uw kenmerk
 7469/[REDACTED]/OCW

Onderwerp
 Subsidie activiteitenplan 2009, verplichtingnummer: 61200-14840

Geachte heer [REDACTED]

Met uw brief van 20 januari 2009 heeft u mij het activiteitenplan 2009 van MBO 2010 en de daarbij behorende begroting toegezonden.

U ontvangt hierbij in bijgevoegde subsidiebeschikking het besluit tot toekenning van een subsidie van maximaal € 5.000.000,00 voor het kalenderjaar 2009. Dit bedrag wordt in eerste instantie als voorschot toegekend. Deze subsidie wordt verleend voor het procesmanagement MBO 2010, dat bij de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiestructuur ondersteuning biedt aan instellingen op het gebied van inhoudelijke zaken, bedrijfsvoering en professionalisering, en de uitvoering van de activiteiten zoals vermeld in voornoemd activiteitenplan. Voor verdere informatie verwijs ik u naar de bijgevoegde beschikking over 2009.

Het in de beschikking genoemde bedrag ad € 5.000.000,00 zal in twee termijnen worden overgemaakt op bankrekening 30.93.64.957 van het procesmanagement MBO 2010 te Ede, onder vermelding van verplichtingnummer 61200-14840.

De eerste termijn ad € 4.000.000,00 zal in februari 2009 worden overgemaakt. Na ontvangst en na een positieve beoordeling van de voortgangsrapportage zal de tweede termijn van de subsidie ad € 1.000.000,00 worden uitgekeerd.

Voor de subsidieaanvraag voor het jaar 2010 dient u vóór 31 december 2009 wederom een activiteitenplan en een bijbehorende begroting voor te leggen aan de directie BVE van het Ministerie van OCW.

Hebt u vragen over deze brief, dan kunt u op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur telefonisch contact opnemen met het informatiecentrum Beroepsonderwijs, Volwasseneneducatie en Hoger Onderwijs. U kunt dit informatiecentrum bereiken via het doorkiesnummer

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart,

namens deze,

de directeur-generaal Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap & Emancipatie,

Beschikking tot subsidieverlening aan Stichting Innovatie Beroepsonderwijs voor het uitvoeren van het activiteitenplan voor 2009.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 4, eerste lid, van de Wet overige OCW-subsidies,

BESLUIT:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beschikking wordt verstaan onder:

- a. staatssecretaris: de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- b. subsidieontvanger: stichting Innovatie Beroepsonderwijs te Ede;
- c. Awb: de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Doelstellingen

- 1. Aan de subsidieontvanger wordt subsidie verleend ten behoeve van het procesmanagement MBO 2010 voor de uitvoering van de activiteiten zoals vermeld in het activiteitenplan voor 2009 (brief van 20 januari 2009, kenmerk: 7469/OCW).
- 2. Het procesmanagement MBO 2010 biedt instellingen ondersteuning bij de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiestructuur onder meer voor wat betreft inhoudelijke zaken, bedrijfsvoering en professionalisering.
- 3. Bij de uitvoering van het activiteitenplan, bedoeld in het eerste lid, handelt het procesmanagement MBO 2010 conform de overwegingen die vermeld zijn in hoofdstuk 3 van het activiteitenplan 2009.

Artikel 3 Subsidiebedrag (verplichtingnummer: 61200-14840)

- 1. De subsidie bedraagt maximaal € 5.000.000,00 en wordt als voorschot verstrekt.
- 2. De subsidie wordt verleend voor het kalenderjaar 2009.
- 3. Het voorschot op de subsidie wordt in twee termijnen uitgekeerd: de eerste termijn ad € 4.000.000,00 wordt uitgekeerd in februari 2009, de tweede termijn ad € 1.000.000,00 na ontvangst en goedkeuring van de voortgangsrapportage, bedoeld in artikel 5, tweede lid, over het eerste halfjaar van 2009.

Artikel 4 Subsidievaststelling

- 1. Ten behoeve van de vaststelling van de subsidie dient de subsidieontvanger binnen 6 maanden na afloop van het boekjaar een financieel verslag en een jaarverslag in als bedoeld in artikel 4:75 van de Awb, alsmede een accountantsverklaring als bedoeld in artikel 4:78, derde lid, van de Awb.
- 2. De accountantsverklaring bevat tevens een oordeel over de naleving van de subsidievoorwaarden door de subsidieontvanger.
- 3. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.
- 4. De subsidie wordt vastgesteld op basis van de werkelijke uitgaven, doch bedraagt niet meer dan het bedrag van de subsidieverlening. Eventuele niet-bestede middelen kunnen worden verrekend met andere subsidies aan de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs. De bepalingen van de Comptabiliteitswet 2001 zijn hierbij onverminderd van toepassing.
- 5. Deze documenten dient u te sturen naar CFI, team OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML Zoetermeer.

Artikel 5 Nadere subsidieverplichting

1. De subsidieontvanger dient over 2009 drie keer een rapportage in over de experimenten met de competentiegerichte kwalificatiestructuur in het mbo:
 - Januari/ februari 2009: kwantitatieve tussenrapportage experimenten 2008/ 2009
 - September/ oktober 2009: eindrapportage experimenten beroepsonderwijs 2008/ 2009
 - September/ oktober 2009: kwantitatieve startrapportage experimenten 2009/ 2010
2. De subsidieontvanger levert vóór 1 oktober 2009 een voortgangsrapportage op waarin de tussenstand wordt weergegeven van de uitvoering van het activiteitenplan 2009 ten behoeve van de ondersteuning van instellingen bij de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiestructuur.
3. Deze documenten dient u te sturen naar het Ministerie van OCW, directie BVE (IPC 2150), Postbus 16375, 2500 BJ den Haag.
4. De subsidieontvanger verstrekt gevraagd en ongevraagd alle inlichtingen die van belang zijn in verband met deze subsidieverlening.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart,

namens deze,

de directeur-generaal Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap & Emancipatie,

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatsecretaris van OCW, onder vermelding van "bezwaar", ter attentie van CFI, Postbus 606, 2700 ML te Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschruiftenocw.nl.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Kennisnet

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Stichting Kennisnet
t.a.v. [redacted] s.s.t.t.
Postbus 778
2700 AT ZOETERMEER

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Contactpersoon

[redacted]
IPC 2150

Onze referentie
BVE/Stelsel/156134

Uw brief van
10 augustus 2009

Uw referentie
U/DIR/0099

Datum - 9 OKT. 2009
Betreft Opdracht en verlenging beschikkingstermijn Project Flexibel Leren

Geachte heer [redacted]

In uw bovengenoemde brief vraagt u om toestemming voor het gebruik van € 293.864, dat nog over is van de subsidie voor het project Flexibel Leren van Kennisnet voor 2008-2009. In uw brief stelt u voor een deel van dit bedrag dit studiejaar te gebruiken voor activiteiten om BVE-instellingen te bereiken die tot nu toe nog niet betrokken waren bij het project. De aanvullende activiteiten betreffen workshops en aanvullend onderzoek naar ICT-systemen rond de aan- en afwezigheid van studenten en management-informatie. Hiermee is een bedrag genoemd van € 155.000. Met dit voorstel ga ik akkoord.

In aanvulling daarop verzoek ik u het onderzoek naar management-informatie uit te breiden met onderzoek naar de bedrijfsvoering bij de instellingen, volgens de wensen van MBO2010, zoals [redacted] van mijn directie met uw medewerker, de heer [redacted] van MBO2010 besproken heeft. Voor deze uitbreiding is € 138.864 beschikbaar.

Het geld dat in 2009 overblijft zal worden afgerekend en daarna voor de resterende looptijd van het project opnieuw worden toegekend. Hiervoor zal de beschikking worden aangepast. Bij de eindafrekening van het project zullen de eventuele overgebleven middelen worden verrekend.

Ten slotte ga ik akkoord met het door u opgegeven tijdschema, waarin voorzien is in rapportages op 1 april en 1 oktober 2010.

Met vriendelijke groet,

de directeur Directie Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie,

CFI

Europaweg 2
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.cfi.nl

MBO 2010-2009 nr.

Datum
23 DEC. 2009
Uw kenmerk

Ons kenmerk
OND/ODB-2009/142855 U
Doorkiesnummer

Onderwerp

Beschikking tot subsidieverlening aan MBO 2010 (Herontwerp School) voor de organisatie van een werkconferentie BPV Protocol.

**De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
Marja van Blijsterveldt-Vliegthart,**

Gelet op artikel 4, eerste lid, aanhef, onder a van de Wet overige OCW-subsidies;

Besluit:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beschikking wordt verstaan onder:

1. Staatssecretaris: de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
2. Subsidieontvanger: de stichting Innovatie beroepsonderwijs te Ede;
3. Awb: de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Doel van de subsidie

1. Aan de subsidieontvanger wordt ten behoeve van de werkconferentie BPV Protocol subsidie verleend voor de activiteiten die worden verricht door het procesmanagement MBO 2010.
2. De opdracht wordt uitgevoerd overeenkomstig het activiteitenplan "Activiteiten herontwerpschool" van 11 december 2009 (projectnummer: HO-10-08).
3. De werkconferentie dient als doel te hebben het bevorderen van de sectorale afspraken tussen vakbrancheorganisaties, onderwijsinstellingen en kenniscentra op basis van het BPV Protocol.

Artikel 3 Subsidiebedrag (verplichtingnummer 61200-16638)

1. De subsidie bedraagt maximaal € 30.000,00.
2. Het subsidieverleningstijdvak loopt van 1 december 2009 tot en met 31 maart 2010.
3. De subsidie wordt vastgesteld op basis van de werkelijke kosten.

Agentschap van het
Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Artikel 4 Voorschotten

De subsidie voor de activiteiten als bedoeld in artikel 2 wordt in zijn totaliteit in december 2009 bij wijze van voorschot beschikbaar gesteld.

Artikel 5 Verplichtingen subsidieontvanger

1. Subsidieontvanger dient uiterlijk op 12 februari 2010 een voorstel voor het inhoudelijke programma van de werkconferentie ter goedkeuring in bij het ministerie van OCW, directie BVE, Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag. t.a.v. mevrouw [REDACTED]
2. Dit voorstel dient mede namens het programmamanagement Ondersteuning Leerbedrijven te zijn opgesteld.

Artikel 6 Wijzigingen

Eventuele aanpassingen in de, in het activiteitenplan vastgelegde wijze van uitvoeren van de gesubsidieerde activiteit worden vooraf schriftelijk ter goedkeuring aan de staatssecretaris voorgelegd. Met de voorgestelde wijzigingen wordt geen aanvang gemaakt voordat de schriftelijke goedkeuring hiertoe van de staatssecretaris is ontvangen.

Artikel 7 Besteding middelen

De subsidie wordt uitsluitend aangewend voor het doel waarvoor zij is verstrekt. Eventueel in het kader van de subsidiebeschikking niet-bestede middelen of overschotten na afloop van de activiteiten moeten worden terugbetaald.

Artikel 8 Subsidievaststelling

1. Subsidieontvanger dient uiterlijk binnen 13 weken na afloop van het subsidieverleningstijdvak de aanvraag tot vaststelling van de subsidie in.
2. Deze aanvraag omvat een activiteitenverslag en is voorzien van een financiële verantwoording waarin de werkelijke uitgaven herkenbaar zijn opgenomen.

Artikel 9 Informatieverschaffing

1. Subsidieontvanger verstrekt de staatssecretaris en door deze aangewezen personen de gevraagde inlichtingen.
2. Subsidieontvanger draagt er zorg voor dat de staatssecretaris en door deze aangewezen personen volledige inzage hebben in de boeken en bescheiden, voor zover deze voor de vaststelling van de subsidie van belang zijn.

CFI

Ons kenmerk

OND/ODB-2009/142855 U

3. Subsidieontvanger verleent de staatssecretaris en door deze aangewezen personen toegang tot de door haar gebruikte plaatsen.
4. Zolang de subsidie nog niet is vastgesteld stelt subsidieontvanger de staatssecretaris onverwijld in kennis van na de aanvraag tot subsidieverlening opgekomen of bekend geworden feiten of omstandigheden die redelijkerwijs van belang zijn voor de vaststelling van de subsidie.

namens deze,

clustermanager OND/ODB)

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van CFI, Postbus 606, 2700 ML te Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Blad

3/3

onderwijs dat werkt

Ministerie van Onderwijs Cultuur en
Wetenschap
T.a.v. Mevrouw [REDACTED]
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	30 juli 2009	Contactpersoon	[REDACTED]
Onze referentie	B09.701/[REDACTED] / rapportage	Doorkiesnummer	[REDACTED]
Onderwerp	Halfjaar rapportage 2009	Bijlage(n)	

Geachte mevrouw [REDACTED],

Zoals afgesproken sturen wij u hierbij de halfjaarrapportage van het procesmanagement MBO 2010 over het eerste half jaar van 2009. We hebben dit jaar voor de volgende opzet gekozen:

- In deze brief vindt u een review over het eerste half jaar.
- In de bijlagen vindt u een overzicht van de projecten gegroepeerd per programmalijn en een overzicht van de uitgevoerde activiteiten van de Herontwerpschool.

We hopen dat u zich met de presentatie van de "tussenbalans 2009" op een effectieve en efficiënte wijze een beeld kunt vormen van de stand van zaken medio 2009.

Algemeen programma

1.0 Personele zaken

1.1 Professionalisering

Sinds begin april bestaat het procesteam uit drie leden in verband met het vertrek van de procesmanager professionalisering. De eindverantwoordelijkheid voor deze programmalijn berust sindsdien bij de chef d'équipe van MBO 2010. De beide andere procesmanagers dragen op procesniveau bij door inhoudelijke input en het leggen van verbindingen met de twee andere programmalijnen. In de persoon van mevrouw drs. [REDACTED] is een gekwalificeerd projectleider aangesteld voor drie dagen in de week. Om de afstemming met de andere programmalijnen te verankeren neemt ze deel aan het twee wekelijks procesoverleg.

1.2 Accountteam

Het team van accountmanagers is in vol bedrijf. Het overgrote deel van de scholen (ruim 90 %) waardeert de inzet en het werk van de accountmanagers. Opvallend punt is dat het team door de contactpersonen van de scholen gezien wordt als een vraagbaak voor alle MBO zaken. Dus in die zin heeft het team ook een doorverwijsfunctie.

onderwijs dat werkt

Op basis van een recent gehouden evaluatie heeft 2010 besloten ook in het jaar 2009/2010 het team in bedrijf te houden. In het voorjaar van 2010 besluiten we of verlenging na augustus 2010 functioneel is en zo ja voor hoeveel maanden de contracten worden verlengd.

Om de verbindingen en de samenhang in de werkzaamheden tussen de diverse teams te bewaken vindt zeswekelijks een (vroeg) ontbijtoverleg plaats waaraan deelnemen: de accountmanagers, de kritische vrienden, de projectleiders bedrijfsvoering en professionalisering, de projectdirecteur, de projectsecretaris en de chef d'equipe van MBO 2010.

Ten behoeve van de onderlinge uitwisseling van informatie is een CRM systeem ingericht. De projectsecretaris onderhoudt het systeem, dat voor een selecte groep door middel van een inlogcode toegankelijk is. Dit in verband met het regime van vertrouwelijkheid.

1.3 Toename externen

De omvang van het "vreemdelingenlegioen" is in het afgelopen jaar verder toegenomen. Naast de start van het accountteam en die van de projectleider professionalisering vindt de toename vooral zijn oorzaak in het feit dat er nog slechts beperkte mogelijkheden zijn mensen aan te trekken die op basis van detachering vanuit scholen werken. De nog korte doorlooptijd van MBO 2010 en het feit dat de scholen (logischerwijze) zelf hun goede mensen hard nodig hebben zijn daaraan debet.

Een en ander dwingt MBO 2010 uiterst scherpe afwegingen te maken bij de uitvoering van activiteiten. Kwaliteit en aanwijsbare meerwaarde voor de uitvoering van de opdracht zijn daarbij de vanzelfsprekende criteria.

2.0 Communicatie

2.1 Websites

De twee "informatie sites", MBO 2010 en de Herontwerpschool blijven onverminderd in een behoefte voorzien. De website www.marktplaatsmbo.nl kende een flitsende start, daarna een stevige dip, maar laat de laatste maanden een forse groei zien van het aantal unieke bezoekers. Behoud van een goed niveau van kwaliteit en het beschikbaar krijgen van goede voorbeelden vereisen constante alertheid.

2.2 Campagnes

De campagne MBO en de Marshalls, zoals de Stichting Branchepromotie Beroepsonderwijs (BBN) die uitvoert loopt goed en voldoet aan de verwachtingen. Is inmiddels ingebed in het bredere repertoire van MBO imago activiteiten zoals de televisie serie UR.

MBO 2010 levert eveneens een bijdrage aan de Zes Dagen van het Beroepsonderwijs zoals die in de periode 9 tot en met 15 oktober wordt gehouden. Een stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van BBN, de MBO Raad en MBO 2010 voert de regie en het programma management. Voor MBO 2010 is Competent City de hoofdmoot van de bijdrage.

onderwijs dat werkt

2.3 Netwerk Communicatie

MBO 2010 heeft een actieve bijdrage geleverd aan de inrichting van een netwerk communicatie, dat zich richt op de directeuren communicatie van de MBO scholen. In co-productie met de MBO Raad en BBN worden jaarlijks circa vier bijeenkomsten gehouden. Doelstelling en verwachting is dat na het expireren van MBO 2010 de sector beschikt over een even productief als kwalitatief goed netwerk. Daarmee is de missie van MBO 2010 geslaagd.

2.4 Publicaties

In bijlage 1 vindt u een overzicht van de uitgebrachte publicaties. MBO 2010 heeft besloten zijn activiteiten voor wat betreft publicaties te beëindigen na oplevering van de geplande in het najaar van 2009. Naar het oordeel van het procesmanagement is er voor een adequate uitvoering van de opdracht van het procesmanagement in de komende anderhalf jaar geen aanleiding meer te investeren in publicaties.

Van de vier die in beginsel in 2010 zijn gepland staan er twee publicatie vast. Dat betreft de eindrapportage van de experimentclusters in oktober 2010 en de laatste "testrapportage" over de kwalificatiedossiers 2009/2010. Op basis van de bevindingen van de procesmanager bedrijfsvoering en de projectleider professionalisering neemt het processteam bij de voorbereiding van het activiteitenprogramma 2010 het besluit of de laatstgenoemde publicaties daadwerkelijk doorgang vinden.

2.5 De MBO krant

De MBO krant is een succes geworden. Dat blijkt uit de reacties vanuit scholen, de Tweede Kamer, uw eigen beleidsdirectie en andere voor het MBO relevante partijen. Prolongatie van de waardering impliceert strak vasthouden aan het selectie criterium: "need to know". Uitbreiding van de krant met vier pagina's is een serieuze optie voor de komende anderhalf jaar. Dit gelet op het aanbod van en de vraag naar "nieuws dat ertoe doet".

2.6 Communicatie algemeen

MBO 2010 richt voor wat betreft de communicatie de focus dus op de genoemde websites en daarnaast op websites, die informatie bevatten over een specifiek thema zoals www.deimplementator.nl, www.werkplekieren.nl (onder constructie) en op de MBO krant.

3.0 Stabiliteit in beleid

De noodzaak separate "radarberichten" uit te geven zoals voorzien in het activiteitenplan 2009 is niet (meer) aanwezig. De jaarlijkse voortgangsrapportage "Op weg naar 2010" in combinatie met de voortgangsgesprekken tussen het procesmanagement MBO 2010 en de beleidsdirectie BVE blijken voldoende te zijn om de (mogelijke) effecten van (voorgenomen) beleid op het implementatieproces in kaart te brengen en te houden.

onderwijs dat werkt

4.0 Onderzoek & ontwikkeling

MBO 2010 heeft zijn opdracht in de afgelopen jaren op dit punt uitgevoerd door het verzorgen van een groot aantal publicaties. Daarnaast garanderen de specifieke websites zoals boven genoemd en de marktplaats voor een continue inhoudelijke bijdrage aan de verdere ontwikkeling van het middelbaar beroepsonderwijs.

Het beoogde business model voor een MBO school kan onderdeel zijn van de geplande publicatie bedrijfsvoering in 2010. Feitelijk gaat het erom de "bits en pieces" die in verschillende projecten en goede voorbeelden te vinden zijn te ordenen, te selecteren en met elkaar in samenhang te brengen. Voor wat betreft onderzoek zijn er voldoende partijen actief, waarbij het ECBO uiteraard de leidende is.

5.0 Voortgangsgesprekken

Kortheidshalve verwijzen we naar de brief van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 7 juli 2009, waarin de afspraken voor de voortgangsgesprekken in 2009 en 2010 en de daaruit voortvloeiende rapportages zijn vastgelegd. En naar de inhoud van de voortgangsrapportage "Op weg naar 2010, het vervolg" zoals die in januari 2009 is uitgebracht.

6.0 De accountgesprekken

Op basis van de eerder genoemde evaluatie is de conclusie gerechtvaardigd, dat de accountmanagers de opdracht zoals vastgelegd op een adequate wijze uitvoeren en de beoogde resultaten worden geboekt.

De verslaglegging van de voortgangsgesprekken vormt geen onderdeel meer van de opdracht. Vormt na de eerste kennismakingsronde geen goede combinatie met de accountgesprekken. Dit in verband met verschil in doelstelling, inhoud en beoogde resultaten. De projectsecretaris verzorgt vanaf 2009 de verslaglegging.

Programmalijn inhoud

7.0 De experimentclusters

7.1 Opdracht 2008/2009 uitgevoerd

De experimentclusters hebben in het cursusjaar 2008/2009 hun opdracht zoals ook in de afgelopen jaren op kwalitatief goede wijze uitgevoerd en de beoogde resultaten geboekt. De verslaglegging vindt in oktober plaats in de vorm van een publicatie van goede voorbeelden en een digitaal verslag van hun werkzaamheden.

In juni heeft de projectdirecteur de jaarlijkse evaluatiegesprekken uitgevoerd, waarbij tevens de periode 2011-2015 is besproken. De chef d'équipe van MBO 2010 heeft een aantal gesprekken bijgewoond.

onderwijs dat werkt

Drie in het oog springende conclusies:

2009/2010 wordt het laatste jaar van de experimentclusters in hun huidige opdracht. En dat is prima zo.

De voortgaande implementatie, dus ook de langzamerhand uitgekristalliseerde fase van ontwikkeling, maakt de noodzaak tot sterkere verbindingen respectievelijk integratie met bedrijfsvoering en professionalisering manifest.

De clusters in hun rol van innovatie – en ontwikkelingsnetwerken blijven ook vanaf 2011 actief. Immers richten zich op docenten en coördinatoren. Maken in feit de organisatie van de onderscheiden netwerken in het MBO compleet: bestuurders, management, docenten/coördinatoren.

7.2 Uittesten kwalificaties

De experimentclusters hebben ook in 2008/2009 deze klus geklaard en daarover zoals in 2008 schriftelijk verslag uitgebracht. In 2009/2010 wordt deze procedure voor de derde en laatste keer uitgevoerd. De rapportage gaat in ieder geval naar uw beleidsdirectie, het coördinatiepunt en de paritaire commissies.

7.3 Uittesten examenprofielen

Deze opdracht is niet uitgevoerd. Er is niets om uit te testen in dit stadium van het project examenprofielen zoals dat onder regie van de MBO Raad wordt uitgevoerd. Zoals de zaken er nu voorstaan heeft MBO 2010 niet de intentie nog enige activiteit te ondernemen voor wat de examenprofielen betreft.

7.4 Technische experimentclusters

In overleg met het Platform Beroepsonderwijs zijn de clusters actief op het domein Techniek bij de uitvoering van een deel van hun opdrachten samengevoegd. Een succesvolle maatregel zoals is vastgesteld. Rationeel logisch, maar altijd plezierig deze constatering te kunnen doen. De werkwijze, deels gemeenschappelijk deels specifiek gericht op een (sub) domein wordt in 2009/2010 geprolongeerd.

7.5 Experiment arbeidsmarkt gekwalificeerd assistent

De uitvoering van de regieopdracht vindt conform afspraak plaats.

8.0 Diverse activiteiten programmalijn Inhoud

Netwerkwerk sleutelfiguren paritaire commissies:

De MBO Raad ziet het opzetten van dit netwerk als haar taak. MBO2010 volgt de ontwikkelingen op de voet.

Netwerk examinering en diplomering:

MBO2010 is afhankelijk van de ontwikkeling van de examenprofielen. De MBO raad en het COLO maken deze examenprofielen. De MBO raad is tevens verantwoordelijk voor het voorstel Indeling Domeinen. Op grond hiervan worden ook voorstellen gedaan rond diplomering. MBO2010 volgt de ontwikkelingen op de voet en niet meer dan dat.

onderwijs dat werkt

Expertgroep beroepspraktijkvorming & Bedrijfsvoering:

MBO2010 werkt op dit terrein nauw samen met het programmamanagement ondersteuning leerbedrijven. MBO 2010 faciliteert samen met de genoemde partner de bestuurlijke ondersteuning van het doorbraakproject werkplekLeren. Hierdoor hebben we toegang tot de 7 ROC's die samen fungeren als expertgroep WerkPlekLeren. De groep instellingen is een rijke bron van Best Practices op het gebied van werkplekLeren. Tevens zal de expertgroep het expertsysteem werkplekLeren in het najaar van 2009-07-28 evalueren en verbeteren.

9.0 MBO 2010 als coregisseur van Platform Beroepsonderwijs

Voor wat betreft de programmaliijn Inhoud zijn twee projectclusters in uitvoering:

1. Het project werkplekLeren.
2. Het project loopbaanLeren.

Als algemene observatie zijn twee zaken van belang. Op de eerste plaats heeft het Platform Beroepsonderwijs hoge prioriteit gegeven aan de modernisering van het MBO gericht op de thema's inhoud, bedrijfsvoering en professionalisering. Ten tweede is opvallend dat de kwaliteit van het projectmanagement zoals de scholen dat inrichten een punt van voortdurende aandacht is, waaronder begrepen de interne communicatie op de scholen en die tussen de scholen onderling.

Voor wat betreft het project werkplekLeren heeft MBO 2010 in samenspraak met het programma management beroepspraktijkvorming besloten ook zelf te investeren in een project, dat een generiek model werkplek moet opleveren. De project wordt in oktober 2009 tijdens Competent City gepresenteerd en afgerond.

Het project Loopbaan Leren:

Dit project koerst af op gedragsverandering bij praktijkbegeleiders ten aanzien van het loopbaanLeren als wezenlijk onderdeel van het curriculum van het MBO. Hiertoe worden ondersteuningsinstrumenten ontwikkeld, die ertoe leiden dat er *met* in plaats van *over* en *tegen* studenten gesproken wordt over hun toekomst. Deze instrumenten worden in ieder geval ook opgenomen in het expertsysteem werkplekLeren. Het gaat hier om gespreksprotocollen, checklisten en gespreksinstructies. Deze vormen het startpunt van de professionalisering van de docenten op het gebied van loopbaanLeren. Een nulmeting en eindmeting van de effecten van de methode "loopbaanLeren" op de student maken deel uit van het programma.

Programmaliijn bedrijfsvoering

12.0 Focus, aandachtsgebieden, werkwijze

De focus bij het procesmanagement bedrijfsvoering ligt op organiseerbaarheid, betaalbaarheid en effectiviteit.

Plannen & roosteren, aanwezigheid – en afwezigheidsregistratie, onderwijstijd, leerlingbegeleiding, examinering, voortgangsregistratie en managementinformatie zijn de aandachtsgebieden.

En de werkwijze verloopt via de route proces, functioneel ontwerp, instrument en gebruik.

onderwijs dat werkt

12.1 Consequente uitvoering

Het procesmanagement bedrijfsvoering heeft consequent zijn werkzaamheden uitgevoerd volgens bovenstaand "programma eisen". En dat heeft een aantal waardevolle producten opgeleverd, waardoor scholen concrete en toepasbare instrumenten ter beschikking hebben om de bedrijfsvoering te schoeien op de leest die MBO onderwijs anno 2009 vereist.

12.2 Productenlijst

Een van de bijlagen bevat een overzicht van de projecten en producten. Kortheidshalve verwijzen we naar de inhoud ervan. In deze brief lichten we er drie uit:

- De Onderwijscalculator heeft forse investeringen gevraagd, maar die verdienen zich terug. De belangstelling van de scholen is groot. Dat blijkt uit de vraag naar informatie en training. Interessant punt is ook dat de onderwijscalculator gekoppeld kan worden aan games als het Flexcollege en Team Tijd. En bij verdere ontwikkeling aan strategisch personeelsmanagement.
- De ICT Implementator biedt scholen de mogelijkheid via de betreffende website de kennis van en het inzicht in de inzet van ict middelen te vergroten en de opbrengsten ervan te verhogen.
- Het Six Sigma project tenslotte beoogt op een systematische en praktisch wijze de basisprocessen te verbeteren zoals examinering, leerlingbegeleiding en reductie schooluitval. Dit op basis van evidence based aanpak.

12.6 Op weg naar 2015

Scholen investeren de laatste jaren fors in de aanpassing en de verbetering van de bedrijfsvoering. Het aantal beschikbare nieuwe en goed toepasbare producten is fors toegenomen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de encyclopedie, die TRIPLE A heeft opgeleverd. Een project waaraan ook de procesmanager bedrijfsvoering een actieve bijdrage heeft geleverd. Echter duidelijk is dat de scholen nog grotendeels in de kinderschoenen staan. Tenminste wanneer MBO 2010 in kaart brengt hoe de bedrijfsvoering er anno 2015 zou moeten uitzien en welke stappen nog te zetten zijn. De Netwerkschool 2.0 geeft daarvan een in beschreven en gevisualiseerde vorm een treffend beeld.

Kortom: meer dan voldoende werk aan de bedrijfsvoeringwinkel.

12.7 Basiskwaliteit

Onverlet latend de juistheid van bovenstaande analyse blijft de basiskwaliteit een punt van voortdurende aandacht. Immers hoe sophisticated het systeem van de bedrijfsvoering is, een adequate planning, het nakomen van afspraken, doen wat er beloofd is, zijn zaken die nooit in de plaats kunnen komen van geavanceerde systemen.

12.8 Leerlingscan

Op basis van vastgestelde behoefte worden in de tweede helft van 2009 weer schoolscans uitgevoerd bij een vijftal scholen. Uitgevoerd door SARV International.

onderwijs dat werkt

Professionalisering

13.0 Vol uit de startblokken

De projectleider professionalisering is in april vol uit de startblokken gegaan. Na een periode van inventarisatie en oriëntatie is het activiteitenprogramma geactualiseerd en concrete activiteiten in gang gezet.

13.1 Activiteiten, een selectie

De verdere uitbouw van MBO Academies wordt voortgezet. Wel is de focus aangescherpt. Minder in de breedte, de lerende organisatie in z'n totaliteit, dus terug naar de core – business: ervoor zorgen dat de scholen al of niet in samenwerkingsverband beschikken over een eigen kwalitatief goede infrastructuur die behoeften in kaart brengt en op maat gesneden scholing en training realiseert. Om deze activiteit een extra impuls te geven is een van de ontwerpers, mevrouw [REDACTED] verbonden aan het Nova College ook aan de slag gegaan bij MBO 2010.

Voor wat betreft de activiteiten van de Herontwerpschool in het eerste halfjaar van 2009 verwijzen we korthedshalve naar de betreffende bijlage.

De focusgroep Human Resource management is vernieuwd en kwalitatief versterkt. Het procesmanagement stelt met tevredenheid vast dat met name nieuwkomers in het MBO die de nodige kennis en ervaring hebben opgebouwd in andere sectoren van harte bereid zijn aan de slag te gaan binnen de figuur van genoemde groep om hun bijdrage te leveren aan een succesvolle programmalijn professionalisering.

Op 17 september aanstaande organiseert MBO 2010 in samenwerking met de MBO Raad de eerste werkconferentie professionalisering. Het programma ziet er veelbelovend uit en dat geldt ook voor de verwachte deelname.

13.2 Goede voorbeelden

Vermeldenswaardig is de constatering van de projectleider dat zij binnen de scholen tal van waardevol materiaal en bruikbare voorbeelden heeft aangetroffen. Alle reden dus met kracht te werken aan het toegankelijk maken ervan voor de sector als geheel.

13.3 Boardrooms bestuurders

De eerste leergang is afgerond. De tweede is gepland en wordt in het najaar uitgevoerd. Zodra de tweede is volgeboekt begint de werving voor een derde. De ervaring met de eerste boardroom is dat de programmering ervan voldoet aan de behoefte en de vragen van de bestuurders. Wel is het een "Hell of a Job" de bestuurders te verleiden hun agenda aan te passen. Kortom: inhoudelijk geen, qua logistiek wel een probleem.

onderwijs dat werkt

13.4 Werkconferenties voor middenmanagement

Inmiddels zijn een drietal 24 uur werkconferenties gehouden. Waardering is groot. Maar ook hier is de logistiek, beter gezegd de beschikbaarheid van mensen een complexe. Voor het najaar staan twee bijeenkomsten gepland.

Programmatisch en qua deelname is de meerdaagse leergang management in competentiegericht beroepsonderwijs. Diverse ROC's hebben deze leergang als incompany-activiteit ingekocht. MBO 2010 levert niet alleen de leergang, maar treedt ook op als co – financier.

13.5 MBO 2010 als co – regisseur van het Platform Beroepsonderwijs

Voor wat betreft de samenwerking met het Platform is hetzelfde van toepassing als bij inhoud is opgemerkt.

Een vijftal colleges is van start gegaan met professionaliseringsprojecten. Dit onder supervisie van mevrouw [REDACTED], lid college van bestuur van het Koning Willem 1 College. MBO 2010 financiert de kosten van de projectleider in 2009 en 2010.

13.6 Allerhande

De voorbereidingen voor Competent City 2009 zijn in volle gang. Plaats van handeling is Ede. Het is geen probleem het programma aan workshops en presentaties op een kwalitatief goede wijze in te vullen en ook de beurs komt vol. De inschrijving is geopend. Dus is het wachten op herhaling van het succes van de voorafgaande jaren.

MBO 2010 treedt op als co financier voor de JOB Academie, een kweekvijver voor talenten die zich willen inzetten voor een professionele inrichting van de leerlingenvertegenwoordiging op de scholen en het functioneren ervan.

14.0 Tenslotte

Het procesmanagement hoopt met deze brief en de bijgevoegde overzichten de beleidsdirectie BVE een goed beeld te hebben gegeven van hetgeen in het afgelopen half jaar is uitgevoerd en hetgeen de komende maanden op stapel staat.

MBO 2010, voor deze,
Met vriendelijke groet,

De heer [REDACTED],
voorzitter procesmanagement MBO 2010

Bijlagen: 1. Publicatieoverzicht
 2. Projectactiviteitenoverzicht

Algemeen

1= voltooid volgens plan
 2= overname
 3= uitloop - geen risico
 4= plan niet haalbaar - risico

Onderwerp	Projectactiviteiten	Verantwoordelijk	planning														
			jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	mei	juni	juli	aug	sep
1. Algemeen Voorgang implementatie	Eindrapportage verslagen																
	Gezondheidsverslagen																
	Overnameprocedures																
	Gezondheidsverslagen																
	Rapportage																
	Bevragen HBO 2010 in de Markt																
	De vragen van scholen in kaart brengen																
2. Accountmanagement	Schroepproducten opsporen in de markt																
	De school in beeld brengen																
	De MBO Markt																
	AKBO en de Markt																
	De Algemene Schieding																
	Van innovatie naar implementatie																
	Projectonderwijs in beeld																
3. Communicatie	Opdrachten bij Conventum																
	Opdrachten bij Conventum																
	Opdrachten bij Conventum																
	Praktijk voor Verduurzaming																
	Praktijk voor Verduurzaming																
	Praktijk voor Verduurzaming																
	Praktijk voor Verduurzaming																
4. Rapportages	Prognoseverslagen																
	Tussentijdse rapportages																
	Tussentijdse rapportages																
	Tussentijdse rapportages																
	Tussentijdse rapportages																
	Tussentijdse rapportages																
	Tussentijdse rapportages																
	Tussentijdse rapportages																
	Tussentijdse rapportages																
	Tussentijdse rapportages																
	Tussentijdse rapportages																
	Tussentijdse rapportages																
5. Overige	De laatste berichtgeving																
	Beleidsplan 2010-2011																
	Beleidsplan 2010-2011																
	Beleidsplan 2010-2011																
	Beleidsplan 2010-2011																
	Beleidsplan 2010-2011																
	Beleidsplan 2010-2011																
	Beleidsplan 2010-2011																
	Beleidsplan 2010-2011																
	Beleidsplan 2010-2011																

Zyklus	Prüfungstermin	Prüfung	Ergebnisse																																																																																																			
			A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L																																																																																								
1	2024	Matura	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Professorschaft

Prüfungstermin

Prüfung

Ergebnisse

100

99

98

97

96

95

94

93

92

91

90

89

88

87

86

85

84

83

82

81

80

79

78

77

76

75

74

73

72

71

70

69

68

67

66

65

64

63

62

61

60

59

58

57

56

55

54

53

52

51

50

49

48

47

46

45

44

43

42

41

40

39

38

37

36

35

34

33

32

31

30

29

28

27

26

25

24

23

22

21

20

19

18

17

16

15

14

13

12

11

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

Inhoud

Inhoud		Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	Bladzijde	
Nr.	Naam																			
0	Voorwoord																			
1	1. Inleiding																			
2	2. Doel van de rapportage																			
3	3. Methodiek																			
4	4. Resultaten																			
5	5. Besluitvorming																			
6	6. Conclusies																			
7	7. Bijlagen																			
8	8. Literatuur																			
9	9. Aankomende activiteiten																			
10	10. Bijlagen																			
11	11. Bijlagen																			
12	12. Bijlagen																			
13	13. Bijlagen																			
14	14. Bijlagen																			
15	15. Bijlagen																			
16	16. Bijlagen																			
17	17. Bijlagen																			
18	18. Bijlagen																			
19	19. Bijlagen																			
20	20. Bijlagen																			
21	21. Bijlagen																			
22	22. Bijlagen																			
23	23. Bijlagen																			
24	24. Bijlagen																			
25	25. Bijlagen																			
26	26. Bijlagen																			
27	27. Bijlagen																			
28	28. Bijlagen																			
29	29. Bijlagen																			
30	30. Bijlagen																			
31	31. Bijlagen																			
32	32. Bijlagen																			
33	33. Bijlagen																			
34	34. Bijlagen																			
35	35. Bijlagen																			
36	36. Bijlagen																			
37	37. Bijlagen																			
38	38. Bijlagen																			
39	39. Bijlagen																			
40	40. Bijlagen																			
41	41. Bijlagen																			
42	42. Bijlagen																			
43	43. Bijlagen																			
44	44. Bijlagen																			
45	45. Bijlagen																			
46	46. Bijlagen																			
47	47. Bijlagen																			
48	48. Bijlagen																			
49	49. Bijlagen																			
50	50. Bijlagen																			
51	51. Bijlagen																			
52	52. Bijlagen																			
53	53. Bijlagen																			
54	54. Bijlagen																			
55	55. Bijlagen																			
56	56. Bijlagen																			
57	57. Bijlagen																			
58	58. Bijlagen																			

onderwijs dat werkt

Activiteitenverslag 2009

Datum :april 2010

1. INTRODUCTIE

Bij brief van 30 juli 2009 heeft MBO 2010 conform afspraak de halfjaarrapportage ingediend bij de beleidsdirectie BVE (B09.701 /rapportage) Dit activiteitenverslag over het jaar 2009 sluit daarbij aan. Met dien verstande dat passages, waarvan de inhoud een algemene strekking heeft niet worden herhaald. Nieuw dit jaar zijn de bijlagen die een overzicht van producten en diensten bevatten. Daardoor was het mogelijk de beschrijving beknopt te houden.

2. Communicatie

2.1. De websites

De websites www.mbo2010.nl, www.deherontwerpschool.nl en www.marktplaatsmbo.nl, waartoe ook www.stagetoolbox.nl voorzien in veronderstelde behoefte.

Ter illustratie enige cijfers over de periode november & december 2009 en januari 2010:

januari 2010			
	Aantal bezoekers	Unieke bezoekers	Gemiddeld per dag
MBO 2010	13.175	8.687	425
Herontwerpschool	3.581	2.674	115
Steunpunt Taal & Rekenen	4.236	2.591	136
Marktplaats MBO		9.464	349
	10.818		
MBO Agenda	504	292	16
BPV Toolbox	900	747	29
december 2009			
MBO 2010	8.960	6.087	289

Herontwerpschool	1.797	1.421	57
Steunpunt Taal & Rekenen	<i>geen gegevens</i>		
Marktplaats MBO	11.525	10.037	372
MBO Agenda	295	174	10
BPV Toolbox	602	467	19
november 2009			
MBO 2010	12.344	8.298	411
Herontwerpschool	2.113	1.620	70
Steunpunt Taal & Rekenen	<i>geen gegevens</i>		
Marktplaats MBO	10.626	8.848	354
MBO Agenda	281	207	9
BPV Toolbox	780	604	26

2.2. MBO en de Marshalls

In 2009 heeft MBO 2010 voor de laatste keer een financiële bijdrage geleverd in het kader van co-financiering. De scholen zijn nu zelf volledig aan zet. Het project dat wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Stichting Branchepromotie Beroepsonderwijs is succesvol. Dat blijkt uit de ontvangst van de tournee langs de scholen. En uit het aantal mensen dat zich als Marshall aan het MBO hebben verbonden. Het gaat daarbij om lokaal, regionaal dan wel nationaal bekende mensen, die zich verbinden aan één of meer MBO scholen. En daarnaast ook bereid zijn een bijdrage te leveren aan algemene activiteiten zoals de *Dagen van het Beroepsonderwijs* en de genoemde tournee langs de scholen. Het aantal Marshalls bedraagt inmiddels circa 45.

In 2009 zijn tevens 15 "Marshall masterclasses" uitgevoerd.

2.3. Platform Bèta Techniek

De gemeenschappelijke activiteiten zijn conform planning uitgevoerd. De belangrijkste op rij:

De experimentclusters, die actief zijn op het gebied van Techniek hebben in 2009 een aantal gemeenschappelijke activiteiten uitgevoerd, die positief zijn beoordeeld door de deelnemers. Door de inzet van de experimentclusters vindt als ware een verbinding plaats tussen de inhoudelijke modernisering van het MBO en de inzet de deelname van de betreffende opleidingen fors te vergroten.

MBO 2010 en Platform Bèta Techniek hebben een aantal bijeenkomsten georganiseerd, waarbij de focus was gericht op kennisontwikkeling en uitwisseling.

Communicatie MBO sector

MBO 2010 heeft in samenwerking met de MBO Raad en de Stichting Branchepromotie Beroepsonderwijs een viertal werkconferenties georganiseerd gericht op directeuren/hoofden communicatie. Na de fase van aanjagen en structureren heeft MBO 2010 zijn activiteiten ter zake afgerond. Ook hier zijn de scholen nu zelf aan zet.

In lijn met het voorafgaande heeft MBO 2010 met de genoemde twee organisaties een actieve bijdrage geleverd aan de organisatie en de programmering van de Zes Dagen van het Beroepsonderwijs zoals die in oktober 2009 zijn gehouden. Competent City 2009 vormde een van de pijlers van de Zes Dagen. Voorts heeft MBO 2010 een inhoudelijke en financiële bijdrage geleverd aan de organisatie en programmering van 'de Dag van de Stagair'. Tenslotte is de algemeen projectleider (ook in het jaar 2010 lid van de Stuurgroep).

2.5. Publicaties

2.5.1. MBO 2010 publicaties

Inhoud

Werkpleklers meer dan BPV.

Bewust BBL.

Praktijk Hoezo ?

Praktijk Hoe ? Zo

Praktijkvoorbeelden 2008—2009.

Evaluatie kwalificatiedossiers 2008—2009.

Algemeen

Groen in Beeld.

Passie voor Verandering.

Project AKA

Taal/AKA.

2.5.2. Publicaties in opdracht van MBO 2010.

de Examenwijzer (producent CINOP).

Competentiewijzer (producent CINOP).

2.5.3. Publicatie mede mogelijk gemaakt door:

MTS – Plus in Portretten.

Op de koffie bij Obama (uitgave Consortium voor Innovatie)

BOL en BBL in de Argumentenkaart (MBO Raad).

Doorstoominstrument Noorderpoort College.

Leerlingen Techniek. Ook Einsteingeneratie of toch anders ? (Hitec).

DIGI project (COLO).

2.5.4. Wel gepland, niet uitgevoerd

In het kader van prioriteiten is de actualisering van de Kennisgids 2008 geschrapt. Het generieke model werkplekieren is uitgewerkt in de vorm van www.stagetoolbox.nl. Voorts is dit onderwerp onderdeel van de projecten werkplekieren zoals die medegefinancierd worden door het Platform Beroepsonderwijs.

2.5.5. de MBO krant

De MBO krant is volgens planning gemaakt en verspreid. Een van de 10 edities betrof een themanummer dat geheel was gewijd aan de Zes Dagen van het Beroepsonderwijs, met specifieke aandacht voor Competent City 2009. De reacties op de krant blijven onverminderd positief. Reden de krant ook in 2010 en het eerste half jaar van 2011 uit te geven.

2.6. Stabiliteit in Beleid.

In 2009 heeft MBO 2010 zowel door middel van mondelinge rapportages als via memo's en notities deze doelstelling gerealiseerd. Gesprekspartners vormden daarbij de directeur, de plaatsvervangend directeur en de senior beleidsmedewerker met de modernisering MBO in portefeuille. Tevens is op een viertal momenten verslag gedaan aan de Staatssecretaris.

2.7. Onderzoek & Ontwikkeling

Voor wat betreft de onderzoeksagenda van het Centrum Beroepsonderwijs Educatie heeft de procesmanager inhoud thema's aangegeven via zijn waarnemerschap in de regiegroep Onderwijs van de MBO Raad.

Voor wat betreft de overige geplande activiteiten zoals vastgelegd in hoofdstuk 6 paragraaf 3.2. van het activiteitenplan 2009 valt het volgende te melden :

De voorgenomen publicaties "*Tijd van verandering, nader bezien*" en "*MBO.HBO, de constructieve frictie nader bezien*" heeft MBO 2010. Ook deze beslissing is de uitkomst van een nadere prioritering. Anders gezegd : de te plegen investeringen was te hoog in vergelijking met de verwachte meerwaarde. Dit vooral ook gelet op de feitelijke ontwikkeling binnen de scholen ten aanzien van het in positie brengen van de docenten en die tussen scholen als het gaat om verbetering van de doorstroom MBO.HBO.

Dat geldt ook voor de productie van het geplande businessmodel. De eigen activiteiten van scholen en vooral ook het brede scala aan waardevolle producten van MBO 2010 op het gebied van bedrijfsvoering maakte de noodzakelijke (forse) investering niet verantwoord. (Voor bedoeld productenoverzicht zie bijlage 2 bij dit verslag).

2.8. Voortgangsgesprekken

De geplande voortgangsgesprekken zijn gevoerd.

De voortgangsrapportage "*Op weg naar 2010, de finale*" is opgeleverd.

Met circa 40 % van de scholen hebben de kritische vrienden follow up gesprekken gevoerd.

In 2008 was dat circa 50 %.

Het project "*interne audits*" is geschrapt om reden van een gewijzigde opzet van de gespreksronde in 2009 en de voorjaarsronde in 2010. Een ander in overleg met de beleidsdirectie BVE.

De Staatsecretaris is zowel mondeling als schriftelijk geïnformeerd over de relevante aandachtspunten.

De beoogde wisselwerking tussen de opbrengst van de gesprekken en de activiteiten/productassortiment van MBO 2010 is geëffectueerd. Scholen zijn gewezen op relevante producten. De loodsen en projectleiders zijn geïnformeerd over de vragen van de scholen.

2.9 Accountgesprekken

De accountmanagers hebben op een uitstekende wijze hun opdracht uitgevoerd. Door de driehoek kritische vrienden, accountmanagers en de beleidsadviseurs die een of meer experimentclusters in portefeuille hebben heeft MBO 2010 drie invliegroutes bij de scholen: bestuur, management en docenten.

Naast de taken zoals vastgelegd in het activiteitenplan 2009 (zie hoofdstuk 6, paragraaf 5.2.) worden de accountmanagers steeds meer gezien als raadgevers. Opvallend punt daarbij is het feit dat accountmanagers regelmatig worden uitgenodigd een presentatie te verzorgen en/of deel te nemen aan intern beraad voor wat betreft de modernisering van het opleidingsaanbod.

De accountmanagers voeren in de maanden maart en april de slotgesprekken met hun contactpersonen.

De opbrengsten van deze gesprekken worden gebruikt voor de advisering ten aanzien van de thema's die ertoe doen in de periode 2011—2015.

3. PROGRAMMALIJN INHOUD

3.1. De experimentclusters

De experimentclusters hebben op een adequate wijze hun opdracht uitgevoerd zoals vastgelegd in het activiteitenplan 2009. Ook in het cursusjaar 2008/2009 hebben ze een aanwijsbare bijdrage geleverd aan de implementatie van de nieuwe kwalificatiedossiers. Ze ontwikkelen zich allengs tot onderwijsinnovatieclusters die ook na afronding van de procesactiviteiten van MBO 2010 meerwaarde kunnen hebben voor de MBO sector.

Tijdens de evaluatiegesprekken in juni 2009 zijn de prioriteiten voor het cursusjaar 2009/2010 vastgesteld. Het laatste jaar waarin de clusters in bedrijf zijn. Voor de zomer van 2010 neemt het procesmanagement besluiten over eventuele prolongatie van de clusters onder regie van andere organisaties. Als opties gelden daarbij de MBO Raad, het Consortium Beroepsonderwijs, de Stichting Praktijkleren.

De clusters hebben de volgende producten opgeleverd :

Praktijkvoorbeelden 2008/2009.

Evaluatie kwalificatiedossiers 2008/2009.

Activiteitenverslagen voor docenten (CD Rom).

Tevens hebben de clusters meegewerkt aan :

Handreiking examinering.

Wederzijdse verwachtingen, beroepspraktijkvorming.

3.2. Examenprofielen

Gelet op de voortgang van het project examenprofielen zoals uitgevoerd onder de regie van de MBO Raad is het in 2009 niet mogelijk gebleken een aanwijsbaar zinvolle bijdrage te leveren.

3.3. Techniekclusters

De Techniekclusters zijn in 2008 / 2009 voor een deel gemeenschappelijk opgetrokken. Dit in de vorm van dagprogramma's, waarbij een dagdeel besteed werd aan de specifieke thematiek van een cluster en een tweede dagdeel besteed werd aan onderwerpen die voor alle clusters van belang waren.

Deze aanpak heeft tevens de mogelijkheid geboden voor het Platform Bèta Techniek in nauwe samenwerking met de clusters vorm en inhoud te geven aan het Ambitieprogramma MBO Techniek.

Dit onder meer in de vorm van werkconferenties.

3.4. Experiment Arbeidsmarktgekwalificeerd Assistent

Zoals afgesproken heeft MBO 2010 de regie gevoerd over genoemd experiment. In het najaar heeft de projectleider conform afspraak met de beleidsdirectie BVE een activiteitenverslag opgeleverd.

Het laatste verslag verschijnt in mei 2010.

De projectleider heeft zich met name gericht op de instandhouding van het AKA cluster en de onderlinge informatie-uitwisseling.

Ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de opleiding is het wenselijk dat een andere organisatie vanaf de zomer van 2010 de regie overneemt. Primair denkt MBO 2010 aan de MBO Raad.

3.5. Verdere activiteiten MBO 2010, inhoud

Voor wat betreft de paritaire commissies heeft MBO 2010 in goed overleg met een bestuursvertegenwoordiging van de MBO Raad besloten de directe acties ten aanzien van de paritaire commissies over te laten aan de MBO Raad. Wel vormt het functioneren van genoemde commissies een vast agendapunt in het periodiek overleg met de bestuursvertegenwoordigers die onderwijs in portefeuille hebben.

Examinering. De acties hebben concreet geleid tot de Examenwijzer, producten op marktplaats en kennisontwikkeling in de boezem van de experimentclusters.

Competentietalen. In opdracht van MBO 2010 heeft het CINOP de zaken op de rij gezet voor wat betreft de stand van zaken ten aanzien van competentietalen. Focus was daarbij gericht op de overeenkomsten en de verschillen. Dit project heeft geleid tot de onderzoekspublicatie

"Doorstromen en elkaar verstaan" van juli 2009.

3.6 Stagebox

Conform afspraak met de beleidsdirectie BVE heeft MBO 2010 in 2009 de focus gericht op het ontwerp en de productie van een instrumentarium voor de scholen om de kwaliteit van de stages fors

te verbeteren. Dit voor wat betreft de logistiek, het relatiemanagement, de begeleiding en de programmering. Dit project is nu volledig afgerond in de vorm van een stagetoolbox.

3.7. Platform Beroepsonderwijs/MBO 2010.

De projecten "*Werkplekleren*" en "*Loopbaanleren*" zijn in uitvoering.

De ervaringen en concrete opbrengsten worden via een breed repertoire aan communicatiekanalen verspreid (kenniskringen, mbo marktplaats etc.).

De projecten zijn belangrijk voor het domein van bedrijfsvoering, maar vooral ook voor de verbinding tussen onderwijs, onderwijslogistiek en de systemen die de school inzet om de bedrijfsvoering op het beoogde professionele peil te krijgen.

4. BEDRIJFSVOERING

4.1. Verbinding en prioriteit

Na enkele jaren van inhoudelijke vernieuwing is het de scholen duidelijk geworden, dat bedrijfsvoering (en professionalisering) in directe zin verbonden moeten zijn met de wijze waarop de bedrijfsvoering is vormgegeven en functioneert. De eerste contouren van dit besef tekenden zich in de loop van 2006 begin 2007 af.

MBO 2010 richt de focus voor wat betreft de bedrijfsvoering op de volgende bestanddelen:

Basiskwaliteit (roostering, programmering, activiteitenplanning).

Informatiehuishouding.

Onderwijslogistiek.

De behoefte van de scholen voor wat betreft informatie, kennisontwikkeling, kennisdeling en producten is groot. Zo is in 2009 gebleken. De onderstaande overzichten geven een beeld van de activiteiten en het productenassortiment.

5. PROFESSIONALISERING

5.1 Professionalisering aan zet

Naarmate inhoud en bedrijfsvoering concreet vorm en inhoud krijgen worden de consequenties voor de professionalisering van bestuur, management, onderwijsgevend en ondersteunende functionarissen zichtbaar en voelbaar. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de vraag naar producten, diensten en informatie in de loop van 2009 fors is toegenomen. De werkconferentie "*HRM hijst de zeilen*", die MBO 2010 in september 2009 heeft georganiseerd vormt daarvan een treffende illustratie. Ruim 200 bezoekers keerden enthousiast huiswaarts gelet op het aangeboden programma. Maar ook het aanbod van de herontwerpschool, de documenten op www.marktplaatsmbo.nl, de deelname aan de boardrooms en kenniskringen laten dit zien.

5.2. Het activiteitenprogramma 2009 in beeld

Versillende activiteiten beslaan meerdere doelgroepen / onderdelen en zijn daarom niet altijd goed onder te brengen in één van de genoemde subonderdelen.

Opleiding & training

In 2009 zijn de rollen van de docenten en de hiervoor noodzakelijke competenties wel duidelijk geworden bij de scholen. Ook het belang van teams en de aandacht hiervoor is toegenomen.

Ook op deze terreinen is door de Herontwerpschool een aanbod geformuleerd en onder de aandacht gebracht bij de scholen.

De werkgroep HRM (Focusgroep HRD) gevormd door 14 HR directeuren is in 2009 5 keer bijeengekomen. Deze groep heeft zijn doelstellingen helder geformuleerd en is 3-ledig: medevormgeving activiteitenprogramma Professionalisering (denktank en toetsing), ontwikkeling professionalisering HRM en de eigen kennis- en ervaringsdeling in het kader van de invoering van CGO.

In 2009 zijn 3 Boardrooms voor Bestuurders georganiseerd (van elk 5 sessies). Deze inspiratie- en werksessies focussen op de rol van de bestuurder en de bestuurlijke aansturing van complexe verander- en innovatieprocessen. Ze hebben tevens een belangrijke netwerkfunctie. Vanwege het grote succes wordt in 2010 een 4^e Boardroom voor Bestuurders georganiseerd. Om de verticale dialoog in de individuele organisatie te bevorderen ligt het in de planning om tevens Boardrooms te gaan starten voor Sectordirecteuren en eindverantwoordelijken in de staf (HRM, ICT).

Onderwijskundig leiderschap

In samenwerking met het NCOI bieden we een eenjarig afgerond programma aan met officiële Masterstudiepunten en een diploma van NCOI Business School. In dit programma gaan deelnemers aan de slag met de management implicatie van onderwijsvernieuwing. Zie het aanbod van de Herontwerpschool.

In samenwerking met het Consortium voor Innovatie zijn een aantal 24-uurs conferenties georganiseerd op het gebied van onderwijskundig leiderschap voor opleiding- en onderwijsmanagers.

HRM afdelingen

In september 2009 is het HRM Congres georganiseerd: voor en door HRM in het MBO. Naast inhoudelijke key-note sprekers zijn 18 verschillende workshops gegeven op HRM gebied. Netwerken en kennisdeling is ruim aan de orde geweest. Een groot succes met ruim 200 deelnemers. Ook in 2010 zal een dergelijk congres gaan plaatsvinden.

Om samenwerking en kennisdeling op het gebied van HRM te bevorderen is een HRM Group op LinkedIn opgestart. Hier kunnen vragen uitgezet worden, nieuwsberichten worden geplaatst en discussies worden gevoerd onder vakgenoten in het MBO.

Op www.marktplaatsmbo.nl is een aparte categorie opgenomen voor HRM waar documenten op dit vakgebied geplaatst worden.

Bijna alle HR directeuren hebben toestemming gegeven om via email informatie te ontvangen van de Focusgroep HRD / MBO2010. In 2009 zijn 3 nieuwsbrieven uitgegaan waarin gecommuniceerd is over onder andere het (nieuwe) aanbod van de herontwerpschool en andere activiteiten op HRM gebied.

N.a.v. de gehouden enquête over gebruik van competentie management is een workshop georganiseerd voor HRM-ers over dit onderwerp. Circa 10 verschillende scholen waren aanwezig.

MBO 2010 faciliteert het doorbraakproject Professionalisering van HPBO, waar 6 ROC's aan deelnemen.

MBO 2010 werkt nauw samen met Prof2010 van de MBO Raad om versterking te realiseren op de HRM thema's en de communicatiekanalen optimaal te benutten. Zo hebben we concreet een rol kunnen spelen bij de totstandkoming van de Leergang HR Businesspartner.

Organisatie

Om de eigen opleiding- en scholing infrastructuur van de scholen te versterken zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

MBO 2010 heeft de verspreidingsrechten van het Business Plan van de Nova Academie gekocht en stelt dit ter beschikking aan alle scholen.

In 2009 is de Ontwikkelkring MBO Academies 10 keer georganiseerd. In deze Ontwikkelkring komen verantwoordelijken voor een interne academie / opleidingsorganisatie bijeen om ervaringen en kennis te delen omtrent (het opzetten van een) Interne Academie. Tevens kwamen verschillende thema's aanbod zoals leerrendement, leerblokkades en management development programma's. Circa 20 scholen zijn hier zeer actief bij betrokken. Nog circa 10 andere scholen willen actief geïnformeerd worden. Er vindt intensieve kennis- en ervaringsuitwisseling plaats, ondersteund via de plaza www.mboacademies.nl.

Tijdens de Management Conferentie zijn twee workshops gegeven over leerblokkades en

MBO Academies.

Op vraag van de deelnemers aan de Ontwikkelkringen MBO Academies is een inventarisatie gemaakt van systemen die de registratie en planning van interne scholing efficiënt ondersteunt. Het maatwerk systeem van het Nova College is door aanwezigen zéér enthousiast ontvangen. Reden voor MBO 2010 om de verspreidingsrechten van dit systeem te verwerven en aan te bieden aan de scholen.

Er is een Quick Scan ontwikkeld (De MBOAcadroom) die het ontwikkelingsstadium en vervolgcacties inzichtelijk maken van de eigen interne Academie. In 2009 hebben 10 scholen hieraan meegedaan, hetgeen hen heeft geholpen om de eigen interne Academie op een hogere platform te krijgen.

De scholen verschillen qua ontwikkelingsstadium van hun interne Academie. Sommigen staan nog aan het begin in het proces van ombouwen van hun interne opleidingsfunctie naar een ware Academie. Om tegemoet te komen aan de uiteenlopende vragen en ondersteuning in deze verschillende fasen heeft MBO 2010 een 'Academie Ambassadeur MBO 2010' ingezet. Deze ambassadeur heeft een zeer gedegen kennis en ervaring en kan de scholen individueel verder helpen bij de implementatie van het concept van de MBO Academie.

MBO2010 faciliteerde de totstandkoming van een film over Best Practices van competentiegericht onderwijs.

Docenten en opleidingsteams

Gesprekken met docenten in samenwerking met de beleidsdirectie BVE.

In de experimentclusters is een gelegenheid gecreëerd voor docenten om van elkaar te leren en ervaringen uit te wisselen.

Voor docenten en teams worden verschillende programma's aangeboden via de Herontwerpschool.

MBO 2010 werkt samen met de organisatie van Leraar24 middels het aanleveren van thema's en onderwerpen op het gebied van professionalisering voor de productie van video's.

Ondersteunende afdelingen

Er zijn een aantal producten ontwikkeld die via de Herontwerpschool worden aangeboden en functioneel zijn voor ondersteunend personeel. Voorbeelden zijn Team Tijd, Team Columbus, Innovator, de Mondriaanplanner .

Overzicht

In bijlage 4 van dit activiteitenverslag is een overzicht opgenomen van de producten en diensten op het gebied van professionalisering. Dit overzicht geeft samen met hetgeen in dit hoofdstuk is beschreven een volledig overzicht van hetgeen tot stand is gebracht , in uitvoering is respectievelijk op de rol staat. En vormt een even treffende als levendige illustratie van het feit dat ook het thema professionalisering "uit de startblokken is gekomen " .

6. TENSLOTTE

Het is uiteindelijk aan de opdrachtgever te bepalen of MBO 2010 zijn opdracht goed heeft uitgevoerd. Dus producten en diensten aanbiedt die aansluiten bij de vraag van de scholen en een aanwijsbare bijdrage leveren aan de implementatie van de nieuwe kwalificatiedossiers en de daarmee samenhangende modernisering van het MBO.

Vanuit de optiek van het bestuur van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs en de chef d'équipe van MBO 2010 is dat het geval. Een resultaat dat te danken is aan de betrokken en kwalitatief goede inzet van allen, die in 2009 werkzaamheden hebben verricht voor MBO 2010.

Tegelijkertijd geeft de stand van zaken van de modernisering aan dat ook in het jaar 2010 wederom hard gewerkt moet worden aan de uitvoering van de opdracht : een aanwijsbare bijdrage leveren aan het proces van modernisering.

Duidelijk is in ieder geval dat de scholen werkende weg in de loop van de komende maanden de tweede fase van de transitie kunnen afsluiten en een start kunnen maken met de derde afrondende fase.

dd. naar H/Stelsel
6-10-2010

(Mede)parafering

Voorparaaf			Medeparaaf			Eindparaaf			
Eenheid	Datum	Paraaf	Eenheid	Datum	Paraaf	DUO	Eenheid	Datum	Paraaf
OND/ODB	06/10	[Redacted]	BVE/Stelsel	6/10/2010	[Redacted]		[Redacted]		
			BVE/CBB						

Registratie minuut

Naam ontwerper	[Redacted]	Bestandsnaam	Mindef-ProcesmanagementMBO-
2010-2009.doc		Aantal pagina's brief	5
Toestel	[Redacted]	Datum ontwerp	15-7-2010

Juridische en financiële consequenties e.a.

Registratie brief

ICO-telefoonnummer	X	ICO BVH	[Redacted]	Bestuur-/BRIN-nr.	
ICO BPO	[Redacted]	ICO Vrz	[Redacted]	Uw brief van	6-4-2010
ICO BVO	[Redacted]	Geen		Uw referentie	7653/[Redacted]/brieven.OCW
Trefwoord (onderwerpenlijst)				In vervolg op	
Onderwerp	Financiële jaarstukken 2009				

Betalingsverkeer

Fin. consequenties	Ja	X	Nee	Organisatie-eenheid	
Agendaregel	Ja		Nee	Betreft	Verplicht. Vordering VAW
				Nummer	
				Nummer E-verplichting	

Oordeelvorming

Vorm uitgaand document		Besluitcode		Bezwaarschriftclausule	
BBK (Bekostigingsbeschikkingen)		Toegewezen		X Standaard (keuze 1)	
X OBK (Overige beschikkingen)		Deels toegewezen		6:18 / 6:19 (keuze 2)	Geen
IBR (Informatie brieven)		Afgewezen		DCIM/IOW (keuze 3)	
UVA (Uitvoeringsanalyse)		X Niet van toepassing		Landb (keuze 4)	

Verzenden brief

Bijlagen	Ja	X	Nee	Mede afgedaan	
Omschrijving	1			1	
	2			2	
	3			3	
Afschriften	X Afschriften intern			Afschriften extern	
	Naam	Eenheid	Kamer	Aantal afschriften	(adresstickers bijvoegen)
	[Redacted]	OND/ODB			
				Afschriften inspectie	
				Naam	RIK

7 Collationeren

Uitgaande brief gezien	Datum	Paraaf
------------------------	-------	--------

DUO 37009

Dossierstukken bijvoegen

Procesmanagement MBO 2010
De heer [REDACTED] voorzitter [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Geachte heer [REDACTED]

Met bovenvermelde brief zond u mij het financieel jaarverslag 2009 van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs, voorzien van een accountantsverklaring en het activiteitenverslag 2009 van het Procesmanagement MBO 2010.

De behandeling hiervan geeft mij aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Ik heb er kennis van genomen dat van de nog te besteden subsidiebedragen reeds verplichtingen zijn aangegaan die in 2010 geëffectueerd en betaald worden. De gerealiseerde uitgaven hiervan worden herkenbaar opgenomen in de jaarrekening 2010. Daarnaast geeft de opmerking in de bevindingen van de accountant mij geen aanleiding tot het maken van op- of aanmerkingen.

Procesmanagement herontwerp mbo/algemeen (verplichtingnummers 61200-12937 en -14840)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 23 februari 2009, kenmerk BVE/stelsel/96061, heb ik voor het activiteitenplan 2009 een subsidie van € 5.000.000,00 toegekend. Hiervan is € 3.150.000,00 ten behoeve van herontwerp mbo/algemeen ingezet. Tevens beschikte u nog over een saldo niet bestede middelen 2008 van € 527.722,00. Ook ontving u een bedrag van € 266.245,00 aan overige inkomsten en € 96.018,00 aan rentebaten. Daarnaast is hieraan nog een bedrag van € 46.617,00 uit de middelen Kwartiermaken fes toegevoegd.

In totaal was er dus € 4.086.602,00 beschikbaar.

Uit de jaarrekening blijkt dat de uitgaven in 2009 op € 4.085.682,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2009 € 920,00 bedraagt.

Gelet hierop stel ik de subsidie verleend voor de uitvoering van het Beleidsplan procesmanagement herontwerp mbo 2008, toegekend met mijn brief en bijbehorende beschikking van 17 juni 2008, kenmerk BVE/stelsel/25567, definitief vast op € 3.050.000,00.

Experimenten in school en bedrijf 2008/2009 (verplichtingnummer 61200-12937 en -14840)

Met mijn brieven en bijbehorende beschikkingen van 17 juni 2008, kenmerk BVE/stelsel/25567, en van 23 februari 2009, kenmerk BVE/stelsel/96061, heb ik voor de activiteitenplannen 2008 en 2009 een subsidie van in totaal € 10.000.000,00 toegekend. Hiervan is € 2.500.000,00 ten behoeve van de Experimenten 2008/2009 ingezet. Hiervan is een bedrag van € 78.846,00 toegevoegd aan de middelen van de Experimenten 2007/2008 en € 200.000,00 aan de middelen Herontwerp school. Daarnaast ontving u nog een bedrag van € 393.328,00 aan overige inkomsten.

In totaal was er dus € 2.614.482,00 beschikbaar.

OND/ODB-10/31344 U

Uit de jaarrekening blijkt dat de gerealiseerde uitgaven 2008/2009 op € 2.614.482,00 zijn uitgekomen. Gelet hierop stel ik de subsidie definitief vast op € 2.221.154,00 (€ 2.614.482,00 minus € 393.328,00).

Experimenten in school en bedrijf 2009/2010 (verplichtingnummer 61200-14840)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 23 februari 2009, kenmerk BVE/stelsel/96061, heb ik voor het activiteitenplan 2009 een subsidie van € 5.000.000,00 toegekend. Hiervan is € 1.300.000,00 ten behoeve van de Experimenten 2009/2010 ingezet.

Uit de jaarrekening blijkt dat de uitgaven in 2009 op € 550.000,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2009 € 750.000,00 bedraagt.

Herontwerp school 2006/2009

Uit de middelen voor de experimenten in school en bedrijf 2005-2006 en 2006-2007 is hiervoor in 2006 een bedrag van in totaal € 500.000,00 gereserveerd. Hieraan zijn bedragen van € 205.251,00 uit de middelen Experimenten 2006/2007, € 94.749,00 uit de middelen Experimenten 2007/2008 en € 200.000,00 uit de middelen Experimenten 2008/2009 toegevoegd. Aan overige inkomsten ontving u een bedrag van € 760.961,00 en € 16.957,00 aan rentebaten. In totaal was er dus € 1.777.918,00 beschikbaar.

Uit de jaarrekening blijkt dat de gerealiseerde uitgaven 2006/2009 op € 1.777.918,00 zijn uitgekomen. Gelet hierop stel ik de subsidie definitief vast op € 1.000.000,00 [€ 1.777.482,00 minus (€ 760.961,00 + € 16.957,00)].

Kwartiermaken FES Netwerkschool (verplichtingnummer 61200-14198)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 4 december 2008, kenmerk OND/ODB-2008/150099 U, resp. OND/ODB-2008/150102 U, heb ik voor de periode 1 september 2008 tot en met 1 maart 2009 een subsidie van € 100.000,00 toegekend. Hiervan is een bedrag van € 46.617,00 toegevoegd aan de middelen van herontwerp mbo/algemeen. Daarnaast ontving u nog een bedrag van € 96.368,00 aan overige inkomsten. In totaal was er dus € 149.751,00 beschikbaar.

Uit de jaarrekening blijkt dat de gerealiseerde uitgaven op € 149.751,00 zijn uitgekomen. Gelet hierop stel ik de subsidie definitief vast op € 53.383,00 (€ 149.751,00 minus € 96.368,00).

Steunpunt taal en rekenen Algemeen (verplichtingnummers 61200-14123 en -15125)

Met mijn brieven en bijbehorende beschikkingen van 28 november 2008, kenmerk OND/ODB-08/146702 U, resp. OND/ODB-08/146704 U, en van 12 augustus 2009, kenmerk OND/ODB-2009/72455 U, resp. OND/ODB-2009/72456 U, heb ik u voor de ondersteuning van scholen bij de verbetering van taal- en rekenbeleid voor de schooljaren 2008-2009 en 2009-2010 een subsidie van in totaal € 1.080.000,00 toegekend. Aan overige inkomsten ontving u nog een bedrag van € 97,00.

In totaal was er dus € 1.080.097,00 beschikbaar.

OND/ODB-10/31344 U

Uit de jaarrekening blijkt dat gerealiseerde uitgaven in 2009 op € 576.690,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2009 € 503.407,00 bedraagt. Gelet hierop stel ik de subsidie voor het schooljaar 2008-2009 definitief vast op € 540.000,00.

Steunpunt taal en rekenen MBO (verplichtingnummer 61200-15602)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 6 oktober 2009, kenmerk OND/ODB-2009/99430M, resp. OND/ODB-2009/91589U, heb ik u voor het uitvoeren van specifieke activiteiten en projecten door het Steunpunt Taal en Rekenen voor de periode 1 juni 2009 tot en met 31 december 2010 een subsidie van € 2.440.000,00 toegekend. Hiervan is in 2009 een bedrag van € 1.952.000,00 als voorschot betaald.

Uit de jaarrekening blijkt dat gerealiseerde uitgaven in 2009 op € 1.159.335,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2009 bedraagt dus € 792.665,00.

Steunpunt taal en rekenen VO (verplichtingnummer 61500-61445)

Met mijn brief van 10 november 2009, kenmerk OND/ODB-2009/130048U, heb ik u voor het opzetten en operationaliseren van een steunpunt taal en rekenen voor scholen in het voortgezet onderwijs voor de periode 1 september 2009 tot en met 31 december 2010 een subsidie van € 685.000,00 toegekend. Hiervan is in 2009 een bedrag van € 180.000,00 als voorschot betaald.

Uit de jaarrekening blijkt dat gerealiseerde uitgaven in 2009 op € 1.447,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2009 bedraagt dus € 178.553,00.

Stagebox AKA 2007 (verplichtingnummer 61200-11549)

Met mijn brief van 7 mei 2007, kenmerk BVH/BVE-2007/63972 M, heb ik u op basis van de Regeling stagebox beroepsonderwijs 2006 tot en met 2010, kenmerk: BVE/IENI-2006/33530 van 10 oktober 2006, in 2007 een subsidie van € 3.000.000,00 verstrekt.
Het saldo ultimo 2008 bedroeg € 518.412,00.

Uit de jaarrekening blijkt dat deze resterende middelen in 2009 geheel zijn ingezet. Gelet hierop stel ik de subsidie definitief vast op € 3.000.000,00.

Heeft u vragen? Op www.ocwduo.nl onder DUO-CFI vindt u instellingsinformatie en voorlichting over regelgeving en actuele ontwikkelingen in het onderwijs. U kunt natuurlijk ook telefonisch contact opnemen met het Informatiecentrum beroepsonderwijs, volwasseneneducatie en hoger onderwijs of mailen naar ico@ocwduo.nl. Het informatiecentrum is op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via telefoonnummer 079 [REDACTED]

Hoogachtend,
De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliedenthart,
namens deze,

[REDACTED] clustermanager OND/ODB)

De finale

Praktijkvoorbeelden schooljaar 2009-2010

onderwijs dat werkt

De finale

Praktijkvoorbeelden schooljaar 2009-2010

Inhoud

Voorwoord 5

1 Nieuwe onderwijsconcepten en -programma's 6

2 Competentiegericht beroepsonderwijs en de samenwerking met het bedrijfsleven 16

3 Examinering 24

4 Doorstroom in de beroepskolom 30

5 Integrale aanpak: onderwijs, personeel en bedrijfsvoering 39

Colofon 48

Voorwoord

De afgelopen zes jaar hebben de mbo-scholen hard gewerkt aan de modernisering van het beroepsonderwijs en de bedrijfsvoering op de scholen. Onder het motto *Laat duizend bloemen bloeien* begonnen scholen in 2004 enthousiast met de ontwikkeling van nieuwe opleidingen die gebaseerd waren op competentiegerichte kwalificatiedossiers. Dat gebeurde aanvankelijk weinig planmatig en gestructureerd, wat leidde tot suboptimale resultaten. Na veel kritiek van ouders, leerlingen en bedrijfsleven stelden de scholen in 2007 hun invoeringsstrategie bij en kozen ze voor een meer zakelijke en realistische aanpak. Er werd beter gekeken naar de organiseerbaarheid, betaalbaarheid en uitvoerbaarheid van het nieuwe onderwijs. Daarmee ging het vernieuwingsproces een volgende fase in.

Het invoeringstraject werd afgerond in augustus 2010, maar dat wil niet zeggen dat het moderniseringsproces klaar is. De scholen maken zich op voor de derde en laatste fase, waarin het erom gaat de bedrijfsvoering op de scholen verder te versterken. We hebben het dan over de ondersteunende processen die ervoor zorgen dat een organisatie goed loopt. Het personeel en de ICT-systemen spelen daarin een belangrijke rol. Ook het stevig neerzetten van teamgericht werken in de scholen is een cruciale factor om de kwaliteit van het onderwijs verder te verbeteren. De verwachting is dat alle mbo-scholen in 2015 zover zijn dat ook deze derde fase als afgerond kan worden beschouwd. Daarmee heeft de modernisering van het mbo dan definitief zijn beslag gekregen.

Traditiegetrouw publiceert MBO 2010 aan het eind van het schooljaar een terugblik op de voortgang van de vernieuwingen in het mbo, geïllustreerd met voorbeelden uit de dagelijkse praktijk op de scholen. Dit is de laatste uitgave in de reeks over de opbrengsten van de experimenten met competentiegericht onderwijs. De kennisdeling in de clusterbijeenkomsten, waar de vernieuwers binnen de scholen elkaar troffen, vormde door de jaren heen de basis voor de publicaties.

In de afgelopen jaren behandelden de clusters een keur aan onderwerpen: van nieuwe onderwijsconcepten, instrumenten voor het beoordelen van competenties, een betere samenwerking met het bedrijfs-

leven tot aan kwaliteitszorg en professionalisering. In een open sfeer bespraken de scholen hun ervaringen, knelpunten en de oplossingen die ze daarvoor gevonden hadden. De bijeenkomsten werden gewaardeerd door de leerlingen, zo blijkt uit een evaluatie aan het eind van 2009-2010. Van de deelnemers zou 93 procent graag zien dat de kennisdeling na de zomer van 2010 wordt voortgezet. Vanwege de afronding van het invoeringstraject zijn MBO 2010 en de clusters echter per 1 augustus 2010 opgeheven. Daarmee komt ook een einde aan de bijeenkomsten. Om tegemoet te komen aan de wens van de scholen om geïnformeerd te blijven, worden er in het schooljaar 2010-2011 nog wel enkele centrale kennisdelingsbijeenkomsten georganiseerd. Toetsing en examinering, Nederlands en Rekenen zullen dan zeker op de agenda staan. Scholen hebben aangegeven dat ze de komende tijd graag ondersteuning krijgen op deze gebieden. Daarnaast blijft de digitale marktplaats van het mbo, www.marktplaatsmbo.nl, bestaan. Daarop zijn talloze onderwijsproducten uit de afgelopen jaren te vinden, gratis ter beschikking gesteld door scholen.

Omdat dit de laatste uitgave is, blikken we vanaf de start terug op het vernieuwingsproces en maken we de balans op. Waar staat het mbo nu als het gaat om de thema's onderwijs, de samenwerking met het bedrijfsleven, de examinering, doorlopende leerlijnen en de bedrijfsvoering? Onze hoofdconclusie is dat de modernisering van het mbo een eind op weg is, maar dat er toch wel grote verschillen tussen de scholen en zelfs binnen scholen bestaan.

Wij danken alle mbo-instellingen voor hun bijdrage aan de clusterbijeenkomsten in de afgelopen jaren en voor de medewerking aan de publicaties in de reeks *Praktijkvoorbeelden*. Zonder hun inzet hadden de clusters zich niet kunnen ontwikkelen tot een waardevolle ontmoetingsplek voor de vernieuwers in het mbo.

Projectleider procesmanagement MBO 2010

De invoering van competentiegericht onderwijs zou oorspronkelijk beslag krijgen op 1 augustus 2008 met de wettelijke verankering van de nieuwe kwalificatiestructuur. Toen bleek dat de vernieuwingen meer tijd kostten, werd de invoeringsperiode verlengd tot 1 augustus 2010. Een kabinetsval in februari 2010 gooide echter roet in het eten en het wetsvoorstel werd controversieel verklaard door de Tweede Kamer. Dat betekent dat een definitief besluit over de wettelijke invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur wordt doorgeschoven naar de volgende kabinetsperiode. Tot die tijd gaan scholen wel gewoon door met het verzorgen van competentiegerichte opleidingen voor tienduizenden leerlingen.

Omdat het aanvankelijk de bedoeling was om het wetsvoorstel in mei-juni 2010 te behandelen in de Tweede Kamer, vroeg de staatssecretaris in december 2009 aan MBO 2010 om een actuele stand van zaken op de scholen weer te geven. Zijn de scholen klaar voor de definitieve invoering van competentiegericht onderwijs? Een interviewteam ging op pad om de schoolbestuurders te interviewen en trok de volgende conclusies¹:

- 85 - 90 procent van de eerstejaars in 2010-2011 start in een competentiegerichte opleiding. Daaruit kan worden afgeleid dat de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur nagenoeg volledig is gerealiseerd.
- Scholen zijn steeds meer gericht op een goede balans tussen kennis, vaardigheden en persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen. Een substantiële verbetering van de basiskwaliteit (programmering, roostering, organisatie, communicatie) heeft nu de allerhoogste prioriteit. Want daarmee kan ook de onderwijskwaliteit nog verder verbeteren. Er is voldoende vertrouwen dat scholen dit in de nabije toekomst zullen realiseren.
- De verbetering van de bedrijfsvoering staat hoog op de agenda van de scholen. Er wordt hard gewerkt aan een stevig fundament. Als de basiskwaliteit in het geding is, moeten bestuurders zelf sturing geven aan de oplossing van de knelpunten.

In deze publicatie zoomen we dieper in op het tweede aspect: de onderwijsinhoud. Waar staan de scholen anno 2010 als het gaat om de inhoudelijke kwaliteit van het onderwijs? Daarbij komen alle facetten aan bod: de onderwijskundige vernieuwingen, de beroepspraktijkvorming, de examinering en doorstroommogelijkheden.

Modernisering van het onderwijs

Aanvankelijk leek de vervanging van eindtermendocumenten door competentiegerichte kwalificatiedossiers vooral een technische operatie. Maar al snel werd duidelijk dat ook het onderwijs zelf moest veranderen. Het werken met competenties vraagt van een opleiding veel aandacht voor de praktijk, werkvormen waarin leerlingen actief aan de slag gaan met de leerstof en aandacht voor 'zachte' competenties als samenwerken en communiceren. Kortom, opleidingen waarin competentieontwikkeling centraal staat.

Gelijktijdig met het uittesten van de nieuwe kwalificatiedossiers gingen de scholen dus aan de slag met de modernisering van het onderwijs. Onder het motto *Laat duizend bloemen bloeien* ontstonden er verschillende onderwijsconcepten, de één realistischer dan de ander. Nogal wat opleidingen kozen voor het uitgangspunt 'de leerling is regisseur van zijn eigen leerproces'. Leerlingen moesten zelf aangeven wanneer ze bepaalde kennis nodig hadden. Geen lessen volgen, maar just-in-time-kennis verzamelen. Soms moesten ze hun eigen rooster samenstellen. Ook het kiezen van examenmomenten werd overgelaten aan de leerling. Opleidingen deden dus een groot beroep op de zelfstandigheid van de leerlingen.

Deze aanpak vergde veel van de opleidingsorganisaties, die daar in de meeste gevallen niet op toegerust waren. En ook niet elke leerling bleek in staat te zijn om het eigen leerproces succesvol te regisseren. In 2006-2007 ging het mis. Op het moment dat circa 120.000 leerlingen een competentiegerichte opleiding volgden, kwam de uitvoering in de knel. Een storm van kritiek barstte los. Een kleine greep: organisatorische knelpunten op scholen, te hoge verwachtingen

¹ Meer informatie over de uitkomsten van de interviews is te vinden in de publicatie *In 2010 van MBO 2010* (juni 2010). Het is te vinden op www.mbo2010.nl.

over de zelfstandigheid van leerlingen, te weinig lessen, onvoldoende kwaliteit van de examens. Over het niveau van het onderwijs was men eveneens niet te spreken. Het bedrijfsleven klaagde dat mbo-leerlingen een lager kennisniveau hadden dan voorheen. De leerlingen vonden zelf ook dat er te weinig aandacht was voor theoretische kennis en basisvaardigheden als Nederlands, moderne vreemde talen en rekenen/wiskunde. En ook docenten zelf bleken lang niet altijd tevreden over de vernieuwingen die zij moesten doorvoeren.

Gelukkig waren er ook enkele voorzichtige positieve geluiden te horen. Het bedrijfsleven erkende dat leerlingen meer motivatie en initiatief lieten zien. De leerlingen gaven aan dat de actieve werkvormen beter bij hen pasten dan de klassikale lessen die tot dan toe gebruikelijk waren. Een terugkeer naar de oude situatie was voor hen geen optie.

Ondanks de variatie in opleidingen, is er een aantal gemeenschappelijke kenmerken die overal terugkomen:

- De loopbaan van de leerling staat centraal.
- Het onderwijs richt zich op het verwerven van kennis, vaardigheden, inzicht en houding.
- De leerling ontwikkelt zijn talenten.
- De leerling leert ondernemend te zijn.
- Het leren vindt (zo veel mogelijk) plaats in realistische situaties.
- Leren en werken gebeurt samen met anderen.
- Er wordt gewerkt met interdisciplinair onderwijs.
- Scholen werken met ondersteunende leerlijnen.
- Het leren is (in een bepaalde mate) vraaggestuurd.

Meer tijd

Ondanks alle kritiek stond de noodzaak van de vernieuwingen in het mbo niet ter discussie. De staatssecretaris besloot in 2007 om de scholen meer tijd te geven voor de invoering van competentiegericht onderwijs. De nieuwe invoeringsdatum werd 1 augustus 2010 in plaats van 1 augustus 2008. Inhoud, bedrijfsvoering en de professionalisering van medewerkers werden vanaf 2007-2008 de speerpunten. Daarmee ging het vernieuwingsproces een nieuwe

fase in. Het accent verschoof van innoveren naar implementeren.

Om het maatschappelijk vertrouwen terug te winnen worden vanaf 1 augustus 2010 eisen gesteld aan het niveau van Nederlands en Rekenen/wiskunde. Beide worden in het vervolg verplicht geëxamineerd. Voor niveau 4 gaat het om landelijke examens, die meetellen voor het diploma. Voor de andere drie niveaus binnen het mbo geldt het principe: centraal ontwikkelde examens waar het kan, decentraal ontwikkelde examens waar dat beter past. Op niveau 1, 2 en 3 zijn de examens voorlopig nog geen harde voorwaarde voor het behalen van het diploma.

Taal en rekenen

De invoering van niveaueisen voor Nederlands en rekenen/wiskunde heeft consequenties voor de scholen. Er moet worden nagedacht over de plaats van taal en rekenen in de onderwijsprogramma's, nieuwe leermiddelen, de organisatorische en personele consequenties, extra faciliteiten als een taal- en rekencentrum en de professionalisering van docenten en managers. De scholen maakten in 2009-2010 een invoeringsplan waarin deze aspecten werden meegenomen.

De overheid ondersteunt de scholen met gratis diagnostische toetsen om het huidige niveau van de leerlingen te bepalen, extra middelen voor de intensivering van taal- en rekenonderwijs in het mbo en de inrichting van een Steunpunt taal en rekenen. Het Steunpunt faciliteert onder meer de kennisdeling tussen scholen, de ontsluiting van bestaande leermiddelen en materialen en de ontwikkeling van nieuwe instrumenten.

Alle informatie over taal en rekenen in het mbo is te vinden op www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl.

Omwenteling

Het schooljaar 2007-2008 markeerde een omwenteling. Bedrijfsvoering, het personeelsbeleid en relatiebeheer werden onderdeel van de invoeringsstrategie. De onderwijsvernieuwing zelf werd planmatiger, zakelijker en met meer realiteitsbesef aangepakt. Opleidings-

teams kozen voor onderwijskundige concepten die beter aansluiten bij de cognitieve mogelijkheden van jongeren. Kenmerkend: een mix van zelfstandig leren en klassikale activiteiten, gevarieerde werkvormen en meer structuur voor de leerling. Daarnaast is er sinds die tijd meer aandacht voor het creëren van draagvlak bij leerlingen en docenten. Iets wat in de startfase nog wel eens vergeten werd.

Positief

De nieuwe aanpak wierp zijn vruchten af. Docenten, leerlingen en bedrijfsleven toonden zich gaandeweg positiever over de vernieuwingen in het mbo. Ook de politiek staat positief kritisch tegenover competentiegericht onderwijs. Ondanks de toegenomen waardering blijven er echter twijfels bestaan over de diepgang van de opleidingen en de algemene en theoretische bagage van leerlingen.

In 2008 waardeerden leerlingen hun opleiding met gemiddeld een 6,9. Eindtermenopleidingen kregen een 7.0 van de leerlingen². Onderzoek van MBO 2010

naar de opvattingen van leerlingen over competentiegericht onderwijs laat zien dat er onder de huidige generatie leerlingen brede steun bestaat voor de doelstellingen van de nieuwe kwalificatiestructuur en de modernisering van het mbo. De kritiek van leerlingen richt zich op de feitelijke uitvoering op de scholen³.

MBO 2010 vroeg ook de docenten naar hun mening over competentiegericht onderwijs⁴. Zij staan eveneens in meerderheid positief tegenover competentiegericht onderwijs: 71 procent is positief over de inhoud van de eigen opleiding en 70 procent is positief over de examinering van de eigen opleiding. Maar tegelijkertijd vinden ze dat de randvoorwaarden tekortschieten om competentiegericht onderwijs goed uit te kunnen voeren. Docenten ervaren een te krappe personele bezetting om alle taken op het gebied van (individuele) begeleiding, maatwerk, examinering en contacten met het bedrijfsleven uit te kunnen voeren. Ook schieten volgens hen de voorwaarden op het gebied van voorzieningen en leermiddelen tekort.

2 *De staat van het Onderwijs. Onderwijsverslag 2008/2009*. Inspectie van het Onderwijs, april 2010.

3 *Competenties stromen in een bedding van kennis*. MBO 2010, juli 2010. Het is te vinden op www.mbo2010.nl

4 *Publicatie Dossiers getoetst, docenten gehoord*. MBO 2010, juli 2010. Het is te vinden op www.mbo2010.nl

Volgens de leerlingen wordt het succes van goed onderwijs vooral bepaald door:

- open communicatie tussen leerlingen en leraren
- duidelijke structuur
- voorbeeldfunctie van de leraar
- combinatie van persoonlijke en vakkwaliteiten
- bewaken van persoonlijke competenties
- ruimte voor de mens achter de beroepsbeoefenaar
- realistische praktijkervaringen
- diversiteit van werkvormen, in een juiste onderlinge verhouding.

Uit: *Competenties stromen in een bedding van kennis*. MBO 2010, juli 2010. Het onderzoeksrapport is te vinden op www.mbo2010.nl.

Fragiel

Het maatschappelijk draagvlak voor de vernieuwingen in het mbo blijft ondertussen fragiel. Hoewel de meeste opleidingen het gewoon goed doen, wordt de beeldvorming bepaald door opleidingen die negatief in het nieuws komen. Ook in het schooljaar 2009-2010 vielen er weer kritische geluiden te beluisteren over de kwaliteit van het mbo. Vanaf 1 februari 2010 publiceert de inspectie maandelijks een lijst met zeer zwakke mbo-opleidingen, zoals dat in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs al langere tijd gebeurt. Op de lijst staan zowel eindtermen- als competentiegerichte opleidingen. Op 1 februari 2010 hadden 44 mbo-opleidingen een zeer zwakke onderwijskwaliteit. Bij deze opleidingen verlaten te veel studenten de opleiding zonder diploma én voldoet het onderwijsproces niet aan de norm. Daarbij is gekeken naar onder meer de samenhang van het programma, maatwerk, het benutten van de leertijd, de begeleiding bij het leren en de beroepspraktijkvorming. De begeleiding en de intake van studenten is bij veel zeer zwakke opleidingen het hoofdprobleem. Mogelijk verklaart dat het relatief hoge percentage voortijdig schoolverlaters.

411 opleidingen werden als zwak gekwalificeerd. Deze opleidingen scoren slecht op één van de bovengenoemde aspecten.

Duizenden leerlingen in het mbo krijgen dus onderwijs dat onder de maat is. Een ernstige zaak. Het is niet

verwonderlijk dat de discussie over de kwaliteit van de mbo weer oplaaide. Zolang deze niet op alle opleidingen op orde is, blijft het mbo onder vuur liggen.

Onderwijstijd

In mei en juni 2009 onderzocht de Inspectie van het Onderwijs de naleving van de minimale 850 urennorm in het mbo. Hoewel wettelijk verplicht, houdt een kleine minderheid van de opleidingen zich niet aan deze norm. Het gaat om weinig opleidingen, maar toch worden duizenden leerlingen gedupeerd. Uit het inspectieonderzoek blijkt dat 17 procent van de onderzochte opleidingen in de praktijk minder dan 850 uur contacturen weet te realiseren. Dat is weliswaar een verdere verbetering ten opzichte van de jaren ervoor, maar niet voldoende. Hoe komt het dat opleidingen niet voldoen aan de wettelijke norm voor de onderwijstijd? In veel gevallen heeft het te maken met een slordige planning, realisatie en controle daarop. De tekortkomingen komen meestal voor in de eerste opleidingsjaren van meerjarige opleidingstrajecten. In de hogere leerjaren zorgt de beroepspraktijkvorming ervoor dat de urennorm gerealiseerd wordt.

De uitkomsten van het onderzoek zijn gepubliceerd op de website van de inspectie.

De uitdaging

Aan het begin van dit hoofdstuk stelden we de vraag: 'Waar staan de scholen anno 2010 als het gaat om de inhoudelijke kwaliteit van het onderwijs?' Voor het antwoord moeten we kijken naar twee zaken: de kwalificatiestructuur en de onderwijskundige vernieuwingen.

Om te beginnen met de kwalificatiestructuur: deze is nog niet af. In het schooljaar 2009-2010 werkten de kenniscentra nog aan het terugbrengen van de omvang van al te lijvige kwalificatiedossiers. Overlappende of verwante dossiers en uitstroombifferentiaties werden samengevoegd en er is onderzoek gedaan naar de aansluiting tussen het mbo en het hbo. Ook het brondocument Leren, Loopbaan en Burgerschap is nog volop in ontwikkeling. In het schooljaar 2009-2010 publiceerde de MBO Raad een nieuwe, globalere

versie, ditmaal zonder competenties. Burgerschap wordt niet langer geëxamineerd, maar scholen moeten de voortgang van de burgerschapsvorming van een leerling wel toetsen. Scholen zullen deze derde versie van het brondocument Leren, Loopbaan en Burgerschap in het schooljaar 2011-2012 voor de eerste keer gebruiken.

Maar naast de onderhoudswerkzaamheden aan de kwalificatiestructuur speelt er op dit moment een meer fundamentele kwestie. Op uitdrukkelijk verzoek van de Tweede Kamer heeft de staatssecretaris een commissie in het leven geroepen die een advies gaat uitbrengen over een substantiële vermindering van het aantal kwalificaties en over het opleidingsaanbod van mbo-instellingen: zijn alle opleidingen voldoende arbeidsmarktrelevant? Het is niet ondenkbaar dat de kwalificatiestructuur in de toekomst een aantal min of meer ingrijpende veranderingen zal ondergaan. Het advies van de commissie wordt in november 2010 verwacht.

Over de onderwijskundige vernieuwingen kunnen we het volgende zeggen: de meeste opleidingen heb-

ben dit deel van het moderniseringsproces inmiddels grotendeels afgerond. De overgrote meerderheid van de opleidingen biedt voldoende kwaliteit en krijgt van de leerlingen een ruime voldoende. Ook docenten zijn in meerderheid positief over competentiegericht onderwijs.

De basis is dan wel gelegd, er zijn nog genoeg uitdagingen om de komende tijd aan te werken. De uitvoering van veel opleidingen verloopt nog niet optimaal en het is noodzakelijk een betere samenhang tussen bedrijfsvoering, inhoud, HRM en professionalisering te creëren.

Kortom, we constateren dat de modernisering van het mbo zes jaar na de start een heel eind gevorderd is, maar dat een gedegen afronding nog het nodige van de scholen zal vergen.

De clusters over nieuwe onderwijsconcepten en -programma's

In de bijeenkomsten van de clusters stonden kennisdeling en informatie-uitwisseling over nieuwe onderwijsconcepten centraal. Vernieuwers wisselden van gedachten over opleidingsontwerpen, onderwijsprogramma's, producten en nieuwe ontwikkelingen.

In de rapportages over de gesprekken van het interviewteam van MBO 2010 met de schoolbestuurders, het onderzoek onder leerlingen en de docentenquête worden verschillende aanbevelingen gedaan voor de scholen in de komende tijd. In de publicaties *In 2010, Competenties stromen in een bedding van kennis* en *Dossiers getoetst, docenten gehoord* staan de achtergronden. Deze drie MBO 2010-publicaties schetsen samen een totaalbeeld van het mbo anno 2010. We geven hier een samenvatting.

Vanuit het perspectief van bestuurders:

- Zorg voor een geplande en projectmatige verdere invoering van de kwalificatiestructuur in de latere leerjaren, met aandacht voor de organiseerbaarheid, uitvoerbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak. Kies waar nodig voor een gedifferentieerde aanpak tussen verschillende organisatieonderdelen.
- Geef extra aandacht aan examinering, taal & rekenen, loopbaan, leren en burgerschap en de beroepspraktijkvorming.
- Focus op de basiskwaliteit van de school (programmering, roostering, organisatie en communicatie) en streef naar topkwaliteit van het standaardproduct en productieproces (operational excellence). Ga daarnaast door met het verbeteren van de andere aspecten van de bedrijfsvoering.
- Heb blijvende aandacht voor de professionalisering van iedereen die in de schoolorganisatie betrokken is bij competentiegericht onderwijs: docenten, stafmedewerkers, managers, bestuurders.

Vanuit het perspectief van docenten:

- Hanteer een realistische ambitie en werk met betaalbare en uitvoerbare onderwijsmodellen.
- Beperk de administratieve en verantwoordingsdruk voor docenten en onderwijsinstellingen.
- Geef als leidinggevende meer aandacht aan het scheppen van goede voorwaarden voor competentiegericht onderwijs.
- Investeer binnen de onderwijsinstelling in een professionele dialoog en betere communicatie.

Vanuit het perspectief van de leerlingen:

- Zorg ervoor dat leerlingen, docenten en schoolleiding weten wat de centrale competenties zijn en faciliteer dat zij hierover dagelijks met elkaar in gesprek zijn.
- Maak elke leerling bewust van zijn eigen competenties en maak de voortgang van de competenties onderdeel van de communicatie.
- Zorg voor diversiteit in het onderwijs, ook op het gebied van werkvormen. Elke opleiding is anders wat betreft aard, type mens en beroepsveld.
- Geef docenten de gelegenheid hun beroepstrots te herwinnen.
- Zorg dat leraren op één lijn zitten wat betreft perspectief, structuur en vakinhoud.
- Maak het leren van elkaar structureel in het leerproces.
- Toon inspirerend en pragmatisch leiderschap als bestuurder, manager en directeur.
- Zorg voor reële praktijkervaringen, binnen en buiten de school. Onderhoud goed contacten met stagebedrijven. Haal bedrijven ook in de school.
- Draag zorg voor een adequaat systeem voor de onderwijslogistiek en zorg voor een vlekkeloos functionerende ICT.

En waren daarbij heel open over de problemen die ze tegenkwamen.

Alle onderwerpen die in dit hoofdstuk voorbij kwamen, werden ook in de clusters besproken. In de loop van de tijd vond er wel een verschuiving plaats. Tussen 2004 en 2007 besteedden de clusters veel tijd aan onderwijsconcepten, de vertaling ervan in concrete onderwijsprogramma's en de organisatorische consequenties. In 2007-2008 en 2008-2009 ging de aandacht uit naar de vormgeving en toetsing van Leren, Loopbaan en Burgerschap. En in het laatste jaar van

de clusterbijeenkomsten, het schooljaar 2009-2010, waren taal en rekenen het hoofdthema.

Opvallend genoeg maakten de deelnemers aanvankelijk weinig gebruik van de ervaringen van scholen die al verder in het proces waren. Zeker in de beginperiode was er een categorie scholen die eenvoudigweg aan het ontwikkelen sloeg onder het motto 'al doende leert men'. Zij vonden dat de verschillen tussen onderwijsinstellingen te groot waren om te kunnen profiteren van de ervaringen van andere scholen. Maar of dat werkelijk zo was? In de latere jaren van het vernieuwingsproces gebruikten de vernieuwers de infor-

matie veel vaker om de eigen werkwijze te toetsen en zodanig aan te passen.

Een vast punt op de clusteragenda's de laatste jaren waren de kwalificatiedossiers. Op verzoek van het procesmanagement MBO 2010 inventariseerden en bespraken de scholen in de experimentclusters de ervaringen met de kwalificatiedossiers en het vernieuwde brondocument. De bevindingen uit de evaluaties werden jaarlijks aangeboden aan de paritaire commissie en de kenniscentra beroepsonderwijs en

bedrijfsleven. Zij gebruikten de evaluaties voor de jaarlijkse bijstelling van de dossiers.

In de loop van het vernieuwingsproces hebben de scholen veel tips gegeven over het thema Nieuwe onderwijsconcepten en -programma's. Deze laatste brochure in de reeks Praktijkvoorbeelden is een goede gelegenheid om de meest relevante adviezen op een rijtje te zetten. De onderwerpen zijn nog steeds actueel, zoals de tips over loopbaanbegeleiding.

Adviezen uit de clusters

- In het begin van de opleiding is bijna geen enkele leerling in staat om heel zelfstandig te werken aan opdrachten en projecten, eigen keuzes te maken en zelfsturend te zijn. De competenties die daarvoor nodig zijn, moeten de leerlingen zich in de loop van een opleiding juist eigen maken. Aan het begin van de opleiding hebben leerlingen dan ook behoefte aan structuur en ondersteuning in hun leerproces.
- De kwaliteit van de loopbaanbegeleiding is uitermate belangrijk. De loopbaanbegeleider moet in staat zijn om samen met de leerling te reflecteren op competentiegroei en loopbaanontwikkeling. Daarvoor moet hij kunnen luisteren, doorvragen, inspireren en motiveren.
- Voor het uitvoeren van beroepsgerichte opdrachten en projecten zijn kennis en vaardigheden onmisbaar. Wil dat beklijven, dan moeten deze zoveel mogelijk in de context behandeld worden. Dat betekent dat de programmering van theorie- en vaardigheidlessen zo veel mogelijk is afgestemd op de praktijkgerichte onderdelen: theorie- en praktijknabijheid.
- Door de ervaringen in de afgelopen jaren is bekend welke factoren bijdragen aan een succesvolle vernieuwing: een realistisch en haalbaar invoeringstempo, een helder beroepsbeeld, een plan van aanpak met een duidelijk einddoel, tussentijdse evaluatiemomenten en een brede betrokkenheid van docenten, ondersteunend personeel en het werkveld.
- Integreer taalontwikkeling en Leren, Loopbaan en Burgerschap zo veel mogelijk in het beroepsmatige deel van de opleiding. Maak deze thema's tot een zaak van alle docenten. Dat geldt zeker voor de taalontwikkeling. Lever maatwerk op het gebied van taal- en rekenonderwijs. Houd het vooral simpel.
- Maak een specifieke regeling voor de examinering van taal en rekenen voor BBL'ers en leerlingen met een achterstand op deze gebieden.
- Pak de invoering van rekenonderwijs planmatig aan: ga na welke eisen gesteld worden aan het kenniveau, bedenk een aanpak, inventariseer wat er al gebeurt binnen de school, werk volgens het plan, pas dit onderweg indien nodig aan en zoek desgewenst ondersteuning.
- Sluit aan bij de belangstelling van de leerlingen als het gaat om burgerschap.
- Wijs per student één procesbegeleider aan voor Leren, Loopbaan en Burgerschap.
- De ontwikkeling van gedragscompetenties kan niet worden vastgesteld in een gesprek. Gedrag moet zichtbaar zijn en vastgelegd worden om de ontwikkeling te kunnen volgen. Laat leerlingen zelf reflecteren op de voortgang.

'Alle elementen komen hier samen'

Live muziekregistraties bij Deltion College

Bij live@mozartavenue brengen leerlingen van de opleiding Podiumtechniek & Audiovisuele producties van ROC Deltion College de theorie meteen in de praktijk. Iedere maand werken ze in een interdisciplinaire crew aan een aflevering voor VPRO's 3 voor 12. In vier jaar worden ze zo op levensechte wijze klaargestoomd voor het vak van technicus.

Snerpende gitaren, ingetogen vocalen. Felle belichting, sober decor. Voor de kleine vijftig studenten Podiumtechniek & Audiovisuele producties van ROC Deltion College is dit dagelijkse kost. Sinds vorig jaar verzorgen zij in het kader van Live@mozartavenue de techniek bij live-optredens van bands uit Overijssel. Plaats van handeling: het nieuwe theater en de opnamestudio van Deltion College. Live@mozartavenue is een samenwerking tussen VPRO's multimediale 3 voor 12 en het Bureau van de afdeling Kunst, Multimedia & Design van het Deltion College. Het bureau van Deltion is een officieel leerwerkbedrijf, nu nog alleen voor Deltion-leerlingen. Bureaucoördinator [REDACTED]: 'Misschien dat we in de toekomst bijvoorbeeld ook gaan samenwerken met conservatoriumstudenten. Maar we doen het rustig aan. Ik heb geleerd klein te beginnen, draagvlak te creëren en dan pas de volgende stap te nemen. Het moet voor iedereen werkbaar zijn. Ik merk bijvoorbeeld dat docenten soms nog worstelen met hun nieuwe rol. Vakken moeten veel meer toegepast worden op de praktijk.'

Uitgekiende balans

[REDACTED], zelf gepokt en gemazeld in de muziek- en theaterwereld, ziet Live@mozartavenue als een unieke vorm van opleiden. 'De leerlingen komen in situaties waarin ze moeten anticiperen en improviseren. Ze werken samen met andere disciplines en worden opgeleid op een plek buiten de schoolbanken. Alle elementen komen hier samen: podium, geluid, beeld en interactie.'

In drie jaar tijd leren de studenten alle ins en outs op de werkvloer van de livemuziek kennen. Iedere maand levert een crew van verschillende disciplines – camera, video, geluid, montage, regie, et cetera – en verschillende leerjaren een registratie van een live concert af. 3 voor 12 zorgt voor de programmering. De opleiding is een uitgekiende balans van theorie en praktijk, vertelt [REDACTED]. 'In het eerste halfjaar leren de leerlingen een basistheorie, daarna volgt er steeds meer praktijk. En vanuit die praktijk ontstaan er weer theorievragen. Dat is niet alleen voor de leerlingen heel leerzaam, maar ook voor mij. Ik leer zelf ook iedere dag weer.'

's Avonds werken

Al na een half jaar nemen leerlingen deel aan Live@mozartavenue-producties. In het eerste jaar sjouwen ze nog met kabels, maar allengs wordt de verantwoordelijkheid – onder bezielende begeleiding van docenten en ouderejaars – steeds groter. In de tweede helft van het tweede jaar lopen de leerlingen elders stage om daarna in het derde jaar terug te keren op de werkvloer. De leerling kan er ook nog een vierde jaar aan vastplakken. In dat jaar ligt de focus op projectleiding. 'Daarmee heeft de leerling een prima aansluiting op het hbo, bijvoorbeeld voor de opleiding theatervormgeving of de kunstacademie', aldus [REDACTED].

Hoewel de opleiding gaat als een trein – er liggen plannen voor een regulier tv-station en voor samenwerking met lokale podia – erkent [REDACTED] dat niet iedere leerling geschikt is voor Live@mozartavenue. 'Je moet alert zijn en bijvoorbeeld duidelijk aangeven wanneer de begeleiding door ouderejaars tekort schiet. Ook moet je bereid zijn 's avonds laat te werken. Er zijn leerlingen die op dat punt afhaken, omdat ze het ritme slopend vinden. Maar heb je de opleiding afgerond, dan ligt er een prachtige carrière in het verschiet.'

'Stoppen met naar elkaar te wijzen'

Intensieve samenwerking vakdocenten verbetert doorstroming vmbo-mbo

Taal is niet zomaar een vak, vindt [REDACTED], onderwijsadviseur bij het Regio College. Het is een gereedschap waar niemand buiten kan, niet op school en niet als je gaat werken. Met 'taalregisseurs' en uniforme toetsing gaat het Regio College voor een doorlopende leerlijn taal. Doel: in 2013 moet negentig procent van de gediplomeerden voldoen aan de vereiste taalniveaus.

Het mbo levert tweederde van de nieuwe instroom op de Nederlandse arbeidsmarkt. Geen wonder dus dat [REDACTED], hoogleraar economie aan de UvA, al in 2008 stelde dat uitval in het middelbaar beroepsonderwijs 'zaagt aan de stoelpoten van onze welvaart'. Hij doelt hiermee op de verwachte krapte op de arbeidsmarkt, doordat de komende jaren de 'babyboomers' massaal met pensioen gaan. Het Regio College - met 7.500 deelnemers verspreid over vijf locaties in de Zaanstreek en Waterland - zet alles op alles om studievertraging en uitval te voorkomen. Met vmbo-scholen in de regio wordt samengewerkt aan doorlopende leerlijnen en sinds 2009 ligt daarbij de focus ook op het verbeteren van de taalaansluiting van vmbo op mbo.

Begrijpend lezen

Leerlingen die vroeg in hun schoolcarrière een taalachterstand hebben opgelopen, halen die vrijwel nooit meer in, aldus [REDACTED]. 'Maar elkaar de schuld geven, heeft geen zin. We moeten stoppen met wijzen en het probleem zelf oppakken.' Begrijpend lezen is volgens [REDACTED] dé sleutel voor studiesucces. 'Een wiskundeleraar vertelde dat bij toetsen stelselmatig dezelfde vragen niet werden beantwoord. Leerlingen konden de opgaven niet maken omdat ze simpelweg niet uit de tekst kwamen.' Het Regio College wil begrijpend lezen dan ook verbeteren door een uniforme taalaanpak, zowel voor de eigen mbo-opleidingen als voor de vmbo's waarmee wordt samengewerkt.

Taalactieplan

In de 'taalstrategie' van het Regio College is niet alleen de intrede- en voortgangstoetsing verankerd, maar ook de beschikking van vakteams over taalregisseur en taalcoördinatoren. Die ondersteunen de mbo- en vmbo-docenten bij het vormgeven van een taalactieplan binnen het vakonderwijs. De taalregisseurs zijn hiervoor opgeleid door ITTA, het taalinstituut van de Universiteit van Amsterdam. Taaleducatie in het beroepsonderwijs staat hierbij centraal. 'Het gaat niet alleen om generiek taalonderwijs, maar ook om het stimuleren van beroepsgerichte taalontwikkeling', aldus [REDACTED]. 'Een deelnemer die voor motorvoertuigtechniek leert, moet immers niet alleen de praktische kant beheersen, maar daarover ook kunnen communiceren. Anders heeft hij straks op de werkvloer een probleem.'

Raamwerk

Het Regio College bracht zijn nieuwe taalstrategie voor het eerst in de praktijk tijdens twee pilots in Purmerend en Zaandam. 'In Zaandam was de doorlopende leerlijn taal onderdeel van "Startbaan", een breed opgezet samenwerkingsproject tussen vmbo's en mbo's. In Purmerend hebben de vmbo- en mbo-vakdocenten installatie- en motorvoertuigtechniek de samenwerking op taalgebied zelf invulling gegeven,' vertelt [REDACTED]. Daarbij had Purmerend het voordeel dat sinds vorig jaar de vmbo-bovenbouw (basis en kader) van het College voor Beroepsonderwijs en het Regio College gebruikmaken van hetzelfde gebouw, de Spinnepop. 'Dan merk je dat samenwerking gemakkelijker gaat als docenten letterlijk én figuurlijk dicht bij elkaar staan. Vmbo- en mbo-instellingen blijken in de praktijk toch behoorlijk verschillend te werken. Het is dus zaak eerst alle neuzen dezelfde kant op te krijgen. Eerst zorgen voor een breed gedragen raamwerk en dat vervolgens per afdeling invullen.'

Het ITTA legde de ervaringen van vmbo- en mbo-docenten tijdens de pilot in Purmerend vast op een dvd. Die werd in september 2010 gepresenteerd en is gratis verkrijgbaar bij het ITTA.

'Het vertrouwen is weer terug'

Friesland College zet punt achter grootschalige zelfroostering

Vier jaar geleden stond ROC Friesland College in de Praktijkvoorbeelden omdat het een vergaande vorm van vraaggestuurd onderwijs aanbood. Leerlingen kregen eigen verantwoordelijkheid over hun roosters. Destijds leek dat een goede zet. Maar anno 2010 constateert het ROC dat zo veel eigen verantwoordelijkheid voor de leerling niet werkt.

■■■■■■■■■■, coördinator logistiek en motorvoertuigtechniek: 'Zelfroostering bleek een brug te ver.'

Leerlingen van de opleiding Vervoer en Logistiek van Friesland College konden helemaal zelf hun rooster samenstellen. De gedachte erachter was dat de schooltijd op die manier optimaal in dienst stond van de deelnemer. Leerlingen wisten precies welke richting ze op wilden en welk beroep ze kozen, dus zelf een rooster samenstellen was niet zo moeilijk. Bovendien deed Friesland College er alles aan om de leerlingen bij hun keuzes zo goed mogelijk te begeleiden. Docenten coachten de leerlingen intensief en overlegden met de leerlingen over de te nemen keuzes.

Controle kwijt

Vier jaar later is het vraaggestuurd onderwijs veranderd en aangescherpt. Twee jaar na de introductie van de zelfroostering besloot het ROC het roer om te gooien en de eigen verantwoordelijkheid van de leerling drastisch in te perken. Reden: stuurloze leerlingen, bezorgde ouders en geïrriteerde bedrijven. 'De ervaringen waren ronduit negatief', vertelt ■■■■■■■■■■. 'Zelfroostering bleek een brug te ver. Leerlingen – met name die van niveau 1 en 2, maar ook die van niveau 3 en 4 – bleken de verantwoordelijkheid niet te kun-

nen dragen. Ondanks de strakke begeleiding. Ze kwamen niet opdagen voor lessen. We waren de controle over de leerling kwijt: we hadden zijn traject niet meer in het vizier. De uitval nam een grote vlucht. In die periode is de onderwijsinspectie twee keer op bezoek geweest. We voldeden bijvoorbeeld niet geheel aan de geplande uren onderwijstijd.'

Nu beseft Friesland College dat zelfroostering op zich een goed idee is, maar dat je er als school wel klaar voor moet zijn. ■■■■■■■■■■ 'Wij waren er niet klaar voor. De docenten waren er niet aan toe. De leerlingen niet. Dan landt een idee niet in de organisatie. Ook strakke afspraken met de leerlingen zijn een voorwaarde om vraaggestuurd onderwijs te laten slagen. Leerlingen willen duidelijkheid. Die boden wij onvoldoende.'

Structuur

Nog steeds mogen leerlingen zelf lessen inplannen. 'Maar dan maar voor een klein deel', legt ■■■■■■■■■■ uit. 'Binnen een vast rooster kunnen ze 40 procent ruimte vrij invullen als het gaat om de AVO-vakken. Die vrijheid zit 'm niet zozeer in óf de leerling een vak gaat volgen, maar vooral wanneer hij het vak volgt. Ook moet de leerling verplicht op school zijn tussen 9.00 en 16.00 uur. Hóe hij zijn tijd in die uren invult, kan hij dus deels zelf bepalen.'

Friesland College heeft de structuur dus grotendeels teruggebracht. Een betere zet had het ROC niet kunnen doen, vindt ■■■■■■■■■■ 'Sinds we weer met vaste roosters werken, is de uitval drastisch afgenomen. Het vertrouwen in ons ROC is weer terug. Het was een harde les, maar we hebben er veel van geleerd.'

2 Competentiegericht beroepsonderwijs en de samenwerking met het bedrijfsleven

De aanleiding voor het invoeren van competentiegericht onderwijs was de behoefte een betere aansluiting te krijgen tussen onderwijs en bedrijfsleven. Een minder gedetailleerde kwalificatiestructuur moest ervoor zorgen dat scholen hun onderwijsprogramma's sneller kunnen aanpassen aan de ontwikkelingen in het bedrijfsleven. Daarnaast moesten leerlingen beter worden voorbereid op de beroepspraktijk. In het moderne beroepsonderwijs staat daarom leren in de praktijk centraal. Dat gebeurt in binnenschoolse praktijksituaties, in projecten en door het werken aan echte opdrachten uit het bedrijfsleven, maar vooral in de beroepspraktijkvorming.

De nieuwe manier van werken vereist een intensieve samenwerking tussen school en het bedrijfsleven. In het verleden verliep dit vaak moeizaam. Is het de scholen nu wel gelukt om handen en voeten te geven aan het partnership met de bedrijven? En vormt de beroepspraktijkvorming inderdaad het hart van de opleiding? In dit hoofdstuk kijken we terug op de bereikte resultaten en de weg ernaar toe.

Ideaalbeeld als vertrekpunt

In de beginfase hadden scholen een tamelijk idealistisch beeld van de manier waarop het werkveld zou participeren in de opleiding. Een substantieel gedeelte van het onderwijsprogramma en de examinering zou worden uitgevoerd binnen de bedrijven. De rol van de praktijkopleider als beoordelaar en begeleider werd daardoor nog belangrijker. Bovendien moesten zij eigenlijk ook medeontwikkelaar en adviseur in het ontwikkelproces worden.

Scholen gingen aan de slag met het ontwerpen van nieuwe opleidingen. Maar ondanks de positieve voornemens werd het bedrijfsleven weinig betrokken bij het ontwikkelproces. Toen de opleidingen eenmaal liepen, werd al snel duidelijk dat de werkelijkheid binnen de bedrijven zich niet altijd leende voor de hoge idealen van het onderwijs. Niet ieder bedrijf heeft de mogelijkheid om als beoordelaar, begeleider, ontwikkelaar of adviseur op te treden. De meeste bedrijven zijn simpelweg te klein om hiervoor tijd en menskracht vrij te maken.

Toegenomen lastendruk

Bij bedrijven ontstond het gevoel dat scholen een deel van hun onderwijstaken door wilden schuiven naar het bedrijfsleven. Onderzoek van MKB-Nederland liet zien dat de invoering van competentiegericht onderwijs gepaard ging met een toenemende lastendruk voor bedrijven. Veel meer dan voorheen kregen zij te maken met het invullen van formulieren en contracten, het opstellen van individuele opleidingsplannen, het begeleiden en beoordelen van leerlingen, het voeren van overleg en het uitvoeren van examens. Naast het bijscholen van de praktijkopleiders naar de nieuwe onderwijsaanpak vroeg vooral de begeleiding van leerlingen meer tijd. Besteedde een bedrijf in 2006 gemiddeld 2,7 uur per week aan de begeleiding van een BOL-leerling, in 2008 was dat 4,1 uur geworden.

Op verzoek van de staatssecretaris onderzocht het ITS de omvang van de beroepspraktijkvorming in competentiegerichte opleidingen. Hierin is de tijdsbesteding in het mbo onderzocht. De belangrijkste resultaten uit het onderzoek:

- Uit het cijfermateriaal blijkt niet dat onderwijsinstellingen in de BOL de maximumgrens van 60 procent bpv opzoeken.
- Het percentage bpv op basis van de studieduur is in de BOL 29 procent en in de BBL 65 procent. BOL en BBL lijken dus niet naar elkaar toe te groeien.
- Gelet op de omvang van de bpv in de BOL en de BBL, draagt het bedrijfsleven in belangrijke mate bij aan de opleiding van mbo-studenten.
- Verwachte trends in de omvang van de bpv: gevarieerd in de BOL; in de BBL constant.
- Onderwijsinstellingen hebben grote behoefte aan duidelijkheid over het geldend wettelijk kader.

Uit: *Tijd voor beroepspraktijkvorming en andere onderwijsactiviteiten*. ITS, 2009. Het rapport is te vinden op www.mbo2010.nl.

Niet positief

Niet alleen als het gaat om de de toegenomen lastendruk, ook op andere fronten was het bedrijfsleven niet onverdeeld positief over de vernieuwingen. Enkele kritiekpunten: de kwaliteit van de praktijkbegeleiding, de communicatie vanuit de scholen en het ontbreken van een gedeeld partnership bij de inrichting van de beroepspraktijkvorming en competentiegericht onderwijs.

Nu hebben deze problemen niet uitsluitend te maken met de invoering van competentiegericht onderwijs. Ook daarvoor liep de samenwerking met het bedrijfsleven niet altijd even soepel. Maar door het vernieuwingsproces kregen de knelpunten meer aandacht. In 2007 verscheen er een onderzoeksrapport van de Algemene Rekenkamer waarin geconcludeerd werd dat de beroepspraktijkvorming te vrijblijvend georganiseerd was om optimale resultaten te bereiken. Dat gold zowel voor eindtermenopleidingen als binnen de nieuwe kwalificatiestructuur.

Maatregelen

De aanhoudende zorg vanuit het bedrijfsleven over de invoering van competentiegericht onderwijs leidde tot verschillende acties. Sinds 2007 ondersteunt een procesmanager de leerbedrijven bij de invoering van competentiegericht onderwijs. Deze Procesmanager Ondersteuning Leerbedrijven verzorgt daarnaast activiteiten die zijn gericht op het vinden van voldoende stageplaatsen en het verbeteren van de begeleiding van leerlingen.

In 2009 werd een bestuurlijk akkoord gesloten tussen de staatssecretaris, de MBO Raad en Colo over de beroepspraktijkvorming: het BPV-protocol. Hierin staan afspraken om de samenwerking tussen leerling, onderwijsinstelling, leerbedrijf en kenniscentrum kwalitatief en organisatorisch te verbeteren.

En in 2010 kreeg de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven een nieuwe impuls met de ondertekening van een intentieverklaring door de MBO Raad, VNO-NCW, MKB-Nederland, FNV, CNV en Colo.

Doel: de versterking van de rol van het bedrijfsleven in het primaire proces van het mbo. Het bedrijfsleven

Werkplekieren

Het procesmanagement MBO 2010 heeft samen met het Programmamanagement Ondersteuning Leerbedrijven het programma Werkplekieren ontwikkeld. Werkplekieren is de overkoepelende term voor alle vormen van leren in authentieke (arbeids)situaties, zoals stage, beroepspraktijkvorming en leren in een praktijkleercentrum, simulatiebedrijf of minionderneming.

Het programma ondersteunt scholen bij het ontwikkelen en uitvoeren van het werkplekieren. Er is aandacht voor de inhoud, inrichting, begeleiding en logistiek.

Een van de ontwikkelde instrumenten is de bpv-toolbox, een hulpmiddel voor het vastleggen van regionale en sectorale afspraken over de bpv.

Daarnaast heeft MBO 2010 een reeks publicaties over het werkplekieren uitgebracht. De laatste verscheen in mei 2010.

Meer informatie over werkplekieren en de publicaties is te vinden op www.mbo2010.nl en www.marktplaatsmbo.nl.

wil meer samenwerking op de thema's kwalificatiedossiers, examinering, beroepspraktijkvorming en de verhouding sectoraal/regionaal.

Beter en ambitieuzer

Ondanks alle inspanningen zijn de problemen in de beroepspraktijkvorming tot dusver hardnekkig gebleven. Ook de basiskwaliteit ervan is niet altijd voldoende. Het is onbekend bij hoeveel opleidingen dit het geval is, maar zeker is dat er tal van leerlingen zijn bij wie de stage op een teleurstelling uit loopt. Bij de opleidingen waar de basiskwaliteit wel op orde is, kan de beroepspraktijkvorming beter en ambitieuzer. Er valt meer uit te halen met een betere voorbereiding en begeleiding van de leerling. Datzelfde geldt voor de aansluiting tussen de mogelijkheden van het bedrijf en het leerproces van de leerling. Maar ook in organisatorisch opzicht kan een hoger niveau worden bereikt met simpele maatregelen. Bijvoorbeeld door de bereikbaarheid van contactpersonen binnen de mbo-school te verbeteren. Of door meer uniformiteit in de uitvoering en aanpak te organiseren.

In 2009 noemden de leerbedrijven als belangrijkste knelpunten in de beroepspraktijkvorming:

Verschil tussen scholen/onderwijs

Ruim 80 procent van de leerbedrijven werkt samen met meer dan één mbo-school. Qua organisatie en invulling van de bpv zijn er grote verschillen tussen de scholen. Voor het leerbedrijf levert dat een onoverzichtelijke en onwerkbare situatie op.

Verschil tussen scholen/hulpmiddelen

Deze onoverzichtelijke en onwerkbare situatie wordt versterkt doordat de scholen allemaal hun eigen hulpmiddelen en formulieren gebruiken.

Begeleiding van de leerling door de school

Leerbedrijven merken dat opleidingen veel leerlingen aan hun lot overlaten. Ze gaan ervan uit dat leerlingen zelfstandig en verantwoordelijk genoeg zijn om zaken zelf op te lossen.

De voorbereiding van de leerling door de school

Bedrijven merken dat scholen leerlingen en stagiairs niet altijd goed voorlichten. Ook de praktische voorbereiding is niet altijd optimaal.

De vakkennis en vaardigheden van de leerlingen

Bedrijven merken dat de kennis van BOL-leerlingen niet goed aansluit op de bedrijfspraktijk en dat de elementaire vakkennis van BBL-leerlingen onvoldoende is. Voor beide groepen geldt dat de beheersing van de Nederlandse taal niet voldoet aan basisvereisten.

Uit: Beroepspraktijkvorming in het MBO. Ervaringen van leerbedrijven van MKBNederland/VNO-NCW (april 2009). Het volledige rapport is onder de noemer Beroepspraktijkvorming in het MBO (Dijk 12) te vinden op www.mbo2010.nl.

Beroepspraktijkvorming na 2010

Aan het begin van dit hoofdstuk stelden we ons twee vragen: Is het de scholen gelukt om handen en voeten te geven aan het partnership met de bedrijven? En vormt de beroepspraktijkvorming inderdaad het hart van de opleiding? Om met dit laatste te beginnen: de beroepspraktijkvorming is inderdaad belangrijker geworden. Leerlingen brengen tijdens hun opleiding meer tijd in de bedrijven door. Maar het heeft niet de hoge vlucht genomen die sommigen aanvankelijk verwachtten.

Het bedrijfsleven speelt een grote rol in de opleiding van mbo-studenten en investeert dus ook meer tijd en geld. Dat brengt ons bij de vraag naar het realiseren van partnership tussen scholen en bedrijven. We moeten vaststellen dat daar nog het één en ander te winnen valt. Scholen hebben de neiging om eerst alles zelf te doordenken, en de uitkomsten van het denkproces pas daarna te presenteren. Het bedrijfsleven wil meer medezeggenschap op basis van gelijkwaardigheid. Daartoe zijn de afgelopen jaren stappen ondernomen, bijvoorbeeld met het BPV-protocol en recentelijk met de intentieverklaring over de versterking van de rol van het bedrijfsleven in het mbo.

Scholen en bedrijven zullen aan de slag moeten met het definitief oplossen van de knelpunten in de beroepspraktijkvorming. Hoewel dat grotendeels bij de scholen ligt, ontslaat het leerbedrijven niet van de plicht om ook kritisch naar zichzelf te kijken. Is er binnen het bedrijf voldoende aandacht voor het

leerproces van de leerling? Is de begeleiding in orde en beschikt de praktijkopleider over de juiste competenties?

Er is de afgelopen jaren een forse slag gemaakt in de ontwikkeling van de beroepspraktijkvorming. Met alle kennis en samenwerkingsbereidheid moet het mogelijk zijn om binnen afzienbare tijd de overgebleven knelpunten op te lossen.

De clusters over de samenwerking met het bedrijfsleven

De samenwerking met het bedrijfsleven kwam bij veel opleidingen aarzelend op gang. Aan de agenda's van de clusters is te zien dat het thema belangrijker werd naarmate de ervaring met het ontwerpen van competentiegerichte opleidingen toenam. Onderwerpen als relatiebeheer, het opzetten van regionale samenwerkingsverbanden, de communicatie naar de bedrijven en het belang van een servicegerichte, dienstverlenende houding van onderwijsinstellingen passeerden in alle clusters de revue. De afgelopen twee jaar verschoven de aandacht naar de stages zelf: de logistieke organisatie rond stages en de stagebegeleiding. Praktijkvoorbeelden laten zien dat sommige opleidingen al vroeg goede oplossingen vonden voor de vele vraagstukken op het gebied van de beroepspraktijkvorming. In onderstaand overzicht verzamelen we nog eenmaal alle essentiële tips die de scholen in de clusters gaven. Ze zijn onverminderd bruikbaar bij het samenwerken met bedrijven.

Adviezen uit de clusters

- Neem de tien gouden regels voor samenwerking met het bedrijfsleven in acht:
 - 1 Afspraken formuleren en nakomen
 - 2 Flexibel opstellen
 - 3 Verantwoordelijkheid nemen
 - 4 Op tijd c.q. 'tijdig' zijn
 - 5 Initiatief nemen
 - 6 Klantvriendelijk en serviceverlenend zijn
 - 7 Aanspreekbaar en bereikbaar zijn
 - 8 Inlevingsvermogen tonen
 - 9 Oog voor detail hebben
 - 10 Hard zijn voor jezelf (geen excuuscultuur!)
- De tien gouden regels werden in 2006-2007 gepresenteerd door het ROC van Amsterdam.
- Investeer in docentstages of personeelsuitwisselingen tussen school en bedrijf. Dit biedt een gemeenschappelijk aangrijpingspunt voor vernieuwing van opleidingen.
- Betrek vanaf dag één het bedrijfsleven bij de vormgeving van competentiegericht beroeps- onderwijs. Stel bijvoorbeeld mensen uit het werkveld aan binnen de school voor een paar dagdelen per week. Zij kunnen een schakel vormen tussen school en bedrijf.
- Onderzoek binnen de eigen instelling welke opleidingsteams voorop lopen in het onderhouden van goede contacten met bedrijfsleven. Zorg voor kennisdeling, leer van elkaar, werk samen.
- Investeren in de relatie met bedrijven vraagt tijd, kwaliteit en een service- en klantgerichte houding.
- Ga bij het opzetten van een regionaal samenwerkingsverband planmatig te werk. Bepaal vooraf wat het gewenste niveau van samenwerking is.
- Realiseer in samenwerking met kenniscentra en andere mbo-scholen regionale bedrijvenkringen.
- Trek op met kenniscentra en andere mbo-scholen bij de communicatie naar de bedrijven en praktijkleiders.
- Wees zo concreet mogelijk in de communicatie over de consequenties van de invoering van competentiegericht onderwijs: wat verandert er? Welke inzet verwachten scholen van bedrijven? Welke instrumenten zetten scholen in? Op welke ondersteuning kunnen bedrijven rekenen? Op welke wijze worden ze geïnformeerd?
- Zorg ervoor dat docenten goed op de hoogte zijn van de nieuwe technologische en vakmatige ontwikkelingen in de branche. Dit kan bijvoorbeeld door docentstages te organiseren én te faciliteren, de praktijk meer 'in de school' te halen of door met branches gezamenlijke huisvesting te realiseren.
- Schenk veel aandacht aan presentatie- en sollicitatievaardigheden van leerlingen.
- Zorg dat de leerling zich van te voren uitvoerig oriënteert op het stagebedrijf.
- Begeleid de leerling bij het ontwikkelen van leervragen.
- Geef extra aandacht aan taal- en rekenvaardigheid van de leerling.
- Zorg ervoor dat de leerlingen over basale beroepskennis en -vaardigheden beschikken als ze op stage gaan.
- Let erop dat de leermaterialen en de communicatie kort en bondig van karakter zijn.
- Onderzoek steeds de vraag in de markt, pas de opleidingen daarop aan en investeer in samenwerking met het werkveld.

Verbinding blijven zoeken

AOC Oost investeert veel in bpv

In het schooljaar 2006-2007 stond AOC Oost in Praktijkvoorbeelden vanwege de heldere afspraken die de mbo-instelling maakte met bedrijven. De school wilde het bedrijfsleven intensief betrekken bij de proeven van bekwaamheid en was bezig met het opstellen van vaste bpv-procedures. Hoe staat het anno 2010 met deze ontwikkelingen?

■■■■■■, directeur onderwijs en innovatie, vertelde destijds over de manier waarop de school de samenwerking met het bedrijfsleven wilde versterken. Het AOC werkte al intensief samen met het regionale mkb, maar streefde naar een nog nauwere samenwerking. ■■■■■■ gaf aan precies te willen weten wat ze aan elkaar hebben als het gaat om stages. Daarom introduceerde de school voor iedere opleiding vaste bpv-procedures. Zoals het intakegesprek tussen school en stagebedrijf om de leertaken voor school en bedrijf vast te leggen. Anno 2010 blijkt dit een goede zet te zijn geweest: het AOC en het bedrijfsleven hebben zo goede handvatten voor de bpv-invulling. Maar het formulier dat erbij werd gebruikt, moest herzien worden in verband met de nieuwe kwalificatiedossiers. ■■■■■■: 'Dat was nog een hele zoektocht. Maar het nieuwe formulier is klaar en inmiddels hebben we er twee pilots mee gedraaid. Het invullen ervan blijkt voor bedrijven en docenten niet zo gemakkelijk. In een bpv-formulier wil je de samenhang tussen werkprocessen, beheersingscriteria en competenties terugzien. Ook in relatie tot de voorbereiding op de proeve van bekwaamheid. Dat blijkt voor "buitenstaanders" lastige materie. Daarom organiseren we voor hen nu speciale scholing.'

Pittige klus

Ander punt dat in Praktijkvoorbeelden 2006-2007 naar voren kwam, was de vereniging van twee rollen

– bpv-begeleider en coach – in één functie: de docent. Wat voorheen volstrekt gescheiden was, werd nu bij elkaar gebracht met als doel buiten- en binnenschools leren beter met elkaar te kunnen verbinden. Dat impliceerde dat de coach die op school het leerproces begeleidde, ook zicht moest hebben op de werkzaamheden van de leerlingen op het leerbedrijf. Iets waar voorheen een aparte bpv-begeleider de verantwoordelijkheid voor droeg. Na drie jaar constateert ■■■■■■ dat het voor docenten een pittige klus is die twee rollen te combineren. 'Met name de rol van coach blijkt geen gemakkelijke. Goede vragen stellen is een vak. Dat vergt een gedragsverandering van de docent, die tot lange tijd vooral een kennisoverdragende rol had. En gedragsverandering kost tijd. De docenten volgen daarom ook een intensieve training van twintig dagdelen waarin ze leren reflecteren.'

Ambitieuus plan

En hoe staat het met de preferente bedrijven? In het schooljaar 2006-2007 gaf AOC Oost aan de kwaliteit van de proeven van bekwaamheid te willen verhogen en daarom met preferente bedrijven te willen werken die werden betaald voor het afnemen van de proeve. Dat blijkt drie jaar later een erg ambitieus plan. 'Het gaat lukken, alleen niet in het tempo dat we willen. Het organiseren van adequate scholing in relatie tot de gestelde certificeringseisen, kost veel tijd. Daarnaast duurde het lang voordat de eisen duidelijk waren. Bedrijven worden pas – uit de lumpsum – betaald als ze gecertificeerd zijn. Cito certificeert de bedrijfsassessoren, Stoas de schoolassessoren. De eerste twintig bedrijven hebben hun certificering binnen. We zorgen er wel voor dat we iedere twee jaar een intervisie met de gecertificeerde bedrijven hebben. Dus dat komt helemaal goed.'

AKA-leerlingen op de rails

Werken en leren in de praktijk geeft zelfvertrouwen

Vlak voor de zomer sloten zes AKA-leerlingen van ROC Leeuwenborgh Opleidingen hun stage bij Orbis Medisch en Zorgconcern in Sittard succesvol af. Zo'n twintig kilometer verderop in Valkenburg lukte acht AKA-leerlingen hetzelfde bij sport- en recreatiecentrum de Polfermolen. Het zijn de zichtbare bewijzen van de leertrajecten van Leeuwenborgh, die opvallen door gezamenlijk 'commitment' van leerlingen, school en bedrijfsleven.

Het is geen gemakkelijke groep leerlingen om op stage te sturen. AKA-projectleider [REDACTED] van ROC Leeuwenborgh Opleidingen weet het. 'Dat heeft allerlei oorzaken. Op pedagogisch en sociaal vlak hebben ze het moeilijk gehad, ze zijn kwetsbaar en kampen met een gebrek aan zelfvertrouwen. Tijdens een stage bij Orbis of de Polfermolen werk je in een kleine groep. In de keuken, in de kantine, in een verzorgings-tehuis. Terwijl hun omgeving vaak negatief is, merken ze op deze stage dat ze elke dag nodig zijn. Dat is voor hen een eye-opener.'

Draagvlak

Mét zelfvertrouwen blijken deze leerlingen vervolgens veel te kunnen. School ging niet, vijf dagen op stage – de verplichte schoollessen krijgen ze in een leslokaal op de stageplekken – lukt stukken beter. Van de deelnemende bedrijven aan de trajecten, Orbis Medisch en Zorgconcern, sport- en recreatiecentrum de Polfermolen met zijn partners Thermae 2000 en Landal GreenParks en de basisscholen Loedoes en 't Plenske, wordt wel extra geduld en begrip gevraagd. Door intensief contact met deze bedrijven slagen de trajectbegeleiders erin het draagvlak voor hun AKA-leerlingen overeind te houden. De directies en de werknemers die met de leerlingen samenwerken krijgen veel steun van Leeuwenborgh. Zonder de realiteit uit het oog te verliezen. Als een leerling op

de stage niet voldoet, wordt binnen het project naar een nieuwe mogelijkheid gezocht. 'Dit lukt meestal', vertelt [REDACTED]. 'Tijdens de AKA-opleiding kan een leerling bij verschillende bedrijven terecht. Soms weet hij al meteen waar hij zich thuisvoelt, soms maakt hij de passende keuze wat later.' En gelukkig ziet [REDACTED] vaak genoeg een speciale band ontstaan tussen bedrijf en leerlingen. 'Een aantal stagiairs is er nu na hun stage nog werkzaam. Een van hen heeft een contract gekregen en mag BBL Bediening niveau 2 doen.'

Vooruitziende blik

Het zijn mooie voorbeelden van AKA-leerlingen die deze kans met beide handen aangrijpen. [REDACTED] 'De komende vijf jaar gaat de babyboom-generatie met pensioen. Dat betekent dat er een tekort aan arbeidskrachten ontstaat, in onder andere de horeca en de gezondheidszorg. Bedrijven met vooruitziende blik haken daar via ons op in. En dan blijken AKA-leerlingen veel in hun mars te hebben. Bij Orbis zijn bijvoorbeeld allerlei projecten vanwege de financiële situatie afgeblazen, maar de samenwerking met AKA Leeuwenborgh is gebleven. Leerlingen die graag in de zorg willen werken, krijgen bij Orbis nu zelfs de kans om niveau 2 Helpende zorg/welzijn te gaan doen. 'En vanaf komend jaar gaan onze leerlingen niet alleen in Landal GreenParks Valkenburg werken, maar ook in Vaals', licht [REDACTED] toe. De slagroom op de taart is de stagevergoeding. Voor AKA-leerlingen is die niet verplicht, maar met de deelnemende bedrijven is een maandelijkse vergoeding van 120 tot 150 euro afgesproken. 'De leerlingen waarderen dat enorm. Zo kunnen ze het thuisfront, waar de ondersteuning meestal niet optimaal is, laten zien dat ze wel degelijk op weg zijn naar een mooie toekomst.'

Dynamisch en marktgericht opleiden

Sterke band tussen Gilde opleidingen en bedrijfsleven

In 2005 was de band tussen de sector Techniek van ROC Gilde Opleidingen en het bedrijfsleven nog broos. Sindsdien is er heel wat veranderd: het vertrouwen bij het Limburgse bedrijfsleven groeide, wat een stabiele samenwerking tussen Gilde Opleidingen en het regionale bedrijfsleven opleverde. ██████████, directeur van de sector Techniek: 'Bedrijven zijn zich er in toenemende mate van bewust dat ze in de toekomst goed geschoold personeel nodig hebben.'

Vijf jaar geleden noemde ██████████ in Praktijkvoorbeelden het vertrouwen van het regionale bedrijfsleven in het technisch middelbaar beroeps-onderwijs 'een belangrijk knelpunt'. Verschillende initiatieven zagen vervolgens het levenslicht, vertelt ██████████. 'Bijvoorbeeld het bureau Werk & Stage, dat inmiddels vijf jaar bemiddelt tussen tien vmbo-scholen Techniek, de sector Techniek van het ROC Gilde Opleidingen en drieduizend bedrijven in Midden- en Noord-Limburg. Dat heeft geleid tot een betere afstemming tussen opleidingsvraag en praktijk-aanbieders.'

Enthousiasmerend

Ook wat de projecten betreft is er sinds 2005 een ander veranderd, aldus ██████████. 'We zijn ons gaan toeleggen op een breed palet aan werkzaamheden. Het gaat daarbij om "arbeidsnabije" scholing. Dat is een leerproces in een setting die vergelijkbaar is met de echte werkvloer en waarbij dan ook bedrijven betrokken zijn. Leerlingen fabriceren er producten met een blijvende waarde die echt van nut zijn in de samenleving. Denk daarbij aan werk als de restauratie van graven op het oude kerkhof van Roermond of de productie van vuilnisbakken voor een woonwijk.' Om de banden met het bedrijfsleven te verstevigen werd er nog een project gestart: Living@Work. Dit is een technische opleidingscampus op het terrein van Gilde Opleidingen. Alle partners – vmbo, mbo en bedrijven

uit de schilders- en installatiebranche – werken hierin samen. 'Living@Work richt zich op een bouwbrede leeromgeving. Leerlingen leren zowel basistechnieken als omgaan met nieuwe technologieën. Het is ook een leerplaats voor praktijkopleiders en een showcase voor nieuwe technologieën. Denk aan werken met zonnepanelen, aardwarmte, nieuwe installatietechnieken en het verrichten van metingen. Daarbij komt de hele productieketen aan de orde: van het ontwerp tot de oplevering van het product. De leerlingen zijn heel enthousiast over het werken aan blijvende producten. Ook hebben we samen met het bedrijfsleven een TruckAcademy Limburg opgericht. De lessen worden zowel op school als binnen het bedrijfsleven gegeven. Onze leerlingen doen kennis op in echte beroeps-situaties. Dat biedt hen arbeidsmarktperspectief. Als ze hun diploma binnen hebben, hebben ze bijna allemaal gegarandeerd een baan.'

Beroepsperspectief

Volgens ██████████ groeit het besef bij de techniek-opleiding en het bedrijfsleven om samen te werken. 'De partijen erkennen elkaars toegevoegde waarde. Limburg is een krimpregio met veel ontgroening en vergrijzing. Door die ontwikkelingen stijgt het urgentiebesef bij bedrijven. Ze zijn zich ervan bewust dat ze in de toekomst goed geschoolde mensen nodig hebben.'

Waar het vertrouwen van het bedrijfsleven vijf jaar geleden nog een heikel punt was, is dit volgens ██████████ absoluut toegenomen. 'Enerzijds is deze toename verklaarbaar vanuit een gemeenschappelijk belang om samen te werken. Het bedrijfsleven zit te springen om goed opgeleide arbeidskrachten, leerlingen merken hoe het er echt op de werkvloer aan toe gaat. Daarnaast trekken beide partijen gezamenlijk op in het leerproces. We wisselen ideeën uit en maken gebruik van elkaars expertise. Het mes snijdt dus aan twee kanten.'

Als er één thema is geweest waar de ontwikkelingen elkaar de afgelopen jaren in hoog tempo opvolgden, dan is het wel de examinering. Een moeizame start bij de ontwikkeling van nieuwe examenvormen, turbulente tijden met de toezichthouder, het wel of niet examineren van leren, loopbaan en burgerschap, de opkomst van taal- en rekenexamens en de ontwikkeling van examenprofielen passeerden de afgelopen jaren de revue.

In dit hoofdstuk kunnen we ons de vraag stellen: is het de scholen gelukt om het bestaande repertoire aan examenvormen uit te breiden of te vervangen door beoordelingsinstrumenten die passen bij competentiegericht onderwijs en waar de buitenwereld vertrouwen in heeft? Voor de geïnteresseerde lezer volgt eerst een beschrijving van het proces dat de afgelopen jaren plaatsvond.

Visie op beoordelen

Bij competentiegericht onderwijs hoort een andere manier van beoordelen en examineren. Begrippen als portfolio en proeve van bekwaamheid zijn inmiddels niet meer weg te denken uit het mbo-jargon. De vernieuwing van de examinering verliep aanvankelijk enigszins chaotisch door het ontbreken van kwaliteitseisen, een duidelijke visie en realiteitszin. Er was weinig zicht op de uitvoerbaarheid, organiseerbaarheid en betaalbaarheid van de nieuwe beoordelingsinstrumenten. Bovendien voldeden ze vaak niet aan de normale kwaliteitseisen als validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. Veel competentiegerichte opleidingen kozen voor minder gedetailleerde beoordelingscriteria, vaker achteraf beoordelen en legden meer verantwoordelijkheid bij de leerlingen om zelf aan te geven wanneer ze beoordeeld willen worden. Deze aanpak bleek in de praktijk niet realistisch te zijn. De (te) globale beoordelingscriteria leidden tot verwarring bij bedrijven en leerlingen. Het achteraf beoordelen strookte niet altijd met de kwaliteitseisen voor de examinering. En leerlingen konden de eigen verantwoordelijkheid in de beoordeling niet aan.

De uitgangspunten

De nieuwe visie op beoordelen bleek onvoldoende doordacht. Ook de toenmalige toezichthouder KCE constateerde dat de ontwikkeling van de examinering achterbleef bij de invulling van het onderwijs. Vanaf het schooljaar 2006-2007 werd de vernieuwing van de examinering serieus opgepakt.

Gaandeweg ontstonden de uitgangspunten voor competentiegericht examineren: een mix van beoordelingsinstrumenten, authentieke beoordelingssituaties, een portfolio waarmee de leerling zijn eigen ontwikkeling kan volgen, een examendossier voor de summatieve beoordeling, minimaal twee onafhankelijke, objectieve beoordelaars en het vastleggen van de cesuur en normering. Als afsluitend examen ging de voorkeur uit naar de proeve van bekwaamheid, het liefst afgenomen in de beroepspraktijk.

Of een proeve van bekwaamheid voor alle mbo-leerlingen in de praktijk haalbaar was, zou pas later duidelijk worden. Opleidingen hadden in de eerste jaren nog nauwelijks ervaring met proeven van bekwaamheid: er waren immers nog geen leerlingen die toe waren aan hun afsluitend examen.

Toezicht

Niet alleen scholen hadden moeite met de kwaliteitseisen voor competentiegerichte examenvormen, ook de toezichthouder KCE⁵ worstelde met de normen. Dat zorgde voor veel onduidelijkheid en scholen werden steeds onzekerder. De gevolgen van een negatieve beoordeling door de toezichthouder konden (en kunnen) immers verstrekkend zijn: in het uiterste geval kon het KCE de staatssecretaris adviseren om het recht tot examineren van een opleiding in te trekken. Er kwamen steeds meer klachten vanuit de scholen over de werkwijze van het KCE. Een storm van protest barstte los toen de toezichthouder de staatssecretaris begin 2007 adviseerde om van 85 mbo-opleidingen de examenlicenties in te trekken. Omdat er vraagtekens gesteld konden worden bij het onderzoek dat hieraan voorafging, mochten de opleidingen in eerste instantie hun examenlicenties behouden. De staatssecretaris hevelde de wettelijke taken van het KCE

5 KwaliteitsCentrum Examinering. De organisatie werd in 2004 opgericht door het Ministerie van Onderwijs en kreeg de wettelijke taak om de kwaliteit van de examens in het middelbaar beroepsonderwijs te beoordelen. In 2007 werd de organisatie opgeheven.

over naar de inspectie van het onderwijs. De organisatie werd opgeheven. Sindsdien houdt de inspectie toezicht op de examinering van competentiegericht onderwijs.

Een nieuwe koers

Hoewel scholen het redelijk eens waren over de uitgangspunten voor de nieuwe examinering, leidde dat niet tot één aanpak. Integendeel, er ontstond veel variatie in examenvormen. Daardoor was er weinig zicht op de vergelijkbaarheid van examens van soortgelijke opleidingen. Ook de kwaliteit van de exameninstrumenten liet in de beginperiode te wensen over. Nu was deze kritiek overigens niet nieuw; al in het eindtermen tijdperk bestonden twijfels over de examinering. Het maatschappelijk vertrouwen in de diplomawaarde van een mbo-opleiding nam echter zienderogen af in de eerste jaren van de vernieuwing, en de examinering was één van de oorzaken.

Het kon dan ook niet uitblijven: gelijktijdig met de verlenging van de invoeringstermijn zette de staatssecretaris in het omslagjaar 2007-2008 een nieuwe koers in voor de examinering. Centrale elementen daarin: vertrouwen terugwinnen door standaardisering

van examens én het vergroten van de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de examens.

Standaardisering

Om standaardisering van examens te realiseren worden sinds 1 augustus 2010 gestandaardiseerde examens voor de Nederlandse taal en rekenen/wiskunde ingevoerd. We spraken daar in hoofdstuk 1 al over. Daarnaast worden centrale branche-examens gestimuleerd en ontwikkelen de MBO Raad en Colo samen examenprofielen. Deze moeten zorgen voor meer harmonisatie van de examens. In een examenprofiel, dat is gekoppeld aan een kwalificatiedossier, maken onderwijs en bedrijfsleven nadere afspraken over de examinering van dat dossier. Daarmee versterkt het de positie van het bedrijfsleven in het primaire proces van het mbo.

MBO 2010 ondersteunde de scholen de afgelopen jaren bij de ontwikkeling van nieuwe examensystemen, met conferenties, cursussen en recent een Handreiking Examinering.

De vernieuwers in de scholen zijn aanvankelijk kritisch over de ingezette koers. Ze vrezen dat standaardisatie van de examinering flexibilisering belemmert. Ook verwachten ze dat een verplichte examinering van taal en rekenen zal leiden tot meer uitval, vooral op de lagere niveaus en in de BBL.

Taal en rekenen in ontwikkeling

In de afgelopen periode is de ingezette koers verder uitgewerkt. Scholen hebben implementatieplannen opgesteld voor de invoering van taal en rekenen. Er wordt al nagedacht over de examinering. In juni 2010 vonden bijvoorbeeld twee conferenties plaats waar de examinering van taal en rekenen werd benaderd vanuit drie verschillende invalshoeken: de organisatie & logistiek van examens, ICT en beleid. Centraal stond de vraag: Wat heeft een school nodig voor de digitale afname van de examens voor mbo 4-opleidingen vanaf 2013 en hoe pak je dat aan?

In 2009 en 2010 konden leerlingen bovendien alvast diagnostische toetsen op examenniveau maken. De uitslagen laten zien dat veel mbo-leerlingen op dit moment moeite zouden hebben om het taal- en rekenexamen met een voldoende af te sluiten. Vooral als het gaat om taalverzorging en spelling voldoet meer dan helft niet aan het gewenste niveau. Dat geldt ook voor rekenen. Mbo-scholen klagen al geruime tijd dat de leerlingen een forse taal- en rekenachterstand hebben op het moment dat ze starten met hun mbo-opleiding. De resultaten van de diagnostische toetsen laten inderdaad zien dat de meeste vmbo-leerlingen in het vierde jaar van hun opleiding niet op het vastgestelde niveau zitten. Deze leerlingen stromen vervolgens door naar het mbo, waar ze nog een forse vooruitgang weten te boeken. Maar voor de meesten is dit niet voldoende om de achterstand volledig weg te werken. Zowel vmbo- als mbo-scholen zullen hard aan de slag moeten met het taal- en rekenonderwijs.

Aan de slag met examenprofielen

Voor het ontwikkelen van examenprofielen startten de MBO Raad en Colo, gesteund door het bedrijfsleven, in het schooljaar 2008-2009 een project. Ze gingen aan de slag met de ontwikkeling van een kader voor het maken van sectorale afspraken over taken en verantwoordelijkheden van onderwijs en bedrijfsleven bij de examinering. Dit werd vervolgens uitgetest met de uitwerking in examenprofielen voor een beperkt aantal kwalificatiedossiers. In 2009-2010 onderzoch-

ten de samenwerkende AOC's, een vijftal ROC's en een particulier opleidingsinstituut samen met het Expertisecentrum Beroepsonderwijs (ECBO) de effecten van de invoering van de examenprofielen. Dat leverde positieve resultaten op. Inmiddels is besloten om het project de komende twee jaar voort te zetten.

Waar staan we?

Terugblikkend kunnen we constateren dat de examinering de mbo-instellingen de afgelopen jaren volop beziggehouden heeft. En voor de toekomst liggen er nieuwe uitdagingen in het verschiet.

Het is scholen gelukt om een omslag te maken naar competentiegericht examineren en nieuwe beoordelingsinstrumenten te bedenken en te ontwikkelen. Waar beoordelen zich vroeger vooral richtte op kennis-toetsing, ligt de focus nu meer op het beoordelen van gedrag en houding. Aanvankelijk sloeg dat enigszins door en werd kennis niet of nauwelijks meer beoordeeld. Die fout hebben scholen inmiddels hersteld door een mix van examenvormen te gebruiken, waarin de beoordeling van kennis een stevige rol heeft gekregen.

Na een moeizame start is bijna 80 procent van de cgo-examens inmiddels kwalitatief voldoende⁶. Hoewel het merendeel positief scoort, is er geen reden om tevreden te zijn met dat resultaat. Het overzicht van de inspectie met de zeer zwakke en zwakke opleidingen vermeldde bijvoorbeeld ook twintig mbo-opleidingen waarbij de examenkwaliteit niet op orde was. Ook hier geldt: duizenden leerlingen hebben te maken met slechte examens en mogelijk een onfaire beoordeling. Dat tast de waarde van het diploma aan, om over de negatieve beeldvorming van de kwaliteit van het mbo niet te spreken.

Aan het begin van dit hoofdstuk stelden we ons de vraag: is het de scholen gelukt om het bestaande repertoire aan examenvormen uit te breiden met beoordelingsinstrumenten die passen bij competentiegericht onderwijs en waar de buitenwereld vertrouwen in heeft? Het antwoord kan eigenlijk nog niet gegeven worden. Veel, maar niet alle, opleidingen beschikken over een competentiegericht examensysteem dat voldoet aan de kwaliteitseisen. Tegelijkertijd leeft er bij de buitenwereld argwaan over de inhoudelijke kwaliteit en het niveau. Met de ontwikkeling van examenprofielen en de verplichte examinering van taal en rekenen moet dit worden weggenomen. Maar

6 Uit: *De staat van het onderwijs. Onderwijsverslag 2007/2009*. Inspectie van het onderwijs, mei 2009. Het rapport is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl

beide zaken moeten nog hun beslag krijgen. Scholen kunnen in hun eigen regio ook zelf werken aan vertrouwen en draagvlak door de samenwerking met het bedrijfsleven verder te verstevigen. Ook op het gebied van de examinering.

De clusters over examinering

Het thema Examinering is tot het laatst toe een actueel thema geweest binnen de clusters. Enkele gespreksonderwerpen uit de beginfase: nieuwe exameninstrumenten, inhoud, aanpak, de samenwerking

met het bedrijfsleven, onderwijsexamenreglementen, beoordelen in de praktijk en natuurlijk ook het toezicht op de examinering. In de afgelopen drie jaar kwamen daar het examenprofiel en de examinering van taal en rekenen bij.

Scholen houden de behoefte aan kennisdeling over dit onderwerp, getuige de uitkomsten van een enquête van MBO 2010. Het blijft volgens hen een lastige zaak om examens te maken die goed aansluiten bij de kwalificatiestructuur, maar tegelijkertijd betaalbaar, organiseerbaar en uitvoerbaar zijn.

Adviezen uit de clusters

De clusteradviezen uit het verleden over dit thema zijn nog steeds verrassend toepasselijk:

- Laat niet het toezichtkader leidend zijn voor de inrichting van de examinering, maar ga uit van de eigen visie.
- Maak verschil tussen verantwoordelijkheid (school is altijd verantwoordelijk voor examinering) en deskundigheid (bedrijf kan prima deskundigheid leveren bij het beoordelen).
- Werk met intersubjectiviteit om tegemoet te komen aan de eis van objectiviteit. Scheid hierbij de rol van opleider en assessor.
- Standaardiseer vorm en structuur van de bewijstest van de leerling op landelijk, regionaal of sectoraal niveau. Hiermee wordt voorkomen dat bedrijven overspoeld worden met allerlei verschillende portfolio's, beoordelingsystematieken en formulieren.
- Het werken met proeven van bekwaamheid legt een grote druk op onderwijsorganisaties en leerbedrijven. Kijk daarom van te voren wat haalbaar en betaalbaar is.
- Richt je bij de examinering op de kerntaken, werkprocessen en competenties, maar realiseer je dat competenties worden aangetoond door dat leerlingen werkprocessen beheersen.
- Laat leerlingen zelf een proeve of praktijktest opstellen die zij in een bedrijf willen en kunnen uitvoeren en dien deze in bij de examencommissie.
- Train docenten en assessoren uit de bedrijven gelijktijdig.
- Zorg als branche voor een eensluidende examinering binnen de regio.
- Investeer in een goed kwaliteitssystem en gebruik dit systematisch. Doe dit niet omdat het moet, maar omdat het veel kan opleveren.
- Ga door met het maken van regionale afspraken tussen onderwijs en bedrijfsleven over de examinering. Denk bij de invoering van werkgerelateerd beoordelen van te voren na over aspecten als borging, haalbaarheid en betaalbaarheid.

'Examens maken is een vak apart'

ROC Zadkine zoekt de ideale mix van toetsvormen

Bij cgo horen competentiegerichte examens. Maar wat toets je, en hoe toets je eigenlijk? Docententeams op het ROC Zadkine zoeken samen met deskundige examenmakers de balans tussen verschillende instrumenten. 'We zien opnieuw het belang in van theoretische kennis, zolang die kennis maar relevant en toepasbaar is.'

Net zoals alle mbo-instellingen stond ook ROC Zadkine voor de uitdaging leerlingen op basis van de kwalificatiedossiers te toetsen. De vraag is: hoe examineer je leerlingen op een betrouwbare en eerlijke manier? Het ROC Zadkine gaf de docenten zelf de ruimte om examens te maken. Maar mét professionele ondersteuning. Projectleider examinering [REDACTED] en beleidsmedewerker examinering [REDACTED] vertellen hoe die wisselwerking tussen praktijkervaring en deskundige expertise ontstond.

Scherper bepalen

'Een ideale toets examineert de leerling op kerntaken, werkprocessen en competenties', vertelt [REDACTED]. 'En kennis hoort daar ook bij. Nieuwe verpleegkundigen hebben vanaf dag één bepaalde kennis en vaardigheden nodig als ze aan de slag gaan. Onze examinering moet zo'n minimumniveau garanderen. Dat vraagt om aanvullende examenvormen naast de Proeve van bekwaamheid en het portfolio.' [REDACTED]: 'Toen we begonnen met cgo was het idee: we zijn de kennis-toetsen voorbij. Maar nu zien we steeds meer het belang van theoretische kennis in. Alleen bepalen we dankzij cgo scherper: welke kennis heeft een leerling nodig en hoe past hij die toe?'

Voldoende garanties

[REDACTED] r geeft een voorbeeld: 'De theorie in de opleiding Helpende Zorg & Welzijn richtte zich vooral op werken met kinderen van nul tot twaalf jaar. Maar onze leerlingen volgen steeds meer stages in verzorgingstehuizen. Dus geven we ze kennis mee over

ouderenverzorging.' De leerling komt gerichter voorbereid op zijn werkplek. In die beroepscontext moet tijdens de bpv ook geëxamineerd worden. En dat is een uitdaging, geeft [REDACTED] aan: 'Hoe kun je op de bpv eerlijk en objectief examineren? We moeten uitvinden hoe we voldoende garanties inbouwen.'

Samen ontwikkelen

De examenontwikkeling is dus nog niet afgerond. Maar op het ROC Zadkine is al veel bereikt. Docententeams kregen de ruimte en vrijheid om zelf examens te ontwikkelen. 'Maar niet iedere docent kan even goed examenmateriaal schrijven,' legt [REDACTED] uit. 'Examens maken is inderdaad een vak apart,' valt [REDACTED] bij. 'Daarom ondersteunt Zadkine de teams centraal. Specialisten zoals [REDACTED] helpen bij het ontwikkelen van de examens en er is één centraal handboek voor examinering uitgebracht, inclusief een format en handige instrumenten.'

Nieuwe uitdagingen

Goede examens vragen dus om expertise van de samenstellers van examens én om de ervaring van docenten. Maar [REDACTED] merkt op: 'Ook het toezicht vanuit de onderwijsinspectie speelt een grote rol.' De inspectie houdt instellingen inderdaad scherp, weet [REDACTED]: 'Veel instellingen kozen voor zekerheid en kochten massaal examens in. Maar de inspectie wijst nu op de eigen verantwoordelijkheid van instellingen. Ook ingekochte examens voldoen niet altijd. Een team moet dus blijven inschatten wat wel en niet werkt.' Dat is een eerste grote uitdaging. Een tweede uitdaging ziet [REDACTED] in de centrale examens taal en rekenen: 'Alle instellingen moeten een deel van de taalexamens in eigen beheer ontwikkelen, voor alle leerlingen op alle niveaus. En het taal- en rekenonderwijs komt bovenop het normale curriculum. Dat moeten we verstandig aanpakken, want je wilt niet dat een stukadoor die prima kan stukadoeren, zakt op Nederlands.'

Twee kanten van dezelfde medaille

Handreiking voor AKA

Voorjaar 2010 verscheen het handboek *Competentieontwikkelen en waarderen. Het document is een handreiking aan scholen om vanuit eigen keuzes en mogelijkheden inhoud te geven aan competentieontwikkelen en examineren voor AKA-leerlingen. Werkgroep lid en onderwijskundig medewerker van het college Oriëntatie & Ontwikkeling van ROC van Twente* [REDACTED]: 'Je moet een nieuwe examenvorm pas invoeren als je eraan toe bent.'

In de praktijk blijkt de eenduidigheid in examinering van AKA vaak nog ver te zoeken. Bij het ene ROC is de examinering te licht, bij het andere is de examinering te streng. Een werkgroep examinering schreef een document dat handvatten biedt bij de trajectinrichting en examinering van AKA. [REDACTED]: 'Er bleek een grote behoefte aan goede voorbeelden voor de AKA-opleiding en -examinering. In de handreiking staan goede voorbeelden, praktische tips over de inrichting van het leer- en beoordelingstraject, maar ook bijvoorbeeld stroomschema's voor begeleiden en beoordelen.'

Niet strikt scheiden

Rode draad in de handreiking is de visie van de werkgroep op het omgaan met beoordelingen. Formatieve en summatieve toetsen moeten niet zo strikt gescheiden worden. 'Een product dat voor ontwikkelingsgericht beoordelen tot stand is gekomen, kun je ook inzetten voor kwalificerende beoordeling. In feite zijn ontwikkeling en kwalificering twee kanten van dezelfde medaille.' Als voorbeeld noemt [REDACTED] het portfolioassessment. 'Bewijs uit het portfolio kun je ook gebruiken voor examinering. Als opdrachten van tevoren maar vastgesteld zijn als examenopdrachten, dat wil zeggen voldoen aan criteria voor validiteit en betrouwbaarheid.' Zelf gaat het ROC van Twente komend schooljaar portfolioassessment inzetten als

voorwaarde voor deelname aan examinering. 'Wij denken dat we onze leerlingen nu nog te weinig structuur zouden bieden als we portfolioassessment an sich als examenvorm aanboden. Daarom gebruiken we het als voorwaarde bij de proeve. Je moet een nieuwe examenvorm pas invoeren als je eraan toe bent.'

Verantwoord kiezen

Een andere vorm van examinering waarvoor het ROC rijkelijk geput heeft uit de handreiking, is het werkplekbezoek. 'De handreiking biedt een helder stappenplan voor het beoordelen van een leerling in een werkelijke beroepssituatie', legt [REDACTED] uit. 'Wie voert welke taken in welke volgorde uit om te kunnen kijken in hoeverre een leerling bepaalde werkprocessen beheerst en over de daarvoor vereiste competenties beschikt? Heel handig.'

Overigens heeft het ROC los van de handreiking zelf nog een aantal leuke voorbeelden van beoordelen in de aanbieding. [REDACTED] 'Wij integreren de examinering van Nederlands in de proeve: we gebruiken bijvoorbeeld een mondelinge werkinstructie om de luistervaardigheid van een leerling te beoordelen. Verder stappen we komend schooljaar af van de structuur waarin we het jaar verdelen in twee leerperiodes en één examenperiode. Voor leerlingen die tussentijds instromen of langer over het leertraject doen, blijkt dit geen handige manier van examineren. In plaats daarvan is er drie keer per jaar een mogelijkheid om een proeve af te leggen. Die proeve noemen we megaprestatie.'

Eigenlijk zit de kwaliteit van beoordelen niet zozeer in de vorm, vindt [REDACTED]. Het gaat vooral om een goede uitvoering van de methodiek. 'Welke vorm je ook kiest, of dat nu een proeve is, een portfolioassessment of werkplekbezoek, kies verantwoord. Zodat je een AKA-opleiding van niveau kunt bieden en op betrouwbare wijze een diploma kunt afgeven.'

De doorstroom in de beroepskolom was niet onmiddellijk een thema in het vernieuwingsproces. Scholen concentreerden zich in de eerste jaren op het ontwerpen en vormgeven van nieuwe onderwijsprogramma's en examens. Pas toen de aandacht verschoof van ontwerpen naar implementeren, in 2007-2008, werd het onderwerp geagendeerd door de scholen. Het feit dat er steeds meer leerlingen een competentiegerichte opleiding volgden, stimuleerde hen om het thema op te pakken.

Hoe staat het met de doorstroom in de beroepskolom nu het mbo werkt aan de modernisering van het onderwijs? Dat is de vraag die we in dit hoofdstuk beantwoorden na een korte verkenning van de aansluitingsproblematiek en de aanpak in de afgelopen jaren.

Risico's in de doorstroom

De doorstroom in de beroepskolom kent twee bepalende momenten: de overgang van het vmbo naar het mbo en de overgang van het mbo naar het hbo. Maar ook vervolgonderwijs binnen het mbo zelf valt onder de noemer doorstroom.

Er zijn vmbo-leerlingen voor wie de overgang naar een andere school eenvoudigweg te moeilijk is. Meestal hebben ze in het vmbo een opleiding op niveau 1 of 2 gevolgd. Sommigen verlaten het vmbo met een diploma, anderen zonder. Ze schrijven zich niet in voor een opleiding op de mbo-school of komen gewoon niet opdagen na de zomervakantie. Daarnaast is een grote groep leerlingen die op het mbo zelf uitvalt: van de 53.000 voortijdig schoolverlaters in Nederland zijn er 35.000 afkomstig uit het mbo (SCP-publicatie 2008/10, *Gestruikel voor de start. De school verlaten zonder startkwalificatie*, [redacted], Den Haag). Vaak zijn het de leerlingen zonder vmbo-diploma, maar niet alleen. Kennisachterstanden, verkeerde studiekeuze en persoonlijke problemen zijn aanleiding om te stoppen met de opleiding. De leerlingen switchen vervolgens van opleiding of verlaten de mbo-school zonder startkwalificatie op zak. En dat laatste maakt het lastiger om een baan te vinden. Want een

startkwalificatie op niveau 2 is in veel branches een minimale vereiste voor de entree op de arbeidsmarkt. Een voortijdig schoolverlater belandt vaak in een neerwaartse spiraal, waarbij het steeds moeilijker wordt om terug te keren naar school. In het algemeen gaat voortijdig schoolverlaten gepaard met aanzienlijk negatieve effecten voor zowel de maatschappij als de jongere.

Risicoleerlingen in kaart

De toenmalige Taskforce Jeugdwerkloosheid bedacht in 2006 een succesvol preventieproject om de uitval bij de overgang van het vmbo naar het mbo terug te brengen van twintig naar drie procent. Om ze niet uit het oog te verliezen werden risicoleerlingen vroegtijdig in kaart gebracht en begeleid in de zomerperiode. Dit idee is inmiddels in een iets andere vorm structureel ingevoerd in het hele land. En het is succesvol: jongeren zonder startkwalificatie kunnen niet langer zomaar 'verdwijnen'.

De doorstroom van het mbo naar het hbo heeft zo zijn eigen problemen. Mbo'ers die afhaken op het hbo, hebben vaak problemen met het tempo, het niveau en de manier van werken. Er wordt meer zelfstandigheid van hen verwacht en het ontbreekt hen aan basiskennis en -vaardigheden, vooral op het gebied van taal en rekenen.

Op dit moment hebben circa 30.000 startende studenten – 30 procent van het totaal aantal startende studenten – in het hoger beroepsonderwijs een mbo-opleiding gevolgd. Maar een succesvolle doorstroom is niet vanzelfsprekend. In 2008 lag het percentage uitvallers – inclusief degenen die van opleiding wisselen – onder deze studenten op 34 procent. Na vijf jaar heeft 54 procent van de mbo'ers het hbo-diploma behaald⁷. Vanwege de problematische aansluiting wordt er binnen het hbo gediscussieerd over

⁷ Uit: *Advies De weg naar de hogeschool*, uitgebracht aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De Onderwijsraad, Den Haag, 2009.

de wenselijkheid om het toegangsrecht van mbo'ers te beperken. Tot dusver geeft een mbo-diploma op niveau 4 recht op toegang tot alle opleidingen in het hbo. Maar de hbo-instellingen vinden dat er toelatingseisen moeten komen voor een overstap vanuit het mbo naar een niet-verwante opleiding in het hbo. De staatssecretaris vroeg de Onderwijsraad in augustus 2009 om een advies over deze kwestie. Deze constateerde dat er geen duidelijk verband is tussen verwantschap van opleidingen en de studiesuccessen van mbo'ers in het hbo. Wel is er sprake van deficiënties bij beginnende studenten, maar dat geldt ook voor havisten. Met de invoering van doorlopende leerlijnen taal en rekenen wordt een groot deel van de problematiek weggenomen, zo is de verwachting. De Onderwijsraad adviseert ook om via de kwalificatiedossiers een verbinding te leggen tussen het mbo en het hbo. Op dit moment zijn deze dossiers uitsluitend gericht op een arbeidsmarkt kwalificatie, maar het is noodzakelijk om dit aan te vullen met een doorstroomdossier. Dit bevat een algemeen instroomprofiel voor mbo'ers en havisten in het hbo⁸. Door de val van het kabinet in februari 2010 heeft de staatssecretaris nog niet gereageerd op het advies.

Succesvolle doorstroom

De overgang van vmbo naar mbo verschilt niet wezenlijk van de overgang van mbo naar hbo. In een publicatie over de doorstroom mbo-hbo van het procesmanagement MBO 2010⁹ werden vijf belangrijke vereisten voor een succesvolle doorstroming benoemd: voldoende harde kennis, studievaardigheden, sociale vaardigheden, reflectief vermogen en een cultureel en sociaal referentiekader. Deze vereisten gelden op een vergelijkbare manier voor vmbo-mbo.

Overheidsbeleid

De overheid heeft zich het afgelopen decennium hard gemaakt voor het terugdringen van de uitval in de beroepskolom. Uitval brengt (ongewenste) maatschappelijke en economische kosten met zich mee. Daarnaast moet het aandeel hoger opgeleiden in de

Er zijn nog andere maatregelen genomen om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan:

- De staatssecretaris en de scholen hebben afspraken gemaakt over het terugdringen van het percentage voortijdig schoolverlaters. Het aantal voortijdig schoolverlaters moet in 2012 gehalveerd zijn ten opzichte van 2002.
- Met ingang van 1 augustus 2007 is de kwalificatieplicht ingevoerd: jongeren tot 18 jaar zijn verplicht om te proberen een startkwalificatie (mbo-2) te halen.
- Schoolverzuim wordt sneller gesignaleerd en aangepakt. Verzuim is vaak een voorbode van voortijdig schoolverlaten. Eén van de maatregelen is het instellen van een Digitaal Verzuimloket, waar mbo-scholen vanaf het schooljaar 2009-2010 leerlingenverzuim melden.
- Om laatbloeiers voldoende kansen te bieden om alsnog het juiste diploma te halen krijgen leerlingen in het voortgezet onderwijs vanaf 1 augustus 2010 meer mogelijkheden om door te stromen naar hogere niveaus. Zo kunnen zij straks een tweede vmbo-diploma halen.

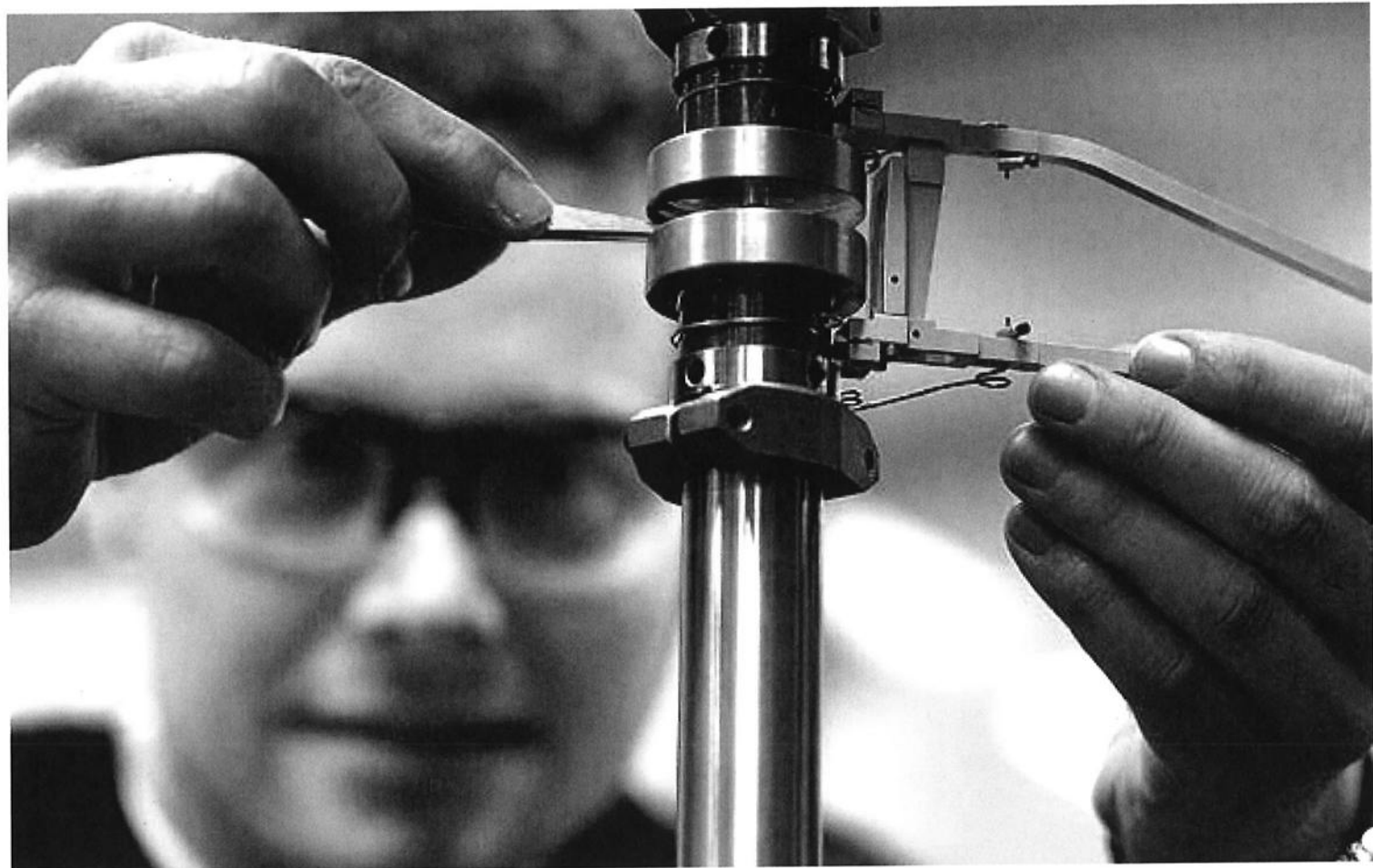
beroepsbevolking groeien om de ambities van de Europese en Nederlandse kenniseconomie te kunnen realiseren. Bijna de helft van de beroepsbevolking zou in 2020 hoger opgeleid moeten zijn. De stijging van het aantal hoger opgeleiden in Nederland komt grotendeels op conto van het middelbaar beroepsonderwijs. Zij moeten ervoor zorgen dat meer leerlingen doorstromen naar het hoger beroepsonderwijs en ook daadwerkelijk een hbo-diploma behalen.

De inspanningen van scholen en overheid hebben inmiddels hun vruchten afgeworpen. Het aantal voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie daalt gestaag. Van 52.681 in het schooljaar 2005-2006 naar 42.608¹⁰ in het schooljaar 2008-2009. Maar we zijn er nog niet. Afgesproken is dat er in 2012 hooguit 35.000 nieuwe voortijdig schoolverlaters zijn.

⁸ Zie: *Op weg naar de hogeschool. Advies aan de staatssecretaris*. Onderwijsraad, november 2009.

⁹ *Constructieve frictie. Hbo over mbo: een reisverslag* (2007)

¹⁰ Dit is een voorlopig cijfer. Meer informatie is te vinden op de website www.aanvalopschooluitval.nl

Nieuwe leerroutes in het vmbo

De overheid heeft ingezet op het stimuleren van de samenwerking tussen vmbo en mbo bij de ontwikkeling van nieuwe leerroutes. Onder het motto *Aanval op de uitval* wordt het scholen mogelijk gemaakt om voor de niveaus 1 en 2, waar de uitval het grootst is, speciale trajecten te ontwikkelen. In deze trajecten kunnen leerlingen tijdens de mbo-opleiding in principe op hun vmbo-school blijven. De kenmerken van deze leerroutes: één nieuwe geïntegreerde beroepsopleiding op één locatie, met één pedagogisch-didactische aanpak en één team van vmbo- en mbo-docenten. Leerlingen hoeven dus geen overstap te maken naar een andere school en een andere manier van werken, het punt waarop het vaak misgaat. Vaak betreft het leerlingen met behoefte aan intensieve begeleiding. De kleinschalige, vertrouwde omgeving van het vmbo is daar beter op afgestemd. In de nieuwe routes kunnen leerlingen op hun vertrouwde school blijven waar ze de docenten kennen.

Op niveau 1 werd een route ontwikkeld waarbij de assistent-opleiding uit het mbo verzorgd wordt op de

vmbo-school. Het is een vierjarige opleiding, bedoeld voor leerlingen die zeer waarschijnlijk het vmbo-diploma niet halen. Door er een vierjarig traject binnen het vmbo van te maken, is er een grotere kans op een diploma én doorstroom naar een opleiding niveau 2 in het mbo. De trajecten zijn zo succesvol, dat alle vmbo-scholen sinds 1 augustus 2009 de assistentopleiding op mbo-niveau 1 kunnen aanbieden¹¹. Uit onderzoek blijkt dat in 2008-2009 77 procent van deze leerlingen doorstroomde naar het mbo, meer dan de helft van hen naar een opleiding op niveau 2¹².

Voor niveau 2 konden scholen in 2008 starten met de ontwikkeling een leergang vmbo-mbo2, waarin de bovenbouw van de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo wordt samengevoegd met een mbo-opleiding op niveau 2. Ook hier geldt dat leerlingen geen tussentijdse overstap hoeven te maken, zodat de kans toeneemt op een diploma op het niveau van een startkwalificatie. Het weghalen van de overstap tussen het vmbo en het mbo in een onderwijsprogramma blijkt geen sinecure. En ook de uitvoering van het mbo-programma op de vmbo-locatie vormt een flinke

¹¹ Sinds het studiejaar 2003/2004 was het tijdelijk mogelijk dat leerlingen van de mbo niveau 1-opleiding, de assistentopleiding, volgen in het vmbo-onderwijs. Per 1 augustus 2009 is deze route opgenomen in de Wet op het voortgezet onderwijs.

¹² Van experiment naar succes. De implementatie van de niveau 1-opleiding in het vmbo. Nijmegen: ITS, 2009.

uitdaging voor de scholen. Inmiddels zijn op ongeveer zeventig vmbo- en mbo-scholen twee cohorten gestart en beginnen in het schooljaar 2010-2011 nieuwe leerlingen aan een VM2-opleiding. Het project wordt geëvalueerd in 2013.

Nieuwe leerroute in het hbo

In het hoger beroepsonderwijs kan sinds 2006 de Associate degree gevolgd worden. Een Ad-programma is een tweejarig hoger onderwijsprogramma dat onderdeel is van hbo-bacheloropleidingen. Daarmee is het een aantrekkelijk alternatief voor mbo'ers die niet zeker weten of zij verder willen studeren aan een vierjarige hbo-opleiding. Dat geldt ook voor mensen die werken en verder willen studeren. De Ad-programma's zijn pilots met een beperkt aantal studenten. Vergelijkbaar met bijvoorbeeld de VM2-trajecten in het vmbo, kunnen een mbo-school en de hbo-instelling binnenkort een Ad-programma gezamenlijk uitvoeren. Het mbo mag in deze constructie, onder verantwoordelijkheid van het hbo, een deel van het onderwijs uitvoeren.

Het was de bedoeling dat medio 2010 een besluit zou worden genomen over de wettelijke verankering. Maar het aftreden van het kabinet verhinderde dit.

Doorstroom in competentiegericht onderwijs

Omdat scholen druk bezig waren met het ontwikkelen van nieuwe onderwijsconcepten, was er in de eerste fase van de vernieuwingen weinig aandacht voor de aansluiting met het vmbo en het hbo. Dat veranderde in 2007, toen het aantal leerlingen in competentiegericht opleidingen toenam.

Scholen werden zich weer bewust van het belang om de aansluiting tussen het vmbo en de nieuwe opleidingen goed te regelen. Want modern beroepsonderwijs stelt eisen aan zaken als studievaardigheden, loopbaanoriëntatie, sociale vaardigheden en reflectief vermogen. De scholen ontwikkelden tal van kleinschalige initiatieven, zoals vmbo- en mbo-docenten die samen producten ontwikkelen, opleidingen die werken aan programmatische afstemming, vmbo- en mbo-leerlingen die samen projecten uitvoeren en het maken van afspraken over een warme overdracht van leerlingen.

Om meer bekendheid te geven aan de mogelijkheden en aanpak ondersteunde het Consortium Stimule-

ringsinitiatief in 2007 en 2008 zes projecten waarin scholen en bedrijven werkten aan de ontwikkeling van doorlopende leerlijnen van vmbo naar mbo. Samen leren, doorlopende leer- en competentielijnen, doorstroomportfolio's en loopbaancompetenties zijn enkele onderwerpen waar in de projecten aan gewerkt is. Om dezelfde reden publiceerde het procesmanagement MBO 2010 in 2008 een overzicht van twaalf projecten die op een innovatieve manier werkten aan de doorstroom vmbo-mbo¹³. Op basis van hun ervaringen werden de volgende twee succesfactoren voor een succesvol doorstroomproject geformuleerd:

- Praktijk- en kennisniveau van de deelnemende leerlingen zijn doorslaggevend voor ieder succesvol doorstroomproject: goed screenen is het devies.
- Succes van een vmbo/mbo-project is afhankelijk van de mate waarin vmbo en mbo gelijk bijdragen aan de opzet en uitvoering van de doorstroom.

De samenwerking met het hbo werd min of meer op dezelfde manier opgepakt. In verschillende regio's maakten hbo-instellingen en mbo-instellingen afspraken over verkorte leerwegen, doorlopende studieloopbaanbegeleiding en assessments. Studenten van mbo- en hbo-instellingen werken samen in projecten en docenten nemen deel aan uitwisselingsprogramma's. Soms delen mbo- en hbo-opleidingen zelfs hetzelfde gebouw.

Doorstroomagenda

De MBO-Raad en de HBO-Raad stelden in 2007-2008 een bestuurlijke doorstroomagenda op met afspraken over gezamenlijke acties op het gebied van doorstroom. Deze verwoordt afspraken op hoofdlijnen over de algemene en sectorale doorstroomcompetenties waarover een student moet beschikken om succesvol te studeren in het hbo, het verzamelen van cijfermatige gegevens over doorstroom, de oprichting van een landelijk netwerk mbo-hbo en het jaarlijks benoemen van een speerpunt. Maar niet alle punten zijn tot dusver echter daadwerkelijk van de grond gekomen.

13 Met het oog op talent. Kleurrijke verbindingen tussen vmbo en mbo. MBO2010, 2008. De publicatie is te vinden op www.mbo2010.nl.

De resultaten

De aansluiting in de beroepskolom is altijd een lastig thema geweest. Het besef van een gedeelde verantwoordelijkheid was er wel, maar de stap naar actie is soms groot. De perikelen binnen de eigen instelling krijgen prioriteit boven de samenwerking met andere scholen.

Dat ook het vmbo en het hbo de afgelopen jaren bezig waren met een omslag naar meer praktijk- en competentiegericht onderwijs, leidde niet automatisch tot nieuwe, sterkere en betere verbindingen. Elke sector heeft een eigen referentiekader voor de vernieuwingen. Het vmbo, mbo en hbo werken met verschillende typen competenties en er zijn geen doorstroomcompetenties voor de gehele beroepskolom opgesteld. De pedagogisch-didactische aansluiting is nog het meest ingewikkeld om te realiseren.

Ondanks de belemmeringen is de regionale samenwerking met het vmbo en het hbo de afgelopen jaren goed op gang gekomen. Voor het ontbreken van een gemeenschappelijke benadering van competenties is geen structurele oplossing in zicht. Daarom kozen

scholen voor een praktische aanpak. Ze ontwikkelden de instrumenten waarmee competenties van de verschillende onderwijssectoren met elkaar kunnen worden vergeleken¹⁴. Als docenten eenmaal met elkaar samenwerken, zijn taal- en cultuurverschillen over het algemeen geen issue meer. Maar bij nieuwe initiatieven is het vaak toch een drempel die eerst overwonnen moet worden.

Aan het begin van dit hoofdstuk vroegen we ons af hoe het ervoor staat met de doorstroom in de beroepskolom, nu het mbo werkt aan de modernisering van het onderwijs. We kunnen vaststellen dat er na een enigszins aarzelend begin verschillende succesvolle samenwerkingstrajecten zijn opgestart. Het is zaak om hier verder aan te werken en deze trajecten een structureel karakter te geven.

De grote uitdaging voor de komende periode is de ontwikkeling van doorlopende leerlijnen voor taal en rekenen. Hoe zorg je ervoor dat vmbo-leerlingen het vereiste niveau behalen én behouden in het mbo? En hoe breng je mbo 4 op het niveau dat voor het hbo vereist is?

¹⁴ Een analyse van de 'competentietalen' van het vmbo, mbo en hbo is te vinden in de brochure *Doorstromen en elkaar verstaan*.

Een contrastieve analyse van de 'competentietalen' in het beroepsonderwijs van het procesmanagement MBO 2010 (verschenen in juli 2009). Daarin is ook informatie te vinden over enkele regionale instrumenten waarmee competenties van de verschillende onderwijssectoren met elkaar kunnen worden vergeleken.

De scholen over doorstroom in de beroepskolom

Doorstroom in de beroepskolom was zeker in de eerste fase van de vernieuwingen geen veelbesproken thema binnen de clusters. Pas toen de instroom van leerlingen in competentiegerichte opleidingen fors toenam, gingen scholen nadenken over de aansluiting vmbo-mbo. De aansluiting mbo-hbo is een item dat pas sinds twee jaar de belangstelling heeft. Omdat de eerste lichting niveau 4-leerlingen van een competentiegerichte opleiding pas in 2011 hun diploma ontvangen, voelden scholen geen urgentie om met het onderwerp aan de slag te gaan. Het is de vraag of dat terecht is.

Behalve over succesvolle samenwerkingsprojecten tussen vmbo en mbo, spraken de clusters ook uitgebreid over de zaken die een soepele overgang van de ene school naar de andere bemoeilijken. We zetten ze hier nog eens op een rijtje:

- het verschil in pedagogisch-didactische aanpak
- het verschil in vorm en mate van begeleiding
- een vaak te laag kennis- en vaardighedenniveau op het gebied van taal en rekenen bij vmbo'ers
- het gebrekkige beroepsbeeld van de vmbo'er

Een succesvolle samenwerking komt overigens niet in alle sectoren even goed van de grond, zo blijkt in de clusters. Technische opleidingen werken meer samen met vmbo-scholen dan bijvoorbeeld opleidingen uit de sector Economie.

Omdat het thema doorstroom slechts beperkt aan bod kwam in de clusters, presenteren we hier enkele handreikingen voor mbo-scholen bij het werken aan de doorstroom van vmbo naar mbo en mbo naar hbo. De adviezen zijn afkomstig uit twee publicaties van het Procesmanagement MBO 2010: *Constructieve frictie. Hbo over mbo: een reisverslag* en *Kleurrijke verbindingen. Over de doorstroom van vmbo naar mbo*. In deze brochures komen de scholen over de aansluiting tussen de onderwijssectoren in de beroepskolom aan het woord.

Tips bij doorstroom

Van vmbo naar mbo:

- Zorg ervoor dat leerlingen leerervaringen in de praktijk kunnen opdoen.
- Laat vmbo- en mbo-leerlingen samenwerken aan opdrachten en in projecten.
- Probeer niet vooraf alle mogelijke knelpunten weg te nemen, maar kies een strategie waarin ruimte is voor tussentijdse bijstellingen.
- Onderschat de cultuurverschillen niet en neem de tijd om elkaar te leren kennen.

Van mbo naar hbo:

- Zorg voor voldoende kennis en vaardigheden als het gaat om Nederlands, moderne vreemde talen en rekenen/wiskunde.
- Stuur in het onderwijsprogramma gericht op de studievaardigheden die een student op het hbo nodig heeft: zelfstandig werken, zelfsturing, een analytische instelling en het vermogen om te leren en te abstraheren.
- Besteed aandacht aan de ontwikkeling van de vaardigheden die nodig zijn om te reflecteren op het eigen handelen.
- Wees kritisch: niet iedereen is geschikt voor het hbo, ook niet op niveau 4 van het mbo.
- Ontwikkel samen met hbo-opleidingen doorstroomtrajecten. Het is niet gemakkelijk om de juiste combinaties te maken. Maar als het lukt, is het zeker de moeite waard.
- Zorg binnen de instelling voor een beleidsmatige inbedding van doorstroomactiviteiten en faciliteer deze met geld en menskracht.

'Lagere drempel tussen schoolsoorten'

Soepele overgang vmbo – mbo met grensverleggend opleiden

'Een aantrekkelijke, ononderbroken leerroute vmbo-mbo.' Met dit idee ging een aantal Limburgse vmbo's en mbo-instelling Arcus College vier jaar geleden aan de slag. Aantrekkelijke modules techniek – waaronder de bouw van een solarkart – stomen vmbo'ers klaar voor de mbo-opleiding Mechatronica.

Vier jaar geleden luidde het startschot voor het project Grensverleggend Opleiden. Aanleiding was het grote aantal jongeren dat het beroepsonderwijs voortijdig verliet door een gebrekkige aansluiting tussen vmbo en mbo. Ook werden de technische opleidingen niet als erg aantrekkelijk gezien. Ze zouden onder meer te weinig carrièreperspectief bieden. Praktijkgericht onderwijs naar Duits model – met grote invloed van het bedrijfsleven op het curriculum – moest uitkomst bieden. Net zoals een ononderbroken leerlijn van vmbo-mbo. Twee jaar later was er nog niet veel van de grond gekomen. [REDACTED], opleidingscoördinator van het ROC Arcus College in Heerlen: 'Het oorspronkelijke plan was te ambitieus. Het Duitse systeem, waar het bedrijfsleven leidend is, blijkt door het verschil in wetgeving niet één op één te kopiëren. Ook de doelstellingen om tot aantrekkelijker onderwijs te komen waren niet duidelijk omschreven. [REDACTED] c.s. besloten na een externe audit de scope te beperken tot een doorlopende leerlijn vmbo-mbo niveau 2 voor de Mechatronica-opleiding. Bovendien diende het Duitse schoolsysteem niet langer als leidend voorbeeld, maar als inspiratiebron. De school, de Mies van der Rohe Schule in Aken, fungeert nu als critical friend.

Nu volgen leerlingen van drie vmbo-scholen – Carboon (Heerlen), DaCapo (SittardGeleen) en Sophianum (Gulpen) – in hun laatste jaar vijf modules techniek. Vier daarvan vinden plaats op hun eigen school, voor de laatste gaan de leerlingen naar het Arcus College. Mbo-Mechatronicastudenten begeleiden de vmbo-leerlingen.

Solar kart

Voor de doorlopende leerlijn Mechatronica werd een bijpassend curriculum met gemeenschappelijke competenties ontwikkeld. [REDACTED] 'Het vmbo werkt met eindtermen, wij met competenties. We hebben die eindtermen vertaald naar vijf competenties voor vmbo-leerlingen, die doorlopen in het mbo. Zo spreek je allemaal dezelfde taal en weet je waar je aan toe bent.' De leerlingen werken aan die competenties in vijf opeenvolgende modules: Solar kart, Sensoren, Pneumatiek, Hydrauliek en Productiestraat vmbo-mbo. Solar kart is een project om de opleiding Mechatronica aantrekkelijker te presenteren. En met succes! In 2010 wordt voor de derde keer een solar kart race gereden, georganiseerd door scholen, bedrijven en de Kamer van Koophandel. Leerlingen van zowel vmbo als mbo bouwen samen woestijnbuggies om tot electrocards gevoed door accu's en zonnepanelen.'

Drempelverlagend

De solar kart race zorgt voor veel enthousiasme en publiciteit, maar het project Grensverleggend Opleiden heeft nog meer positieve gevolgen. Om de betrokkenheid van de meewerkende scholen te waarborgen, zijn na de audit werkgroepen opgericht waarin docenten van alle scholen samenwerkten aan onderdelen van de doorlopende leerlijn. Een van de scholen stelde hiervoor een lokaal met voorzieningen beschikbaar en de kartrekkers van iedere groep hielden elkaar op de hoogte. 'Iedereen, docenten en leerlingen, is enthousiast', vertelt [REDACTED] 'Leerlingen hebben nu relevante voorkennis en vinden het werken in groepjes, aan concrete opdrachten, heel prettig. En er is een goede samenwerking op gang gekomen. We kennen elkaar. De drempel tussen de schoolsoorten is echt lager geworden. Deze kennis en ervaring gaan we nu gebruiken in een veel groter samenwerkingsverband in de regio, om het techniekonderwijs beter te stroomlijnen.'

'Beoordelen van competenties geeft vmbo'ers zelfvertrouwen'

Doorstroominstrument Noorderpoortcollege

Een jaar geleden maakte het Noorderpoortcollege een start met het competentiegerichte doorstroominstrument (CDI). Vmbo-leerlingen kunnen dankzij dit instrument wennen aan de terminologie van competentiegericht leren in het mbo. Sinds vorig jaar krijgen leerlingen al in de bovenbouw van het vmbo (klas 3 en 4) feedback op hun competenties. Hoofd van de stafafdeling onderwijs, kwaliteitszorg en innovatie [REDACTED]: 'We willen kwaliteiten van vmbo-leerlingen benoemen die normaal gesproken onderbelicht blijven.'

De doorstroom van vmbo naar mbo verloopt soms stroef. Met name het competentiegerichte leren kan daarbij een obstakel vormen: hoe schakel je de competenties van het mbo gelijk aan de eindtermen binnen het vmbo? Om de overgang tussen beide schooltypen te versoepelen, startte het Noorderpoortcollege vorig jaar samen met vier vmbo-scholen en Stichting Leerplanontwikkeling (SLO) een project. Doel: de ontwikkeling van competenties van vmbo-leerlingen herkennen, erkennen en waarderen.

Groei

Inmiddels werkt een aantal vmbo-scholen al een tijdje met het doorstroominstrument. Zo kunnen de scholen per beroepssector de competenties in gedragskenmerken op twee niveaus weergeven: vmbo en mbo. Wat zijn de bevindingen in de praktijk tot nu toe? [REDACTED]: 'Leerlingen raken er nu aan gewend dat we reflecteren in dezelfde competentietaal waarmee ze straks op het mbo ook te maken krijgen.' Docenten op de vmbo-scholen reageren enthousiast op het instrument, aldus [REDACTED]. 'Ze vinden het zinvol om bestaande opdrachten te analyseren op competenties. Ze kunnen nu ook een bepaalde groei van een leerling benoemen die niet altijd in de eindtermen aanwezig is. Door leerlingen te beoordelen op competenties zoals plannen en organiseren of samenwerken, benoem je ook een ander soort kwaliteiten die ze bezitten. Dat geeft leerlingen zelfvertrouwen.'

Afbakenen

Het CDI helpt competenties te koppelen aan opdrachten en leerlingen feedback te geven in leerlingentaal, vertelt [REDACTED]. In de praktijk blijkt dat er een aanvullend digitaal volgsysteem van de competentieontwikkeling nodig is. 'Sommige scholen gebruiken nu hun leerlingvolgsysteem. Het zou mooi zijn als er landelijk een competentiemeter beschikbaar komt voor het vmbo.'

Tot welke concrete resultaten het meten van competenties van vmbo-leerlingen het afgelopen jaar heeft geleid, kan [REDACTED] nog niet zeggen. 'Docenten van het vmbo zijn begonnen met competenties te koppelen aan bestaande opdrachten. Het is nog te vroeg voor een evaluatie.' Aandachtspunt bij het gebruik van het CDI is volgens [REDACTED] dat docenten het moeilijk vinden om het aantal competenties bij een bepaalde opdracht te beperken. 'Te veel competenties koppelen aan een opdracht geeft onoverzichtelijkheid voor de leerling en hoge administratieve lasten. Dat leidt tot een hogere werkdruk bij de docent. De docent moet daarom het aantal competenties dat hij wil meten, echt afbakenen.'

Update

Om het CDI te perfectioneren is tijd en ervaring nodig. [REDACTED]: 'We kunnen op basis van ervaringen zonodig een update maken van het instrument. Het lijkt me goed om eens per jaar met gebruikers die dit wensen bij elkaar te komen om ervaringen in gebruik uit te wisselen. We kunnen dan kijken of aanpassing nodig is. Over een jaar zullen we ook merken hoe het gaat met de instroom bij het mbo. Hoe verloopt de intake? Kan het mbo aansluiten op de competentieontwikkeling in het vmbo? In het mbo hoeft de leerling niet altijd te starten bij het begin; het gaat erom dat scholen op elkaar aansluiten. De leerling kan zich vervolgens doorontwikkelen in zijn competenties naar een hoger en beroepsgericht mbo-niveau.'

'Er is nog niet één student gestopt'

Ad-opleiding Windesheim

Voor afgestudeerde mbo'ers die willen doorstuderen is er sinds enkele jaren een doeltreffend alternatief voor de vierjarige hbo-opleiding. De Hogeschool Windesheim biedt afgestudeerde mbo'ers de mogelijkheid om in slechts twee jaar een Associate Degree (Ad)-diploma halen. Door leren en werken te combineren, kunnen studenten een officieel erkende graad halen binnen de opleidingen Elektrotechniek, Werktuigbouwkunde, Industrieel Product Ontwerpen en Technische Bedrijfskunde.

'Een enorm succes', zo noemt docent en coördinator [REDACTED] van de Hogeschool Windesheim de combinatie van leren en werken die de Christelijke Hogeschool Windesheim aanbiedt. In september 2007 startte de onderwijsinstelling met een Ad-traject, een tweejarig programma dat het mbo verbindt met het hbo. Na het traject kan een student ervoor kiezen óf door te studeren aan het hbo óf aan de slag te gaan in de industrie, het bedrijfsleven, (semi-)overheid en ingenieurs- en adviesbureaus.

Vaardigheidstrainingen

De hogeschool Windesheim werkt nauw samen met het Deltion College uit Zwolle. Deze mbo-school maakt een selectie van studenten die de AD Werktuigbouwkunde of Elektrotechniek willen volgen. [REDACTED] 'Het derde en vierde leerjaar krijgen mbo'ers van het Deltion een doorstroomtraject aangeboden. Dat houdt in dat leerlingen werktuigbouwkunde en elektrotechniek extra wis- en natuurkunde kunnen krijgen als ze naar het hbo willen doorstromen.' Het AD-programma richt zich voor een groot deel op het ontwerpen, maken, installeren en beheren van technische producten en systemen, vertelt [REDACTED]. 'De Associate Degree is dual, dus leren en werken zijn gecombineerd. Studenten kunnen twee dagen stage volgen bij een bedrijf en besteden drie dagen op school aan kennislessen en verschillende vaardigheidstrainingen.'

Persoonlijke benadering

Bij de duale opleidingen Elektrotechniek en Werktuigbouwkunde kunnen – in tegenstelling tot de voltijdse variant die ook voor havo-gediplomeerden open staat – enkel afgestudeerde mbo'ers met een volledig mbo-diploma terecht. De combinatie van leren en werken zorgt ervoor dat studenten zich niet alleen in technische zaken als machinebouw en mechanisering verdiepen, vertelt [REDACTED]. 'Ook verwerven ze andere vaardigheden als interne logistiek, management, marketing en statistisch onderzoek.'

[REDACTED] merkt dat jongeren enthousiast reageren. 'De Ad is aantrekkelijk voor mbo-studenten. Bedrijven kennen de jongeren na een stage door en door. Studenten die een afstudeerstage volgen, maken bovendien een goede kans op een baan bij hun stagebedrijf.' [REDACTED] en zijn collega's voeren regelmatig studie- of loopbaangesprekken over de voortgang. 'Daarbij controleren we de gevraagde kennis en de rapportage-technieken. Een persoonlijke benadering is daarbij erg belangrijk.'

Extra gemotiveerd

Knelpunten zijn er wel, vertelt [REDACTED]. 'Soms is het gezien het economische klimaat wat lastig om een stagebedrijf te vinden. Sommige stagebedrijven hebben bovendien moeite met het kleine aantal stage-dagen – slechts twee per week. Ook voor de leerling heeft de geringe aanwezigheid consequenties. Voordat hij met zijn ogen kan knippen, is een project alweer afgerond.'

De Ad-opleiding is een 'bijzonder plezierige vorm van onderwijs', zegt [REDACTED]. 'Je kunt in deze hogere beroepsopleiding sneller met praktijksituaties aan de slag. De reguliere opleiding Werktuigbouwkunde biedt bijvoorbeeld pas in het derde jaar de stage aan. Als je – zoals binnen de Ad – een langere periode intensief meedraait in een bedrijf, raken de studenten extra gemotiveerd. We zijn nu drie jaar bezig met deze Ad-opleiding en er is nog niet één Ad-student gestopt.'

Integrale aanpak: onderwijs, personeel en bedrijfsvoering

Een veel gehoorde slogan in de eerste jaren van de invoering van competentiegericht onderwijs luidde: 'Tijdens de verbouwing geopend'. Daarmee werd bedoeld dat de nieuwe opleidingen ontwikkeld werden terwijl de 'oude' programma's doorliepen. Scholen waren ook afgestemd op de oude programma's. Roostering, lokalen, administratie: alles had sinds 1995 in dienst van eindtermenopleidingen gestaan.

Competentiegericht onderwijs vraagt om een andere inrichting van het schoolgebouw, nieuwe roostermethodes en andere faciliteiten. Met de toename van het aantal competentiegerichte opleidingen werd het steeds duidelijker: scholen waren bedrijfsmatig niet klaar om competentiegericht onderwijs op grote schaal uit te voeren. Het ontbrak aan:

- moderne roostersystemen
- systemen voor een adequate aanwezigheidsregistratie
- systemen voor het vastleggen van de competentieontwikkeling van leerlingen
- personeel dat voldoende is toegerust op de nieuwe manier van werken
- inzicht in de kosten en opbrengsten van competentiegerichte onderwijsprogramma's

Samenvattend: de zakelijke en technologische kant van de vernieuwingen werd aanvankelijk over het hoofd gezien. Dat leidde na enkele jaren tot ernstige problemen. Toen kregen steeds meer leerlingen te maken met opleidingen die niet goed georganiseerd waren. Na de stroom van klachten daarover in het schooljaar 2006-2007 wees de staatssecretaris dan ook de bedrijfsvoering als speerpunt in het vernieuwingsproces aan. Nog weer later werd de kwaliteit van de bedrijfsvoering door de Tweede Kamer aangewezen als één van de voorwaarden voor een definitief besluit over de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur.

Tot de bedrijfsvoering behoren:

- 1 De basiskwaliteit van de school, inclusief de onderwijsprogrammering, roostering, klachtenafhandeling en communicatie met leerlingen, ouders en docenten.
- 2 De professionalisering van onderwijsgeevenden, management, ondersteunende functionarissen en bestuur.
- 3 De ICT-systemen gericht op bedrijfsprocessen en het primaire proces, huisvesting, informatievoorziening aan leerlingen, ouders, bedrijven en andere belanghebbenden.

In dit hoofdstuk onderzoeken we of scholen het niveau de bedrijfsvoering sinds het schooljaar 2006-2007 hebben weten te verbeteren. En wel dusdanig dat er geen belemmeringen meer zijn voor een positief besluit over de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur.

Basiskwaliteit

De basiskwaliteit van een school gaat over zaken als onderwijsprogrammering, roostering, klachtenafhandeling, communicatie, faciliteiten en veiligheid. Ze vormen het fundament van iedere opleiding. Als scholen de basiskwaliteit niet op orde hebben, hebben leerlingen daar last van. De kritiek op het mbo in de afgelopen jaren had én heeft vaak daar mee te maken. Ook recent waren er weer klachten van leerlingen over het uitvallen van lessen, het tekort aan lessen en de kwaliteit van docenten.

Ombudslijn

De staatssecretaris opende op 1 april 2010 een speciale klachtenlijn, de Ombudsman mbo. De Ombudsman mbo is in het leven geroepen vanwege de kritiek op de toegankelijkheid, effectiviteit en transparantie van de klachtenafhandeling in het mbo. Studenten, ouders en verzorgers kunnen er tot 1 april 2011 terecht met hun klachten over het mbo. Doel van de klachtenlijn is meer zicht te krijgen op het aantal en het soort klachten.

Meer informatie is te vinden op: www.ombudslijnmbo.nl

De staatssecretaris maakt zich door de aanhoudende klachten zorgen over de kwaliteit van het onderwijs binnen de mbo-instellingen. Er is inmiddels een commissie in het leven geroepen die zich buigt over de vraag: is het onderwijs voor scholen nog wel organiseerbaar? Het mbo is dusdanig complex met vier niveaus, twee leerwegen, veel opleidingen, de schaal van de instellingen, een zeer diverse doelgroep en de brede opdracht van initieel onderwijs, leven lang leren en educatie, dat de staatssecretaris zich afvraagt of de grenzen van de organiseerbaarheid van het onderwijs en de bestuurbaarheid van de instellingen bereikt zijn.

Professionalisering

Naarmate het vernieuwingsproces vorderde, werd duidelijk dat competentiegericht onderwijs ook veranderingen in leiderschap en docentschap tot gevolg heeft. Rollen en taken veranderen. Naast overdrager van kennis zijn docenten ontwerper, ontwikkelaar of coach. Van opleidingsmanagers wordt onderwijskundig leiderschap gevraagd. Ondersteunend personeel moet in een andere context werken. En bestuurders moeten in staat zijn om de regie over het invoeringstraject van hun instelling te voeren. Kortom: de vernieuwingen verlangden van de medewerkers de uitbreiding van hun repertoire aan competenties. Dat gebeurde niet van de één op de andere dag. Integendeel zelfs. In de eerste jaren moesten veel docen-

ten erg wennen aan de nieuwe manier van werken en de taakinfilling die daarbij hoorde. Niet voor niets klaagden leerlingen over het gebrek aan begeleiding. En terecht vonden ze dat docenten over dezelfde competenties moesten beschikken die in de opleiding centraal staan. Voor veel docenten was het geen gemakkelijke tijd. En ook opleidingsmanagers hadden het soms zwaar. Het onderwijskundig leiderschap bleek niet voor iedereen weggelegd te zijn.

Het thema professionalisering werd in 2007-2008 door de scholen serieus opgepakt. Veel scholen richtten een eigen academie op voor de medewerkers, leidinggevenden én stafmedewerkers. Daarin is alles op het gebied van professionalisering bijeengebracht. Docententeams volgen cursussen over onderwerpen als toetsing en begeleiding, maar ook over het functioneren als team en als teamlid. Staf- en ondersteunend personeel worden bijgeschoold in de nieuwe manier van werken. Voor opleidingsmanagers is er vaak een eigen cursusaanbod binnen de mbo-academie, met aandacht voor onderwijskundig leiderschap, verandermanagement en teamontwikkeling. Opvallend genoeg blijft de zakelijke kant van de managementtaak, zoals bedrijfsvoering en resultaatgericht management, nog enigszins onderbelicht in het aanbod.

Naar school

De professionalisering in het mbo is ondersteund met een breed aanbod aan activiteiten, kennisdeling en leergangen. Scholen konden daarvoor terecht bij de Herontwerpschool, een initiatief van MBO 2010. Daarnaast werd een landelijke MBO-Academie in het leven geroepen. Deze ondersteunt scholen bij het ontwikkelen en uitvoeren van instellingsspecifiek beleid op het gebied van professionalisering. Voor de schoolbestuurders werd een reeks van boardroomsessies over verander- en innovatiemanagement georganiseerd, waarbij onder meer uitgebreid werd ingegaan op de thema's bedrijfsvoering, HRM en professionalisering.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering gaat over de besturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen binnen een organisatie: personeel, informatie, communicatie, organisatie, financiën, administratie en huisvesting. Een goede bedrijfsvoering is een voorwaarde voor de basiskwaliteit van de organisatie.

ICT-voorzieningen ondersteunen de bedrijfsvoering. En juist daar ging het mis: de bestaande systemen bleken niet bruikbaar in het moderne onderwijs. Bijvoorbeeld omdat competentiegericht onderwijs andere eisen aan de roostering stelt, of omdat de studievoortgang van een leerling op een andere manier wordt bijgehouden dan in de eindtermenopleidingen. En er is meer variëteit in opleidingen.

Ook ontbraken er programma's die bestuurders helpen bij het beheersen van hun organisatie. De bestaande managementinformatiesystemen bleken niet altijd even adequaat en er was geen systeem voor het berekenen van de kosten van een opleidingsontwerp. Daardoor ontbrak bij scholen het overzicht over de kosten van de vernieuwingen.

Over de problemen die ontstonden is al genoeg gezegd, maar het ontbreken van adequate ICT-voorzieningen vormde een grote belemmering voor een succesvolle vernieuwing. De bestuurders realiseerden zich dat het tijd werd om de handen ineen te slaan op het gebied van de bedrijfsvoering. In 2007-2008 startte een intensieve samenwerking binnen de sector. Sindsdien is er veel werk verricht. Onderzoek en inventarisaties hielpen bij het verkrijgen van een die-

per inzicht in de eisen die competentiegericht onderwijs stelt aan ICT-voorzieningen. Er zijn verschillende initiatieven opgestart om nieuwe programmatuur te ontwikkelen. En er zijn zelfs al enkele instrumenten beschikbaar die scholen helpen bij het managen van bijvoorbeeld de roostering of de examinering.

Bedrijfsvoering: ready to go?

Door het ontbreken van ervaring met competentiegericht onderwijs en onvoldoende besef van de reikwijdte ervan kozen scholen niet vanaf de start voor een integrale aanpak van de vernieuwingen. De afwezigheid van ondersteunende ICT-voorzieningen voor de organisatie van nieuwe opleidingen had desastreuze gevolgen voor de kwaliteit van de uitvoering in de eerste fase van het vernieuwingsproces. En ook

Samenwerking

Sinds 2007 gingen in een vlot tempo verschillende samenwerkingsverbanden van start die zich richten op bedrijfsvoering en ICT:

- In het najaar van 2007 werd een platform voor systematische kennisdeling over onderwijslogistiek en bedrijfsvoering opgericht: PARELL. Het platform stimuleert, faciliteert en coördineert de kennisdeling binnen het mbo op deze gebieden. Op dit moment zijn dertig ROC's en AOC's aangesloten.
- Eveneens in 2007 werd Triple-A opgericht, een netwerk van achttien organisaties uit het mbo. Centraal thema: welke ICT-voorzieningen heeft het mbo nodig om de basiskwaliteit van competentiegericht onderwijs op orde te hebben? Het samenwerkingsverband heeft inmiddels voor verschillende onderdelen uit het onderwijsproces functionele ontwerpen opgeleverd.
- Sinds het schooljaar 2009-2010 kent de sector een belangenbehartiger op het gebied van ICT: saMBO-ICT. Hierin werken verschillende gebruikersplatforms uit het mbo en Triple-A samen. Onder het motto *Door samenwerking nog sterker* ondersteunt saMBO-ICT de (gezamenlijke) activiteiten van de scholen op het gebied van ICT. De kerngedachte is dat er beter gebruikgemaakt wordt van beschikbare kennis en samengewerkt wordt aan de ontwikkeling die plaatsvindt binnen de sector.

docenten bleken niet klaar voor competentiegericht onderwijs.

Het is opvallend welke voortgang de sector sinds het schooljaar 2007-2008 heeft gemaakt op het punt van de bedrijfsvoering en de professionalisering. Het is voor het eerst dat de scholen ICT-voorzieningen als een gemeenschappelijk speerpunt voor de sector zien en de handen ineen slaan. Winstpunten zijn ook de verbeteringen van de uitvoering van ICT-projecten en het opdrachtgeverschap. Ook voor wat betreft de professionalisering van het personeel kunnen we niet anders dan constateren dat dit voortvarend is opgepakt. Het is nu zaak om dit nog verder te verbeteren en te continueren. Het bijhouden van ontwikkelingen in het vakgebied, scholing in moderne technieken, verdieping van kennis en schaven aan competenties is een permanent proces dat niet ophoudt als de invoering van competentiegericht onderwijs eindigt. Per slot van rekening is de kwaliteit van de organisatie de optelsom van de competenties van het personeel.

De vraag is of de bedrijfsvoering binnen de scholen voldoende op orde is om een definitieve invoering van competentiegericht onderwijs verantwoord te laten zijn. Het antwoord: er ligt een goede basis om vertrouwen te hebben in de toekomst. Zoals bij alle thema's zijn er scholen die hun zaken prima op orde hebben, en scholen bij wie dat minder het geval is. Veel is nog in ontwikkeling en zal de komende tijd verder uitgewerkt moeten worden.

De scholen over bedrijfsvoering

De onderwerpen binnen de bedrijfsvoering zoals we die in dit hoofdstuk definieerden, werden pas de laatste jaren besproken binnen de clusters. Daarvoor ging de aandacht op dit gebied uit naar kwaliteitszorg en externe verantwoording. Want ook dat waren onderwerpen waar scholen flink in moesten investeren. Docenten waren niet gewend om volgens een kwaliteitscyclus te werken, omdat kwaliteitszorg bij een groot deel van de onderwijsinstellingen tot dan toe vooral een centrale aangelegenheid was. Met het herontwerp en de gelijktijdige introductie van een teamgerichte organisatiestructuur op veel scholen moest ook daar een omslag in gemaakt worden. Aanvankelijk kwam dit moeizaam op gang, maar langzaam maar zeker groeide de acceptatie. Inmiddels is kwaliteitszorg een vertrouwd onderdeel binnen de teams.

In het kader van de verantwoording werd vooral gesproken over de invulling van de 850-urennorm en het betrekken van belanghebbenden bij het oordeel

Steun in de rug

MBO 2010 ondersteunt de scholen op het thema Bedrijfsvoering door producten te ontwikkelen, initiatieven van scholen onder de aandacht te brengen en scholing te verzorgen. Scholen kunnen hier kosteloos of tegen een geringe vergoeding gebruik van maken. Een greep uit het ondersteuningsaanbod:

- Het Cascomodel en Niveaumeter: een model om opleidingen te ontwerpen waarin het Europees studiepunten model is geïntegreerd en het niveau van de studieonderdelen kan worden vastgesteld.
- Het Handboek MBO beter (door Plus Delta): een handboek voor teams om op basis van feiten een kwaliteitsverbetering door te voeren. Centraal staat de toepassing van de verbetermethodiek Six Sigma.
- Een onderzoek naar registratiesystemen voor de aan- en afwezigheid van leerlingen.
- Procesanalyse kwaliteit bedrijfsvoering (Methodiek om in seminarvorm analyse m.b.t. processen bedrijfsvoering te maken, waarschijnlijk najaar 2010).
- De I-Implementator: een publicatie over de uitvoering van ICT-projecten in het onderwijs, met onder meer tips, planningshandleidingen en een overzicht van succes- en faalfactoren.
- Onderwijscalculator: een rekenmodel waarmee scholen de kosten van alle primaire onderwijsactiviteiten en taken in kaart kunnen brengen.
- Een onderzoek naar managementinformatiesystemen.
- Kosten en keuzes, een publicatie voor teamleiders over de kosten van keuzes en de afwegingen die daarbij gemaakt kunnen worden.
- Strategische personeelsplanner: een instrument voor het maken van meerjarenpersoneelsplanningen. Het instrument is momenteel in ontwikkeling.

Meer informatie én de instrumenten zijn te vinden op www.mbo2010.nl.

over de kwaliteit van een opleiding. Leerlingen, ouders, bedrijven kregen steeds meer invloed op het onderwijs en het strategisch beleid van mbo-scholen. De

clusters bespraken hoe scholen dat kunnen organiseren en betrokken ook leerlingen actief bij de bijeenkomsten.

De thema's bedrijfsvoering en professionalisering kwamen vanaf 2007-2008 prominent op de agenda's van de diverse clusters. Veel taken op het gebied van de bedrijfsvoering worden uitgevoerd door gespecialiseerde afdelingen binnen de school. Maar dat betekent niet dat bedrijfsvoering geen thema voor docenten is. Integendeel: zaken als kwaliteitszorg en

roostering raken het dagelijkse werk van docenten. Daarom werden de clusters met enige regelmaat bijgepraat over de ontwikkelingen op dit gebied. Vanzelfsprekend kwam ook het thema Professionalisering de laatste jaren regelmatig aan de orde. De oprichting van mbo-academies, docentstages en teamontwikkeling passeerden de revue. De adviezen uit de clusters uit de voorbije jaren over kwaliteitszorg, externe verantwoording, bedrijfsvoering en professionalisering blijven onveranderd actueel.

Adviezen uit de clusters

- Kwaliteitsverbetering vraagt om kwaliteitsbewustzijn, zelfevaluerend vermogen en besef van eigen verantwoordelijkheid. Ook is eerlijkheid geboden: het heeft geen zin om zaken beter voor te doen dan ze zijn.
- Zorg dat de externe verantwoording zoveel mogelijk aansluit bij het interne kwaliteitszorgsysteem. In die context kan het zinvol zijn om activiteiten die gericht zijn op kwaliteitsverbetering, centraal aan te sturen.
- Formuleer kwaliteitseisen in samenspraak met het (regionale) bedrijfsleven en andere belanghebbenden.
- Een goede bedrijfsvoering is van groot belang voor het realiseren van de onderwijsvernieuwingen. Scholen zoeken daarom terecht naar informatiesystemen die de bedrijfsvoering op professionele wijze kunnen ondersteunen en die aansluiten bij het gekozen onderwijsmodel. Investeer niet in ICT-instrumenten die vervolgens niet het gewenste effect hebben. Bepaal daarom eerst de visie en zoek daar de systemen bij, niet andersom.
- Docenten vinden het in de praktijk vaak lastig om voldoende tijd vrij te maken voor de noodzakelijke professionalisering. Kijk daarom als management nog eens kritisch naar de facilitering van deze professionalisering en schep waar nodig ruimte. Bijvoorbeeld door administratieve taken bij docenten weg te halen.
- Investeer in docentstages. De praktijkervaring die docenten hierbij opdoen, zorgt voor een beter inzicht in de eisen die de arbeidsmarkt stelt aan het beroep waarvoor zij opleiden.
- Competentiegericht onderwijs gaat niet alleen over leerlingen. Docenten moeten kritisch nadenken over de competenties waarover zij moeten beschikken om een optimale bijdrage te kunnen leveren aan de vernieuwingen.
- Bedrijfsvoering gaat ook over de beroepspraktijkvorming. Zorg ervoor dat de opleiding beschikt over een goed kwaliteitszorgsysteem voor de bpv. Dat geldt eveneens voor een informatiesysteem waarin relevante zaken worden vastgelegd.
- Pak verandertrajecten systematisch aan. Besteed tijd aan de analyse van het punt waarop je nu staat en die van het gewenste eindresultaat.
- Realiseer je dat het functioneren als team niet alleen gaat over een goede samenwerking, maar ook over een adequate taakverdeling. Bepaal als team gezamenlijk hoe dit laatste eruit komt te zien. Heb daarbij oog voor elkaars sterke kanten.

Grenzeloos en gevarieerd

Nieuw concept voor werkpleklernen

Connected, concentrated, convenient. Ofwel: grenzeloos en gevarieerd leren op de werkplek. CCC-Leren is een nieuw onderwijsconcept voor BBL, ontwikkeld voor de zorgsector maar zeker ook toepasbaar voor andere opleidingen. Het concept maakt individueel maatwerk mogelijk. [REDACTED] van ROC Eindhoven: 'Dit is de toekomst.'

[REDACTED] weet het zeker: het voorgeprogrammeerde, tijd- en plaatsgebonden beroepsonderwijs heeft z'n langste tijd gehad. [REDACTED] s, adjunct-directeur van de School voor de Zorgsector (ROC Eindhoven) ziet het bij zijn BBL-leerlingen. 'Studeren op de zorginstelling is vaak lastig, vanwege de hoge werkdruk of het gebrek aan faciliteiten. De verplichte wekelijkse schooldag wordt door zowel leerlingen als de instelling als belemmerend ervaren. Daar komt bij dat veel BBL'ers verplichtingen hebben naast hun opleiding: kinderen, mantelzorg. Mede daardoor is de uitval onder deze groep hoog. Als je deelnemers in de gelegenheid stelt zelf hun tijd in te delen en hen hierbij ondersteunt, is de kans op succes beduidend groter.'

Medestander

De School voor de Zorgsector pleit voor een nieuwe vorm van werken en leren. En vond daarin een medestander in de Vitalis WoonZorg Groep, waar traditioneel veel BBL'ers worden opgeleid. Samen met Kennisnet bedachten zij een nieuw onderwijsconcept. Een concept dat beter aansluit bij de behoeften van leerling en werkgever, de uitval terugdringt en de relatie tussen school en zorginstelling verdiept. Het werd CCC-Leren: connected, concentrated en convenient. Deelnemers gaan een leertraject op maat volgen, mede dankzij een optimale inzet van ICT. 'Hoorcolleges via internet, instructiefilmpjes op de i-pod, verslaglegging in de vorm van weblogs en via twitter', somt [REDACTED] op. 'Leer materiaal wordt zoveel mogelijk digitaal aangeboden, en afgestemd op de individuele leer- en ontwikkelbehoefte van de deelnemer. Leerlingen bepalen zelf hun leertempo en kunnen hun studietijd deels naar eigen inzicht indelen.'

Geen ICT-project

De inzet van ICT bij werkpleklernen is niet nieuw. Maar waar het tot dusver vaak bleef bij 'losse instrumenten', wordt ICT in dit geval in samenhang ingezet, zowel op de onderwijsinstelling als bij Vitalis. Tegelijkertijd is technologie niet altijd een volwaardig vervanger voor persoonlijk contact. De directe meester-gezelrelatie is noodzakelijk om leerlingen te inspireren en liefde voor het vak over te dragen. En naast online contact hebben deelnemers ook één-op-één contact met hun werkbegeleider of loopbaanbegeleider en met medeleerlingen. 'CCC-Leren is geen ICT-project', stelt [REDACTED]. 'De waarde van CCC schuilt in het leertraject op maat en de intensivering van de begeleiding. ICT is ondersteunend.' Hoe dan ook moeten op het gebied van ICT allerlei voorzieningen getroffen worden: webinterfaces voor het volgen van colleges, digitaal leer materiaal, een blogplatform, et cetera. De zorginstelling zorgt daarnaast voor leslokalen, studieruimten en een informele ontmoetingsruimte voor leerlingen en medewerkers.

Boost

De afgelopen periode heeft Kennisnet een eerste verkenning uitgevoerd naar het nieuwe onderwijsconcept. De resultaten zijn positief, en in januari 2011 wordt gestart met de uitrol. Drie zorginstellingen in de regio Eindhoven gaan hierbij een actieve rol vervullen. Vier andere instellingen hebben aangegeven als critical friend te willen fungeren. [REDACTED]: 'De reacties van instellingen zijn positief. Zij zien in dat flexibel, plaats- en tijdonafhankelijk onderwijs de toekomst heeft. Praktisch voordeel voor de instelling is dat deelnemers efficiënter kunnen worden ingezet omdat ze geen hele dagen meer naar school hoeven. Daarnaast geeft het concept een boost aan hun HRM-beleid. CCC-Leren kan ook worden ingezet voor reguliere medewerkers die zich verder willen ontwikkelen.'

'De docentstage kan een waardevolle rol vervullen'

Meelopen met bedrijf blijkt vaak nog hoge drempel

Vorig jaar berichtte *Praktijkvoorbeelden* over docentstages in de horeca. Na een succesvolle pilot werden de docentstages bij alle mbo horecaopleidingen in Nederland ingevoerd. Hoewel docenten enthousiast reageerden, valt de animo een jaar later wat tegen. ■■■ voorzitter van de Werkgroep Directeuren Horeca (WDH): 'Het zou goed zijn de docentstage een verplichtend karakter te geven en te koppelen aan het HR-beleid van het bedrijf en de onderwijsinstelling.'

Een leraar Economie of Nederlands die erop los kokkerelt. Volgens de Werkgroep Directeuren Horeca, kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven Kenwerk en Koninklijke Horeca Nederland een goed voorbeeld van hoe een docent zich kan leren inleven in zijn leerlingen. Volgens ■■■ kunnen docenten die een traject zoals de docentstage volgen, hun lessen van een bepaalde context voorzien die beter aansluit op de leefwereld van de leerling. 'Dit komt hun didactische vaardigheden ten goede', aldus ■■■

Prioriteiten

De docentstage in de horeca zou meer bekendheid moeten krijgen, vindt ■■■. 'Een economiedocent kan bijvoorbeeld zijn vak beeldend uitleggen met behulp van terminologie uit de horeca. En als hij over de stage vertelt in de personeelskamer en aan collega's terugkoppelt wat hij in het teamoverleg op de stageplek heeft geleerd, kan dit aanstekelijk werken. Collega's zijn dan eerder geneigd om ook zo'n stage te volgen.' Volgens ■■■ denken veel docenten ten onrechte dat het lastig is om de stage te plannen. 'We hebben vier verschillende typen stages, die in tijdsduur variëren van twee lesdagen tot een volledige week. Enerzijds zal het bedrijf dat de stage aanbiedt goed moeten blijven functioneren. Anderzijds moeten bij het ROC de lessen gewoon doorgaan. De stage is – mits er tussen bedrijf en school goede communicatie

en afstemming plaatsvindt – best te combineren met lesgeven.'

Bewustwording

Hoewel voor de docentstage in het horecaonderwijs pas vorig jaar het startschot luidde, hebben andere sectoren al belangstelling getoond om het concept over te nemen. 'Toerisme & Recreatie, Facilitaire Dienstverlening en Brood & Banket hebben belangstelling getoond en willen graag meewerken. Dat juchten wij van harte toe.' Toch loopt de docentstage in de horeca moeizamer dan verwacht, vertelt ■■■. 'We hadden vooraf gehoopt dat 80 procent van het lerarenkorps in het mbo-horecaonderwijs aan de docentstage zou deelnemen. Dat percentage is blijven steken op 50 procent.' De WDH heeft bij de docentstages een ambassadeursfunctie, vertelt ■■■. 'We zijn samen met Koninklijke Horeca Nederland (KHN) en Kenwerk bij ROC's langsgeslagen om te wijzen op het belang van de docentstage. Met andere woorden: er is bewustwording nodig om het tij te keren. We hebben er veel geld aan besteed; laat dat niet verloren zijn.'

Gastvrijheid

Volgens ■■■ hebben het bedrijfsleven en het onderwijs soms last van vooroordelen ten opzichte van elkaar. 'Daar moeten we vanaf. De docentstage kan daarin een waardevolle rol vervullen. Dan moeten beide partijen wel erkennen dat ze hetzelfde belang nastreven. Dat betekent dat ze nog meer moeten proberen op een gelijkwaardige basis samen te werken. Misschien moeten we om dat te realiseren niet te vrijblijvend te werk gaan en de docentstage koppelen aan het HRM-beleid van het bedrijf en de onderwijsinstelling. Als we toekomstige horecamedewerkers op een hoogwaardige manier willen laten functioneren, hebben gasten daar profijt van. Met behulp van de docentstage kunnen we onze gastvrijheid in de horeca dus nóg beter op de kaart zetten!'

Mondriaan Academie: makelaar in professionalisering

Van aanbodgericht naar vraaggericht opleiden

In september 2007 opende de Mondriaan Academie haar deuren. Drie jaar later heeft deze interne academie voor opleidingen en trainingen haar meerwaarde dubbel en dwars aangetoond. Praktijkvoorbeelden ging opnieuw langs bij [REDACTED] en blikt met haar terug en vooruit.

Het begon kleinschalig. Bewust, want de Mondriaan Academie wilde een andere koers varen dan ROC Mondriaan gewend was op het vlak van opleidingen. Dienstverlenend, in plaats van slechts aangestuurd door strategische belangen. Vraaggericht, niet aanbodgericht. 'De Academie stelt vanaf de oprichting de scholingswens van de medewerker centraal', vertelt [REDACTED], senior beleidsmedewerker HRM. 'Een schot in de roos, want die sluit nu perfect aan bij de resultaatverantwoordelijkheid van team en individu en het professioneel statuut. Dit is een bindende afspraak tussen werkgevers en werknemers, waarin de vakbekwaamheidseisen en de medezeggenschap van de teams is vastgelegd. Dit statuut vloeit voort uit het Convenant Leerkracht.'

Makelen

In drie jaar tijd groeide de Academie uit tot een succes. De sleutelbegrippen daarbij zijn 'open aanbod' en 'makelaarsfunctie'. [REDACTED] legt uit: 'Medewerkers zijn bij ons zelf verantwoordelijk voor scholing. We hebben de behoefte van onze onderwijsprofessionals geïnventariseerd en daar ons aanbod op ingericht. Wie een training wil volgen, schrijft zichzelf in. De leidinggevende toetst de aanvraag en accordeert. Wij zorgen er vervolgens voor dat de medewerker de gewenste training kan volgen. Je kunt gerust stellen dat onze dienstverlening de leidinggevende echt ontlast. Hierdoor is de Academie steeds meer op het netvlies van het management gekomen. Met doorontwikkeling als gevolg. Het open aanbod is ietwat afgenomen; we "makelen" nu meer tussen vraag en aanbod. Nog

meer maatwerk dus. Qua aanbod. Maar ook op andere manieren. Als een onderwijsmanager bijvoorbeeld, met het oog op zo min mogelijk lesuitval, wil dat zijn docenten een training van 15.00 uur tot 19.00 uur volgen, dan gaan wij op zoek naar een geschikte trainer die op dat tijdstip kan. Liever een training in drie dagdelen in plaats van vier? Wij gaan aan de slag om het te realiseren.'

Succesfactoren

Het dienstverlenend opstellen, flexibiliteit in het aanbod en vooral de makelaarsfunctie: het zijn de succesfactoren van de Mondriaan Academie. 'Door deze rol op ons te nemen hebben we bestaansrecht verworven', stelt [REDACTED]. 'We bieden in het totale opleidingspectrum van ROC Mondriaan toegevoegde waarde. Maar er is ook nog een andere belangrijke bouwsteen van dit succes: de database die we hantieren. In het eerste jaar van de Academie registreerden we alles in Excel. Daarna gebruikten we een database in Access. Al een flinke stap voorwaarts, maar sinds dit jaar werken we met een herziene versie van Access. We kunnen nu tot op clusterniveau informatie leveren over wie welke opleiding volgt, hoeveel uur die opleiding duurt, wie er geslaagd is, et cetera. De database wordt momenteel uitgebouwd om nog meer harde managementinformatie boven water te krijgen. Een overzicht van de facturen bijvoorbeeld. En zo bouwen we op allerlei manieren verder. De makelaarsfunctie gaan we doorontwikkelen; Taal en Rekenen en ICT-vaardigheden worden, naast Studieloopbaanbegeleiding en Toetsing & Examinering, speerpunten in ons aanbod. We willen ook meer teamgericht werken. We zoeken nu naar een concept waarbij niet alleen de leidinggevende, maar ook het team zelf zich bij ons meldt. Je ziet het: de plaats die we in drie jaar tijd hebben verworven gaan we op allerlei manieren bestendigen.'

Colofon

Dit is een uitgave van het procesmanagement MBO 2010
Horaplantsoen 20, 6717 LT Ede, ██████████
██████████@mbo2010.nl
www.mbo2010.nl

Tekst

Procesmanagement MBO 2010

Eindredactie en productie

██████████, Nijmegen

Vormgeving

██████████, Nijmegen

Fotografie

██████████ Hollandse Hoogte

Druk

Drukkerij Efficiënt, Nijmegen

Oplage

3.000

Oktober 2010

onderwijs dat werkt

MBO 2010
Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

Tussenevaluatie Experimenten 2008-2009

In mei 2008 is een startrapportage verzorgd op basis van de opgaven van de deelnemende instellingen. Het betref hier verwachtingen ten aanzien van het aantal opleidingen dat men voor 2008-2009 als een experiment wilde uitvoeren en prognose van het aantal daarop in te schrijven deelnemers.

De totaalstelling van de prognoses bedroeg ca. 75% van de mbo-deelnemers in experimenten. Op basis van ervaringen mocht worden verwacht dat het reële cijfer 10-15% punt lager zou uitkomen. Het procesmanagement MBO 2010 hoefde dan ook geen actie te ondernemen om aanvragen af te wijzen op basis van kwantitatieve criteria. De beleidstelling oktober 2008, maakt duidelijk dat de bekostigde instellingen op ca. 58% uitkomen. Daarmee is voldaan aan de eis onder de 75% te blijven.

Op basis van de beleidstelling oktober 2008 is het mogelijk een redelijk nauwkeurige rapportage te geven van de deelname aan experimenten 2008-2009. De beleidstelling oktober 2008 is afkomstig van CFI en omvat de automatische registratie van de onderwijsinstellingen in BRON.

Het betreft niet de definitieve deelnemersaantallen over 2008-2009, want correctie kan nog plaatsvinden door:

- de controle op licenties (match met BRI)
- accountantscontroles bij instellingen in het voorjaar 2009
- inspectietoezicht
- deelnemers die na 1 oktober 2008 de opleiding beëindigen, na die datum zijn gestart of nog gaan starten in studiejaar 2008-2009 en tussentijdse correcties.

De gegevens betreffen enkel de bekostigde instellingen, zoals beschikbaar gesteld aan het procesmanagement MBO 2010 medio december 2008. Echter zoals aangegeven vormt deze tussenrapportage een betrouwbare indicatie ten aanzien van de deelname aan experimentele opleidingen.

1. Algemene cijfers

Het aantal deelnemers ingeschreven op een mbo-opleiding is op 1 oktober 2008 volgens de ongecorrigeerde telling: 507.785. Daarvan staan 294.629 deelnemers ingeschreven op een experimentele opleiding, goed voor 58,0% van de totale mbo-populatie. De overige 42,0 % zijn de 213.156 op eindtermen ingeschreven mbo-deelnemers.

Aantal deelnemers actief op 1 oktober 2008		
Experimentele opleidingen	294.629	58,0%
Eindtermen opleidingen	213.156	42,0%
Totaal mbo-deelnemers	507.785	100,0%

Aantal actieve opleidingen (ongeacht de leerweg)		
Experimentele opleidingen	5.643	52,9%
Eindtermen opleidingen	5.020	47,1%
Totaal mbo-opleidingen	10.663	100,0%

Het aantal actieve experimentele opleidingen bij alle ROC's, AOC's en vakinstellingen is 5.573 tegenover 4972 eindtermenopleidingen. Daarmee is het aantal opleidingen dat voor cgo wordt gebruikt verhoudingsgewijs minder dan voor de eindtermen opleiding; namelijk 52,9% van de opleidingen voor 58% van de deelnemers tegenover 47,1% van de opleidingen voor 42% van de deelnemers. Het is natuurlijk ook goed denkbaar dat met name de 'grote' opleidingen al competentiegericht worden aangeboden en dat de 'kleinere' trajecten nog moeten volgen. BBL en dt-MBO blijven achter bij de ontwikkeling die zich bij BOL manifesteert.

2. Verwachtingen vs. realisatie

Het overzicht van de verwachtingen van de verschillende instellingen en de uiteindelijke realisatie met het realisatiepercentage geeft een beeld van de nauwkeurigheid en zorgvuldigheid waarmee instellingen prognoses verrichten.

Onderwijsinstellingen		Deelnemers in experimenten 0809		
BRIN nr.	Naam	Verwachting EXP0809	Volgens beleidstelling okt. '08	Realisatie als % van prognose
ROC's				
00GT	Albeda College	11.446	7855	68,6%
25LU	Alfa-college	8.474	7140	84,3%
25PU	Arcus College	5.067	5132	101,3%
20MQ	Da Vinci college	8.722	6547	75,1%
25PJ	Deltion College	5.680	5729	100,9%
25PW	Drenthe college	5.112	4715	92,2%
25LG	Friesland College	8.408	7159	85,1%
24ZZ	Graafschap College	6.110	5325	87,2%
09MR	Hoornbeek college	1.222	569	46,6%
25PT	Horizon college	9.790	8832	90,2%
25LN	ID college	8.031	5995	74,6%
01AA	Landstede	7.817	7026	89,9%
25PL	Leeuwenborgh Opleidingen	5.274	4069	77,2%
25LW	Noorderpoortcollege	6.862	4034	58,8%
25PX	Nova College	10.417	6320	60,7%
25RA	Regio College Zaanstreek-Waterland	4.113	3226	78,4%
25LF	Rijn IJssel	10.860	8405	77,4%
25PM	ROC A12	6.730	6386	94,9%
04EM	ROC ASA	12.457	11301	90,7%
27DV	ROC Aventus	4.519	7917	175,2%
28DE	ROC De Leijgraaf	4.494	3523	78,4%
25MB	ROC Eindhoven	9.728	8251	84,8%
25LR	ROC Flevoland	5.592	5186	92,7%
08PG	ROC Friese Poort	9.012	7350	81,6%
25LT	ROC Gilde Opleidingen	8.700	5666	65,1%
04FO	ROC Koning Willem 1 college	6.565	5057	77,0%
04EU	ROC Kop van Noord-Holland	1.763	1490	84,5%
25MA	ROC Leiden	5.759	4246	73,7%
14NZ	ROC Menso Aiting	476	346	72,7%
25LH	ROC Midden Nederland	15.112	10468	69,3%
25LZ	ROC Midden-Brabant	7.704	6735	87,4%
27GZ	ROC Mondriaan	9.040	7414	82,0%
25PN	ROC Nijmegen	9.969	6638	66,6%
04CY	ROC Rivor	2.237	1698	75,9%
25LJ	ROC Ter AA	3.114	3392	108,9%
25PZ	ROC van Amsterdam	21.847	17633	80,7%
27YU	ROC van Twente	14.612	11359	77,7%
25LX	ROC West-Brabant	13.784	8974	65,1%
05EL	ROC Westerschelde	1.442	1226	85,0%
25LP	ROC Zadkine	11.071	7446	67,3%
25PV	ROC Zeeland	4.121	3458	83,9%
25LV	Scholengemeenschap De Rooi Pannen	4.367	2130	48,8%

vervolg BRIN nr.	Naam	Verwachting EXP0809	Volgens beleidsstelling okt. '08	Realisatie als % van prognose
AOC's				
25GV	Aeres Groep	3.374	2362	70,0%
25EF	AOC Clusius College	1.423	1074	75,5%
13US	AOC de Groene Welle	1.142	1140	99,8%
12VI	AOC Friesland	1.195	923	77,2%
01IC	AOC Oost	3.216	2693	83,7%
01NJ	AOC Terra	1.696	1263	74,5%
21CS	CITAVERDE College	2.171	1722	79,3%
11UL	Edudelta Onderwijsgroep	823	926	112,5%
26CC	Hellcon Opleidingen	5.698	5716	100,3%
01AA	Landstede (AOC)	152	119	78,3%
14YD	Lentiz OnderwijsGroep	943	773	82,0%
21CY	ROC West-Brabant (AOC Prinsentuin)	1.038	381	36,7%
01OE	Wellantcollege	3.809	3556	93,4%
Vakinstellingen				
18XX	Berechja College	62	51	82,3%
02PN	CIBAP vakcollege	1.005	1068	106,3%
05DZ	De Eindhovense School	1.415	1256	88,8%
23JA	Grafisch Lyceum Rotterdam	4.009	3571	89,1%
23KG	Grafisch Lyceum Utrecht	1.948	1984	101,8%
02PG	Hout- en Meubileringscollege	1.629	1127	69,2%
02OV	Leidse Instrument-makersschool	40	54	135,0%
02PA	Mediacollege Amsterdam	2.509	2358	94,0%
02PK	Nimeto	1.061	917	86,4%
05EA	Scheepvaart en Transport College	1.310	1898	144,9%
02KF	SintLucas	1.290	1275	98,8%
04NZ	SOMA College	375	325	86,7%
17WH	SVO Opleidingen	4.242	2729	64,3%
Overige bekostigde instellingen				
24ZW	BBO de Schalm	0	0	n.v.t.
24ZV	Effatha Christelijke School voor BBO	0	0	n.v.t.
28AY	Hanzehogeschool	0	0	n.v.t.
21KC	Hogeschool INHOLLAND	0	0	n.v.t.
28AX	Hogeschool Zeeland	0	0	n.v.t.
<i>Verwachting deelnemers in Experimenten volgens opgaven scholen mei 2008</i>		365.195		
<i>Aantal deelnemers in Experimenten volgens Beleidsstelling oktober 2008</i>			294.629	80,7%

3. Deelname instellingen

Van alle bekostigde instellingen die mbo-opleidingen aanbieden, verzorgen alle reguliere ROC's, AOC's en vakinstellingen in meer of minder mate experimentele opleidingen. Van de overige instellingen die (deels) bekostigd zijn voor de uitvoering van mbo-onderwijs heeft niemand een experiment aangevraagd.

In onderstaand overzicht zijn achtereenvolgens opgenomen:

- de bekostigde instellingen (waarbij OCW- en LNV-afdelingen apart zijn opgenomen)
- het totaal aantal mbo-deelnemers per instelling volgens beleidstelling oktober 2008
- de actuele deelnemersaantallen zoals in oktober 2008 volgens de beleidstelling daadwerkelijk op een experimentele opleiding staan ingeschreven
- gesplitst in de verschillende leerwegen

Onderwijsinstellingen		2008-2009				
BRIN -OI	Naam	Totaal mbo deelnemers 01.10.2008	Experi- menten 2008/09	Gesplitst in leerwegen		
				BOL	BBL	dt-BOL
ROC's						
00GT	Albeda College	22.193	7.855	6617	1123	115
25LU	Alfa-college	11.018	7.140	5792	1315	33
25PU	Arcus College	9.074	5.132	3372	1615	145
20MQ	Da Vinci college	9.208	6.547	4207	2300	40
25PJ	Deltion College	13.199	5.729	4126	1561	42
25PW	Drenthe college	8.377	4.715	3825	832	58
25LG	Friesland College	8.893	7.159	5579	1441	139
24ZZ	Graafschap College	7.740	5.325	3926	1396	3
09MR	Hoornbeek college	4.304	569	271	298	
25PT	Horizon college	11.619	8.832	6279	2512	41
25LN	ID college	10.471	5.995	5314	661	20
01AA	Landstede	9.649	7.026	6089	838	99
25PL	Leeuwenborgh Opleidingen	8.723	4.069	3447	586	36
25LW	Noorderpoortcollege	14.786	4.034	2937	1095	2
25PX	Nova College	12.016	6.320	4704	1605	11
25RA	Regio College Zaanstreek-Waterland	5.912	3.226	2179	1047	
25LF	Rijn IJssel	13.624	8.405	6495	1762	148
25PM	ROC A12	7.570	6.386	4823	1541	22
04EM	ROC ASA	18.049	11.301	8687	2384	230
27DV	ROC Aventus	11.883	7.917	5960	1867	90
28DE	ROC De Leijgraaf	6.047	3.523	2229	1294	
25MB	ROC Eindhoven	17.571	8.251	5763	2484	4
25LR	ROC Flevoland	5.918	5.186	3822	1229	135
08PG	ROC Friese Poort	12.614	7.350	6074	1029	247
25LT	ROC Gilde Opleidingen	10.436	5.666	4262	1404	
04FO	ROC Koning Willem 1 college	11.509	5.057	3515	1509	33
04EU	ROC Kop van Noord-Holland	2.542	1.490	1198	292	
25MA	ROC Leiden	8.371	4.246	3125	1110	11
14NZ	ROC Menso Alting	684	346	318	15	13
25LH	ROC Midden Nederland	19.770	10.468	6474	3892	102
25LZ	ROC Midden-Brabant	9.950	6.735	4452	2186	97
27GZ	ROC Mondriaan	16.893	7.414	5565	1784	65
25PN	ROC Nijmegen	10.923	6.638	5094	1520	24
04CY	ROC Rivor	2.223	1.698	1009	651	38
25LJ	ROC Ter AA	3.940	3.392	2174	1093	125
25PZ	ROC van Amsterdam	26.680	17.633	13749	3581	303
27YU	ROC van Twente	19.522	11.359	7555	3689	115
25LX	ROC West-Brabant	16.586	8.974	6013	2961	
05EL	ROC Westerschelde	2.917	1.226	936	261	29

volvoeg BRIN nr.	Naam	Totaal mbo deelnemers 01.10.2008	Experi- menten 2008/09	Gesplitst in leerwegen		
				BOL	BBL	dt-BOL
25LP	ROC Zadkine	19.614	7.446	6529	784	133
25PV	ROC Zeeland	7.438	3.458	2946	473	39
25LV	Scholengemeenschap De Rooi Pannen	5.737	2.130	2031	99	
AOC's						
25GV	Aeres Groep	2.767	2.362	1383	979	
25EF	AOC Clusius College	1.391	1.074	740	334	
13US	AOC de Groene Welle	1.296	1.140	669	471	
12VI	AOC Friesland	1.546	923	535	388	
01IC	AOC Oost	2.762	2.693	1452	1239	2
01NJ	AOC Terra	2.113	1.263	795	468	
21CS	CITAVERDE College	1.790	1.722	1187	535	
11UL	Edudelta Onderwijsgroep	928	926	525	395	6
26CC	Helicon Opleidingen	5.716	5.716	3077	2546	93
01AA	Landstede (AOC)	119	119	119		
14YD	Lentiz OnderwijsGroep	1.128	773	523	250	
21CY	ROC West-Brabant (AOC Prinsentuin)	1.344	381	101	280	
01OE	Wellantcollege	4.183	3.556	1853	1701	2
Vakinstellingen						
18XX	Berechja College	68	51	51		
02PN	CIBAP vakcollege	1.374	1.068	1068		
05DZ	De Eindhovense School	1.277	1.256	1233	23	
23JA	Grafisch Lyceum Rotterdam	3.579	3.571	3518	53	
23KG	Grafisch Lyceum Utrecht	1.984	1.984	1957	27	
02PG	Hout- en Meubileringscollege	2.643	1.127	1078	3	46
02OV	Leidse Instrument-makersschool	189	54	54		
02PA	Mediacollege Amsterdam	2.358	2.358	2256	65	37
02PK	Nlmeto	1.457	917	917		
05EA	Scheepvaart en Transport College	3.884	1.898	985	913	
02KF	SintLucas	1.294	1.275	1275		
04NZ	SOMA College	838	325	320	5	
17WH	SVO Opleidingen	3.154	2.729		2697	32
Overig bekostigde instellingen						
24ZW	BBO de Schalm	4	0			
24ZV	Effatha Christelijke School voor BBO	23	0			
28AY	Hanzehogeschool	122	0			
21KC	Hogeschool INHOLLAND	173	0			
28AX	Hogeschool Zeeland	88	0			
<i>mbo-deelnemers 01.10.2008</i>		507.785				
<i>deelnemers in experimenten 2008-2009</i>			294.629			
<i>verdeeld over de leerwegen</i>				217.133	74.491	3.005

4. Soorten instellingen verdeeld over leerroutes

Het totaliseren van de onderwijssoorten en splitsen in leerroutes geeft de volgende schema's:

Experimentele opleidingen	BOL	BBL	dt-BOL	Totaal deelnemers
ROC's	189.462	61.119	2.787	253.368
AOC's	12.959	9.586	103	22.648
Vakinstellingen	14.712	3.786	115	18.613
Overig bekostigde instellingen	0	0	0	0
				294.629

Eindtermen opleidingen:	BOL	BBL	dt-BOL	Totaal deelnemers
ROC's	105.682	90.779	6.364	202.825
AOC's	3.734	689	12	4.435
Vakinstellingen	3.052	2.197	237	5.486
Overig bekostigde instellingen	0	27	383	410
				213.156

Totaal van mbo-opleidingen	BOL	BBL	dt-BOL	Totaal deelnemers
ROC's	295.144	151.898	9.151	456.193
AOC's	16.693	10.275	115	27.083
Vakinstellingen	17.764	5.983	352	24.099
Overig bekostigde instellingen	0	27	383	410
<i>Totaal per leerroute</i>	329.601	168.183	10.001	507.785

Het beeld van de percentages van deelnemers in een bepaalde leerroute die aan een experimentele opleiding deelnemen zijn per onderwijssoort:

Experimentele opleidingen	BOL	BBL	dt-BOL	Totaal deelnemers
ROC's	64,2%	40,2%	30,5%	55,5%
AOC's	77,6%	93,3%	89,6%	83,6%
Vakinstellingen	82,8%	63,3%	32,7%	77,2%
Overig bekostigde instellingen	0%	0%	0%	0%
<i>Totaal deelnemers per leerroute in experimentele opleiding</i>	65,9%	44,3%	30,0%	58,0%

De cijfers spreken voor zich:

- Bij ROC's staat iets meer dan de helft van de deelnemers ingeschreven op experimenten.
- Bij de (kleinere) AOC's en Vakinstellingen is meer dan driekwart van de deelnemers bezig met cgo-onderwijs. Een en ander heeft te maken met het beperkte(re) aantal kwalificatiedossiers bij AOC's en Vakscholen.
- De BOL-leerroutes zijn voor 2/3-de al competentiegericht ingericht
- De BBL-leerroutes blijven wat aarzelend achter, met name bij ROC's
- Deeltijd-BOL lijkt nog erg gehecht aan certificatenonderwijs en blijft zo lang mogelijk bij kwalificatiedossiers met deelkwalificaties, om die reden zie je nog geen overig bekostigde instellingen met experimenten (dit zie je ook in de niet-bekostigde branche; aangezien daar geen 'harde' cijfers van zijn te vergaren, is dat in deze rapportage niet meegenomen).

5. Experimenten in de tijd

Om de ontwikkeling van het experimenteren te kunnen waarnemen is de vergelijking naar studie jaren 2006-2007 en 2007-2008 gemaakt.

In onderstaand overzicht is achtereenvolgens opgenomen:

- het brinnummer en de naam van alle mbo-bekostigde instellingen (waarbij OCW- en LNV-afdelingen apart zijn opgenomen)
- het totaal aantal mbo-deelnemers per instelling volgens beleidstelling oktober 2008
- de actuele deelnemersaantallen zoals in oktober 2008 volgens de beleidstelling daadwerkelijk op een experimentele opleiding staan Ingeschreven
- het percentage van mbo-deelnemers dat per instelling met experimenten bezig is.

Onderwijsinstelling		2008-2009		Participatie		
BRIN nr.	Naam	Deelnemers okt. 2008	Experimenten 2008/09	2006-2007	2007-2008	2008-2009
ROC's						
00GT	Albeda College	22.193	7.855	21,6%	25,6%	35,4%
25LU	Alfa-college	11.018	7.140	36,2%	44,5%	64,8%
25PU	Arcus College	9.074	5.132	36,3%	45,8%	56,6%
20MQ	Da Vinci college	9.208	6.547	35,2%	52,6%	71,1%
25PJ	Deltion College	13.199	5.729	19,2%	23,6%	43,4%
25PW	Drenthe college	8.377	4.715	29,4%	37,6%	56,3%
25LG	Friesland College	8.893	7.159	60,2%	64,1%	80,5%
24ZZ	Graafschap College	7.740	5.325	30,0%	49,6%	68,8%
09MR	Hoornbeek college	4.304	569	0,2%	4,4%	13,2%
25PT	Horizon college	11.619	8.832	39,2%	53,7%	76,0%
25LN	ID college	10.471	5.995	13,7%	35,6%	57,3%
01AA	Landstede	9.649	7.026	30,7%	54,1%	72,8%
25PL	Leeuwenborgh Opleidingen	8.723	4.069	10,1%	27,1%	46,6%
25LW	Noorderpoortcollege	14.786	4.034	14,0%	18,7%	27,3%
25PX	Nova College	12.016	6.320	34,3%	36,7%	52,6%
25RA	Regio College Zaanstreek-Waterland	5.912	3.226	33,3%	37,8%	54,6%
25LF	Rijn IJssel	13.624	8.405	31,8%	42,2%	61,7%
25PM	ROC A12	7.570	6.386	54,1%	67,6%	84,4%
04EM	ROC ASA	18.049	11.301	25,1%	42,2%	62,6%
27DV	ROC Aventus	11.883	7.917	42,7%	45,1%	66,6%
28DE	ROC De Leijgraaf	6.047	3.523	28,1%	35,6%	58,3%
25MB	ROC Eindhoven	17.571	8.251	28,8%	37,0%	47,0%
25LR	ROC Flevoland	5.918	5.186	72,1%	75,5%	87,6%
08PG	ROC Friese Poort	12.614	7.350	22,6%	34,3%	58,3%
25LT	ROC Gilde Opleidingen	10.436	5.666	23,0%	36,4%	54,3%
04FO	ROC Koning Willem 1 college	11.509	5.057	18,0%	28,6%	43,9%
04EU	ROC Kop van Noord-Holland	2.542	1.490	16,5%	34,9%	58,6%
25MA	ROC Leiden	8.371	4.246	27,7%	29,4%	50,7%
14NZ	ROC Menso Alting	684	346	4,1%	20,1%	50,6%
25LH	ROC Midden Nederland	19.770	10.468	21,1%	28,8%	52,9%
25LZ	ROC Midden-Brabant	9.950	6.735	47,0%	54,1%	67,7%
27GZ	ROC Mondriaan	16.893	7.414	15,9%	24,5%	43,9%
25PN	ROC Nijmegen	10.923	6.638	46,2%	41,3%	60,8%
04CY	ROC Rivier	2.223	1.698	40,4%	55,1%	76,4%
25LJ	ROC Ter AA	3.940	3.392	50,9%	65,6%	86,1%
25PZ	ROC van Amsterdam	26.680	17.633	43,9%	49,6%	66,1%
27YU	ROC van Twente	19.522	11.359	35,6%	39,5%	58,2%
25LX	ROC West-Brabant	16.586	8.974	34,8%	37,0%	54,1%
05EL	ROC Westerschelde	2.917	1.226	22,8%	31,8%	42,0%

vervolg BRIN nr.	Naam	Deelnemers okt. 2008	Experi- menten 2008/09	2006- 2007	2007- 2008	2008- 2009
25LP	ROC Zadkine	19.614	7.446	24,4%	22,9%	38,0%
25PV	ROC Zeeland	7.438	3.458	26,9%	33,2%	46,5%
25LV	Scholengemeenschap De Rooi Pannen	5.737	2.130	6,1%	2,9%	37,1%
AOC's						
25GV	Aeres Groep	2.767	2.362	43,7%	60,9%	85,4%
25EF	AOC Clusius College	1.391	1.074	28,1%	52,3%	77,2%
13US	AOC de Groene Welle	1.296	1.140	28,3%	64,0%	88,0%
12VI	AOC Friesland	1.546	923	19,5%	24,7%	59,7%
01IC	AOC Oost	2.762	2.693	67,9%	88,8%	97,5%
01NJ	AOC Terra	2.113	1.263	16,1%	36,6%	59,8%
21CS	CITAVERDE College	1.790	1.722	44,8%	82,0%	96,2%
11UL	Edudelta Onderwijsgroep	928	926	36,8%	73,6%	99,8%
26CC	Helicon Opleidingen	5.716	5.716	94,9%	100,0%	100,0%
01AA	Landstede (AOC)	119	119	50,0%	100,0%	100,0%
14YD	Lentiz OnderwijsGroep	1.128	773	38,9%	48,2%	68,5%
21CY	ROC West-Brabant (AOC Prinsentuin)	1.344	381	33,3%	10,8%	28,3%
01OE	Wellantcollege	4.183	3.556	47,4%	66,9%	85,0%
Vakinstellingen						
18XX	Berechja College	68	51	27,0%	65,5%	75,0%
02PN	CIBAP vakcollege	1.374	1.068	32,0%	62,9%	77,7%
05DZ	De Eindhovense School	1.277	1.256	49,0%	93,5%	98,4%
23JA	Grafisch Lyceum Rotterdam	3.579	3.571	100,0%	97,1%	99,8%
23KG	Grafisch Lyceum Utrecht	1.984	1.984	91,4%	99,9%	100,0%
02PG	Hout- en Meubileringscollege	2.643	1.127	26,3%	27,2%	42,6%
02OV	Leidse Instrument-makersschool	189	54	10,2%	0,0%	28,6%
02PA	Mediacollege Amsterdam	2.358	2.358	100,0%	100,0%	100,0%
02PK	Nimeto	1.457	917	44,2%	57,2%	62,9%
05EA	Scheepvaart en Transport College	3.884	1.898	17,9%	26,9%	48,9%
02KF	SintLucas	1.294	1.275	78,6%	98,7%	98,5%
04NZ	SOMA College	838	325	36,5%	37,3%	38,8%
17WH	SVO Opleidingen	3.154	2.729	65,8%	58,6%	86,5%
Overige bekostigde instellingen						
24ZW	BBO de Schalm	4	0	0,0%	0,0%	0,0%
24ZV	Effatha Christelijke School voor BBO	23	0	0,0%	0,0%	0,0%
28AY	Hanzehogeschool	122	0	0,0%	0,0%	0,0%
21KC	Hogeschool INHOLLAND	173	0	0,0%	0,0%	0,0%
28AX	Hogeschool Zeeland	88	0	0,0%	0,0%	0,0%
<i>mbo-deelnemers 01.10.2008</i>		507.785				
<i>deelnemers in experimenten</i>		2006-2007	152.263			
		2007-2008	203.992			
		2008-2009	294.629			
<i>participatie experimenten</i>		2006-2007		32,3%		
		2007-2008			40,5%	
		2008-2009				58,0%

6. Gegevens per kwalificatieniveau

Experimenten per kwalificatieniveau	Aantal deelnemers in experimenten			
	Totalen 2007-2008	In % van totaal	Totalen 2008-2009	In % van totaal
Niveau-1	13.308	6,52%	15.523	5,27%
Niveau-2	58.673	28,76%	82.226	27,91%
Niveau-3	40.631	19,92%	65.835	22,35%
Niveau-4	91.380	44,80%	131.045	44,48%
Totaal Experimenten	203.992	100,00%	294.629	100,00%

Een heel bijzonder kwalificatieniveau is het assistentenniveau. Niet in de laatste plaats vanwege het bijzonder project "AKA"

AKA Experimenten in relatie tot niveau -1	Aantal deelnemers in niveau-1 experimenten			
	Totalen 2007-2008	In % van totaal	Totalen 2008-2009	In % van totaal
AKA-OCW (90440) - 41 instellingen	8.416	63,24%	8.497	54,74%
AKA-LNV (97390) - 7 instellingen	567	4,26%	1.188	7,65%
Overige niveau-1 experimenten	4.325	32,50%	5.838	37,61%
Totaal Experimenten	13.308	100,00%	294.629	100,00%

7. Experimentclusters 2008-2009

Vooruitlopend op de domeindiscussie in het mbo zijn voor het experimentjaar 2008-2009 de experimentclusters anders samengesteld dan voorgaande jaren. Helaas bleek de discussie nog niet te zijn afgerond. De clustercoördinatoren zorgen er echter voor dat de kennisdeling optimaal is en dat alle belanghebbenden (kenniscentra, bedrijfstakgroepen en onderwijsinstellingen) een goed en gevarieerd programma krijgen waarin men volop de ruimte en gelegenheid krijgt om over de ontwikkelingen van het zich vernieuwende mbo-onderwijs te laten informeren en ervaringen te delen. Er is dan ook het volste vertrouwen dat de clusters het experimentjaar zoals gewoon zullen afsluiten met goede en mooie voorbeelden van competentiegericht onderwijs in de praktijk.

De voor 2008-2009 gekozen clusters zijn hieronder opgesomd, met daarachter het aantal actieve experimenten (in bekostigd onderwijs) en het aantal daarop ingeschreven deelnemers op peildatum oktober 2008.

Experimentclusters 2008-2009		Aantal experimenten	Aantal deelnemers
A&S	Administratie en secretariaat	476	26263
AKA	Arbeidsmarktgekwalificeerd assistent	49	9.302
B&I	Bouw en infrastructuur	585	17.168
HCD	Handel en commerciële dienstverlening	551	34.498
HTV	Horeca, toerisme en voeding	539	20.861
ICT	ICT/Kantoorautomatisering	212	14.995
M&V	Mobiliteitstechniek en vliegtuigbouwkunde	337	10.109
MDU	Mode, design en uiterlijk	118	7.457
MVP	Media, vormgeving en presentatie	360	21.101
OSV	Onderwijs, sport en veiligheid	279	24.596
PGA	Proces-, gezondheid- en ambachtelijke technieken	220	7.806
T&L	Transport & logistiek	247	8.370
V&L	Voedsel & leefomgeving	533	22.057
W&C	Welzijn & cultuur	299	37.224
WEI	Werktuigbouw, elektro- en installatietechniek	629	17.436
Z&A	Zorg & assisterende gezondheidszorg	209	15.386
	Aantal experimenten	5.643	
	Aantal deelnemers		294.629

8. Experimenten onderverdeeld naar kenniscentra

De kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven hebben naast 'eigen' kwalificatiedossiers voor een groot deel in gezamenlijkheid dossiers ontwikkeld. De kwalificatiedossiers bevatten één of meerdere uitstromen. Altijd specifiek aan een kenniscentrum gerelateerd.

Een experiment is de uitvoering die een instelling geeft aan een opleiding. Op het moment dat een deelnemer zijn/haar uitstroom heeft bepaald, is bekend welk kenniscentrum daarbij betrokken is. Zo lang de deelnemer echter nog geen definitieve keuze heeft gemaakt, is hij/zij ingeschreven op een algemene startcode van een kwalificatiedossier (dat soms een gezamenlijk product is van een aantal kenniscentra).

In onderstaand schema zijn per kenniscentrum (naar rato) opgenomen het aantal experimentele opleidingen en het daarop ingeschreven aantal deelnemers.

Kenniscentrum Beroepsonderwijs Bedrijfsleven			Deelnemers in 2007-2008	2008-2009	
Naam	Opleidingsgebieden	Aantal experimenten		Aantal deelnemers	
25DC	Aequor	productie, handel en verwerking voedsel (inclusief visserij), groene ruimte, hoveniers, dierverzorging	17.597	537	23.120
02QG	Calibris	gezondheidszorg, sociale dienstverlening, sport en bewegen, onderwijsassistent	44.332	709	72.257
00SP	ECABO	administratie, boekhouding, juridisch, onderzoek, ICT	39.288	932	59.901
02QH	Fundeon	weg- en waterbouw	9.547	399	13.070
02FZ	Innovam	mobiliteit	6.646	283	9.192
02PT	KC GOC	grafische techniek, DTP, reclame, vormgeving/design, AV-productie, mediatechno., podiumtechniek	10.092	212	12.457
00SE	KC Handel	handel, detailhandel, bedrijfsleiding, logistiek	18.822	490	24.725
02QD	KC PMLF	proces-, laboratorium en milieutechnologie, fotonica	4.715	161	7.133
02PR	Kenteq	bouw- en Infratechniek, ICT	19.493	703	19.611
02PY	Kenwerk	horeca, toerisme en recreatie, bakkerij, facilitaire dienstverlening	12.110	525	19.252
16QY	KOC	uiterlijke verzorging	4.195	80	6.547
02PU	LIFT group	Textiel (nog apart benoemd. Per 01.01.2009 onderdeel KC Handel)	1.292	65	2.203
02FW	Savantis	schilderen, afbouw, stukadoors, reclame, presentatie	7.330	213	9.362
04IN	SH&M	hout, meubilering	12	34	766
02PS	SVGB	gezondheidstechnisch, creatief-technisch, ambachtelijk	1.424	64	2.856
17IJ	SVO	versindustrie (vlees, vis)	1.651	21	2.545
02QI	VOC	carrosseriebranche	1.016	47	1.580
25HV	VTL	scheepvaart, luchtvaart, weg transport, logistiek	4.430	168	8.052
Deelnemers in experimenten in 2007-2008			203.992		
Aantal experimentele opleidingen actief in volgens beleidstelling oktober 2008				5.643	
Deelnemers in experimenten in 2008-2009					294.629

9. Zijn de scholen er klaar voor?

Een van de meest terugkerende vragen van de afgelopen periode is: "Zijn de scholen er klaar voor?". Op 1 augustus 2010 dient iedere eerstejaars deelnemer te worden ingeschreven op een opleiding geënt op de nieuwe kwalificatiedossiers. Hoe ver staat men nu? Een manier om dit te meten is te kijken hoeveel procent van de eerstejaars deelnemers is ingeschreven op een experiment.

In de registratie in BRON wordt niet bijgehouden in welk leerjaar een deelnemer is ingeschreven en is het getal niet exact te bepalen, maar er is wel een indicatie te geven. Een benadering is te maken door te kijken hoeveel deelnemers een verblijfsduur van maximaal 1 jaar hebben. Dat kunnen dan ook zij-instromers, doorstromers, terugstromers, overstappers etc, etc, zijn. Maar het geeft een richting aan.

Onderwijsinstellingen		Deelnemers voor eerste jaar Ingeschreven in 2008-2009			
BRIN nr.	Naam	CGO	ET	TOT	CGO in % Jaar 1
ROC's					
00GT	Albeda College	3.939	4.686	8.625	45,7%
25LU	Alfa-college	3.337	872	4.209	79,3%
25PU	Arcus College	2.645	1.611	4.256	62,1%
20MQ	Da Vinci college	3.369	479	3.848	87,6%
25PJ	Deltion College	3.236	1.774	5.010	64,6%
25PW	Drenthe college	2.253	657	2.910	77,4%
25LG	Friesland College	2.708	189	2.897	93,5%
24ZZ	Graafschap College	2.203	551	2.754	80,0%
09MR	Hoornbeek college	369	1.233	1.602	23,0%
25PT	Horizon college	4.005	387	4.392	91,2%
25LN	ID college	3.104	1.088	4.192	74,0%
01AA	Landstede	3.117	497	3.614	86,2%
25PL	Leeuwenborgh Opleidingen	2.130	1.043	3.173	67,1%
25LW	Noorderpoortcollege	2.082	3.525	5.607	37,1%
25PX	Nova College	2.844	1.728	4.572	62,2%
25RA	Regio College Zaanstreek-Waterland	1.525	827	2.352	64,8%
25LF	Rijn IJssel	4.182	1.233	5.415	77,2%
25PM	ROC A12	2.550	211	2.761	92,4%
04EM	ROC ASA	5.591	1.553	7.144	78,3%
27DV	ROC Aventus	3.559	772	4.331	82,2%
28DE	ROC De Leijgraaf	1.882	361	2.243	83,9%
25MB	ROC Eindhoven	3.698	3.364	7.062	52,4%
25LR	ROC Flevoland	2.145	170	2.315	92,7%
08PG	ROC Friese Poort	3.726	980	4.706	79,2%
25LT	ROC Gilde Opleidingen	2.612	603	3.215	81,2%
04FO	ROC Koning Willem 1 college	2.469	1.859	4.328	57,0%
04EU	ROC Kop van Noord-Holland	753	287	1.040	72,4%
25MA	ROC Leiden	2.358	910	3.268	72,2%
14NZ	ROC Menso Alting	200	6	206	97,1%
25LH	ROC Midden Nederland	5.682	3.153	8.835	64,3%
25LZ	ROC Midden-Brabant	2.950	1.433	4.383	67,3%
27GZ	ROC Mondriaan	3.826	2.553	6.379	60,0%
25PN	ROC Nijmegen	3.128	1.756	4.884	64,0%
04CY	ROC Rivor	722	118	840	86,0%
25LJ	ROC Ter AA	1.614	40	1.654	97,6%
25PZ	ROC van Amsterdam	8.054	2.551	10.605	75,9%
27YU	ROC van Twente	5.190	1.980	7.170	72,4%

vervolg BRIN nr.	Naam	CGO	ET	TOT	CGO in % Jaar 1	
25LX	ROC West-Brabant	4.435	2.264	6.699	66,2%	
05EL	ROC Westerschelde	486	493	.979	49,6%	
25LP	ROC Zadkine	3.967	3.894	7.861	50,5%	
25PV	ROC Zeeland	1.604	1.005	2.609	61,5%	
25LV	Scholengemeenschap De Rooi Pannen	1.447	568	2.015	71,8%	
AOC's						
25GV	Aeres Groep	1.120	3	1.123	99,7%	
25EF	AOC Clusius College	511	2	513	99,6%	
13US	AOC de Groene Welle	544		544	100,0%	
12VI	AOC Friesland	637	47	684	93,1%	
01IC	AOC Oost	1.064	4	1.068	99,6%	
01NJ	AOC Terra	691	130	821	84,2%	
21CS	CITAVERDE College	737		737	100,0%	
11UL	Edudelta Onderwijsgroep	361		361	100,0%	
26CC	Helicon Opleidingen	2.763		2.763	100,0%	
01AA	Landstede (AOC)	43	0	43	100,0%	
14YD	Lentiz OnderwijsGroep	483	13	496	97,4%	
21CY	ROC West-Brabant (AOC Prinsentuin)	263	194	457	57,5%	
01OE	Wellantcollege	1.691	12	1.703	99,3%	
Vakinstellingen						
18XX	Berechja College	20	5	25	80,0%	
02PN	CIBAP vakcollege	416	71	487	85,4%	
05DZ	De Eindhovense School	482	1	483	99,8%	
23JA	Grafisch Lyceum Rotterdam	1.295		1.295	100,0%	
23KG	Grafisch Lyceum Utrecht	712		712	100,0%	
02PG	Hout- en Meubileringscollege	364	513	877	41,5%	
02OV	Leidse Instrument-makersschool	54		54	100,0%	
02PA	Mediacollege Amsterdam	792		792	100,0%	
02PK	Nimeto	384	165	549	69,9%	
02KF	SintLucas	379	19	398	95,2%	
04NZ	SOMA College	115	223	338	34,0%	
05EA	Scheepvaart en Transport College	1.020	719	1.739	58,7%	
17WH	SVO Opleidingen	1.681	202	1.883	89,3%	
Overig bekostigde instellingen						
24ZW	BBO de Schalm		1	1	0,0%	
24ZV	Effatha Christelijke School voor BBO		13	13	0,0%	
28AY	Hanzehogeschool		64	64	0,0%	
21KC	Hogeschool INHOLLAND		5	5	0,0%	
28AX	Hogeschool Zeeland		24	24	0,0%	
Deelnemers voor eerste jaar ingeschreven in 2008-2009		CGO Totaal	CGO	ET	TOT	CGO in % Jaar 1
ROC's		55,5%	121.696	55.264	176.960	68,8%
AOC's		83,6%	10.908	405	11.313	96,4%
Vakinstellingen		77,2%	7.714	1.918	9.632	80,1%
Overig bekostigde instellingen		0%	0	107	107	0,0%
Totaal deelnemers per leerroute in experimenten		58,0%	140.318	57.694	198.012	70,9%

Met nog 2 startjaren te gaan (2009/10 en 2010/11) is de verwachting gerechtvaardigd dat de geformuleerde doelstelling (nagenoeg) wordt gerealiseerd.

=====

onderwijs dat werkt

Op weg naar 2010 ... de finale

Rapportage gespreksronde voortgangsrapportages 2009

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en opdracht	3
1.2	Aanpak	4
1.3	Verloop van de gesprekken	4
1.4	Leeswijzer	4
2	De route naar 2010 in perspectief	5
2.1	Logistiek en procedure	5
2.2	De algemene bevindingen op een rij	5
2.3	De stand van zaken anno eind 2009: klaar voor de 'volgende ronde'	6
2.4	De scope van het transitieproces: verder dan de nieuwe kwalificaties, verder dan 2010	10
2.5	State of mind van de scholen: 'geïnformeerd optimisme', nog weinig zelfvertrouwen	11
2.6	Effectief verandermanagement blijft aandachtspunt	12
3	Stand van zaken per 2009 nader beschouwd	15
3.1	Inhoud	15
3.2	Professionalisering	19
3.3	Bedrijfsvoering	20
3.4	Betrokkenheid van stakeholders	22
4	Conclusies en aanbevelingen	25

onderwijs dat werkt

1

Inleiding

1.1 Aanleiding en opdracht

In haar brief van 7 juli 2009 heeft de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), mevrouw Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart, de besturen van de bekostigde mbo-instellingen verzocht wederom een voortgangsrapportage in te dienen met betrekking tot de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiestructuur en de daarmee samenhangende modernisering van het mbo. Net als in 2007 en 2008 heeft zij de onafhankelijk procesmanager MBO 2010, [REDACTED], verzocht met de scholen individueel in gesprek te gaan naar aanleiding van de ingediende voortgangsrapportages. Dit samen met een onafhankelijk extern adviseur in de rol van critical friend.

De opdracht van de onafhankelijke critical friends en de procesmanager, hierna 'het interviewteam' te noemen, was (net als in de vorige gespreksrondes):

- een generiek beeld te krijgen van de voortgang van de implementatie binnen de scholen
- in het bijzonder een beeld te krijgen van de mate waarin de scholen erin slagen de drie centrale procesdoelstellingen van het implementatietraject te realiseren:
 - 1 Alle leerlingen starten in het eerste jaar met een opleiding die is geënt op een nieuw kwalificatiedossier.
 - 2 De inhoudelijke kwaliteit van de door de school verzorgde competentiegerichte opleidingen (dus programmering, inrichting en examinering) is voldoende robuust.
 - 3 De bedrijfsvoering binnen de school (waaronder begrepen de professionalisering van bestuur, management en personeel) rond het competentiegerichte onderwijs kent kwalitatief gezien een stevige basis.

Naast deze centrale procesdoelstellingen diende het interviewteam zich ook een beeld te vormen van de wijze waarop de scholen de actieve betrokkenheid van docenten, leerlingen en het regionale bedrijfsleven hebben geregeld en verankerd, onder meer in relatie tot de beroepspraktijkvorming. De gesprekken dienden te resulteren in een generieke rapportage, voorzien van conclusies en aanbevelingen, welke thans voorligt. Daarnaast was het onze opdracht om de besturen te voorzien van suggesties en adviezen ten aanzien van de aanpak van de implementatie. In vervolg op de ingediende voortgangsrapportages en de gespreksronde 2009,

hebben wij de opdracht om in het voorjaar van 2010 afrondende gesprekken met de scholen te voeren. Deze gesprekken worden gevoerd op basis van de vertrouwelijke gespreksverslagen van de najaarsronde 2009 en aanvullende gesprekspunten die wij agenderen. Deze afrondende gesprekken zullen resulteren in de laatste generieke rapportage onzerzijds: *In 2010, het slotakkoord*.

1.2 Aanpak

De ten aanzien van de gesprekken met de scholen gevolgde procedure was identiek aan die van de gespreksrondes 2007 en 2008. Ook nu zijn de voortgangsrapportages van de scholen opgevat als bedrijfsinterne informatie, zijn de gesprekken en de gespreksverslagen vertrouwelijk en bevat de voorliggende eindrapportage geen informatie over individuele scholen. Voor de overige elementen van de procedure verwijzen wij volledigheidshalve naar de rapportage 2008 *Op weg naar 2010...het vervolg*.

1.3 Verloop van de gesprekken

De najaarsgesprekken zijn net als in de afgelopen jaren in een open en constructieve sfeer verlopen. In vergelijking met de vorige rondes, hebben de gesprekken verder aan diepgang gewonnen. In veel gevallen werd het gesprek over de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur in het perspectief geplaatst van de stand van zaken binnen de school in bredere zin. Daarmee stond het thema van de modernisering van het mbo centraal.

1.4 Leeswijzer

Deze rapportage is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 geven we beknopt onze algemene conclusies weer en plaatsen we deze in de context en in het perspectief van enkele relevante noties en concepten rond verandering en innovatie. In hoofdstuk 3 gaan we uitgebreider in op ons beeld van de voortgang van de implementatie. Deze beschrijving volgt dezelfde lijn als die in onze eerdere rapportages: Inhoud (de procesdoelstellingen 1 en 2), Professionalisering en Bedrijfsvoering (procesdoelstelling 3). We sluiten de rapportage in hoofdstuk 4 af met onze conclusies en aanbevelingen.

Ede, 24 december 2009

2

De route naar 2010 in perspectief

2.1 Logistiek en procedure

Rond de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur heeft de staatssecretaris bij haar aantreden in 2007 enkele stevige ingrepen gedaan. Haar maatregel om de scholen te vragen implementatieplannen en voortgangsrapportages in te dienen en een interviewteam hierover in gesprek te laten gaan, heeft als effect gehad dat:

- de colleges van bestuur zelf in de *driver seat* hebben plaatsgenomen
- de modernisering van het onderwijs plaatsvindt op basis van een planmatige aanpak
- de zwakke en sterke punten in de scholen zichtbaar zijn gemaakt en daarmee het pakket van maatregelen en acties om de modernisering op schoolniveau tot een succes te maken
- niet het middel (de competentiegerichte kwalificatiestructuur) maar het doel (eigentijds, gewoon goed onderwijs) de centrale opdracht is

2.2 De algemene bevindingen op een rij

Op basis van de gesprekken zijn onze belangrijkste bevindingen de volgende:

- Hoewel wij ook in de vorige gespreksronden hebben vastgesteld dat de scholen een stevige klus moesten klaren, blijkt dit jaar nog eens indringend 'van hoever de scholen moesten komen'.
- De colleges van bestuur hebben voluit hun verantwoordelijkheid genomen en geven in directe zin leiding aan het transitieproces. De besturen zijn derhalve in control: ze hebben zicht op de feitelijke stand van zaken, zijn in staat een actiegerichte werkagenda te maken en zijn in staat die ook daadwerkelijk uit te voeren.
- Langzamerhand ontstaat er een, in inhoudelijk, organisatorisch en bedrijfseconomisch opzicht, gezonde situatie. De basis daarvan is de constatering dat 'eigentijds, gewoon goed onderwijs' dient te voldoen aan het volgende programma van eisen:
 - Balans in werkvormen: lessen, projecten, individuele opdrachten, stages.
 - Balans in kennis, vaardigheden, persoonlijke ontwikkeling.
 - Standaardisatie van systemen en spelregels die de basis vormen van onderwijs dat gekenmerkt wordt door variëteit in programmering, inrichting en examinering. En daarmee ruimte laat aan de onderwijsprofessional om samen met het opleidingsteam eigen keuzen te maken.

- De afwezigheid van niet realistische ambities maar een repertoire aan doelstellingen, dat in overeenstemming is met wat de organisatie daadwerkelijk kan presteren en past bij wat leerlingen vragen.
- Zelfsturende teams die in de meeste gevallen zijn vervangen door resultaatverantwoordelijke teams. En die niet geleid worden door een meewerkend voorman, maar door een onderwijsmanager die samen met de professionals de klus moet klaren en over daarbij behorende bevoegdheden beschikt.
- Schoolbrede en harde afspraken over intake (selectie, plaatsing) en examinering.
- Dezelfde afspraken over het accountmanagement, de programmering en de begeleiding van de stages.
- Beleid dat gefundeerd is op professionele kennis van de kernregistratie en systemen ten aanzien van aanwezigheid, afwezigheid, studievoortgang, roostering en planning etc.

Wij hebben geconstateerd dat de scholen 'meters maken'. Dat wil niet zeggen dat de modernisering van het mbo per augustus 2010 is afgerond. Ook in de jaren daarna dient er nog veel werk verzet te worden. Deze periode na 2010 is te beschouwen als een fase waarin de scholen de ingezette aanpak wat betreft de inhoud continueren en de uitgezette koers nader verfijnen, inslijpen en verankeren. En verder werken aan de kwaliteit van bedrijfsvoering en professionalisering. Daarmee kan na augustus 2010 de derde fase van de modernisering van het mbo zijn beslag krijgen. Ook in deze fase is een (lichte) vorm van overheidsregie aan te bevelen.

Afrondend nog een opmerking naar aanleiding van de eerdere notie 'van ver komen'. De bovenstaande opsomming van feiten illustreert het feit dat de modernisering van het mbo nu in het juiste vaarwater is gekomen. En dat deze modernisering nu daadwerkelijk wordt geleid door diegenen die daarvoor eindverantwoordelijk zijn, de besturen dus. Dat is onmiskenbaar winst.

2.3 De stand van zaken anno eind 2009: klaar voor de 'volgende ronde'

De gespreksronde van najaar 2008 resulteerde in het volgende beeld:

- Inhoudelijk liggen de meeste scholen goed op koers, zowel wat betreft tempo (aantal eerstejaars dat een opleiding volgt op basis van de nieuwe competentiegerichte kwalificatiestructuur) als kwalitatief (onder andere: helderheid en geloofwaardigheid van de onderliggende onderwijskundige visie, monitoring en bijsturing van de inhoudelijke transitie). Uitdagingen en knelpunten op inhoudelijk vlak hebben met name te maken met externe ontwikkelingen rond het landelijk beleid op het vlak van taal en rekenen, examinering en leren, loopbaan

en burgerschap, en met problemen op het gebied van de beroepspraktijkvorming (in het bijzonder de organisatie, communicatie en kwaliteit, alsook het accountmanagement).

- Op het vlak van professionalisering hebben de scholen opnieuw voortgang geboekt. De meeste scholen hebben wel nog moeite de professionaliseringsinspanningen resultaatgericht vorm te geven en in dat kader te koppelen aan realistisch personeelsbeleid. Daarbij maken veel scholen een nog te instrumenteel gebruik van zaken als performancemanagement en competentie management zonder een goed beeld van de kosten en baten daarvan.
- Wat de bedrijfsvoering betreft zijn de meeste scholen de fase van pionieren voorbij en zijn ze beland in de fase van realisme (inclusief samen optrekken bij majeure investeringen als Triple A). De meeste scholen zijn doordrongen van de noodzaak de transitie ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt te bezien en te managen, met oog voor kosten en baten ('bedrijfseconomisch bewustzijn'). Veel scholen hebben nog wel moeite om vanuit dat besef ook daadwerkelijk met slagvaardigheid en zelfvertrouwen de noodzakelijke bedrijfseconomische beslissingen te nemen ('bedrijfseconomische volwassenheid'). Voorts is de aandacht voor de basiskwaliteit van de scholen (roostering, faciliteiten) toegenomen, maar behoeft deze nog verdere versterking.

Op basis van de voortgangsrapportages en de gesprekken in 2009 stellen wij vast dat de scholen wederom waardevolle stappen vooruit hebben gemaakt:

- **Inhoud:** hoewel de genoemde knelpunten en uitdagingen nog steeds aanwezig zijn, hebben veel scholen het heft in eigen hand genomen. Rond taal en rekenen richten scholen bijvoorbeeld eigen expertisecentra in het leven om de kwaliteit van het onderwijs te versterken. Recente informatie van het ministerie van OCW is hier zeker behulpzaam bij.
- **Professionalisering:** scholen beseffen in toenemende mate dat resultaatgerichtheid van professionaliseringsinspanningen en een adequate inbedding van de invoering van de competentiegerichte kwalificatiestructuur in het personeelsbeleid en in de HRM-systemen van belang zijn. Instrumenten als performance- en competentie management worden zakelijker en professioneler ingezet. Scholen zoeken nog wel naar bruikbare goede voorbeelden. Deze zijn er. Uitdaging en opgave voor de scholen is hier actief gebruik van te maken en niet onnodig zelf het wiel uit te (laten) vinden. Waar opportuun hebben wij scholen gewezen op de ons bekende best practices. Ook de 'marktplaats mbo' draagt bij aan een snelle distributie van bruikbaar instrumentarium.

- **Bedrijfsvoering:** wij stellen vast dat de aandacht voor de basiskwaliteit van de scholen verder is toegenomen. Frappant in dit kader is dat de term 'kleine kwaliteit' (roostering, faciliteiten, examens) intussen uit den boze lijkt: het gaat hier juist om het fundament van elke school. Als dat mankeert is al het andere irrelevant. De scholen hebben in toenemende mate aandacht voor deze basiskwaliteit. Er wordt stevig geïntervenieerd waar de basiskwaliteit in gevaar of ondermaats is. Wat voorts opvalt is een toenemende professionaliteit en bedrijfseconomische volwassenheid. Investerings (ICT, huisvesting) worden beter voorbereid. Bij substantiële investeringen wordt in toenemende mate de samenwerking gezocht met andere scholen. De bedrijfseconomische consequenties van de competentiegerichte kwalificatiestructuur worden steeds beter gewogen. In zowel bouwprojecten als ICT-systemen staan steeds nadrukkelijker het leerproces van de leerling en de onderwijslogistieke aspecten centraal.
- Natuurlijk is er verschil tussen scholen. Zoals in ieder transformatieproces is er sprake van een kopgroep, van een peloton en van hekkensluiters. Die verschillen zijn ook zichtbaar rond de thema's onderwijsinhoud, professionalisering en bedrijfsvoering. Dat betekent ook dat de derde fase voor de ene school meer tijd in beslag neemt dan voor de andere. Bestuurders zijn zich goed bewust van de fase waarin zij zich bevinden.

Onze conclusie is dat de situatie op dit moment (december 2009) voldoende vertrouwenwekkend is voor een wettelijke verankering van de nieuwe kwalificatiestructuur. Desgevraagd geven vrijwel alle scholen aan per 1 augustus 2010 te zullen voldoen aan de drie centrale procesdoelstellingen. Naar ons oordeel bevindt het mbo zich collectief aan het eind van de tweede van de drie hoofdfasen waarin het invoeringsproces zich laat indelen.

- **Fase 1 (2004-2007):** 'Laat duizend bloemen bloeien'. Een sterk ideologische fase die – achteraf gezien – in de beginfase ook grote schade heeft berokkend aan het proces. En aanwijsbaar heeft geleid tot suboptimale prestaties. Kortom: een periode van verkenning, proefballonnen en goedbedoelde pogingen, gekenmerkt door vallen en opstaan.
- **Fase 2 (2007-2010):** 'Balans zoeken en aanbrenge(n)'. Ambities verbinden met wat men kan realiseren, toetsing op organiseerbaarheid, betaalbaarheid, uitvoerbaarheid, standaardisatie als basis voor maatwerk, verbindingen tussen wat de school biedt en leerlingen en ouders verwachten. De onderwijsgeevenden in positie. En de ideologie de wereld uit. Kortom: de operationalisering van de modernisering van het mbo op een zakelijke, realistische en betrokken wijze.

- Fase 3 (2010-2014): 'Uitwerking en consolidatie'. De fase waarin het proces zich verder uitkristalliseert en alle puzzelstukjes in elkaar vallen. En een fase die – als de scholen in staat zijn de huidige inzet vast te houden – tot een excellent resultaat kan leiden. Waar in fase 1 en 2 de inhoudelijke implementatie van de nieuwe kwalificatiestructuur centraal stond, ligt in deze fase de nadruk op de versterking van de bedrijfsvoering (inclusief de professionalisering van docenten, teams, management, staf en besturen).

Onze conclusie dat de stand van de modernisering van het mbo voldoende vertrouwenwekkend is, betekent dus dat wij vinden, dat de scholen in staat gesteld moeten worden aan de derde fase te beginnen. Wettelijke verankering van de nieuwe kwalificatiestructuur is naar ons oordeel een noodzakelijke voorwaarde om de scholen deze transitie in de derde fase effectief te laten uitvoeren: alleen daarmee ontstaat de gewenste basis van vertrouwen en rust om verder te kunnen werken aan de kwaliteit van het mbo.

Ondertussen blijft het maatschappelijk klimaat rond de scholen guur. Er bestaat onduidelijkheid over de beschikbaarheid van investeringsgelden. De consistentie van de wensen alsook de kwaliteit van de inbreng van bedrijfsleven en kenniscentra zijn niet altijd optimaal. Scholen ervaren spanning tussen de wensen van het georganiseerd bedrijfsleven en de kenniscentra (het nationale niveau) en die van individuele bedrijven (regionaal niveau). Die spanning verbaast ons niets. Wel hebben wij ons ook in deze periode verbaasd over de grote complexiteit van het systeem dat de mbo-scholen omringt. Het maatschappelijk debat over de kwaliteit van onderwijs, de schaalgrootte van de scholen, de relevantie en kwaliteit van bestuur en management, de rol van de docent, de rol van 'stakeholders' zorgt voor een donkere wolk boven het mbo. De discussie over de toegevoegde waarde van overhead, bestuur en management vraagt onnodig veel aandacht. Het debat over de rol en positie van de docent, die vruchtbaar is waar het de herwaardering van het ambacht betreft maar waarin naar onze overtuiging ook het risico schuilt van een 'terug naar af' naar ouderwets leraarschap, zet de ontwikkeling van de mbo-scholen tot moderne onderwijsorganisaties onder druk.

Lichtpunt in dit alles is dat het landelijk beleid aan helderheid heeft gewonnen. De onduidelijkheden over bijvoorbeeld taal en rekenen zijn via heldere brieven van de staatssecretaris uit de wereld geholpen. Hetzelfde geldt voor het thema leren, loopbaan en burgerschap.

2.4 De scope van het transitieproces: verder dan de nieuwe kwalificaties, verder dan 2010

We hebben het in onze eerdere rapportages al benadrukt: het transitieproces waarin het mbo zich bevindt omvat meer dan alleen de invoering van de competentiegerichte kwalificatiestructuur en reikt verder dan 2010. We vinden het positief dat, in het tumultueus tij waarin het mbo zich bevindt, de scholen niet hun toevlucht zoeken tot een beleidsarme invoering van de nieuwe kwalificatiedossiers. De scholen hebben de invoering aangegrepen om het onderwijs zelf te moderniseren en laten terecht een grote diversiteit bij de programmering en inrichting van het onderwijs zien. Daarmee ontstaan scholen met een eigen gezicht naar de omgeving, de leerlingen en het bedrijfsleven. De vertaling van de nieuwe kwalificatiedossiers leidt in bijna alle gevallen tot een goed stelsel van intake en duidelijke examinering aan de hand van integrale opdrachten. De aandacht voor het thema studie- en loopbaanbegeleiding is sterk toegenomen en er is meer aandacht voor de individuele leerling, de beroepspraktijk en de samenwerking met het bedrijfsleven. Daarnaast heeft het proces geleid tot een hernieuwde focus op het onderwijs, de onderwijsprofessional en de in- en externe kwaliteitszorg. Scholen kiezen ervoor de ontwikkeling en implementatie van de nieuwe kwalificatiestructuur onderdeel te laten zijn van een breder transitieproces waarin, zoals al in onze eerdere rapportages geduid, de volgende bewegingen centraal staan:

Van	Naar
Eindtermenonderwijs	Competentiegericht beroepsonderwijs
Exclusief klassikaal georganiseerd onderwijs	Onderwijs met variëteit in het weekprogramma
Beperkte inzet van informatietechnologie	Substantiële inzet van informatietechnologie om leerprocessen te versnellen, te verbeteren en attractiever te maken
Bedrijfsvoering van de lessenschool	Bedrijfsvoering van de school met variëteit
Docenten met focus op vak en groep	Docenten met focus op vak, groep en loopbaan individuele leerling

De scholen beseffen dat het transitieproces verder móet gaan dan de invoering van de nieuwe kwalificatiedossiers. Maar maken tegelijkertijd nadrukkelijker, transparanter en evenwichtiger afwegingen met betrekking tot de vraag hóeveel verder de transitie moet gaan: er is in vergelijking met voorbije jaren meer aandacht voor de onderwijskundige koers, het ambitieniveau en het verandervermogen van de organisatie. Waar in 2007 bij veel scholen de inbedding van het invoeringsproces in de strategische koers te wensen overliet, is in 2008 op dit punt een behoorlijke vooruitgang geboekt, maar verliep de monitoring op de onderwijskundige doelstel-

lingen vaak nog gebrekkig. In 2009 is ook op dat punt vooruitgang geboekt en zijn de meeste scholen daadwerkelijk 'in control'. Dat wil zeggen: de besturen hebben de regie, implementeren een geloofwaardige aanpak, houden zicht op de voortgang en zorgen voor tijdige bijsturing. In termen van het 'PDCA' denken:

- 'Plan': in 2007 stelden wij nog vast dat veel scholen er in beperkte mate in slaagden om de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur goed in te bedden in de onderwijskundige visie van de organisatie, in 2008 was dat sectorbreed gezien een stuk beter en die beweging heeft zich in 2009 voortgezet.
- 'Do': waar de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur en de implementatie van het bredere onderwijskundige beleid van de scholen in 2007 nog relatief los van elkaar plaatsvonden, is daar vanaf 2008 een heldere relatie tussen te zien. Dit heeft zich in 2009 voortgezet.
- 'Check': terwijl in 2007 dit aspect nog grotendeels ontbrak en in 2008 nog viel te constateren dat scherpe monitoring, planning en control op de inhoudelijke voortgang voor veel scholen nog lastig was, stellen wij in 2009 vast dat steeds meer scholen beschikken over passend instrumentarium en hiermee actief aan de slag zijn gegaan. Te denken valt hierbij aan allerlei vormen van interne audits.
- 'Act': de scholen die met dit type instrumentarium doende zijn, bevinden zich overall aan de vooravond van de volgende fase in de PDCA-cyclus: het geven van een follow up aan de uit de monitoring voortvloeiende resultaten. De meeste scholen beseffen dat het ingezette transitieproces niet alleen inhoudelijk, maar ook in de tijd verder reikt. Ze hebben de horizon van hun invoeringsplannen met enkele jaren verlegd. Positief verrast waren wij dat de meeste voortgangsgesprekken over het langere termijn perspectief gingen zonder daarmee overigens de datum augustus 2010 uit het oog te verliezen. Veel scholen pleiten ervoor dat ook in de derde fase wordt voorzien in adequate facilitering van de zijde van de overheid van het dan doorlopende transitieproces.

2.5 State of mind van de scholen: 'geïnformeerd optimisme', nog weinig zelfvertrouwen

In de vorige rapportage hebben wij geschetst hoe de 'state of mind' van de scholen in de loop van de jaren is geëvolueerd: van ongeïnformeerd optimisme (*dit gaan we wel even klaren*), via geïnformeerd pessimisme (*dit gaan we nooit redden*) naar hoopvol realisme (*dit moet te doen zijn*). Inmiddels zijn de meeste scholen in een volgende fase beland, waarin geïnformeerd optimisme centraal staat (*dit gaat ons*

lukken). Dit optimisme bestaat welbeschouwd uit een evenwichtige mix van ambitie, realiteitszin, zelfvertrouwen en zakelijkheid. Een mindset die naar ons oordeel onontbeerlijk is voor een succesvol vervolg van het transitieproces.

Naar onze indruk kan het zelfvertrouwen van veel scholen nog wel omhoog. Nogal wat bestuurders maken zich druk om signalen uit de politiek-bestuurlijke context, de media, de inspectie en allerhande partners (gemeenten, woningcorporaties, bedrijfsleven, kenniscentra). We zijn ervan overtuigd dat bestuurders vaker verweer mogen bieden tegen geïnstitutionaliseerd wantrouwen. Zoals bijvoorbeeld met betrekking tot nieuwbouwprojecten – waarvan vaak ten onrechte wordt beweerd dat daarin teveel geld wordt geïnvesteerd, terwijl – voor zover wij tijdens onze gespreksronde hebben gezien – deze slechts beogen de leerlingen een fatsoenlijk, veilig en aangenaam schoolgebouw te bieden. Voorwaarde is vanzelfsprekend wel dat de scholen de focus op basiskwaliteit vasthouden.

2.6 Effectief verandermanagement blijft aandachtspunt

Naast het geringe zelfvertrouwen van bestuurders, de negatieve beeldvorming en de gebrekkige public relations over het mbo maken wij ons zorgen over het vermogen van veel scholen om effectief invulling te geven aan de met de nieuwe kwalificatiestructuur alsook de bredere innovatieagenda samenhangende veranderprocessen. Een drietal elementen speelt hierbij een rol:

Bestuursstijl in beeld

Adequate implementatie van de strategische agenda van de scholen, waaronder de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur, vraagt naar onze overtuiging om 'hands on' managerial actie van de besturen. Dat wil zeggen: pragmatisch, projectmatig, zakelijk, resultaatgericht en nuchter aansturen van de noodzakelijke processen. Met nadrukkelijk oog voor de mensen die te maken hebben met de operationele consequenties van veranderingen. Naar onze indruk leunen veel besturen nog te veel op een zwaar controlinstrumentarium, met een overmaat aan procedures, voortgangsdokumentatie en beheersingsinstrumenten. Of leggen ze in hun aansturing juist de nadruk op visionariteit en lange termijn perspectieven zonder naar de realiteit af te dalen. Wij denken dat voor een succesvolle realisatie van de veranderagenda, in het acteren van de besturen een betere balans nodig is tussen visie, control, hands on management en mensgerichtheid.

Externe interventies werken overigens als katalysator bij de ontorechte verdere intensivering van het controlinstrumentarium. Een zorgelijke ontwikkeling die naar ons oordeel tot normale proporties moet worden teruggebracht.

Rolopvatting en rolinvulling

In samenhang met het vorige punt stellen wij vast dat veel bestuurders een weinig

functionele en effectieve opvatting hebben over hun rol en die van anderen in veranderprocessen binnen de school. In organisatieveranderprocessen zijn de volgende vier typen rollen te onderscheiden:

- de sponsor: is eindverantwoordelijk voor de verandering, definieert en communiceert de visie, stimuleert en inspireert, stuurt bij waar nodig.
- de change agent: is operationeel belast met de implementatie van de verandering.
- de target: 'ondergaat' uiteindelijk de verandering, wordt in zijn werk het meest direct getroffen door de verandering.
- de advocate: iemand van binnen of buiten de organisatie die vanwege zijn gezag als pleitbezorger voor of medestander tegen de verandering kan fungeren.

Wij hebben de indruk dat bestuurders zich vaak als change agent gedragen. Daardoor schieten zij al snel in een controlmodus (de natuurlijke neiging van de change agent) en frustreren zij de formeel verantwoordelijke change agents (management en teamleiders). Het proces van de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur bevindt zich nadrukkelijk in de fase van implementatie. Daarin staat de inbedding van het gemoderniseerde onderwijs in het primair proces centraal. Dit betekent dat de lijn (het middenmanagement, samen met de teams) aan zet is. En derhalve ruimte en vertrouwen dient te krijgen om die opdracht waar te maken. Door de operationele veranderopdracht zelf op te pakken komen de bestuurders onvoldoende toe aan inspiratie en visie. In dat verband zouden zij juist veel contact moeten hebben met de targets, en de organisatie moeten aanspreken op eindresultaten. Tot slot is onze indruk dat bestuurders vaak nog weinig oog hebben voor de mogelijkheden om proactief de voor de school relevante advocates te benutten. Door dit alles zijn de bestuurders zelf nog te veel 'targets'. Het is noodzakelijk dat zij hun eigen rol en gedrag overdenken en aanpassen aan wat het moderne mbo van hen vraagt: inspirerende bestuurders met oog voor het primair proces, de docententeams en de maatschappelijke positie van de scholen.

Communicatie en commitment

Naar onze indruk laat de communicatie over de nieuwe kwalificatiestructuur en de prestaties van de scholen nog sterk te wensen over. Veel scholen onderkennen onvoldoende dat communicatie bij verandering een krachtig instrument is om commitment van betrokkenen te bevorderen. Successen worden nog te weinig beloond en gecommuniceerd. We zien nog te weinig dat scholen rondom het invoeringstraject een expliciete communicatiestrategie hebben. 'Communicatie' wordt nog te vaak opgevat als operationele public relations via websites of nieuwsbrieven. 'Commitment' wordt nog door velen vertaald als 'volledige en immer aanwezige steun van iedereen'.

Het gaat daarbij niet alleen om de interne maar ook om de externe communicatie. Met name de externe communicatie biedt het mbo de kans zich goed te presenteren en te positioneren in de richting van het bedrijfsleven en andere onderwijssectoren. Ook de 'corporate communicatie' vanuit de sector is naar ons oordeel onvoldoende proactief en daarom te weinig effectief. Het mbo staat middenin de samenleving en heeft een stevige, professionele en positieve 'public affairs' functie nodig. Het hbo en het wo kunnen als goede voorbeelden hierbij dienen.

3

Stand van zaken per 2009 nader beschouwd

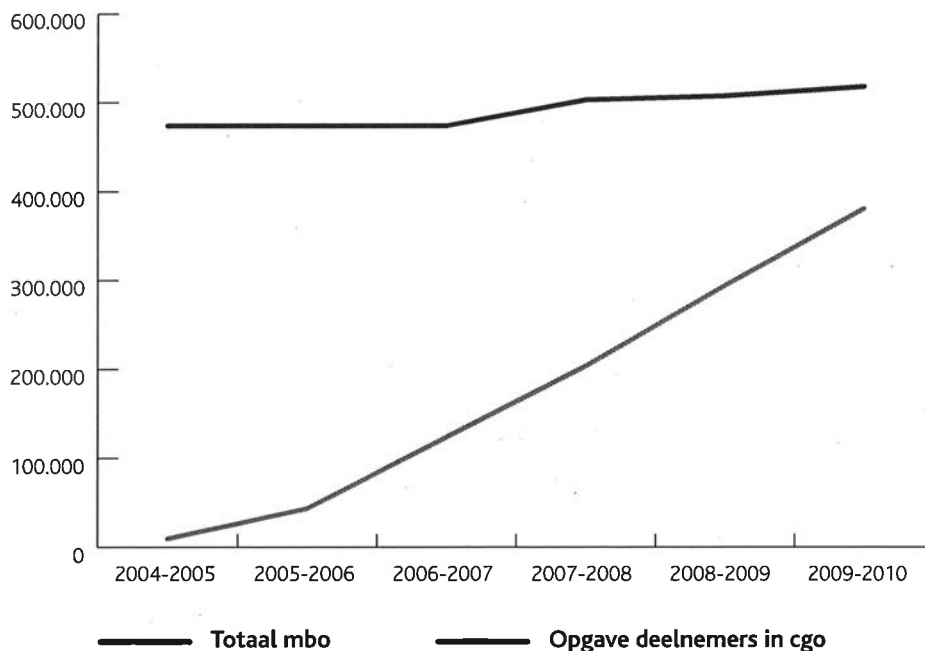
In dit hoofdstuk gaan wij nader in op de stand van zaken rond de invoering van de competentiegerichte kwalificatiestructuur. Zoals in onze voorgaande rapportages doen wij dit door achtereenvolgens in te gaan op de programmalijnen Inhoud, Professionalisering en Bedrijfsvoering.

3.1 Inhoud

Implementatiegraad op orde

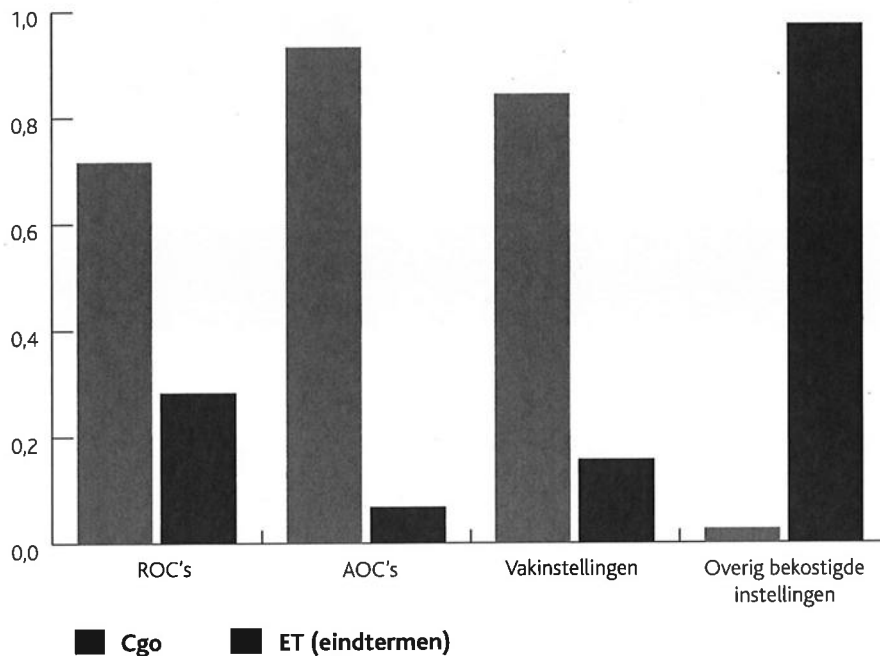
Vorig jaar stelden wij vast dat naar verwachting de meeste scholen en opleidingen per 1 augustus 2010 klaar zouden zijn voor de wettelijk verplichte toepassing van de nieuwe kwalificaties, dat wil zeggen dat vanaf dat moment alle eerstejaars een opleiding zouden volgen geënt op de nieuwe kwalificatiestructuur. Dat beeld is dit jaar versterkt: de eerste procesdoelstelling van het invoeringstraject zal voor de sector als totaal worden gerealiseerd. Ter ondersteuning hiervan verwijzen wij naar de laatste Cfi-cijfers*, waaruit blijkt dat ruim tachtig procent van alle per 1 augustus 2009 gestarte leerlingen reeds een op de nieuwe kwalificatiestructuur

Experimenten in de tijd

* op basis van ongecorrigeerde opgaven van scholen.

Cgo onder eerstejaars 2009-2010

geënte opleiding volgt. Van de resterende twintig procent volgt het overgrote deel een BBL-opleiding. Het is de verwachting dat zij ook per 1 augustus 2010 overgaan op de nieuwe structuur.

Inhoudelijke knelpunten

De belangrijkste onderwijsinhoudelijke thema's die in de komende tijd de aandacht vragen zijn:

- taal en rekenen
- leren, loopbaan, burgerschap
- de status van deel C
- het aantal kwalificatiedossiers en de grote hoeveelheid uitstroomkwalificaties
- de examinering
- de beroepspraktijkvorming

Op de eerste vijf punten gaan wij hierna verder in. Op het zesde punt komen wij terug in paragraaf 3.4.

Taal en rekenen

In nagenoeg alle gesprekken is dit thema aan de orde gesteld. Wij hebben geconstateerd dat een ieder beseft dat we in Nederland een paar tandjes moeten bijzetten als het gaat om het niveau van taal en rekenen. De kernpunten zijn als volgt samen te vatten:

- Er is grote behoefte aan duidelijkheid over de uitwerking, waaronder de examinering, en wel op korte termijn. De mensen die dagelijks vorm geven aan het onderwijs stellen terecht deze eis.
- Er is zorg over de positie van de leerlingen op de niveaus 1 en 2. De stelling die telkens terugkomt: leerlingen die voldoende scoren voor de beroepsgerichte vakken hebben recht op een diploma. Een voldoende voor Nederlands levert een doorstroomcertificaat op.
- Het verzorgen van taal- en rekenprogramma's is een verantwoordelijkheid van de scholen. Deze programma's vallen derhalve buiten de reikwijdte van de beroepsvereisten uit de kwalificatiedossiers. Op basis van de kwalificatiedossiers stelt de school vast of nog aanvullende programma's noodzakelijk zijn wat taal en rekenen betreft.
- De BBL-opleidingen vragen om maatwerk. Specifiek als het om volwassenen gaat. Dit geldt ook voor loopbaan, leren en burgerschap.

Leren, loopbaan en burgerschap

Veel scholen worstelen met de vraag hoe het beleid rond taal & rekenen zich verhoudt tot het brondocument leren, loopbaan en burgerschap. Separate programmering zou logisch zijn, dus: taal, rekenen, burgerschap.

De recente brieven van de staatssecretaris over leren, loopbaan en burgerschap en taal en rekenen hebben op deze punten inmiddels voor meer duidelijkheid gezorgd.

Deel C

In eerdere rapportages hebben we bepleit deel C de oorspronkelijk bedoelde adviesstatus te geven. De staatssecretaris heeft met kracht van argumenten aangegeven vooralsnog deel C als verplicht onderdeel te beschouwen. Naar ons oordeel is er alle aanleiding vanaf 2010/2011 de wens van de besturen te honoreren om deel C alsnog de adviesstatus te geven.

Aantal kwalificaties/uitstroombifferentiaties

Wij stellen op basis van de gesprekken vast dat de kwaliteit van de dossiers verder is toegenomen. De verzelfstandiging van het coördinatiepunt, de opdracht aan de kenniscentra en het wat/hoe-model van Dijsselbloem hebben positieve resultaten opgeleverd. Met inachtneming van de voortdurende aandacht die onderhoud van de inhoud vereist nemen wij de vrijheid de volgende opmerkingen te maken:

- De invoering van een systeem van versiebeheer, zoals bepleit in de rapportage 2008, draagt naar ons idee aanwijsbaar bij aan de reductie van de administratieve lasten voor de scholen.
- Het verdient aanbeveling het coördinatiepunt volledig te verzelfstandigen (inclusief de huisvesting) en 'als agentschap' onder verantwoordelijkheid van de staatssecretaris te laten vallen.

- De komende anderhalf jaar kan benut worden om de functionaliteit van het aantal kwalificatiedossiers en meer in het bijzonder het aantal uitstroombifferentiaties te (laten) toetsen. Wij adviseren op dat punt in ieder geval te kijken naar uitvoerbaarheid, organiseerbaarheid en betaalbaarheid.

Examinering

De knelpunten wat examinering betreft hebben met name betrekking op zaken als uitvoerbaarheid, organiseerbaarheid, financiering, toezichtkader en het afnemen van (delen van) examens in authentieke beroepssituaties. Zie wat het laatste punt betreft de op pagina 24 van deze rapportage beschreven koerswijzigingen.

Van tekentafel naar dagelijkse onderwijspraktijk

Over het geheel genomen heeft het invoeringstraject tot en met vorig schooljaar in het teken gestaan van het ontwerp van nieuwe onderwijsprogramma's voor met name de eerstejaars. Dit schooljaar wordt daarin de laatste slag gemaakt, zodat vanaf augustus 2010 alle eerstejaars een gemoderniseerde opleiding zullen volgen. Inmiddels zijn er al veel ervaringen met de uitvoering daarvan op het niveau van teams en docenten. Zoals in alle veranderprocessen blijkt ook hier dat de praktijk vaak anders is dan achter de tekentafel werd verondersteld. Dit vereist dat teams en docenten nadrukkelijk in positie worden gebracht om de aanvankelijk ontworpen onderwijsprogrammatuur te verfijnen. Op dit punt constateren wij de nodige spanning. Enerzijds brengen besturen teams en docenten meer in positie, anderzijds heeft een aantal besturen – zoals hiervoor ook al betoogd – nog de neiging om in het implementatietraject teveel op de stoel van het middenmanagement te gaan zitten.

Toenemende mismatch met toezicht

In vrijwel alle gesprekken komt naar voren dat de scholen grote problemen ondervinden met het toezichtskader en de wijze van werken van de Inspectie van het Onderwijs (verder: inspectie). Zowel de werkzaamheden als de werkwijze van de inspectie worden door veel scholen ervaren als detaillistisch. Dit zorgt voor een toenemende administratieve last die te weinig bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs. Hoewel we van enkele scholen vernemen dat de inspectie gericht evalueert hoe de aanpak beter kan aansluiten bij de onderwijspraktijk, moeten we constateren dat de modernisering van het toezichtskader sectorbreed nog onvoldoende krachtig ter hand is genomen. Wij kunnen geen oordeel vellen over het beleid en de uitwerking daarvan in de afgelopen jaren. Naar ons oordeel is het noodzakelijk de aanpak van de inspectie te herijken op basis van de kenmerken van het gemoderniseerde mbo zoals dat nu zijn beslag krijgt. En waarbij diversiteit in uitvoering alle ruimte krijgt. Kortom: het gaat ons om de voorliggende periode, niet om de jaren hiervoor.

3.2 Professionalisering

Aandacht voor opleiden op alle niveaus verder doorgezet

De scholen hebben wat betreft de professionalisering en opleiding van hun organisaties en medewerkers sinds 2007 belangrijke vooruitgang geboekt:

- De scholing van docenten rond thema's die cruciaal zijn voor de invoering van de kwalificatiestructuur (opleidingsontwerp, studieloopbaanbegeleiding, coaching) is ter hand genomen.
- De regie op de kwaliteit en de kosten van het professionaliseringsaanbod is versterkt door onder meer de totstandbrenging van ROC academies.
- Scholen hebben ruim gebruik gemaakt van voorzieningen als marktplaatsmbo, de trainingen rond de opzet van een ROC academie, simulatiegames rond de uitvoering van de nieuwe kwalificatiestructuur, ondersteuning van het initiatief 'Parell' gericht op uitwisseling van expertise tussen scholen op het gebied van onderwijslogistiek en de inzet van een kostencalculatiemodel.
- Indachtig onze aanbeveling in 2007 is werk gemaakt van de professionalisering van bestuur, management en staf. Zo is onder andere een reeks masterclasses voor bestuurders geïnitieerd. Deze lijn wordt in 2010 ook doorgezet voor onder andere sectormanagement en directeuren van stafafdelingen.

Opleiden 'sec' is uit: inbedding in HRM, teamontwikkeling en rol opleidingsmanager centraal

Hoewel de aandacht voor professionalisering van de organisatie op alle niveaus verder is versterkt, is ook het besef doorgedrongen dat met opleiden 'sec' nog geen organisatieverbetering wordt gerealiseerd. De meeste scholen maken inmiddels werk van de inbedding van professionalisering in hun personeelsbeleid, door bijvoorbeeld de professionaliseringsambities van docenten te koppelen aan de voor het werken met de nieuwe kwalificatiestructuur en teamontwikkeling benodigde competenties, en van docenten te verlangen hun ontwikkelingsperspectief te vatten in persoonlijke ontwikkelplannen. Ook is bij de meeste scholen een ontwikkeling zichtbaar waarbij gericht wordt gewerkt aan de versterking van de opleidingsteams als motor voor de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur, via kwalitatief hoogwaardige teamontwikkelprogramma's. In het verlengde hiervan groeit het besef dat de rol van de opleidingsmanager cruciaal is voor het succes van de school. Aan professionalisering van deze managementlaag wordt daarom in toenemende mate aandacht besteed, waarbij ook een begin wordt gemaakt met het ontwikkelen van potentiële teammanagers via 'kweekvijvertrajecten'. Het geheel overziende stellen we ondanks de vorderingen van de scholen wel vast dat er op het vlak van personeelsbeleid en teamontwikkeling nog stappen moeten worden gemaakt. Een positieve bijdrage daarbij kan de door MBO 2010 ingestelde

focusgroep HRM leveren, waarin directeuren P&O gezamenlijk werken aan een actieprogramma voor het professionaliseren van het personeelsbeleid in het mbo. Naar ons idee is het van groot belang dat – naast de programmatische bedrijfsvoering – juist op het gebied van de professionalisering ook na 2010 voortgang wordt geboekt. Het professionaliseren van de teams van docenten en de daaraan leiding gevende opleidingsmanagers dient daarbij centraal te staan.

3.3 Bedrijfsvoering

Basiskwaliteit en onderwijslogistiek

In elk gesprek hebben wij de basiskwaliteit van de betreffende school (roostering, fysieke inrichting, veiligheid, voorzieningen) als meest cruciale factor in de bedrijfsvoering aan de orde gesteld. Overigens zonder daarbij in de inspectierol te vervallen. De boodschap daarbij was steeds:

- De basiskwaliteit dient op orde te zijn. Dat zijn de scholen verplicht aan hun leerlingen. Zij moeten zich realiseren dat een groot deel van de kritiek van de externe omgeving betrekking heeft op de basiskwaliteit van de organisatie.
- Meer specifiek dient de modernisering van het onderwijs geënt te zijn op een schoolorganisatie, waarvan de basiskwaliteit op orde is. Immers moderniseren op een gebrekkige basis heeft geen zin.

Overigens zal de sterk toegenomen noodzaak tot individuele publieke verantwoording als katalysator werken om de basiskwaliteit van de school op niveau te brengen. Wij stellen vast dat dit thema bij alle scholen hoog op de agenda staat. En dat besturen steeds meer aandacht besteden aan resultaatgerichte en projectmatige verbetering. Wij stellen ook vast, dat deze aandacht volledig terecht is.

'Kwaliteit van de kwaliteit' neemt zienderogen toe

In 2007 stelden we vast dat de meeste scholen moeite hadden een heldere relatie te leggen tussen hun onderwijskundige visie enerzijds en de inhoudelijke ambitie en invulling van het op de nieuwe kwalificatiestructuur gebaseerde onderwijs anderzijds. Ook stelden wij vast dat scholen nog beperkt in staat waren de kwaliteit en voortgang van het invoeringstraject te monitoren en te borgen. In 2008 constateerden we dat veel scholen intussen scherp hadden nagedacht over de match tussen onderwijskundige visie en invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur, en werk hadden gemaakt van de ontwikkeling van een passend planning & control-instrumentarium om de inhoudelijke voortgang te bewaken. Najaar 2009 zien we dat die ontwikkeling zich heeft doorgezet. Steeds meer scholen hebben inmiddels een adequate werkwijze ontwikkeld om de kwaliteit van het invoeringstraject te monitoren. In een groeiend aantal scholen is naar ons oordeel sprake van professi-

oneel kwaliteitsmanagement. Zo werkt een aantal scholen met het INK-model en enkele zelfs met formele accreditatie. Steeds meer scholen hebben methodieken van interne audits en peer reviews geïnitieerd om de kwaliteit van de implementatie te borgen. De 'kwaliteit van de kwaliteit' neemt derhalve toe.

Informatiehuishouding

Twee jaar geleden werden wij onaangenaam getroffen door de stand van zaken met betrekking tot de ICT in de scholen:

- oude systemen die hun tijd hadden gehad en 'houtje touwtje' in bedrijf werden gehouden
- op enkele uitzonderingen na geen doordachte en uitvoerbare functionele ontwerpen respectievelijk programma's van eisen
- een versplinterd en exotisch aanbod aan pakketten en systemen

Twee jaar later staan de zaken er veel beter voor. De scholen:

- maken een adequaat onderscheid tussen kernregistratie enerzijds en de (registratie) systemen die nodig zijn op gebieden als aanwezigheid, afwezigheid, studievoortgang, roostering en activiteitenplanning anderzijds
- hebben inmiddels de beschikking over bruikbare programma's van eisen
- weten, last but not least, wat er nodig is

Het project Triple A heeft aanwijsbaar bijgedragen aan deze inhaalslag. Ook de in de praktijk ontstane groepering van een groot aantal van de scholen naar een drietal systemen op het gebied van kernregistratie werpt zijn vruchten af. En is er een begin van institutionele samenwerking via het samenwerkingsverband beroepsonderwijs ICT (SAMBO ICT). Ook de inzet van Kennisnet en MBO 2010 met een op basis van vragen van scholen ontwikkeld productenassortiment levert een aanwijsbare bijdrage aan het op het vereiste professioneel niveau brengen van de informatiehuishouding.

Interessant is dat de ervaringen met de nieuwe, eigentijds ingerichte schoolgebouwen van grote praktische waarde zijn voor de implementatie van systemen op het gebied van aan- en afwezigheidsregistratie, roostering en planning van onderwijsactiviteiten. Vanzelfsprekend verloopt de ontwikkeling en implementatie van de nieuwe systemen soms nog piepend en krakend. Dat is echter inherent aan dergelijke projecten.

Tenslotte: ook hier geldt dat scholen de gepleegde inzet de komende jaren met vasthoudendheid moeten volhouden. Wij bepleiten in dit kader dan ook een eenmalige cofinanciering in 2010 van de zijde van OCW om het Triple A project verder te actualiseren, te verspreiden, te verankeren en te borgen.

3.4 Betrokkenheid van stakeholders

Ons is verzocht om in de interviews, los van de inhoudelijke opdracht, een beeld te vormen van de wijze waarop de scholen werk maken van het betrekken van de verschillende stakeholders: docenten, leerlingen en bedrijfsleven. Hierna een impressie van onze indrukken.

Algemeen: focus OCW geeft positieve impuls

Ook dit jaar hebben wij op verzoek van OCW de betrokkenheid van stakeholders in de gespreksronde aan de orde gesteld. We hebben de stellige indruk dat de aandacht voor dit thema van de staatssecretaris de scholen heeft gestimuleerd hun inspanningen op dit punt verder te intensiveren.

Docenten

Wij stellen vast dat docenten in 2009 verder in positie zijn gebracht. Wij baseren deze conclusie op de volgende feiten:

- Het overgrote deel van de scholen kent naast het reguliere overleg met de medezeggenschapsraad gesprekken met docentenpanels en tevredenheidsonderzoeken.
- Belangrijker nog is het besef dat de sleutel voor het welslagen van de transitie in handen ligt van de teams. Dus bij de individuele docenten die samen met de leidinggevende de opdracht hebben het onderwijs vorm en inhoud te geven.

Zonder uitzondering is dit thema op indringende wijze in de gesprekken aan de orde geweest. Zoals in de voortgangsrapportage 2008 stellen wij ook nu weer dat het om twee onverbreeklijk met elkaar verbonden zaken gaat: de docent in positie brengen en prestatieafspraken maken. Niemand in het mbo kan zich onttrekken aan de noodzaak een bijdrage te leveren aan de modernisering van het onderwijs. De tijd dat een school opleidingen kan verzorgen die exclusief zijn gebaseerd op lessen is echt voorbij.

In termen van realisme en zakelijkheid is de focus nu gericht op de zaken die ertoe doen. Van onderwijsgevendens anno 2010 mag het volgende worden verwacht:

- Kwalitatief goed werk te leveren.
- De beschikbare uren daadwerkelijk productief in te zetten.
- Ook andere rollen te vervullen naast de lesgevende taak.
- De focus te verbreden. Dus niet alleen het eigen vakgebied en de leerlinggroep. Maar ook de focus richten op het team (samenwerken en samen verantwoordelijkheid dragen) en op (de loopbaan van) de leerling.

Het beeld dat wij hebben wijkt niet af van de gebruikelijke beelden bij organisaties in transitie: een kopgroep, het grote peloton, de achterblijvers.

Wat betreft de nieuwe rollen en functies (zoals het ontwerpen van nieuwe opleidingen) is het aantrekken van gekwalificeerd personeel onvermijdelijk. Immers het gaat hierbij vaak om specifieke disciplines. Noodzakelijk is ook dat de lerarenopleidingen programma's aanbieden gericht op het ontwerpen van opleidingen. Heeft de inzet om de docenten meer en beter in positie te brengen de gewenste effecten? Naar ons oordeel is het antwoord daarop volmondig ja. We verwijzen daarvoor onder meer naar paragraaf 2.2 van deze rapportage.

Tenslotte merken wij nog op dat de wettelijke arrangementen en het professioneel statuut uiteraard ook hun werk doen.

Leerlingen

Wat voor de docenten geldt, geldt ook voor de leerlingen. Veel scholen zetten instrumenten als interne onderzoeken en leerlingenpanels in. Ook op teamniveau krijgen leerlingen in toenemende mate de mogelijkheid hun oordeel te geven over de programmering en inrichting van de opleiding. Waardoor leerlingen als het ware als medeontwerper fungeren.

Ontegenzeggelijk heeft de tweejaarlijkse ODIN-rapportage grote impact op de scholen. Voor de verdere uitbouw van ODIN achten wij het raadzaam de deelname van leerlingen fors te vergroten. Tevens zou nagedacht kunnen worden over de vraag of het mogelijk is in de tussenliggende jaren een effectrapportage ten behoeve van de scholen uit te brengen zodat verbeteringen eerder zichtbaar worden.

Bedrijven en scholen

In dit opzicht constateren wij een sterke variatie per domein en type opleiding. Over het geheel genomen is de situatie ten opzichte van 2008 echter niet substantieel veranderd: er wordt hard gewerkt aan contacten met het bedrijfsleven, maar de effectiviteit hiervan laat nog te wensen over. Dit komt concreet tot uiting in de vaak nog gebrekkige communicatie en procesvoering rond de stages.

Rond stages maken wij onderscheid tussen aspecten die gerelateerd zijn aan de basiskwaliteit en aspecten die gerelateerd zijn aan de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiedossiers. Wat betreft het eerstgenoemde punt merken wij nog op dat het daarbij altijd gaat om adequate communicatie, informatie, organisatie en begeleiding. Aspecten dus die losstaan van de modernisering van het mbo. Immers in welke fase en in welk systeem dan ook: de basiskwaliteit moet op orde zijn.

Over het algemeen herkennen de besturen de kritiek op beide punten. Als verklaring wordt vaak verwezen naar de neiging van scholen de modernisering in

eerste instantie intern op orde te krijgen. Als het gaat om aspecten die één op één verbonden zijn met de nieuwe kwalificaties stellen wij, ondanks de aanwezige kritiekpunten, vast dat er sprake is van toegenomen realisme en zakelijkheid. Realisme over het feit dat in veel gevallen het oorspronkelijke onderwijsmodel niet uitvoerbaar is. Meer specifiek gaat het dan om zaken als examinering en bepaalde programmaonderdelen. De oorzaken zijn onder meer:

- het feit dat het desbetreffende bedrijf gewoon niet in staat is de gevraagde diensten te leveren
- de kostenfactor
- het niet conjunctuurproof zijn

In het verlengde daarvan ligt de revival van realisme en zakelijkheid. Productieve arrangementen tussen school en bedrijf behoren geënt te zijn op een uitruil. Zowel de school als het bedrijf heeft een belang bij kwalitatief goede stages. Dat belang kan voor het bedrijf verder in de tijd liggen, bijvoorbeeld de toekomstige beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel. Een tweede punt is het besef dat opleiden niet tot de corebusiness van het bedrijf behoort. Dat is immers winst maken, tenminste zorgen voor continuïteit van het bedrijf. En we hebben scholen nu juist opgericht om leerlingen in staat te stellen volle tijd opleidingen te volgen in een stabiele omgeving met een op maat gesneden pedagogisch-didactische aanpak. Dat ontslaat bedrijven bepaald niet van de verantwoordelijkheid een inhoudelijke bijdrage te leveren aan het onderwijs in de vorm van stages. Maar wel op basis van de genoemde referentiepunten.

Het zakelijk realisme komt tot uiting in:

- De inzet van eigen voorzieningen zoals interne praktijkfaciliteiten en simulaties.
- Examinering ook door de inzet van genoemde voorzieningen. Denk daarbij aan de keukens en restaurants van de hotelscholen.
- De inzet van externe, gekwalificeerde mensen uit de bedrijven, die optreden als examinerator, assessor of gecommiteerde.

Samenvattend: ook beroepspraktijkvorming maakt deel uit van het activiteiten-repertoire van de scholen. En dat geldt voor de beide genoemde aspecten.

Afsluitend hechten wij eraan nog het volgende op te merken. Wij verbazen ons over de ongerichtheid van het landelijk debat over stages. Naar onze waarneming wordt er niet of nauwelijks onderscheid gemaakt als het gaat om niveaus van opleidingen, het verschil in leerwegen, de specifieke kenmerken van opleidingen (al dan niet ambachtelijk). Het komt ons voor dat voor een succesvolle verankering en borging van de stages differentiatie noodzakelijk is.

4

Conclusies en aanbevelingen

In deze rapportage wordt verslag gedaan van de uitkomsten van de derde door het interviewteam afgelegde gespreksronde langs de colleges van bestuur van alle bekostigde mbo-instellingen. Doel van de gespreksronde was zicht te krijgen op de voortgang van de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiestructuur en de daarmee samenhangende modernisering van het mbo, en de mate waarin de scholen klaar zijn voor de formele (wettelijk verplichte) invoering van voornoemde kwalificatiestructuur, dat wil zeggen om alle eerstejaars een daarop geënte opleiding aan te bieden.

De **hoofdconclusie** van het interviewteam op grond van de derde gespreksronde luidt als volgt:

Onderwijsinhoudelijk zijn de scholen in staat alle eerstejaars per 1 augustus 2010 een op de nieuwe kwalificatiestructuur geënte opleiding aan te bieden. De basiskwaliteit van het onderwijs (organisatie, roostering) is voor de meeste scholen prioriteit en neemt dan ook verder toe. Scholen geven nadrukkelijk aandacht aan versterking van de betrokkenheid van leerlingen, docenten en bedrijfsleven bij het onderwijs. Ten aanzien van de professionalisering van docenten, management en bestuur en verbetering van de bedrijfsvoering hebben de scholen wederom vooruitgang geboekt. De focus van de meeste scholen is gericht op toekomstbestendige modernisering van het onderwijs die verder reikt dan 2010 en verder dan 'sec' invoering van de nieuwe kwalificatiedossiers, met aandacht voor uitvoerbaarheid, organiseerbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak.

Al met al is ons oordeel dat wettelijke verankering van de nieuwe kwalificatiestructuur, gelet op de stand van zaken aan de kant van de scholen, niet alleen mogelijk maar ook noodzakelijk is. Daarmee komen scholen in de positie om te werken aan de derde fase van de transitie: het verder uitwerken en consolideren. De kwaliteit van het invoeringsproces en met name de toekomstbestendige modernisering van het mbo in bredere zin staan echter onder druk door de negatieve beeldvorming over het mbo en de toenemende mismatch met het toezichtskader. Naast heldere sturing op de derde fase van de transitie is een urgente en indringende aandacht hiervoor cruciaal voor het uiteindelijk welslagen van de operatie.

Meer specifiek luiden onze conclusies rond de thema's Inhoud, Professionalisering en Bedrijfsvoering als volgt:

Inhoud

- De implementatiegraad, dat wil zeggen de mate waarin wordt gekoerst op start per 1 augustus 2010 van alle eerstejaars in een op de nieuwe kwalificatiestructuur geënte opleiding, is bij alle scholen op orde.
- De implementatiekwaliteit is in alle scholen nadrukkelijk onderwerp van aandacht. De meeste scholen focussen op méér dan de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur 'sec' en op de datum van 1 augustus 2010. Zij realiseren zich dat het gaat om een even noodzakelijke als complexe modernisering van het mbo, waarin behoud en verbetering van de basiskwaliteit voorop staan en waarin uitvoerbaarheid, organiseerbaarheid en betaalbaarheid van en draagvlak voor het moderniseringsproces dé kritische succesfactoren zijn. Wij constateren een verder toegenomen kwaliteitsbesef, waarbij steeds meer scholen investeren in hoogwaardige monitoringsinstrumenten en kwaliteitsmanagementmodellen; de 'kwaliteit van de kwaliteit' neemt verder toe.
- Nog steeds kampen scholen met specifieke issues, die een risico vormen voor de algehele inhoudelijke kwaliteit van de operatie. De communicatie en procesvoering rond stages, de kwaliteit van (een aantal) dossiers, een overmatige drang van kenniscentra en bedrijfsleven tot aanpassing van en differentiatie tussen dossiers, een toenemende mismatch tussen toezichtskader en -praktijk enerzijds en onderwijspraktijk anderzijds.

Professionalisering

- De aandacht voor opleiding, training en bijscholing van docenten en teams op voor de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur relevante thema's is verder geïntensiveerd. Daarbij nemen steeds meer scholen de regie op kwaliteit, kosten en samenhang van het aanbod in eigen hand, bijvoorbeeld via een ROC academie.
- De door ons in 2008 als noodzakelijk aangeduide professionalisering van bestuurders op het vlak van verander- en innovatiemanagement is ter hand genomen, onder andere via het aanbod van MBO 2010, maar moet ook verder worden gecontinueerd en versterkt.
- Steeds meer scholen beseffen dat 'opleiden sec' onvoldoende effectief is en dat een vertaling naar de feitelijke onderwijspraktijk cruciaal is voor het succes van het invoeringsproces. Daartoe wordt in toenemende mate aandacht besteed aan inbedding van professionaliseringsprogramma's in het personeelsbeleid van de

scholen, onder meer door professionaliseringsambities expliciet op te nemen in persoonlijke en teamontwikkelingsplannen, en realisatie ervan te verbinden met functioneren, beoordeling en beloning. Tevens wordt steeds meer aandacht besteed aan professionalisering van opleidingsmanagers. Tegelijkertijd constateren wij dat deze ontwikkeling zich nog moet doorzetten, wil de modernisering van het mbo duurzaam slagen.

Bedrijfsvoering

- Scholen geven steeds meer prioriteit aan de verbetering van de basiskwaliteit van het onderwijs. Feitelijk draait het daarbij om de 'leverbetrouwbaarheid' van de school: krijgt de leerling tijdig de dienstverlening die hij vraagt, is deze van voldoende kwaliteit, levert de school wat is afgesproken en is zij daarin voldoende consistent en voorspelbaar?
- In deze focus op basiskwaliteit streven de meeste scholen naar een kwalitatief goede, prettige, op moderne leest geschoeide fysieke omgeving, waarin de leerling centraal staat. Veel scholen zijn bezig met de ontwikkeling van bouwplannen, op steeds meer plekken zijn de aansprekende resultaten hiervan zichtbaar. De kritiek dat hier sprake is van buitensporige investeringen achten wij niet terecht. Naar onze indruk is sprake van gebouwen die beogen leerlingen en docenten een fatsoenlijke studie- en werkomgeving te bieden.
- De modernisering en professionalisering van de bedrijfsvoering van scholen heeft zich ook het afgelopen jaar doorgezet. Waar wij de ICT-inspanningen van de meeste scholen in 2007 nog ongericht noemden, is inmiddels steeds meer sprake van een strategische aanpak, zoals bijvoorbeeld blijkt uit de samenwerking van een aantal scholen in het Triple A project, gericht op een nieuw basisregistratiesysteem. Waar wij in 2008 constateerden dat het fenomeen 'onderwijslogistiek' inmiddels op de strategische agenda van de meeste colleges van bestuur stond, stellen wij nu vast dat het benaderen van onderwijs als een logistiek proces waarin op de juiste momenten en plaatsen onderwijsactiviteiten moeten worden ondersteund steeds meer handen en voeten krijgt. Dit mede met ondersteuning van initiatieven als 'Parell' en de uitwisseling van best practices. Waar wij in 2007 nog vaststelden dat de professionaliteit rond de uitvoerbaarheid en betaalbaarheid van het onderwijs, de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur in het bijzonder, vaak nog gering was, constateren wij ook dit jaar een verder toegenomen focus op afweging van kosten en baten, doorrekening van investeringsbehoeftes en monitoring op kwantitatieve effecten en resultaten van het invoeringstraject. Hiertoe heeft mede bijgedragen de ontwikkeling (onder opdrachtgeverschap van MBO 2010) van een kosten-calcuatiemodel.

Op grond van de bovengenoemde conclusies komen wij tot de volgende **aanbevelingen**:

Aan de scholen:

- Zet de gekozen lijn op onderwijsinhoudelijk vlak voort: blijf focussen op basis-kwaliteit en werk parallel daaraan aan een toekomstbestendige modernisering van het onderwijs, met als sleutelbegrippen uitvoerbaarheid, organiseerbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak. Ontwikkel hiertoe een onderwijsinnovatieplan voor de periode tot 2015 en geef hieraan op resultaatgerichte wijze uitvoering.
- Focus in de verdere professionalisering van de organisatie nog nadrukkelijker op de concrete uitvoeringspraktijk, met aandacht voor de individuele performance van docenten, het functioneren van opleidingsteams, versterking van het opleidingsmanagement en vergroting van de verander- en innovatiemanagement-expertise van bestuurders en management. Borg de effecten van inspanningen nog nadrukkelijker in het personeelsbeleid, door professionaliseringsafspraken en -opbrengsten expliciet te verbinden met beoordeling en beloning van medewerkers.
- Leg in de verdere verbetering van de bedrijfsvoering de nadruk op de versterking van de basiskwaliteit (administratie en registratie, roostering, organisatie, faciliteiten, gebouw, veiligheid) en werk parallel daaraan aan de ontwikkeling en implementatie van voorzieningen die de modernisering ondersteunen. Maak de voornemens en activiteiten op het vlak van bedrijfsvoering integraal onderdeel van het hierboven genoemde onderwijsinnovatieplan.
- Versterk de kwaliteit van de interne (gericht op de eigen organisatie) en de externe communicatie (gericht op leerlingen, ouders, bedrijven, toeleverend en afnemend onderwijs). Breng met de collega-instellingen de professionaliteit van de public relations op het vereiste niveau.

Aan de staatssecretaris van OCW:

- Maak werk van de modernisering van het toezicht. Arrangeer hiertoe een constructieve dialoog met inspectie, departement en (een representatieve delegatie van) scholen. Met als doel op korte termijn te komen tot praktische verbeterafspraken en op de middellange termijn tot herziening van het toezichtskader en de werkwijze van de inspectie.
- Onderneem vanuit uw verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de kwalificatiestructuur de volgende acties:
 - Zorg voor een wettelijke verankering van een versiebeheer van de kwalificatiedossiers dat scholen vrijwaart van onnodige administratieve lasten bij marginale wijzigingen.
 - Zorg ook in fysieke zin voor een volledige verzelfstandiging van het coördinatiepunt.

- Laat op korte termijn de knelpunten in kaart brengen rond het aantal kwalificatiedossiers, het aantal uitstroombifferentiaties en de kwalitatieve knelpunten. En bevorder dat de verantwoordelijke organisaties (kenniscentra en bedrijfsleven) verbeteracties uitvoeren.
- Honoreer de vraag van de bestuurders om deel C vanaf het moment van wettelijke verankering van de nieuwe kwalificatiedossiers de status van adviesdocument te geven.
- Breng de mogelijkheden in kaart die kunnen leiden tot vereenvoudiging van het complexe systeem rond de productie en het onderhoud van kwalificatiedossiers.
- Stimuleer de ontwikkeling van een stevig en positief strategisch communicatiebeleid. De opbrengsten van de modernisering en de onderwijskundige en bedrijfseconomische performance van de scholen moeten beter voor het voetlicht komen. Maak duidelijk dat de overheid dit verwacht van het mbo als geheel.
- Herijk de bestuurlijke agenda voor de periode tot 2015, met als speerpunten bedrijfsvoering en professionalisering. Duidelijk moet worden welke processen hiervoor nodig zijn, wie waarvoor verantwoordelijk is en hoe de relaties tussen de diverse partijen zijn.
- Zorg voor maatwerkoplossingen voor de scholen en opleidingen, die nog niet geheel gereed zijn voor de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur.

Aan het Procesmanagement MBO 2010:

- Stimuleer de uitwisseling van best practices en instrumentarium op het vlak van meerjaren onderwijsinnovatieplannen, via ondermeer www.marktplaatsmbo.nl.
- Focus op vervolmaking en afronding van lopende – in plaats van nieuwe – initiatieven.
- Zorg voor een goede inbedding van succesvolle producten en aanpakken alvorens de eigen organisatie af te bouwen.

onderwijs dat werkt

Colofon

Op weg naar 2010...de finale is een uitgave van:

MBO 2010
Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

Postadres: Postbus 7001, 6710 CB Ede

Telefoon: [REDACTED]

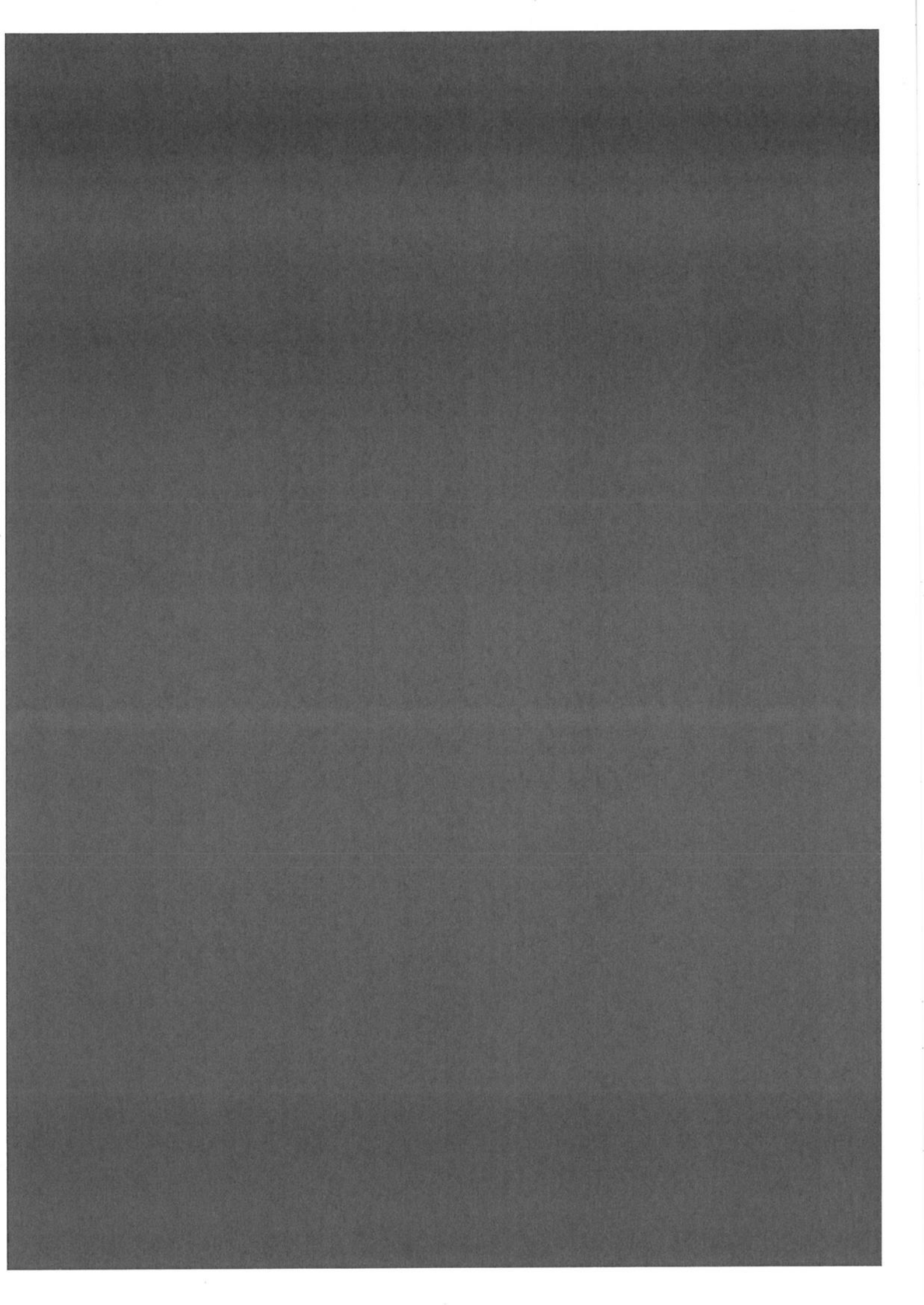
Gesprekken en tekstproductie: [REDACTED] (directeur voortgezet onderwijs bij KPC Groep),
[REDACTED] & Partners BV), [REDACTED] (directeur Bureau voor
Onderwijsmanagement)

Ondersteuning gesprekken en tekstcommentaar: [REDACTED] (procesmanager MBO 2010)

Verslaglegging: KM Personal Support [REDACTED]

Eindredactie en productie: [REDACTED]

Ontwerp: [REDACTED] Nijmegen

Op weg naar 2011, *de afsluiting*

onderwijs dat werkt

**Activiteitenplan
2010 -2011**

13 december 2009

1. Op weg naar 2011	4
1.2 Activiteitenplan voor 18 maanden	4
1.3 Basis activiteitenplan	4
1.4 Invliegen	5
1.5 Sober activiteitenplan	5
2. Algemeen programma	6
2.1 Voortgangsgesprekken	6
2.2 MBO krant	6
2.3 Websites	6
2.4 Publicaties	6
2.5 Accountmanagers	6
3. Bedrijfsvoering	7
3.1 Introductie	7
3.2 Activiteiten	7
3.2.1 Onderwijscalculator	7
3.2.2 Project Plus Delta	7
3.2.3 Strategische Personeelsplanner	7
3.2.4 I-implementator	8
3.2.5 Onderwijscalculator en CASCO Model	8
3.2.6 Bedrijfsvoering voor teams	8
3.2.7 Inventarisatie aan- en afwezigheidsystemen in co productie met Kennisnet.	9
3.2.8 Inventarisatie managementinformatiesystemen in co productie met Kennisnet	9
3.2.9 Proof of concept van aan- en afwezigheidsystemen en relatiemanagementsystemen	9
3.2.10 TRIPLE A, het vervolg	9
3.2.11 Procesanalyse kwaliteit bedrijfsvoering	10
3.2.12 Project strategisch roosteren en plannen	10
4. Professionalisering	11
4.1 Introductie	11
4.2 Activiteiten	11
4.2.1 Focusgroep Human Resource Development	11
4.2.2 HRM PLAZA	11
4.2.3 Professionalisering met volle zeilen	12
4.2.4 MBO Academies	12
4.2.5 Boardrooms	12
4.2.6 Rol HR adviseur	13
4.2.7 Koepelproject "Doorbraakproject in Professionalisering"	13
4.2.8 Leraar24	13
4.2.9 de Herontwerpschool	14
4.2.10 Conferentie CVI	14
5. Inhoud	15
5.1 Introductie	15
5.2 Activiteiten	15
5.2.1 Project werkplekieren	15
5.2.2 Experimentclusters	15
5.2.3 Websites	16
5.2.4 Agenda procesmanager inhoud	16

6. De herontwerpschool	18
7. Evenementen	19
8. Project AKA	19
9. AKA stagebox	19
10. De overdracht	19
11. Het slotakkoord	20

Op weg naar 2011, de afsluiting Activiteitenplan 2010 - 2011

1. Op weg naar 2011

Dit activiteitenplan is de laatste in een reeks van in totaal zeven. In 2004 startte het procesmanagement Herontwerp MBO, in 2007 afgelost door het procesmanagement MBO 2010 en nu is de finish in zicht.

De staatssecretaris heeft in haar brief van 11 augustus 2009 de opdracht van en het mandaat aan MBO 2010 verlengd tot en met 31 juli 2011. Dit in verband met de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet Educatie Beroepsonderwijs per 1 januari 2011. Daarbij is met de beleidsdirectie BVE afgesproken dat MBO 2010 tot en met het eerste halfjaar van 2011 in bedrijf blijft.

1.2 Activiteitenplan voor 18 maanden

Dit activiteitenplan betreft het jaar 2010 alsmede het eerste half jaar van 2011, Noodzakelijk omdat het beschikbare budget bestemd is voor de voornoemde periode.

Het budget is als volgt opgebouwd:

▪ Bij brief van 11 augustus 2009 beschikbaar gesteld budget ad.	€ 3.000.000,=
▪ Overloopbudget experimenten 2009/2010 ad.	€ 750.000,=
▪ Aanvullend budget ad.	€ <u>600.000,=</u>
Totaal	€ 4.350.000,=

Note: Op 11 december 2009, de dag dat het bestuur van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs het activiteitenplan 2010/2011 goedkeurde was de aanvraag voor het genoemde aanvullende budget nog in behandeling. Ergo: voor de uitvoering van het goedgekeurde activiteitenplan is genoemd budget noodzakelijk.

1.3 Basis activiteitenplan

Het activiteitenplan 2010 - 2011 is geënt op:

- **Realisatie procesdoelstellingen 2010**
 - Alle studenten starten in het eerste jaar met een opleiding die is geënt op een nieuw kwalificatiedossier;
 - De inhoudelijke kwaliteit van de door de instelling verzorgde competentiegerichte opleidingen (dus programmering, inrichting en examinering) is voldoende robuust
 - De bedrijfsvoering binnen de instelling (waaronder begrepen de professionalisering van bestuur, management en personeel) rond het competentiegerichte onderwijs kent kwalitatief gezien een stevige basis.

- **De stand van zaken bij de instellingen**

Op het moment, dat het bestuur van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs het activiteitenplan goedkeurde zijn de 65 interviews met de besturen van de MBO scholen achter de rug. Het moge duidelijk zijn dat daarmee voldoende kennis en inzicht is opgedaan om de selectie van activiteiten te laten aansluiten bij hetgeen de scholen nodig hebben en verwachten in de laatste procesperiode van MBO 2010.

- **Focus op bedrijfsvoering en professionalisering**

Na een periode van ontwerpen, ontwikkelen, uittesten en implementeren die tenminste zes jaar omvat is de programmering, de inrichting en de examinering van het onderwijs in een fase aangekomen, waarbij ondersteuning vanuit procesvoering op nationaal niveau nog slechts op enkele punten nodig is.

De focus richt zich dan ook op de bedrijfsvoering en professionalisering. Daarmee sluit MBO 2010 aan bij de fase waarin de MBO scholen zich bevinden.

- **Fasen in ontwikkeling**

Naast de (algemeen geaccepteerde) procesdoelstellingen werkt MBO 2010 en derhalve ook het interviewteam op basis van de volgende indeling in fasen, die in trefwoorden als volgt getypeerd kunnen worden

2004/2007: *fase van de duizend bloemen.*

2007/2010: *fase van balans*, toetsen op uitvoerbaarheid, organiseerbaarheid, betaalbaarheid. Verbindingen tussen inhoud, bedrijfsvoering, professionalisering. Herijking van de interne – en externe organisatie en communicatie.

2010/2013: *fase van uitkristalliseren*, punten op de i, de laatste stukken in de puzzel, consolidatie en de natuurlijke cyclus van doorontwikkeling.

- **Nieuw indien strikt nodig**

In de afgelopen jaren heeft MBO 2010 een fors aantal producten en diensten "in de MBO markt gezet". Dit gegeven en het feit dat de laatste fase is aangebroken heeft geleid tot de volgende keuzen:

- Bestaande producten en diensten verder vermarkten op basis van vastgestelde vraag.
- Bestaande producten en diensten actualiseren/upgraden dan wel uitbreiden.

En uitsluitend, indien strikt noodzakelijk, nieuwe producten en diensten in de markt zetten. Het moge duidelijk zijn dat nieuwe producten betrekking hebben op bedrijfsvoering en/of professionalisering dan wel betrekking hebben op een combinatie daarvan.

1.4 Invliegen

Gelet op de doorlooptijd, het beschikbare budget en de bovengenoemde pijlers van het activiteitenverslag is het moment van invliegen al gekomen. Anders gezegd: in de komende anderhalf jaar worden activiteiten en projecten fasegewijs afgerond. Daarbij zijn de volgende momenten aan de orde: 31 december 2009, 1 juli 2010, 31 december 2010, 31 maart 2011 en 31 juli 2011. Momenten, waarop gedeeltelijke afbouw van de personele formatie plaatsvindt, waaronder begrepen de beëindiging van projectgebonden contracten.

Deze aanpak gaat vanzelfsprekend geflankeerd door een eveneens gefaseerde afbouw van het MBO 2010 team

1.5 Sober activiteitenplan

De activiteitenplannen van de voorafgaande jaren geven een uitvoerig beeld van de organisatie van MBO 2010, de algemene en specifieke activiteiten, de functionaliteit van interviewteam, accountteam en experimentclusters.

Kortom: alles is bekend. Reden in dit laatste activiteitenplan de focus te richten op de geprogrammeerde activiteiten. En voor de algemene punten korthedshalve te verwijzen naar de activiteitenplannen 2008 en 2009.

2. Algemeen programma

2.1 Voortgangsgesprekken

Tussen 1 februari en 1 april 2010 voert het interviewteam de laatste ronde uit voor wat betreft de voortgangsgesprekken.

Producten:

- Rapportage "Op weg naar 2010, de finale". Naar aanleiding van de gesprekken 2009. Oplevering uiterlijk in de week van 4 januari 2010.
- Rapportage "In 2010, het slotakkoord". Oplevering uiterlijk 15 april 2010.

2.2 MBO krant

- In 2010 verschijnt de MBO krant 10 keer.
- In 2011 verschijnt de MBO krant 2 of 3 keer. Mede afhankelijk van beschikbaar budget en inhoudelijke meerwaarde.

2.3 Websites

De websites www.mbo2010.nl, www.marktplaatsmbo.nl, www.toolboxbvp.nl en www.MBOacademies.nl blijven zolang MBO 2010 in bedrijf is in de lucht. Het beheer van alle genoemde websites verzorgt het bureau van MBO 2010.

2.4 Publicaties

Inhoud:

- De kwalificatiedossiers 2009 getest. Oplevering: juni 2010.
- Praktijkvoorbeelden MBO. Oplevering: oktober 2010.
- De MBO 2010 kalender voor 2011. Oplevering: oktober 2010.
- Projectmatig werken en dat met succes. Oplevering: april 2010.
- Brochures ten behoeve van het MAVO.VMBO en het HBO over de kenmerken van het gemoderniseerde MBO.
- "The greatest hits" van Herontwerp MBO en MBO 2010. Een op een usb stick vastgelegde selectie van publicaties die er nog steeds toe doen. En daarom waardevol zijn voor nieuwe MBO bestuurders.

2.5 Accountmanagers

De accountmanagers zetten hun werkzaamheden tot en met juni 2010 voort.

3. Bedrijfsvoering

3.1 Introductie

Het activiteitenplan 2009 bevat een grondige toelichting op beoogde resultaten en werkwijze alsmede een meerjarige activiteitenprogrammering. Korte termijn wordt hierbij naar genoemd plan verwezen. De activiteiten zoals die bij 3.2 zijn genoemd liggen dan ook in het verlengde van eerder geformuleerde doelstellingen, beoogde resultaten en sluiten naadloos aan bij producten en diensten die al in de MBO markt zijn gezet.

3.2 Activiteiten

3.2.1 Onderwijscalculator

De onderwijscalculator blijkt in een grote behoefte te voldoen. Reden dit product in het assortiment te houden en verder te actualiseren en uit te breiden met een module ten behoeve van de professionalisering.

Voor 2010 zijn de volgende activiteiten geprogrammeerd:

Update onderwijscalculator naar versie 2.0

Beheer onderwijscalculator

Laatste fase "uitrol" onderwijscalculator en voorlichting update 2.0

3.2.2 Project Plus Delta

Projectbeschrijving: Methode om kwaliteitsverbetering te bereiken door identificatie van die factoren die op basis van statistische analyse werkelijk zullen bijdragen in verhogen van de kwaliteit dan wel verbetering van de te bereiken resultaten. Door het uitvoeren van twee pilots bij MBO-instellingen wordt een in de praktijk getoetst model opgeleverd dat teams in staat stelt zelfstandig die verbeteracties vast te stellen die naar alle waarschijnlijkheid het hoogste effect zullen resulteren.

Doelgroep: opleidingsteams, kwaliteitszorgmedewerkers, management.

Beoogd resultaat: instrument op teamniveau om onderbouwd - en niet intuïtief - de meest effectieve verbeteracties vast te stellen.

Acties: oplevering van een handboek, het verzorgen van voorlichting via de website en door middel van faq's en de organisatie en uitvoering van drie regionale workshops ten behoeve van docenten en kwaliteitszorgmedewerkers.

3.2.3 Strategische Personeelsplanner

Projectomschrijving: Ontwikkeling van een instrument met gebruikmaking van de onderwijscalculator om scenario's t.b.v. meerjarenpersoneelsplanning te maken. Hierbij wordt een match gemaakt tussen de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte aan docenten ten behoeve van de uitvoering van (veranderende) opleidingsprogramma's en de verwachte beschikbare (veranderende)middelen. Met dit instrument kan een vijf jaar forecast gemaakt worden, waarbij de gewenste formatie door de jaren heen in beeld wordt gebracht en informatie verschaft om duurzame en effectieve samenstelling van teams te borgen. Het instrument is zowel op teamniveau, als op unitniveau en op instellingsniveau inzetbaar.

Doelgroep: opleidingsteams, HRM-medewerkers, management instellingen.

Beoogd resultaat: handzame en eenvoudige applicatie om scenario's te maken m.b.t. meerjarenpersoneelsplanning in relatie tot bekostiging en kwantitatieve en kwalitatieve behoefte.

Acties: opstellen van een programma van eisen en haalbaarheid. Bij doorgang productie van de module, voorlichting en training op basis van workshops en het verzorgen van het technisch beheer.

3.2.4 I-implementator

Projectbeschrijving: Voorlichting en verspreiding van de handleiding I-implementator. Handleiding met tips, aanbevelingen en modellen is op basis van ervaringsgegevens van projectleiders en managers in en buiten het MBO opgesteld ten behoeve van succesvolle implementatie van ICT-projecten in het MBO.

Doelgroep: Projectleiders ICT, managers.

Beoogd resultaat: voorlichting en training t.b.v. gebruik I-implementator opdat gebruik toeneemt.

Acties: workshops en trainingen.

3.2.5 Onderwijscalculator en CASCO Model

Projectbeschrijving: De verbinding tussen de onderwijscalculator en het casco model maakt het mogelijk ontwerp en programmering van het curriculum direct te koppelen aan het kostenmodel (de onderwijscalculator).

Doelgroep: opleidingsteams, management.

Beoogd resultaat: applicatie die de betaalbaarheid van ontwerp onderwijsprogramma direct in beeld brengt.

Acties: digitalisering casco model, koppeling onderwijscalculator.

3.2.6 Bedrijfsvoering voor teams

Projectbeschrijving: Werkmodel voor teams, waarbij de mate van zeggenschap is gekoppeld aan de daartoe benodigde bedrijfsinformatie. Op basis van de experimenten met Plus Delta en de Onderwijscalculator is gebleken dat wanneer teams zelf meer eigenaarschap krijgen over respectievelijk kwaliteitsverbetering en beheersing van kosten de effectiviteit van in te zetten maatregelen sterk verhoogd wordt. De opzet is te komen tot identificatie van resultaatindicatoren op teamniveau en een bijbehorend ontwerp van informatievoorziening dat nodig is om effectieve zeggenschap conform het professioneel statuut en daaraan verbonden verantwoording mogelijk te maken.

Doelgroep: teams.

Beoogd resultaat: ontwerp van teamindicatoren en daaraan verbonden benodigde bedrijfsinformatie voor teams om zeggenschap te faciliteren.

Acties: Allereerst zal MBO 2010 nagaan of de uitvoering van genoemd project voldoende meerwaarde heeft. Dit mede gelet op het feit dat MBO 2010 al geïnvesteerd heeft in drie andere producten te weten *Teamtijd*, *Educatief Ondernemerschap* en *Team Columbus*. Ook producten als de *Onderwijscalculator*, *CASCO* en de *Personeelsplanner* zijn MBO 2010 producten die op teamniveau kunnen worden ingezet.

Op basis van de uitkomsten van deze analyse besluit MBO 2010 in de loop van 2010 of dit project doorgang vindt.

3.2.7 Inventarisatie aan- en afwezigheidsystemen in co productie met Kennisnet.

Projectbeschrijving: Inventarisatie in instellingen gebruikte AAR systemen.

Doelgroep: management ICT en bedrijfsvoering.

Beoogd resultaat: Overzicht in instellingen gebruikte AAR systemen.

3.2.8 Inventarisatie managementinformatiesystemen in co productie met Kennisnet

Projectbeschrijving: Inventarisatie van managementinformatiesystemen in co productie met Kennisnet.

Doelgroep: management ICT en bedrijfsvoering.

Beoogd resultaat: Overzicht managementinformatiesystemen.

3.2.9 Proof of concept van aan- en afwezigheidsystemen en relatiemanagementsystemen

Projectbeschrijving: Ontwikkeling van webdemo met screenshots van bewezen effectieve systemen m.b.t. registratie aan- en afwezigheid en relatiemanagement.

Doelgroep: teams, ICT-management en -projectleiders.

Beoogd resultaat: webdemo met screenshots van bewezen effectieve systemen m.b.t. registratie aan- en afwezigheid en relatiemanagement.

3.2.10 TRIPLE A, het vervolg

Positie MBO 2010

MBO 2010 is niet de eindverantwoordelijke organisatie, maar vervult de rol van co-regisseur als het gaat om de vervolgactiviteiten. Die zijn noodzakelijk om de opbrengsten die zijn vastgelegd in de TRIPLE A encyclopedie daadwerkelijk om te zetten in concrete resultaten op het niveau van de instellingen. De geformuleerde acties dienen ook te worden beoordeeld voor wat betreft de genoemde rol. De investeringen die circa € 1.000.000,= exclusief BTW bedragen vallen buiten de MBO 2010 begroting.

Projectbeschrijving: Borging, verspreiding en ondersteuning gebruik triple A.

Doelgroep: opleidingsteams, onderwijs en ict-management.

Beoogd resultaat:

- Borgen (inhoudelijk en organiek) van het gedachtegoed zoals vastgelegd in de encyclopedie.
- Ondersteuning bij de toepassing van de encyclopedie in de praktijk van de instelling(en).
- Verdere uitwerking van het roosterprototype.
- Organieke borging: organiseren van overdracht Triple A gedachtegoed aan dan beschikbare (publieke) partij.

Acties:

- Vervolg de boer op activiteiten: overdragen en verdiepen van de kennis.
- Actualisatie rondes: feedback op Triple A encyclopedie naar aanleiding van eerste toepassing binnen instellingen.
- Encyclopedie versie 2010: op basis van activiteiten 1 & 2 wordt een nieuwe versie van de encyclopedie (en wiki) uitgebracht.
- Triple A waardering: uitvoeren van een verkenning van totstandkoming waarderingssystematiek met betrekking tot compatibiliteit van producten met Triple A-ontwerpen. Een dergelijke systematiek helpt onderwijsinstellingen bij het maken van systeemkeuzes.

3.2.11 Procesanalyse kwaliteit bedrijfsvoering

Projectbeschrijving: seminar waarin analyse van bedrijfsprocessen leidt tot verbetering van de bedrijfsvoering.

Doelgroep: management instelling.

Beoogd resultaat: verbetering bedrijfsvoering instelling.

Acties: seminar ten behoeve van de analyse procesvoering bedrijfsvoering. Het gaat hierbij om een tweedaagse waarbij het managementteam onderworpen wordt aan een kritische zelfevaluatie om te analyseren of de ingezette processen op de bedrijfsvoering in de echte werkelijkheid verlopen zoals in planvorming is uitgedacht.

3.2.12 Project strategisch roosteren en plannen

Projectbeschrijving: gemedateerd model, dat aansluit op onderwijscatalogussystemen waarmee flexibeler plannen en roosteren eenvoudiger wordt en binnen de grenzen van de betaalbaarheid blijft.

Beoogd resultaat: verbetering flexibel plannen en roosteren.

Doelgroep: management, teams, planners instellingen.

Acties: Oplevering van een model, dat aansluit op onderwijscatalogi. In de onderwijscatalogus liggen alle data vast. De onderwijslogistiek data (planningsdata) ontbreken dikwijls. Specificatie van genoemde gegevens is echter noodzakelijk om planning mogelijk te maken. Het gaat hierbij dus om metadatering. Dat is de kern van dit project. Deze metadatering van planningsdata is een toevoeging op hetgeen nu beschikbaar is. Voorwaarde is dat de roc's zelf met deze kennis aan de slag moeten kunnen. Dit los van enige leverancier van software.

4. Professionalisering

4.1 Introductie

Zoals bij de andere programmaliijnen wordt voor een meer uitvoerige beschrijving en toelichting kortheidshalve verwezen naar de activiteitenplannen over 2008 en 2009. De in deze paragraaf vastgelegde activiteiten sluiten eveneens naadloos aan bij de vragen van de scholen. Duidelijk is dat professionalisering hoog op de agenda staat. Een logisch effect van de transitiefase, waarin scholen zich bevinden. Immers naarmate de programmering, organisatie en examinering van het onderwijs vorm en inhoud krijgen, de verbindingen met de bedrijfsvoering zijn gelegd manifesteren zich de vragen op het gebied van personeel. Dat geldt trouwens voor alle niveaus: bestuur, management, onderwijsgevend, ondersteunend personeel.

Als afronding twee illustraties van de sterk toegenomen belangstelling voor het thema professionalisering: de hoge deelname aan het MBO 2010 HRM Congres in september 2009 (ruim 200 bezoekers) en de hoge waardering van het programma. En het feit dat het aantal workshops en presentaties tijdens Competent City 2009, dat betrekking had op het thema professionalisering, beduidend hoger lag dan in de jaren daarvoor.

Note: bij de beoordeling van de activiteitenprogrammering professionalisering dient tevens een aantal activiteiten op het gebied van bedrijfsvoering te worden betrokken. Een aantal van deze producten en diensten verhoogt tevens het professioneel niveau van werken van de betreffende doelgroepen.

4.2 Activiteiten

4.2.1 Focusgroep Human Resource Development

Projectbeschrijving: De focusgroep HRD bestaat uit dertien directeuren HRM. Die zes keer per jaar bijeenkomt en de functie heeft van denktank. Tijdens de bijeenkomsten worden ervaringen en kennis uitgewisseld en de agenda voor het HRD beleid gemaakt en geactualiseerd. De ondersteuning vindt plaats op NING.com.

Doelgroep: de directeuren/hoofden HRM van de MBO scholen.

Beoogd resultaat: een aanwijsbare bijdrage leveren aan de professionalisering van de HRM afdelingen van de MBO scholen, zodat de medewerkers ervan een aanwijsbare en productieve bijdrage kunnen leveren aan de professionalisering van bestuur, management, onderwijsgevend en ondersteunende functionarissen.

4.2.2 HRM PLAZA

Projectbeschrijving: HRM Plaza is een domein op www.marktplaatsmbo.nl. Deelnemende HRM medewerkers van de MBO scholen kunnen naast het up- en downloaden van documenten hier hun vragen uitzetten onder college HRM medewerkers (gesloten cirkel).

NB: idealiter valt dit platform onder marktplaatsmbo. Echter bestaande netwerkvormen kunnen wellicht beter voldoen aan de vereiste infrastructuur. Dit wordt nu verder bekeken.

Doelgroep: de HRM medewerkers van de MBO scholen.

Beoogd resultaat: het verhogen van het kennisniveau op het gebied van HRD/HRM door het stimuleren van digitale kennisuitwisseling. Dus het "up- en downloaden" van goede voorbeelden en de inrichting van een vraag- en antwoordrubriek. Tevens netwerkverhogend.

4.2.3 Professionalisering met volle zeilen

Projectbeschrijving: Het tweede MBO 2010 HRM Congres.

Doelgroep: directeuren/hoofden en medewerkers van HRM/HRD afdelingen.

Beoogd resultaat:

- Verhoging kennisniveau door programma's verzorgd door externe, ter zake kundige key-note speakers.
- Uitwisseling van kennis door middel van workshops en presentaties.
- Versterken van het HRM netwerk over de instellingen heen waardoor kennis- en ervaringen makkelijker uitgewisseld worden.

4.2.4 MBO Academies

Projectbeschrijving: In 2007 heeft MBO 2010 de rechten van het ontwerp van de *Nova Academie* verworven. MBO 2010 heeft dit ontwerp gebruikt als referentiekader voor andere MBO scholen. De belangstelling was en is groot. De instellingen regelen in toenemende mate de eigen scholings- en professionaliseringsprogramma's op basis van het ontwerp van de MBO Academie. Het betreft een meerjarig project, waarbij telkens uitbreiding van de gebruiksmogelijkheden en actualisering plaats vindt.

Doelgroep: besturen, management, directeuren/hoofden HRM/HRD afdelingen, medewerkers HRM HRD.

Acties:

- De verdere uitbouw van ontwikkelkringen die als taak hebben verder kennis te ontwikkelen, ervaringen uit te wisselen en die toegankelijk en toepasbaar te maken voor belangstellende scholen.
- Het aanbieden van een quick scan (De Acadroom) die het ontwikkelingsstadium en vervolgacties inzichtelijk maken van de eigen interne Academie.
- De inzet van de "*Academie Ambassadeur MBO 2010*", die de scholen door middel van presentaties en workshops incompany ondersteunt. De ambassadeur is direct betrokken geweest bij het ontwerp, de verdere ontwikkeling en de implementatie van het concept van de MBO Academie.
- Het "*in de MBO markt zetten*" van de Academie registratie- en planningsmodule zoals die door het Nova College is ontwikkeld.

Beoogd resultaat: MBO scholen beschikken over een eigen scholingsinfrastructuur voor het eigen personeel.

4.2.5 Boardrooms

Projectbeschrijving: MBO 2010 organiseert sinds het voorjaar van 2009 *boardrooms voor bestuurders*. Externe ter zake deskundigen verzorgen de inhoud van de bijeenkomsten. De programmering is direct gelinked aan het proces van modernisering van het MBO. Thema's zijn: transitie management, implementatiemanagement, personeelsbeleid, strategisch beleid, marktpositionering, leiderschap. Na een aanvankelijk stroef begin zijn de boardrooms "*op stoom gekomen*" en blijken ze in een behoefte te voorzien. In lijn met dit initiatief worden ook *boardrooms* voor andere geledingen binnen de instellingen gestart.

Beoogde doelgroepen van de onderscheiden boardrooms:

- Besturen.
- HRD/HRM directeuren.
- Directeuren ICT/Hoofden ICT afdelingen.
- Sector/afdelingsmanagement.
- Kwaliteitsmanagers.

Acties:

- Programma's ontwerpen en vaststellen. Alsmede exacte doelgroepen, thema's en opzet.
- Informatievoorziening naar de scholen en planning van de boardrooms.
- Uitvoering.

Beoogd resultaat: De verhoging van inzicht, kennis en vaardigheden van de deelnemers voor wat betreft hun "vakgebied" en implementatie- en verandermanagement. De uitwisseling van kennis, ervaringen en goede voorbeelden. Het verbinden van de kennisniveaus van de onderscheiden geledingen en het bevorderen dat dezelfde taal wordt gesproken en dezelfde doelen worden geformuleerd en gerealiseerd. Versterken van de implementatie- en veranderkracht.

4.2.6 Rol HR adviseur

Projectbeschrijving: Het verzorgen van een aantal workshops ten behoeve van adviseurs verbonden aan HRM afdelingen. Het onderwerp is heel specifiek: de toegevoegde waarde van de HR adviseur voor management, hoe "kom je aan tafel" en verwerf je commitment, hoe samenwerken met het management ten behoeve van verbeteringen in de organisatie etc.

Doelgroep: HR adviseurs verbonden aan afdelingen.

Beoogd resultaat: de adviseurs op een zodanige wijze equiperen dat ze in staat zijn management, onderwijsgevenden en ondersteunende functionarissen op een adequate wijze te ondersteunen bij de uitvoering van hun taken.

4.2.7 Koepelproject "Doorbraakproject in Professionalisering"

Positie MBO 2010

De doorbraakprojecten vallen onder de eindverantwoordelijkheid van het Platform Beroepsonderwijs. De rol van MBO 2010 is die van co-regisseur en facilitator.

Projectomschrijving: MBO 2010 faciliteert de inzet van een projectleider ten behoeve van de samenwerking tussen de scholen die participeren in het tijdelijke consortium doorbraak professionalisering.

Beoogd resultaat doorbraakproject: 6 deelnemende instellingen willen streven naar "doorbraak". Dus snelheid maken om als professionele organisatie CGO goed neer te kunnen zetten. De instellingen voeren eigen experimenten uit waarin zij streven naar meetbaar resultaat voor de leerlingen en de eigen lerende organisatie. De thema's hebben betrekking op professionalisering van teams, leerarrangementen, duale HRM-aanpak en formalisering van scholing en beloning.

Vanuit MBO2010: de projecten en thema's communiceren zodat kennis- en ervaringen optimaal worden gedeeld.

4.2.8 Leraar24

Leraar24 valt niet onder de eindverantwoordelijkheid van MBO2010.

MBO2010 werkt samen met Kennisnet middels het inbrengen van thema's en contactpersonen voor nieuwe video's. De thema's zijn van belang voor verdere professionalisering van docenten en liggen op een breed terrein (teamontwikkeling, time management, intervisie etc.).

4.2.9 de Herontwerpschool

De Herontwerpschool heeft de opdracht alle workshops, seminars, werkconferenties en boardrooms zoals genoemd bij de verschillende programmalijnen te organiseren. Voorts heeft de Herontwerpschool nog een aanvullend aanbod.
Zie daarvoor hoofdstuk 6 van dit activiteitenplan.

4.2.10 Conferentie CVI

MBO 2010 heeft met het Consortium voor Innovatie afgesproken, dat het thema professionalisering in het MBO extra aandacht krijgt in de programmering van de conferentie in 2010. Daartoe behoort onder meer het verzorgen van een verdiepingsprogramma.

5. Inhoud

5.1 Introductie

In paragraaf 1.3 van het activiteitenplan 2010 -2011 is aangegeven, dat de focus in de laatste maanden gericht is op bedrijfsvoering en professionalisering. Dit gelet op de stand van de implementatie van de modernisering. Overigens betekent die constatering niet dat op schoolniveau de zaken gedaan zijn. De conclusie moet worden gezien vanuit de optiek van de landelijke procesvoering. MBO 2010 voegt niet of nauwelijks nog iets toe als het gaat om de levering van nieuwe producten en diensten. Daaraan is niets bijzonder, noch tragisch. Maar de resultante van een ontwikkelingsproces dat in 2004 is gestart.

Het proces van implementatie op schoolniveau laat het volgende beeld zien: inhoud → bedrijfsvoering → reset inhoud → Met andere woorden: de toetsingsresultaten op basis van haalbaarheid, betaalbaarheid en uitvoerbaarheid geven dikwijls aanleiding tot reset van de inhoud. Datzelfde gebeurt op grond van informatie van de zijde van leerlingen (vergelijk de effecten, die de publicatie van de Balansschool nog steeds heeft), het overheidsbeleid ten aanzien van taal- en rekenen en de informatie van de zijde van docenten. Tevens vindt herijking plaats op basis van de ervaringen en bevindingen op de gebieden bedrijfsvoering en professionalisering.

Een natuurlijke cyclus van doorontwikkeling die in de jaren 2011 - 2015 verder zijn natuurlijk verloop zal hebben.

Voor het procesmanagement impliceert deze analyse het volgende:

- Afronding van lopende projecten.
- Geen nieuwe producten en diensten in de markt.
- Actualisering beleidsagenda procesmanager inhoud.

5.2 Activiteiten

5.2.1 Project werkplekieren

Projectbeschrijving: Doelgroepen en beoogde opbrengst: zie activiteitenplan 2009.

Afronding 2010 de Acties

- Het project werkplekieren voorziet in de oplevering van 5 publicaties. Drie ervan zijn inmiddels klaar. De publicaties *Loopbaanleren* en *Praktijk Hoe?ZO!* zijn in productie en worden in het eerste kwartaal van 2010 opgeleverd.
- De set van vijf publicaties biedt voor management en docenten handzaam materiaal. Reden de gehele serie op een usb stick te zetten en die breed te verspreiden.
- De Herontwerpschool organiseert in 2010 een viertal (regionale) werkconferenties, waarvan de programmering is geënt op de vijf publicaties en de inhoud van de website www.toolboxbpv.nl

5.2.2 Experimentclusters

Projectbeschrijving: Voor een beschrijving van positionering, samenstelling, opdracht en resultaten van de experimentclusters wordt korthedshalve verwezen naar de activiteitenplannen van de voorafgaande jaren. 2010 is het laatste jaar, waarin de clusters in bedrijf zijn.

Afronding 2010 de Acties

- De experimentclusters leveren in juni 2010 hun derde en laatste analyse op voor wat betreft de functionaliteit en de kwaliteit van de kwalificatiedossiers.
- Tijdens Competent City 2010 leveren de clusters de laatste publicatie op voor wat betreft goede voorbeelden in de mbo scholen.

Doorstart 2010 en latere jaren

De experimentclusters hebben zich ontwikkeld tot onderwijsinnovatiegroepen die gericht zijn op docenten. Daarmee complementeren ze de trits bestuur - management - onderwijsgevend. Immers de bedrijfstakgroepen richten zich met name op het (midden) management. In overleg met het bestuur van de MBO Raad zal worden bezien of de clusters een doorstart kunnen maken onder vleugels van het op te richten MBO Services. Indien daarvoor voldoende mogelijkheden en inhoudelijke garanties worden gegeven zal MBO 2010, indien daartoe de beschikbare middelen toereikend zijn, zorg dragen voor beperkte facilitering in de periode tot de zomer van 2011.

5.2.3 Websites

Projectbeschrijving: zie activiteitenplannen voorafgaande jaren.

Acties: de websites www.marktplaatsmbo.nl en www.toolbox.nl en www.mboacademies.nl blijven ook in 2011 in bedrijf. De vaste redactie, zonodig aangevuld met een of meer moderatoren, draagt onder leiding van de algemeen projectleider van MBO 2010 zorg voor het dagelijks beheer.

5.2.4 Agenda procesmanager inhoud

Projectbeschrijving: De agenda van het procesmanagement herontwerp MBO en vanaf 2007 MBO 2010 meer in het bijzonder de opdracht van de procesmanager Inhoud is verbonden met de feitelijke ontwikkelingen in de scholen:

- 2004/2007: geen 1000 bloemen, maar slechts een paar en dan zeer goede, mooie en sterke. Verbindingen aanbrengen tussen inhoud/bedrijfsvoering/professionalisering. En oproepen tot zakelijkheid en realisme.
In activiteiten: aanjagen, faciliteren, agenda zetten, eigen producten en diensten op de markt zetten waarnaar vraag is.
- 2007/2009: aanwijsbare bijdrage leveren aan de implementatie, balans bevorderen tussen kennis, vaardigheden en persoonlijke ontwikkeling en in de inzet van werkvormen (de variëteit). Input leveren voor de producten, diensten en agenda ten behoeve van bedrijfsvoering en professionalisering. En producten en diensten leveren voor de implementatie van de inhoud.
- 2010: op basis van de stand van de implementatie de gevolgen van de inhoudelijke modernisering in kaart brengen voor toeleverend en afnemend onderwijs, evenals nog noodzakelijk te realiseren randvoorwaarden.

De rol van de procesmanager inhoud is die van ambassadeur, cartograaf en rapporteur. De als tweede genoemde functie heeft met name betrekking op het in kaart brengen van de effecten voor mavo-vmbo en hbo en voor zaken als deel c, taalbeleid etc.

Acties:

De acties zijn genoteerd in de vorm van een werkagenda en zijn niet limitatief:

- Volgen ontwikkelingen deel C. Zo nodig beargumenteerd advies opleveren in de vorm van uit te voeren acties.
- Volgen ontwikkelingen Associate Degree. Zo nodig beargumenteerd advies opleveren in de vorm van uit te voeren acties.
- Programmering en inrichting van het MBO in kaart brengen mede in het licht van de voorgenomen "streaming" in termen van FBO en MBO.

- Aansluiting MAVO/VMBO → MBO en de aansluiting MBO → HBO. Dit in de vorm van de oplevering van actiepuntenagenda ten behoeve van de beleidsdirectie en de belangenorganisaties.
- De Vakcolleges VMBO en de Werkcolleges VMBO. Ook hier de oplevering van een actiepuntenagenda ten behoeve van de genoemde actoren.
- De Europese ontwikkelingen inzake EQF en NQF in kaart brengen en houden. Zo nodig aanbevelingen doen in de vorm van uit te voeren acties.
- Ontwikkelingen ten aanzien van examenprofielen in kaart brengen en houden. Zo nodig aanbevelingen formuleren in de vorm van uit te voeren acties.
- De programmering van de lerarenopleidingen in relatie met de effecten van de modernisering van het MBO voor wat betreft programmering, onderwijskundige inrichting, examinering en last but not least het ontwerp van opleidingen.
- De relatie tussen de (komende) domeinen en loopbaanleren: ontwikkelingen volgen en zonodig acties formuleren.

Toelichting op de agenda:

- Alles is zo ongeveer wel bekend. Inhoud en standpunten. Dus niemand zit te wachten op weer een advies. Reden te kiezen voor een actiegerichte agenda. Het speelveld is het gemoderniseerde MBO, dat werkt op basis van in competenties geformuleerde kwalificatiedossiers. De adressanten zijn de beleidsdirectie OCW en de betrokken belangenorganisaties. De acties zijn per definitie gericht op het realiseren van maximale kwaliteit van het MBO. Dit in het belang van leerlingen, ouders, bedrijven, toeleverend- en afnemend onderwijs.
- De procesmanager inhoud is belast met de uitvoering van de opdracht. Het procesmanagement MBO 2010 is verantwoordelijk voor uit te brengen actievoorstellen.

6. De herontwerpschool

In 2010 staan een aantal conferenties op de rol over de volgende thema's

- Examinering
- Werkplekleren
- Taal
- LLB
- HRM

Verder worden de spelsimulaties aangeboden waarmee vooral teams aan de slag kunnen. Het aanbod bestaat inmiddels uit:

- Team Columbus
- Team Tijd
- Educatief ondernemerschap, teams aan zet

Ook de modellen die zijn ontwikkeld zullen vanaf januari 2010 worden aangeboden:

- Onderwijscalculator
- Onderwijslogistiek: meer dan roosteren alleen!
- Casco model

Het aanbod van leergangen is inmiddels vernieuwd. De nieuwste aanwinsten worden vanaf januari 2010 aangeboden:

- Van aanname tot ontslag
- Masterclass duurzame onderwijsontwikkeling
- EVC in het onderwijs
- Is uw taalbeleid op orde?

Een aantal leergangen heeft in het verleden veel belangstelling gehad. Dit aanbod wordt ook in januari 2010 aangeboden:

- Leergang leiden van teams in verandering (in company traject bij ROC A12 van januari - december 2010)
- Boardroom sessie voor CvB-leden (vanaf februari 2010)
- Boardroom sessie voor (sector)directeuren
- Stress in het klaslokaal
- Deskundige examinering in het onderwijs.

Vanaf januari 2010 zal de opleiding Associate Master Onderwijsmanagement van start gaan. Deze opleiding wordt door het NCOI gegeven en het eerste jaar is alleen gericht op deelnemers die uit het mbo afkomstig zijn. Zij volgen vier modules die elk worden afgesloten met een eindopdracht. De gehele opleiding wordt afgesloten met een scriptie. Nadat de deelnemers hun opleiding succesvol hebben afgerond kunnen zij versneld hun Mastertitel behalen met de richtingen MBA (bedrijfskundig) of MCC (veranderingsmanagement).

7. Evenementen

Op 4 oktober 2010 opent Competent City wederom de deuren. Doelstellingen en raamwerk blijven dezelfde. Wel vinden programmatische aanpassingen plaats. De gehouden enquête heeft aangetoond dat de verwachtingen en vragen gedifferentieerder zijn geworden. Zoals ook al eerder is gebleken op het niveau van de experimentclusters heeft een forse groep bezoekers inmiddels behoefte aan verdieping. Een van de aanpassingen is de inzet van key-note speakers, die specifieke thema's grondig behandelen.

8. Project AKA

Projectbeschrijving: Onder verwijzing naar hetgeen daarover in het activiteitenplan 2009 is opgenomen kan in het kader van het activiteitenplan 2010 worden volstaan met de vaststelling dat het project met 1 augustus 2010 wordt afgerond.

Acties:

- Oplevering van een rapport van MBO 2010/KBA inzake de samenstelling van de leerling-populatie van de AKA opleidingen. Dit op specifiek verzoek van de beleidsdirectie BVE.
- Activiteitenverslag periode 2009/2010. Oplevering: eind april 2010.
- Slotconferentie AKA medio mei 2010.

9. AKA stagebox

Dit project is in december 2009 afgerond. Conform de afspraken zoals vastgelegd in de brief van MBO 2010 aan de beleidsdirectie BVE naar aanleiding van de indiening van het activiteitenverslag en de jaarrekening over 2008. De eindrapportage wordt opgenomen in het Activiteitenverslag MBO 2010 over 2009.

10. De overdracht

MBO 2010 is tot en met juli 2011 in bedrijf. In het tweede kwartaal van 2011 vindt de overdracht van waardevolle producten en diensten plaats. De voorbereiding daarvan verloopt als volgt:

- MBO 2010 brengt in kaart welke producten en diensten in aanmerking komen voor overdracht.
- Vervolgens worden de voorwaarden geformuleerd die bij de overdracht aan de orde zijn.
- Er wordt een selectie gemaakt van mogelijke "overname partijen".
- Gesprekken met voornoemde partijen.
- Besluitvorming overdracht.
- Effectueren overdracht.

11. Het slotakkoord

Het slotakkoord van de ruim zeven procesjaren bestaat uit:

- De organisatie van een slotbijeenkomst.

Doelgroep: de staatssecretaris, leden van de Tweede Kamer, de beleidsdirectie BVE, de directeuren van de directies VO en HBO van OCW, verdere vertegenwoordigers van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, delegatie van LNV de colleges van bestuur van de MBO scholen, vertegenwoordigers van het JOB, VNO.NCW, MKB Nederland, CNV, FNV, voorzitters en directeuren MBO Raad, AOC Raad, COLO, Paepon, VO Raad en HBO Raad alsmede delegaties van MBO docenten en de MBO bedrijfstakgroepen.

- Tijd: eerste week maart 2011.
- Beoogd resultaat: de bijeenkomst moet op een levendige wijze een beeld geven van de stand van het MBO en de thema's die ertoe doen in de periode 2011-2015.

Tijdens de slotsessie wordt de publicatie MBO in Beeld 2011 gepresenteerd. Deze slotrapportage vormt dus het tweede bestanddeel van het slotakkoord. De publicatie bestaat uit drie delen:

- De slotrapportage van MBO 2010, waarin de focus wordt gericht op de toekomst.
- Een bijdrage van de kritische vrienden in de vorm van een review over het proces van modernisering MBO.
- Een bijdrage van elk van de 65 MBO scholen, waar elk van de scholen vertelt over de thema's en de beoogde resultaten in de periode tot 2015.

onderwijs dat werkt

Ministerie van OCW	
r.	196439
g.	10-3-10
titel	BVE

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. Beleidsdirectie BVE, mevrouw [REDACTED]
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Horaplantsoen 20
Postbus 7001
6710 CB Ede

I www.mbo2010.nl
E [REDACTED]@mbo2010.nl

Datum 8 maart 2010
Onze referentie 7645 / [REDACTED] / OCW
begroting MBO 2010
periode 2010 –juli 2011

Contactpersoon [REDACTED]
Doorkiesnummer [REDACTED]
Bijlage(n) 1

Geachte mevrouw [REDACTED]

In de afgelopen periode heeft overleg plaatsgevonden tussen mevrouw [REDACTED] van uw afdeling en MBO 2010 over de begroting voor het kalenderjaar 2010 en het eerste half jaar van 2011.

Dit overleg heeft geresulteerd in een begroting die uw goedkeuring heeft.

Conform afspraak biedt het procesmanagement MBO 2010 u hierbij de definitieve begroting voor genoemde periode aan.
Het onderliggende Activiteitenplan 2010 –2011 is reeds in uw bezit.

Wij zien gaarne de beschikking zo spoedig mogelijk tegemoet.

Met hartelijke groet,

[REDACTED]

voorzitter procesmanagement MBO 2010

CC : mevrouw [REDACTED] (beleidsdirectie BVE),
[REDACTED] (MBO 2010).

	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2010	Begroot 2011	Werkelijk 2011	Begroot 2010	Begroot 2011
BATEN											
SUBSIDIE											
Toezegging	€ 540.000	€ -	€ 2.440.000	€ -	€ 685.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.665.000	€ -
Af: besteed 2009	€ 55.902	€ -	€ 1.148.885	€ -	€ 1.447	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.206.234	€ -
Bij: nog te besteden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Af: nog te besteden komend jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal subsidie	€ 484.098	€ -	€ 1.291.115	€ -	€ 683.553	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.871.234	€ -
OVERIGE INKOMSTEN	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
TOTAAL BATEN	€ 484.098	€ -	€ 1.291.115	€ -	€ 683.553	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.871.234	€ -
LASTEN											
Personele lasten											
Salarissen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Pensioen premie en sociale lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitzendkrachten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Opleiding en bijscholing											
Overige lasten	€ 8.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 8.000	€ -
Kosten gezondheidsdienst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Werk derden	€ 205.000	€ -	€ 360.000	€ -	€ 210.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 775.000	€ -
Ontvangen ziekengeld	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ 213.000	€ -	€ 360.000	€ -	€ 210.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 783.000	€ -
Aantal fiets per 31 december	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Huisvestingslasten											
Huur incl. servicekosten	€ 10.000	€ -	€ 25.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 35.000	€ -
	€ 10.000	€ -	€ 25.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 35.000	€ -
Exploitatielasten											
Reis- en verblijfkosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Druk en reprokosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Kantoor benodigdheden	€ 5.000	€ -	€ 5.000	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 15.000	€ -
Telefoonkosten	€ -	€ -	€ 3.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.000	€ -
Postkosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
PR kosten (brochures etc.)	€ -	€ -	€ 175.000	€ -	€ 120.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 295.000	€ -
Representatiekosten	€ -	€ -	€ 15.000	€ -	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 45.000	€ -
Website	€ 20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Contributie en lidmaatschappen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestuurskosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Huur, aanschaf en onderhoud invent.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Accountantskosten	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 6.000	€ -
Uitbesteed werk	€ 3.000	€ -	€ 4.000	€ -	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 10.000	€ -
Vervoerskosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Activiteiten	€ 200.000	€ -	€ 670.000	€ -	€ 315.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.185.000	€ -
Experimenten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Leermiddelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige exploitatielasten	€ 1.098	€ -	€ 2.115	€ -	€ 1.553	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -4.766	€ -
Huur lokalen	€ 30.000	€ -	€ 30.000	€ -	€ 15.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 75.000	€ -
Bankkosten	€ 261.098	€ -	€ 906.115	€ -	€ 473.553	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.640.766	€ -
Financiële baten en lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.412.468	€ -

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting Kennisnet Ict op School
De heer drs [REDACTED]
Postbus 778
2700 AT ZOETERMEER

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

[REDACTED]
www.ocwduo.nl

Doorklesnummer
[REDACTED]

Onze referentie
OND/ODB-10/25282 [REDACTED]

Uw brief van

Uw referentie

Bijlagen

Datum **24 MAART 2010**
Betreft Verlenging subsidieperiode project Flexibel Leren
verplichtingnummer 61200-12621

Geachte heer [REDACTED],

In vervolg op mijn brief van 9 oktober 2009, kenmerk BVE/Stelsel/156134, deel ik u op uw verzoek ter verduidelijking het volgende mee.

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 12 december 2007, kenmerk BGS/UBT-2007/163291 U, resp. BGS/UBT-2007/163299 U, is een subsidie verleend voor het project Flexibel Leren.

De activiteiten met betrekking tot dit project waren medio 2009 nog niet afgerond. Om u in de gelegenheid te stellen om BVE-instellingen te bereiken die tot dan toe nog niet betrokken waren bij het project is afgesproken om de subsidietermijn te verlengen. Hierdoor zouden binnen de afgesproken termijn ook nog workshops kunnen plaatsvinden en een onderzoek naar ICT-systemen rond de aan- en afwezigheid van studenten en managementinformatie.

Besloten is de subsidietermijn te verlengen tot en met 31 december 2010.

Op grond van het bovenstaande wordt de eerder genoemde beschikking van 12 december 2007, kenmerk BGS/UBT-2007/163299 U als volgt aangepast:

- a. In het eerste lid van artikel 2 wordt na de zinsnede "overeenkomstig het projectplan van 23 november 2007" toegevoegd: "zoals aangevuld bij brief van 3 juli 2009, referentie U/DIR/0099".
- b. Het tweede lid van artikel 2 wordt:
 2. het project wordt uitgevoerd in de periode 1 januari 2008 tot en met 31 december 2010.
- c. Het eerste lid van artikel 5 wordt:
 1. De subsidieontvanger dient de aanvraag tot subsidievaststelling, bedoeld in artikel 18 van de wet overige OCW-subsidies, in bij de jaarstukken 2010.

Agentschap van het
Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

- d. De datum van 1 juli 2008 vermeld in artikel 7 wordt aangevuld met de data 1 april 2010 en 1 oktober 2010.

Heeft u vragen? Op www.ocwduo.nl DUO-CFI vindt u instellingsinformatie en voorlichting over regelgeving en actuele ontwikkelingen in het onderwijs. U kunt natuurlijk ook telefonisch contact opnemen met het Informatiecentrum beroepsonderwijs, volwasseneneducatie en hoger onderwijs of mailen naar [\[redacted\]@ocwduo.nl](mailto: [redacted]@ocwduo.nl) DUO-CFI. Het informatiecentrum is op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via telefoonnummer [redacted]

Hoogachtend,
De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart,
namens deze,

[redacted], clustermanager OND/ODB)

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting Innovatie Beroepsonderwijs
De heer [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

[REDACTED]
www.ocwduo.nl

Doorkiesnummer

Onze referentie
OND/ODB-2010/31368 U

Uw brief van

Uw referentie

Bijlagen

Datum **19 APR. 2010**
Betreft **Subsidie activiteitenplan 2010-2011;
verplichtingsnummer 61200-17006**

Geachte heer, mevrouw [REDACTED]

Met uw brieven van 11 en 16 december 2009 en 8 maart 2010 heeft u mij het activiteitenplan 2010-2011 van MBO 2010 en een verzoek om extra subsidie toegezonden.

Hierbij ontvangt u de subsidiebeschikking met het besluit tot toekenning van een totaal subsidie van maximaal € 3.600.000,00 voor de periode van 1 januari 2010 tot 1 augustus 2011. De subsidie wordt verleend voor het procesmanagement MBO 2010, dat bij de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiestructuur ondersteuning biedt aan instellingen op het gebied van inhoudelijke zaken zoals vermeld in eerder genoemd activiteitenplan. Met uw verzoek tot extra subsidie voor maximaal € 600.000,00 in te zetten voor de ondersteuning van bedrijfsvoering en professionalisering bij de instellingen kan ik instemmen. Deze extra subsidie maakt onderdeel uit van de maximaal toe te kennen subsidie van € 3.600.000,00.

Het in de beschikking genoemde bedrag ad € 3.600.000,00 zal in twee termijnen als voorschot worden overgemaakt op bankrekening 30.93.64.957 van het procesmanagement MBO 2010 te Ede, onder vermelding van verplichtingsnummer 61200-17006.

De eerste termijn ad € 2.880.000,00 zal in april 2010 worden overgemaakt. Na ontvangst en na een positieve beoordeling van de voortgangsrapportage zal de tweede termijn van de subsidie ad € 720.000,00 in november 2010 worden uitgekeerd.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Heeft u vragen? Op www.ocwduo.nl onder DUO-CFI vindt u instellingsinformatie en voorlichting over regelgeving en actuele ontwikkelingen in het onderwijs. U kunt natuurlijk ook telefonisch contact opnemen met het Informatiecentrum onderwijs of mailen naar ico@ocwduo.nl. Het informatiecentrum is op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via de telefoonnummers: [REDACTED] (PO), [REDACTED] (VO) of [REDACTED] (BVE/HO).

Hoogachtend,
De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart,
namens deze,
Clustermanager OND/ODB
[REDACTED]

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

[REDACTED]
www.ocwduo.nl

Onze referentie
OND/ODB-2010/31368 U

Uw brief van

Uw referentie

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.ocwduo.nl

Doorkiesnummer

Onze referentie
OND/ODB-2010/31367 U

Uw brief van

Uw referentie

Bijlagen

Datum 19 APR. 2010
Betreft

**Beschikking tot subsidieverlening aan Stichting Innovatie
Beroepsonderwijs voor het uitvoeren van het activiteitenplan voor
2010-2011**

**De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegthart,**

Gelet op artikel 4, eerste lid, van de Wet overige OCW-subsidies,

BESLUIT:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beschikking wordt verstaan onder:

- staatssecretaris: de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- subsidieontvanger: stichting Innovatie Beroepsonderwijs te Ede;
- Awb: de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Doelstellingen

- Aan de subsidieontvanger wordt subsidie verleend ten behoeve van het procesmanagement MBO 2010 voor de uitvoering van de activiteiten zoals vermeld in het activiteitenplan voor 2010 en 2011 en het verzoek tot extra subsidie (brieven van 11 en 16 december 2009 en 8 maart 2010, kenmerk: 7612/OCW, 7615/Brieven en 7645/OCW).
- Het procesmanagement MBO 2010 biedt instellingen ondersteuning bij de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiestructuur onder meer voor wat betreft inhoudelijke zaken, bedrijfsvoering en professionalisering.

Artikel 3 Subsidiebedrag (verplichtingnummer: 61200-17006)

- De totale subsidie bedraagt maximaal € 3.600.000,00 .
- De subsidie wordt verleend voor de periode van 1 januari 2010 tot 1 augustus 2011.
- Een voorschot op de subsidie wordt in twee termijnen uitgekeerd: de eerste termijn ad € 2.880.000,00 wordt uitgekeerd in april 2010, de tweede termijn ad € 720.000,00 na ontvangst en goedkeuring van de voortgangsrapportage, bedoeld in artikel 5, tweede lid, over de periode t/m 31 oktober 2010.

Agentschap van het
Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.ocwduo.nl

Onze referentie
OND/ODB-2010/31367 U

Uw brief van

Uw referentie

Artikel 4 Subsidievaststelling

1. Ten behoeve van de vaststelling van de subsidie dient de subsidieontvanger binnen 6 maanden na afloop van het subsidieverleningstijdvak een financieel verslag en een jaarverslag in als bedoeld in artikel 4:75 van de Awb, alsmede een accountantsverklaring als bedoeld in artikel 4:78, derde lid, van de Awb.
2. De accountantsverklaring bevat tevens een oordeel over de naleving van de subsidievoorwaarden door de subsidieontvanger.
3. De subsidie wordt vastgesteld op basis van de werkelijke uitgaven, doch bedraagt niet meer dan het bedrag van de subsidieverlening.
4. De aanvraag tot subsidievaststelling dient te worden gestuurd naar DUO/OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML Zoetermeer.

Artikel 5 Nadere subsidieverplichting

1. De subsidieontvanger dient de volgende rapportages in:
 - 1 augustus 2010: eindrapportage experimenten 2009/2010;
 - 1 november 2010: voortgangsrapportage over de periode 1 januari 2010 t/m 31 oktober 2010.
2. De rapportages dienen te worden gestuurd naar het Ministerie van OCW, directie BVE (IPC 2150), Postbus 16375, 2500 BJ den Haag.
3. De subsidieontvanger verstrekt gevraagd en ongevraagd alle inlichtingen die van belang zijn in verband met deze subsidieverlening.

namens deze,
clustermanager OND/ODB

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	213400
Datum Reg.	1-6-10
Directie	BVE

onderwijs dat werkt

Horaplantsoen 20
Postbus 7001
6710 CB Ede

Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de heer Drs. [REDACTED]
Postbus 16375
2500 BJ 's-GRAVENHAGE

www.mbo2010.nl
[REDACTED]@mbo2010.nl

Datum : 31 mei 2010
Onze referentie : 7675 [REDACTED] /brieven pm
Onderwerp : verzoek tot formele bevestiging
inzet middelen

Contactpersoon : [REDACTED]
Doorkiesnummer : [REDACTED]
Bijlage(n) : -

Geachte heer [REDACTED] beste [REDACTED]

Naar aanleiding van ons overleg omtrent het maken van een ontwikkelingsinstrument ter beoordeling van de kwaliteit van de bedrijfsvoering binnen de MBO instellingen / opleidingen, heeft MBO2010 zoals afgesproken contact gehad met SAMBO ICT, MBO Services, Kennisnet en Parell. Dit om te borgen dat de inhoud van dit instrument aansluit op de behoefte van de instellingen, er geen doublures gaan ontstaan en uiteindelijk de borging van het instrument ook kan plaatsvinden.

Het doet mij deugd te kunnen aangeven dat uit het overleg met de heer [REDACTED] (SAMBO ICT) gebleken is dat geen vergelijkbaar instrument door SAMBO ICT ontwikkeld is of gaat worden ontwikkeld. Een mogelijke doublure met een bestaand instrument wordt hiermee voorkomen.

Overleg met MBO Services heeft mij geleerd dat zij nog niet ver genoeg zijn in het proces van oprichting en inrichting om op korte termijn een bijdrage te kunnen leveren. Zij blijven overigens nadrukkelijk wel een van de partijen om het uiteindelijke instrument aan over te dragen. Met SAMBO ICT is overigens ook afgesproken dat voor elk van de MBO2010 producten zal worden nagegaan of SAMBO ICT of bijvoorbeeld MBO Services de meest geeignende plaats is om deze producten in beheer te nemen.

Met Parell is ook gesproken over dit initiatief en zij zijn meer dan genegen om bij de ontwikkeling indien nodig een inhoudelijke rol te spelen op een manier die vergelijkbaar is met veel van de instrumenten die in het verleden door MBO2010 zijn ontwikkeld.

Kortom, voor ons genoeg reden om met grote snelheid door te gaan in dit traject van ontwikkeling. Met Kennisnet hebben wij afgesproken dat wij u om een korte bevestiging zullen vragen voor de inzet van 130.000 euro uit de middelen van Kennisnet (Flexibel leren, flexibel organiseren), zodat wij Kennisnet deze bevestiging kunnen doen toekomen en zij ook formeel afgedekt zijn waar het gaat om de inzet van deze middelen. Ik hoop dan ook op korte termijn een dergelijke bevestiging van u te mogen ontvangen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Colleges van bestuur van instellingen voor beroepsonderwijs en
volwasseneneducatie

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Contactpersoon

@minocw.n

IPC 2150

Onze referentie
BVE/Stelsel/213292

Datum 19 JULI 2010
Betreft Inzet geld voor competentiegerichte kwalificatiestructuur

Geachte heer/ mevrouw,

Voor een duurzame verankering van de competentiegerichte kwalificatiestructuur (CGO) in het middelbaar beroepsonderwijs is in de begroting 2010 geld beschikbaar gesteld. In deze brief vindt u informatie over de manier waarop dit geld wordt besteed. Ik ga in op de besteding van het geld in 2010 en de periode van 2011 tot en met 2014. Het nieuwe kabinet beslist uiteindelijk definitief over de inzet van het geld vanaf 2011.

Met behulp van het procesmanagement MBO 2010 hebt u de afgelopen jaren geïnvesteerd in het invoeren van het competentiegerichte onderwijs en de modernisering van het mbo. Uit de rapportage van het procesmanagement "Op weg naar 2010...het vervolg" blijkt dat er goede initiatieven zijn ontwikkeld om de bedrijfsvoering te verbeteren en goede voortgang is geboekt op terreinen zoals de planning en control, de onderwijslogistiek en de ondersteuning van de bedrijfsvoering via ICT-systemen.

Ondanks alle verbeteringen zijn we er nog niet. Er zijn helaas nog te veel klachten over de kwaliteit van het onderwijs. Om de verdere inrichting van de competentiegerichte kwalificatiestructuur te ondersteunen en de onderwijskwaliteit op mbo-instellingen te borgen zijn voor de periode van 2010 tot en met 2014 de volgende doelen gesteld:

- o betere bedrijfsvoering;
- o professionalisering van het onderwijspersoneel;
- o het aantrekken van extra vakbekwame docenten.

Om deze doelen te halen, verwacht ik inspanningen van uw kant. Hierbij wil ik u financieel ondersteunen in 2010 en het voornemen is om ook voor 2011 tot en met 2014 geld beschikbaar te stellen.

Inzet geld in 2010

Voor 2010 is € 18 miljoen aan het exploitatiebudget van ROC's en vakinstellingen toegevoegd. LNV voegt € 1 miljoen toe aan het exploitatiebudget van de AOC's. Ik verzoek u dat geld optimaal te gebruiken voor de genoemde doelen: betere ondersteunende bedrijfsprocessen, professionalisering van het onderwijspersoneel en het aantrekken van extra vakbekwame docenten.

Verder vraag ik u gebruik te maken van de analyses van het procesmanagement MBO 2010. Die analyses bieden u handvatten voor de verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering en professionalisering binnen uw instelling. U wordt verzocht uw inzet en resultaten kwalitatief te verantwoorden in de jaarverslaggeving over 2010.

Inzet geld in 2011-2014

Ik ben voornemens om voor de periode van 2011 tot en met 2014 een regeling op te stellen ter ondersteuning van de verdere inrichting van de competentiegerichte kwalificatiestructuur en om de onderwijskwaliteit te borgen. Het huidige kabinet is demissionair. Daarom kan de regeling nog niet definitief vastgesteld worden. Ter informatie wil ik toelichten wat de plannen zijn voor deze regeling.

In de regeling zullen de eerder genoemde doelen centraal staan: een betere bedrijfsvoering, professionalisering van het onderwijspersoneel en het aantrekken van extra vakbekwame docenten. Met de regeling beoog ik een manier van verantwoorden die transparant is, aansluit bij de jaarverslaggeving en zo min mogelijk extra administratieve lasten oplevert. Om deze doelen te realiseren worden meerjarenafspraken gemaakt met concrete ambities en doelen. Daarbij is maatwerk mogelijk door per instelling prioriteiten en streefwaarden te formuleren, die aansluiten op het individuele ontwikkeltraject. Na afloop – eind 2014 – worden de resultaten geëvalueerd. Als de afgesproken doelen niet of onvoldoende zijn gehaald, moeten instellingen dat uit kunnen leggen.

Voor de opzet van de regeling zullen de uitkomsten van de evaluatie van de innovatiebox en de 'Commissie Onderwijs en Besturing BVE' benut worden. Vanzelfsprekend zal hierover afstemming plaatsvinden met de MBO Raad.

Afgelopen jaren hebben verschillende instanties producten geleverd ter versterking van de bedrijfsvoering in het kader van de competentiegerichte kwalificatiestructuur. Landelijke bundeling van hun krachten en expertise is nodig om binnen redelijke termijn een verbetering in de bedrijfsvoering te realiseren. Mogelijk wordt een klein deel van het geld gebruikt voor deze landelijke ondersteuning bij het bereiken van eerder genoemde doelen.

Met vriendelijke groet,

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting Kennisnet
De heer drs. [REDACTED]
Postbus 778
2700 AT ZOETERMEER

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

[REDACTED]
www.ocwduo.nl

Doorkiesnummer

Onze referentie
OND/ODB-10/54805 U

Uw brief van

Uw referentie

Bijlagen

Datum **30 AUG 2010**
Betreft Verlenging Project Flexibel Leren: bestedingsvoorstel;
verplichtingnummer 61200-12621

Geachte heer [REDACTED]

Conform uw verzoek in uw memo d.d. 24 mei 2010, bevestig ik dat het overschot van de middelen van Flexibel leren ad € 130.000,00 kan worden aangewend voor de ontwikkeling van een analyse-instrument ter beoordeling van de kwaliteit van de bedrijfsvoering door MBO 2010. Dit past binnen de eerdere afspraken die vastgelegd werden in mijn brief van 9 oktober 2009, kenmerk BVE/Stelsel/156134 en daaropvolgende beschikking van 24 maart 2010 (kenmerk OND/ODB-10/25282 M).

De brief van MBO 2010 Bedrijfsvoering van dhr. [REDACTED] d.d. 31 mei 2010 (kenmerk 7675/[REDACTED]/brieven pm) bevestigt tevens, dat met dit instrument geen doublure met de nog te ontwikkelen instrumenten door SAMBO ICT zal ontstaan.

Wel dient u gelet op het artikel 4 van de beschikking van 12 december 2007, kenmerk BGS/UBT-2007/163299 voor dit traject nog een aanpassing van het projectplan voor dit analyse-instrument begin augustus voor te leggen aan mw. [REDACTED] van de directie BVE.

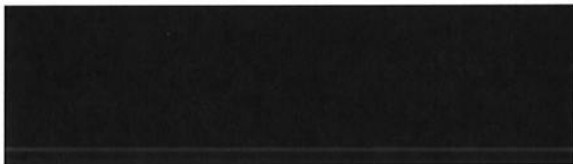
Een afschrift van deze brief zal aan MBO 2010 Bedrijfsvoering ter attentie van dhr. [REDACTED] worden gezonden.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Heeft u vragen? Op www.ocwduo.nl onder DUO-CFI vindt u instellingsinformatie en voorlichting over regelgeving en actuele ontwikkelingen in het onderwijs. U kunt natuurlijk ook telefonisch contact opnemen met het Informatiecentrum onderwijs of mailen naar ocwduo@ocwduo.nl. Het informatiecentrum is op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via de telefoonnummers: [020-4852111](tel:020-4852111) (PO), [020-4852112](tel:020-4852112) (VO) of [020-4852113](tel:020-4852113) (BVE/HO).

Hoogachtend,
De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart,
namens deze,
Clustermanager OND/ODB,

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.ocwduo.nl

Onze referentie
OND/ODB-10/54805 U

Uw brief van

Uw referentie

PILOT EXPERTTEAM ONDERSTEUNING (ZEER) ZWAKKE OPLEIDINGEN, 30 augustus 2010

Basisinformatie

Het toetsingskader van de inspectie kent de mogelijkheid MBO opleidingen te kwalificeren als zwak dan wel als zeer zwak. Dit als resultante van gehouden inspectie onderzoek. De onderzoeksresultaten worden op de betreffende website van de onderwijsinspectie gepubliceerd. Dit in het kader van openheid en transparantie richting ouders, leerlingen, bedrijfsleven, openbaar bestuur en politiek.

Van de colleges van bestuur van de MBO scholen wordt verwacht, dat ze op een slagvaardige wijze zodanige maatregelen nemen dat sprake van herstel, zodat de inspectie de betreffende opleiding weer als van voldoende kwaliteit kan kwalificeren. Nadat deze procedure is afgewikkeld verdwijnt de vermelding op de genoemde website.

Probleemschets

De vraag doet zich voor of MBO scholen in staat zijn zonder externe interventie een zondanige set van maatregelen op te stellen en te implementeren, dat de gesignaleerde problemen snel en adequaat worden opgelost. Zonder concessies aan de kwaliteit te doen is ook snelheid geboden. In het belang van de leerlingen en om te anticiperen op de verwachtingen van openbaar bestuur en politiek ter zake.

Voor wat betreft het punt van de noodzaak tot externe interventie is vanzelfsprekend de vraag aan de orde of het verstandig is dat " de slager het eigen vlees keurt". En of een eenmaal zwakke/zeer zwakke opleiding in staat is zich zelf 'uit het moeras te trekken'. Bij het inzetten van de methodiek van externe interventie is de vraag van de orde op welke wijze die zo kan worden ingericht en uitgevoerd dat sprake is van :

- Een actieve rol van de school zelf.
- Een aanpak die gekwalificeerd kan worden als efficiënt, effectief en kwalitatief hoogwaardig.
- Volledige acceptatie van de interventie en de wijze waarop die wordt uitgevoerd van de zijde van de betreffende school.

Expertteams

In de periode 2007 –2010 heeft de beleidsdirectie BVE een interventieteam ingezet in de figuur van het interviewteam van MBO 2010. Het interviewteam voerde zijn opdrachten uit op basis van de formule van de " critical friend " . Een aanpak die aanwijsbaar concrete en goede resultaten heeft opgeleverd. Het ligt dan ook in de rede om in de praktijk de mogelijkheden na te gaan voor wat betreft de functionaliteit van deze formule in de figuur van een expertteam. Behalve de beoogde inhoudelijke opbrengst van uit te voeren pilots op het niveau van de individuele school biedt een dergelijk project de mogelijkheid na te gaan of de MBO sector (dan wel een fors aantal scholen) bereid en in staat is een systeem van audits te ontwikkelen en te implementeren die bedoelde interventies uitvoert. Anders gezegd : zelf zorg draagt voor herstel en behoud van kwaliteit van de MBO opleidingen.

MBO 2010

In opdracht van de beleidsdirectie BVE voert het procesmanagement MBO 2010 het project pilot expertteams uit. Beoogde opbrengsten :

- t
- de behoefte van de instellingen vaststellen aan een dergelijke ondersteuning
- de opbrengsten van deze ondersteuning vaststellen
- op basis van opgedane ervaringen de meest effectieve en efficiënte wijze van ondersteuning van de opleidingen in richten

Projectschets

Per (zeer) zwakke opleiding biedt MBO2010 het expertteam aan om de volgende doelstellingen op het punt van ondersteuning te realiseren:

- productie van een sterkte/zwakte analyse
- het opstellen van verbeterplan voor (zeer) zwakke opleidingen
- het uitvoeren en borgen van het verbeterplan

Samenstelling expertteam:

- vertegenwoordiger MBO2010 bedrijfsvoering
- externe deskundige
- vertegenwoordiger uit andere instelling

Voor elk lid van het expertteam geldt dat deze ruime (praktijk)ervaring heeft in het analyseren en verbeteren van opleidingen met gebrekkige kwaliteit.

Werkwijze expertteam:

Ondersteuning bij:

- Oorzaakanalyse van de problematiek
- Dataverzameling
- Analyse processen, managementinformatie, aanwezige deskundigheid, organisatie, data.
- Prioritering en selectie; vaststellen van de factoren die er werkelijk toe doen
- Draagvlak verwerving
- Benoemen van concrete acties met tijdspad en te verwachten opbrengsten
- Monitoren van opbrengsten ingezette acties
- Op te leveren producten:
- Identificatie verbeterpotentieel bij opleiding
- Gekwantificeerde doelstellingen om het vereiste kwaliteitsniveau te bereiken
- Uitvoerbaar verbeterplan met concrete tussenresultaten
- Ondersteuning uitvoering in de rol van 'critical friend'

Schatting van kosten.

De gemiddelde kosten per pilot schat MBO 2010 op 17.500, =

Aantal pilots maximaal 6.

Totaalbedrag komt dan uit op 105.000 euro

Evaluatie:

Evaluatie vindt plaats in maart 2011 op basis van;

- tevredenheid instelling inzet expertteam
- aantal aanvragen inzet expertteam
- kosten/baten analyse inzet expertteam

Vervolg:

Bij voldoende vraag en bij voldoende tevredenheid van de betreffende instellingen en bij vaststelling meest effectieve werkwijze expertteam is continuering gewenst.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

SIB
De heer [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
[REDACTED]
www.ocwduo.nl

Doorkiesnummer

Onze referentie
OND/ODB-10/75958 U

Uw brief van

Uw referentie

Bijlagen
OND/ODB-10/75960

Datum 18 OKT. 2010

Betreft Aanvullende opdrachten t.a.v. activiteitenplan 2010;
verplichtingnummer 61200-17006

Geachte heer [REDACTED]

Onlangs hebben wij uitgebreid overleg gehad over de extra activiteiten die MBO 2010 dit jaar zal verrichten. MBO 2010 zal:

- zorg dragen voor rapportages over de verwachting en waardering van studenten ten aanzien van het mbo en over de mening van mbo-docenten t.a.v. de kwalificatiedossiers,
- de regie voor de AKA-opleiding voeren tot aan de wettelijke verankering ervan, en
- zorg dragen voor een pilot expertteam ondersteuning (zeer) zwakke opleidingen.

Deze activiteiten komen bovenop de activiteiten zoals opgenomen in het activiteitenplan 2010. Dit leidt tot een wijziging van de subsidiebeschikking 2010-2011 met kenmerk OND/ODB-10/31367 U van 19 april 2010. De gewijzigde beschikking vindt u in de bijlage bij deze brief.

Voor de uitvoering van de extra activiteiten door MBO 2010 ontvangt SIB zo spoedig mogelijk € 185.000,00 aan aanvullende subsidie. De verantwoording van de inzet van deze middelen gebeurt in het (financieel) jaarverslag 2012. Hieronder volgt per activiteit een toelichting.

Rapportage docenten en studenten mbo

In het algemeen overleg van 14 april jl. heb ik de Tweede Kamer toegezegd inzichtelijk te maken wat de verwachtingen en waardering van studenten zijn ten aanzien van het mbo. Zoals met u afgesproken en thans wordt uitgevoerd, zullen de leerling- en docentscans van Sarv International als basis dienen voor een rapportage over dit onderwerp. Een deel van de scans wordt gefinancierd uit de reeds ontvangen subsidie voor de uitvoering van het activiteitenplan 2010. De aanvullende subsidie wordt verstrekt voor de uitvoering van extra scans én het opstellen van de rapportage. Daarnaast verzorgt u een rapportage over de mening van docenten t.a.v. de kwalificatiedossiers en de waardering ten aanzien van de modernisering van het mbo. Tevens besteedt u aandacht aan de kenniselementen in de kwalificatiedossiers. Deze activiteit leidt tot een verbreding van de reeds geplande rapportage over de kwalificatiedossiers.

Deze aanvullende activiteit leidt tot twee extra publicaties zodat een drieluik ontstaat, waarvan de reeds uitgebrachte rapportage 'In 2010' deel uitmaakt.

Regie op AKA-opleiding

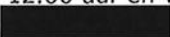
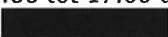
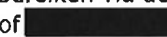
Zoals met u afgesproken, is vanaf 1 augustus jl. geen sprake meer van een specifieke projectleider AKA, maar valt de experimentele opleiding tot het moment van wettelijke verankering onder de regieverantwoordelijkheid van de voorzitter van het procesmanagement en de algemeen projectleider van MBO 2010. In het kader van deze regiefunctie organiseert MBO 2010 in 2010/ 2011 de volgende, afrondende activiteiten:

- in het najaar 2010 en het voorjaar 2011 een bijeenkomst ten behoeve van het AKA-cluster, waardoor de leden in staat worden gesteld kennis en ervaringen uit te wisselen en kennis te nemen van relevante ontwikkelingen;
- een landelijke afsluiting in mei 2011;
- een enquêteonderzoek naar de vraag waarom zoveel 30-plussers aan AKA-trajecten deelnemen.

Voor de goede orde, u hoeft geen afzonderlijk activiteitenverslag AKA in te dienen. In plaats daarvan wordt dit opgenomen in het reguliere jaarverslag.

Pilot expertteam

Conform uw projectvoorstel van 30 augustus jl. verzorgt u een pilot expertteam ondersteuning (zeer) zwakke opleidingen. Onderdeel van uw voorstel is dat u de pilot afrondt met een evaluatie. In aanvulling op uw voorstel vraag ik u ook de relatie te leggen tussen de opbrengsten van de pilot en de huidige verantwoordelijkheidsverdeling met betrekking tot het mbo.

Heeft u vragen? Op www.duo.nl onder DUO-CFI vindt u instellingsinformatie en voorlichting over regelgeving en actuele ontwikkelingen in het onderwijs. U kunt natuurlijk ook telefonisch contact opnemen met het Informatiecentrum onderwijs of mailen naar info@duo.nl. Het informatiecentrum is op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via de telefoonnummers: (PO), (VO) of (BVE/HO).

Hoogachtend,
De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
Clustermanager OND/ODB,

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
T 079 -
F 079 -
www.ocwduo.nl

Onze referentie
OND/ODB-10/75958 U

Uw brief van

Uw referentie

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.ocwduo.nl

Doorklesnummer

Onze referentie
OND/ODB-10/82060 U

Uw brief van

Uw referentie

Bijlagen

Datum 18 OKT. 2010
Betreft

Beschikking tot wijziging van de Beschikking tot subsidieverlening aan Stichting Innovatie Beroepsonderwijs voor het uitvoeren van het activiteitenplan voor 2010-2011

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 4, eerste lid, van de Wet overige OCW-subsidies;

BESLUIT:

Artikel I

De Beschikking tot subsidieverlening aan Stichting Innovatie Beroepsonderwijs voor het uitvoeren van het activiteitenplan voor 2010-2011 wordt als volgt gewijzigd:

A

Een nieuw artikel 2a wordt toegevoegd luidende:

Artikel 2a Aanvullende doelstellingen

Aan de subsidieontvanger wordt naast de subsidie, bedoeld in artikel 2, tevens subsidie verleend ten behoeve van:

- het zorg dragen voor rapportages over de verwachting en waardering van studenten ten aanzien van het mbo en over de mening van mbo-docenten t.a.v. de kwalificatiedossiers;
- het voeren van de regie voor de AKA-opleiding tot aan de wettelijke verankering ervan;
- het zorg dragen voor een pilot expertteam ondersteuning (zeer) zwakke opleidingen.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

B

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

- a. in het eerste lid wordt na "subsidie" toegevoegd: voor de activiteiten, bedoeld in artikel 2,
- b. een nieuw vierde lid wordt toegevoegd, luidende:
 4. De totale subsidie voor de activiteiten, bedoeld in artikel 2a, bedraagt € 185.000,00. Een voorschot op de subsidie wordt uitbetaald in oktober 2010.

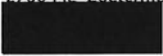
Artikel II

Deze beschikking treedt in werking op de eerste dag na dagtekening.

namens deze,
Clustermanager OND/ODB,

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.ocwduo.nl

Onze referentie
OND/ODB-10/82060 U

Uw brief van

Uw referentie

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML te Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Blad
2/2

onderwijs dat werkt

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Beleidsdirectie BVE
T.a.v. mevrouw [redacted] en mevrouw [redacted]
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Horaplantsoen 20
Postbus 7001
6710 CB Ede

[redacted]
I www.mbo2010.nl
E [redacted]@mbo2010.nl

Datum	4 november 2010	Contactpersoon	[redacted]
Onze referentie	7727 [redacted] / OCW	Doorkiesnummer	[redacted]
Onderwerp	Rapportage 1 jan. – 31 okt 2010	Bijlage(n)	1

Geachte mevrouw [redacted] en mevrouw [redacted],

Bijgaand treft u de rapportagebrief aan van MBO 2010 over de periode van 1 januari 2010 tot 31 oktober 2010.

Mocht u hierover vragen en/of opmerkingen hebben dan kunt u contact met ons opnemen via bovenstaand nummer of het mobiele nummer.

Met vriendelijke groet,

[redacted],
Voorzitter procesmanagement MBO 2010

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap - Beleidsdirectie BVE

Ter attentie van mevrouw [REDACTED] en mevrouw [REDACTED].

Datum: 03 november 2010.

Betreft : rapportagebrief MBO 2010 periode 1 januari 2010 – 31 oktober 2010.

Geachte mevrouw [REDACTED] geachte mevrouw [REDACTED],

Hierbij biedt het procesmanagement MBO 2010 zijn rapportagebrief 2010 over bovengenoemde periode aan. De opbouw van de brief volgt die van het activiteitenplan 2010 –2011 "Op weg naar 2011 " .

1. ALGEMEEN PROGRAMMA

Voortgangsgesprekken en rapportages

Het interviewteam van MBO 2010 heeft de volgende rapportages opgeleverd :

Januari : De rapportage over 2009 "Op weg naar 2010, de finale " .

Juni : De 2010 rapportage "IN 2010 " .

Naar aanleiding van het Algemeen Overleg tussen de staatssecretaris en de vaste Commissie Onderwijs van de Tweede Kamer heeft MBO 2010 twee extra rapportages opgeleverd medio 2010 :

- "Dossiers getoetst, docenten gehoord " .
- "Competenties stromen in een bedding van kennis " .

De drie genoemde rapportages zijn aangeboden aan de staatssecretaris en aan de beleidsdirectie BVE.

Note : na oplevering van de rapportage "IN 2010 " heeft MBO 2010 het interviewteam ontbonden.

De MBO krant

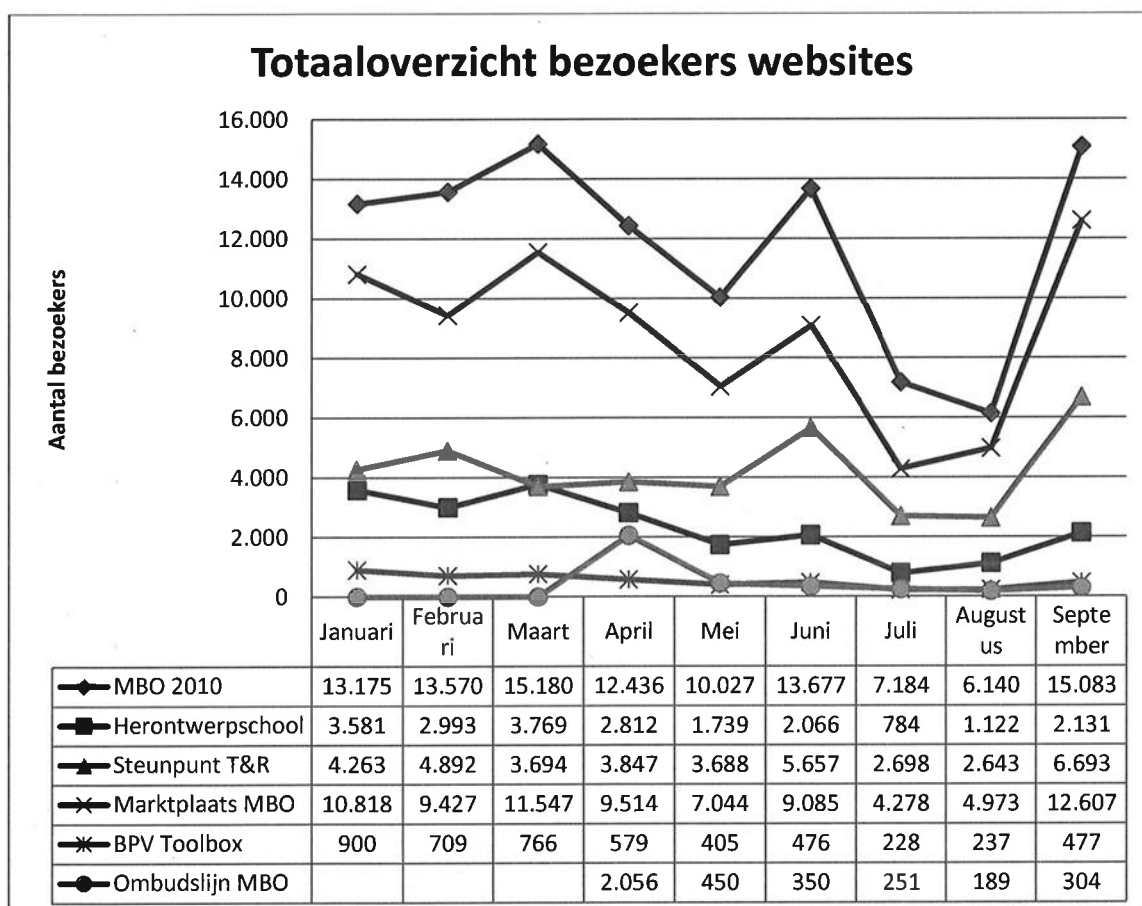
Van de MBO krant zijn 5 afleveringen uitgekomen. De functionaliteit van de krant blijft onverminderd positief. Bijzonder vermelding verdienen de volgende feiten :

- De september editie bevatte tevens een keur aan informatie voor wat betreft Competent City 2010.
- De krant wordt via de dubbele binnenpagina ingezet als "etalage " voor de producten en diensten die MBO 2010 aanbiedt aan de scholen op de domeinen inhoud, professionalisering en bedrijfsvoering.

De frequentie is aangepast aan de financiële mogelijkheden. In december 2010 verschijnt nog een editie.

De Websites

Het onderstaande schema geeft informatie over de onderscheiden websites en de mate waarin de websites worden "bezoekt"

Overzicht van publicaties

Afgezien van de bovengenoemde rapportages heeft MBO 2010 tot medio oktober de volgende publicaties opgeleverd :

- Praktijkvoorbeelden MBO.
- "The greatest hits" van Herontwerp MBO en MBO 2010 op usb-stick. De eerder genoemde drie rapportages hebben als bijlage een cd-rom waarop de eerdere publicaties zijn vastgelegd. Dat geeft de doelgroep de mogelijkheid de onderscheiden rapportages te plaatsen in het perspectief van het proces van modernisering zoals dat sinds 2004 heeft plaatsgevonden.
- Praktijkvoorbeelden MBO
- " Loopbaanleren " Dit in het kader van het project werkplekleren.

- “Praktijk. Hoe? Zo!”
- De bezoekers van Competent City kregen het boek ‘Hoe leren Stroomt’ cadeau. Dit boek gaat over leerlingen. Het is te beschouwen als een uitgebreide en meer gedetailleerde versie van de eerdere genoemde rapportage. Wat MBO 2010 betreft is het een boek dat in ieder geval elke leidinggevende in het MBO gelezen moet hebben. Met name de bestuurders, omdat onomstotelijk nog eens met argumenten onderbouwd wordt dat diversiteit in onderwijsuitvoering een van de succesfactoren is. Dit boek staat in de traditie van de publicatie “ De Balansschool “ . Wij zijn van mening dat het een belangwekkend document voor het MBO is.
- De geplande brochures ten behoeve van MAVO/VMBO en HBO zijn vervallen. Naar het oordeel van MBO 2010 bieden zij geen toegevoegde meerwaarde. Dus is het de investering niet waard.
- De publicatie “ Projectmatig werken en dat met succes wordt opgeleverd in december 2010 en naar de scholen gestuurd in februari 2011. Dit doen we bewust om te vermijden dat scholen teveel publicaties ontvangen in een te korte tijd.

Accountmanagers

Het team van accountmanagers heeft daadwerkelijk een bijdrage geleverd aan een voortvarende en succesvolle implementatie van het proces van modernisering. Dat is gebleken tijdens de voortgangsgesprekken in met name 2009 en 2010. En uit de reacties van de MBO scholen die de chef d’equipe van MBO 2010 heeft ontvangen. In gesprekken, tijdens en na presentaties. Samenvattend kunnen we stellen dat de formule van een team van (drie) accountmanagers , zoals voorzien in het Plan van Aanpak 2007—2010 prima heeft gewerkt. MBO 2010 heeft het team begin juli 2010 ontbonden. Zeker niet vanwege gebrek aan succes. Maar omdat het procesmanagement van opvatting is dat na twee jaar facilitering de scholen nu zelf de zaken intern goed moeten regelen.

2. BEDRIJFSVOERING

Onderwijscalculator

De onderwijscalculator blijft in een behoefte voorzien. Het gebruik is verder toegenomen. De geplande update wordt in november 2010 opgeleverd.

Project Plus Delta

Het handboek MBO Beter is opgeleverd en onder de scholen verspreid. Uiteraard is de publicatie ook te downloaden. De projectleider bedrijfsvoering heeft het handboek gepresenteerd en toegelicht tijdens regionale voorlichtingsbijeenkomsten.

Strategische Personeelsplanner

MBO 2010 heeft in de afgelopen periode een inventarisatie gemaakt voor wat betreft de beschikbaarheid van geschikte modules. Dit om onnodige investeringen te vermijden. Tevens zijn de beschikbare modules op hun functionaliteit getoetst. Dit heeft geresulteerd in een contract met ROC

WestBrabant. Genoemde ROC heeft een module ontwikkeld (de Personeelsplanner) die met een aantal aanpassingen prima geschikt is. Tevens is een set van afspraken gemaakt over technisch beheer, licentieovereenkomsten, training en voorlichting. De oplevering is begin 2011 voorzien.

I – Implementator

Het product is opgeleverd en beschikbaar via de website. Tevens is het product gepresenteerd en toegelicht tijdens bijeenkomsten van ICT-functionarissen van de MBO scholen, die verenigd zijn in bijvoorbeeld SAMBO ICT en DEUG.

Onderwijscalculator en CASCO Model

Het product wordt begin 2011 opgeleverd. Dus werk in uitvoering. Ook hier betreft het producten die in nauwe samenspraak met een aantal MBO scholen zijn gemaakt (Onderwijscalculator) dan wel door een MBO school is gemaakt (CASCO Model). In dit geval door ROC Mondriaan.

Bedrijfsvoering voor teams.

MBO 2010 heeft besloten dit project (vooralsnog) niet uit te voeren. Dit om redenen van financiering i.c. onvoldoende budget beschikbaar voor dit relatief kostbare project (€ 150.000,=). Overigens is er wel veel belangstelling van de zijde van de scholen. Maar zoals aangegeven is het project op dit moment niet financieel haalbaar. Kennisnet financiert in samenwerking met het IVA een onderzoek naar de behoefte aan data van de zijde van de teams in relatie tot eigen beoordeling van de teamprestaties.

Inventarisatie aan – en afwezigheidsystemen en managementinformatiesystemen, beiden uitgevoerd in co- productie met Kennisnet.

De eerst genoemde inventarisatie is opgeleverd. Het als tweede genoemde systeem wordt eind 2010/begin 2011 opgeleverd.

Proof of concept van aan – en afwezigheidsystemen en relatiemanagementsystemen

Kennisnet werkt aan de uitvoering van dit project. De oplevering is begin 2011 voorzien.

Procesanalyse kwaliteit bedrijfsvoering

In plaats van het geplande seminar heeft MBO 2010 er - na consultatie van potentieel geïnteresseerden - een instrument ontworpen dat de MBO-scholen in staat stellen zelf de kwaliteit van de bedrijfsvoering te testen.

Project strategisch roosteren en plannen

ROC Eindhoven heeft het beoogde product opgeleverd. MBO 2010 heeft zorg gedragen voor co-financiering en eigen expertise aangeleverd.

3 PROFESSIONALISERING

Focusgroep Human Resource Development

Zoals het interviewteam van MBO 2010 in zijn voortgangsrapportages heeft gemeld is sinds augustus 2008 beweging gekomen op het gebied van professionalisering. Treffende illustratie is dat MBO scholen in toenemende mate externe directeuren benoemen, waardoor de noodzakelijke expertise wordt "binnengehaald". De Focusgroep HRD functioneert zoals beoogd, dus als denktank. En als een groep van professionals die daadwerkelijk kennis en ervaringen uitwisselen. Tot 15 oktober is deze groep 5 keer bijeengekomen.

HRM Plaza

Op LinkedIn is een groep opgestart 'HRM in het MBO', uitsluitend voor HRM medewerkers van de MBO scholen. Inmiddels zijn ruim 90 HRM medewerkers aangesloten die met elkaar netwerken, elkaar vragen stellen, informatie uitwisselen en oproepen plaatsen.

Professionalisering met volle zeilen

In september 2010 heeft MBO 2010 het tweede HRM congres georganiseerd getiteld 'HRM scherper aan de wind'. De conferentie was met 220 deelnemers - evenals in 2009 - wederom een groot succes. In 14 verschillende workshops van 2 uur zijn best practices van MBO scholen intensief besproken, veelal in samenwerking met een extern deskundige. Inhoudelijke verdieping en vertaling naar de eigen organisatie stonden steeds centraal.

MBO Academies

Voor de zomer zijn 4 ontwikkelkringen georganiseerd voor medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de interne Academie binnen hun eigen MBO instelling. De vaste kern van circa 30 deelnemers delen actief hun ervaringen en kennis en vormen een gemeenschappelijk netwerk. MBO2010 is na de zomer gestopt met de facilitering van de ontwikkelkringen. De deelnemers zetten deze nu zelfstandig voort.

20 deelnemers hebben de quick scan (Acadroom) binnen hun instelling gebruikt om het ontwikkelingsstadium en de vervolgcities inzichtelijk te maken van hun eigen Academie. Met de resultaten kan de Academiebouwer het belang van de Academie goed uitdragen naar de stakeholders binnen zijn of haar eigen organisatie.

De 'Academie Ambassadeur MBO 2010' heeft 14 MBO instellingen bezocht voor informatie en advies over het opzetten van een Academie. Tevens zijn een aantal workshops gegeven en artikelen geplaatst om het onderwerp onder de aandacht te brengen.

De Academie registratie- en planningsmodule is op verschillende manieren onder de aandacht gebracht. Een aantal instellingen is geïnteresseerd om deze module te implementeren waarop momenteel vervolgcities worden genomen. Voor andere organisaties komt een dergelijk systeem nog iets te vroeg.

Boardrooms

Om de opgedane kennis en inzichten uit de reeds georganiseerde boardrooms voor bestuursleden meer tot leven te laten komen, zijn nu ook andere doelgroepen betrokken. In 2010 is wederom een boardroom georganiseerd voor bestuursleden en daarnaast met groot succes 2 sessies van boardrooms voor sectordirecteuren. Een iets aangepaste boardroom is georganiseerd voor directeuren ICT en tevens voor Directeuren HRD/HRM. Beide doelgroepen waren zeer enthousiast.

Rol HR adviseur

De Focusgroep HRD heeft mede het professionaliseringsprogramma 'HR adviseur als Businesspartner' inhoudelijk vormgegeven. De organisatie ligt in handen van het SIOO. In de programmaraad hebben 2 HRD adviseurs uit de focusgroep zitting, alsmede adviseurs uit de MBO Raad / Prof2010.

Koepelproject "Doorbraakproject in Professionalisering"

De inzet van de projectleider bij het koepelproject zorgt voor een goede samenwerking binnen het project en onderlinge deling van kennis en ervaring. In de MBO krant zijn alle 6 projecten aan de orde geweest. Het project loopt nog door tot 2012.

Leraar 24

In 2010 zijn verschillende professionaliseringsthema's en contactpersonen aangedragen voor nieuw video's en is het bestaan van Leraar24 onder de aandacht gebracht de in instellingen.

Conferentie Consortium voor Innovatie

Op de conferentie in april 2010 is een verdiepingsblok georganiseerd over 'Professionalisering in het MBO: kritische succesfactoren'. Aan dit blok hebben circa 50 deelnemers deelgenomen.

De Herontwerpschool

Het aanbod van de Herontwerpschool wordt steeds meer divers. Naast de gebruikelijke conferenties en leergangen zijn er ook de bijeenkomsten voor het Steunpunt Taal & Rekenen bij gekomen. Zowel voor het mbo als het vo. Ook de bijeenkomsten Subnetwerken Rekenen worden door de Herontwerpschool georganiseerd.

De spelsimulatie uit het aanbod zijn vooral binnen de onderwijsinstellingen ingezet. Terugkoppeling van de activiteiten leert dat het voor de teams vaak een goede opstart was naar het beter en duidelijker vormgeven van hun teamtaken.

De Herontwerpschool heeft ook op verzoek van andere organisaties een aantal bijeenkomsten georganiseerd. Voorbeelden daarvan zijn de Werkconferentie BPV Protocol, Werkconferentie VSV en de Expertmeeting Competenties gemeten.

Tijdens CompetentCity 2010 is de nieuwe naam van de Herontwerpschool gepresenteerd. In het vervolg zullen de activiteiten onder de naam Netwerk Academy worden uitgevoerd.

Overzicht van uitgevoerde activiteiten :

13 januari 2010	Team Tijd bij Albeda College (Teams detailhandel)	Deelnemers: 40
21 januari 2010	Associate Master Onderwijsmanagement Eén-jarig traject i.s.m. NCOI	Deelnemers: 9
26 januari 2010	Conferentie Examinering i.s.m. MBO Raad	Deelnemers: 200
28 januari 2010	Bijeenkomst Educator bij Drenthe College in Assen	Deelnemers: 35
28 januari 2010	Extra sessie Boardroom Bestuurders 2009	Deelnemers: 7
3 februari 2010	Taaldagen Nederlands, 4 dagdelen i.s.m. ITTA en Cinop	Deelnemers: 17
4 februari 2010	Clusterbijeenkomst rondom Bedrijfsvoering	Deelnemers: 90
12 februari 2010	Flitsbijeenkomst steunpunt T&R thema Examinering	Deelnemers: 200
2 maart 2010	Bijeenkomst Subnetwerken Rekenen Noord	Deelnemers 19
3 maart 2010	Bijeenkomst Subnetwerken Rekenen Zuid-Oost	Deelnemers: 21
4 maart 2010	Bijeenkomst Subnetwerken Rekenen Zuid-West	Deelnemers: 23
8 maart 2010	Training Onderwijslogistiek	Deelnemers 20
8 maart 2010	Extra sessie Boardroom Bestuurders 2009	Deelnemers: 7
11 maart 2010	Training Rekenmeesters (4 dagdelen)	Deelnemers: 14
11 maart 2010	Kennismaking Team Tijd, Kop van Noord-Holland	Intern
12 maart 2010	Conferentie taal is cruciaal IV	Deelnemers: 230
16 maart 2010	Onderwijscalculator :train de trainer bijeenkomst	Deelnemers : 7
17 maart 2010	Team Tijd, kennismakingsbijeenkomst	Deelnemers: 40
18 maart 2010	Lezing Invoering CGO, Midden Nederland	Deelnemers: 80
22 maart 2010	Boardrooms Sectordirecteuren (5 sessies)	Deelnemers: 11
25 maart 2010	Clusterbijeenkomst rondom Bedrijfsvoering	Deelnemers: 60
6 april 2010	Boardrooms directeuren HRM (5 sessies)	Deelnemers: 10
6 april 2010	Kenniskring Contactpersonen Accountmanagers	Deelnemers: 30
7 april 2010	Team Tijd bij ROC West Brabant	Deelnemers: 30
8 april 2010	Masterclass Duurzame Onderwijsontwikkeling	Deelnemers: 17

onderwijs dat werkt

8 april 2010	Invoering CGO, Midden Nederland 2e bijeenkomst	Deelnemers: 60
9 april 2010	Team Tijd Nova College (team Welzijn)	Deelnemers: 40
15 april 2010	Six Sigma, Bijeenkomst regio Midden	Deelnemers: 25
22 april 2010	Six Sigma, Bijeenkomst regio Noord	Deelnemers: 25
16 april 2010	Team Tijd, Albeda College (Teams Handel)	Deelnemers: 40
11 mei 2010	Masterclass Duurzame Onderwijsontwikkeling	Deelnemers: 20
18 mei 2010	2e Serie Rekenmeesters (5 bijeenkomsten)	Deelnemers: 19
18 mei 2010	Werkconferentie BPV Protocol	Deelnemers: 60
20 mei 2010	Onderwijslogistiek	Deelnemers: 21
25 mei 2010	Werkconferentie VSV	Deelnemers: 80
27 mei 2010	Slotbijeenkomst AKA Mondriaan Den Haag	Deelnemers: 120
31 mei, 2 / 9 juni 2010	Bijeenkomsten Subnetwerken Rekenen, in 3 regio's	Deelnemers: 43
2 juni 2010	Taaldagen Nederlands, uitvoering: ITTA en CINOP	Deelnemers: 20
3 juni 2010	Team Tijd Nova College (Teams Werktuigbouwkunde)	Deelnemers: 40
3 juni 2010	Startbijeenkomst Steunpunt Taal & Rekenen VO	Deelnemers: 60
8 juni 2010	Werkconferentie Examineren Taal & Rekenen	Deelnemers: 94
10 juni 2010	Onderwijslogistiek	Deelnemers: 10
16 juni 2010-03-09	Team Tijd Nova College (Teams Autotechniek)	Deelnemers: 40
17 juni 2010	Werkconferentie Examineren Taal & Rekenen	Deelnemers: 74
01 september 2010	Slotbijeenkomst Kenniskring met Accountmanagers	Deelnemers: 25
02 september 2010	Start Boardrooms ICT managers (5 sessies)	Deelnemers: 9
13 september 2010	Bijeenkomst Steunpunt T & R MBO, Examinering	Deelnemers: 65
14 september 2010	Bijeenkomst steunpunt T&R VO in Groningen	Deelnemers: 55
16 september 2010	Bijeenkomst steunpunt T&R VO, Amsterdam	Deelnemers: 84
16 september 2010	3e serie training Rekenmeesters	Deelnemers: 20
16 september 2010	2e serie Boardrooms Sectordirecteuren	Deelnemers: 12
23 september 2010	Bijeenkomst steunpunt T&R VO, Zwolle	Deelnemers: 118

onderwijs dat werkt

23 september 2010	Congres HRM Scherper aan de wind - Zwolle	Deelnemers: 220
23 september 2010	Expertmeeting Competenties gemeten i.s.m. COLO	Deelnemers: 25
28 september 2010	Bijeenkomst steunpunt T&R VO	Deelnemers: 149
30 september 2010	Training Onderwijslogistiek	Deelnemers: 20
7 oktober 2010	Bijeenkomst Steunpunt VO	Deelnemers: 99
12 oktober 2010	Bijeenkomst steunpunt VO	Deelnemers: 127

3 INHOUD

Project werkplekieren

Het project Werkplekieren is afgerond. In 2010 opgeleverde producten zijn de publicaties Loopbaanleren en Praktijk Hoe ? Zo !. Tevens is de website www.toolboxbvp.nl in bedrijf genomen.

Experimentclusters

De experimentclusters MBO 2010 hebben hun activiteiten afgerond. De producten in 2010 :

- De praktijkvoorbeelden 2010.
- Dossiers getoetst.

In november 2010 organiseert MBO 2010 nog een informatiebijeenkomst. Dit op verzoek van de deelnemers aan de experimentclusters. Bij deze bijeenkomst worden ook de deelnemers uit de voormalige AKA-clusters uitgenodigd. Op basis van de resultaten ervan beziet MBO 2010 of herhaling in het voorjaar van 2011 meerwaarde heeft.

Websites

De websites www.marktplaatsmbo.nl, www.toolboxbvp.nl en www.mboacademies.nl zijn ook in 2010 in bedrijf. Op basis van metingen blijkt dat genoemde websites nog steeds in een grote behoefte voldoen (zie pagina 2 totaaloverzicht bezoekers websites),

Procesmanager inhoud

Conform hetgeen is vastgelegd in het activiteitenplan 2010 heeft de procesmanager inhoud in 2010 met name de focus gericht op het leggen van verbindingen tussen het verloop van het proces van modernisering enerzijds en de ontwikkelingen en voortgang van de activiteiten anderzijds. Daarbij spelen zaken als examenprofielen, status deel C, associate degree, streaming van MBO opleidingen, de Vakcolleges, het EQF alsmede projecten en activiteiten die betrekking hebben op de aansluiting tussen VMBO en MBO.

COMPETENT CITY 2010.

Ruim 1.600 docenten, teamleiders en andere betrokkenen bij het mbo waren op 4 oktober in de ReeHorst in Ede aanwezig op een inspirerend CompetentCity. Dit grootste evenement over de modernisering van het mbo vormde tevens het startschot voor de 6-Daagse van het beroepsonderwijs. Aansprekende key-note speakers gaven kleur en richting aan deze dag. De 'city' bestond verder uit allerlei pleinen, waar scholen, instellingen, kenniscentra en bedrijven hun best practices en ontwikkelingen konden tonen. In alle hoeken en gaten van de ReeHorst konden de bezoekers inspiratie opdoen en kennis delen. De breedheid van de mbo-sector toonde zich in volle glorie. Voor het eerst hebben ook deelnemers vanuit het vmbo-veld het evenement bezocht. Zij waren uitdrukkelijk uitgenodigd en in de programmering is met hun komst rekening gehouden zodat er voldoende interessante onderdelen te volgen waren.

PROJECT AKA

De activiteiten zijn conform het activiteitenplan 2010 uitgevoerd. Het project is nu formeel afgerond. MBO 2010 houdt de technische regie tot het moment van wettelijke verankering.

PROJECT AKA STAGEBOX

Het project AKA stagebox is finaal afgerond. De eindrapportage heeft MBO 2010 opgeleverd.

onderwijs dat werkt

Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap

Afdeling Directie BVE / IPC 2150

t.a.v. de directeur, mevrouw [REDACTED]

Postbus 16375

2500 BJ DEN HAAG

Horaplantsoen 20
Postbus 7001
6710 CB Ede

! www.mbo2010.nl
E info@mbo2010.nl

Datum	14 april 2011	Contactpersoon	[REDACTED]
Onze referentie	7772	Doorkiesnummer	[REDACTED]
Onderwerp	- Activiteitenverslag 2010 - Financieel jaarverslag 2010	Bijlage(n)	2

Geachte mevrouw [REDACTED]

Hierbij stuur ik u beide bovengenoemde documenten. Voor wat betreft de opbouw van de jaarrekening en de stand van zaken per 31 december 2010 vindt u onderstaand per activiteitencluster een nadere toelichting.

MBO 2010

Het activiteitenplan van MBO 2010 zoals dat per 1 januari 2010 in uitvoering is genomen kent een doorlooptijd tot 1 augustus 2011. Dit zoals vastgelegd in de brief van de staatssecretaris van 11 augustus 2009. Korthedshalve verwijzen we naar de inhoud ervan. Het budget zoals opgenomen in de kolom algemeen ad. € 896.440,= dient dan ook voor de financiering van (een deel van de) activiteiten zoals MBO 2010 die in het eerste half jaar 2011 uitvoert. Op het moment van het schrijven van deze aanbiedingsbrief vindt zoals u weet overleg plaats met uw beleidsdirectie over continuering van de programma's bedrijfsvoering en professionalisering gedurende het gehele jaar 2011.

Ombudslijn MBO

De Ombudslijn MBO kent een looptijd van 1 april 2010 tot en met 31 maart 2011. Een looptijd, die inmiddels met een jaar is verlengd. In ieder geval voor wat betreft de uitvoering onder verantwoordelijkheid van onze stichting. Het budget ad. € 25.000,= dient derhalve voor de financiering van de exploitatie van de Ombudslijn MBO gedurende de periode 1 januari 2011 tot en met 31 maart 2011.

Aanvullend budget

Het aanvullend budget ad. € 185.000,= is als volgt opgebouwd :

- € 85.000,= in verband met extra uitgaven ten behoeve van de regievoering over het project AKA. Dit bedrag is conform afspraak besteed.
- € 100.000,= in verband met de uitvoering van een pilot expertteams (zeer) zwakke opleidingen.

De voorbereidingen voor genoemd pilotproject zijn in het najaar van 2010 uitgevoerd. Daartoe behoren onder meer de selectie van scholen alsmede het vastleggen van afspraken met betrekking tot de inzet van de bedoelde experts. De pilot is op het moment schrijven van deze aanbiedingsbrief volop in uitvoering. Tegenover het genoemde budget ad. € 100.000,= staan dus voor een zelfde bedrag aangegane, schriftelijk vastgelegde verplichtingen.

Steunpunt Taal & Rekenen MBO algemeen

Het budget ad. € 268.675,= dient ter dekking van de financiering van activiteiten in uitvoering respectievelijk uit te voeren activiteiten, waarvoor verplichtingen zijn aangegaan.

Steunpunt Taal & Rekenen MBO

Deze post betreft de financiering van geormerkte projecten. Projectopdrachten die de beleidsdirectie BVE als zodanig heeft vastgesteld. Het budget ad. € 581.635,= is derhalve niet vrij besteedbaar, maar dient ter financiering van projecten in uitvoering, waarvoor de Stichting verplichtingen is aangegaan.

MBO Moderne Vreemde Talen

Het betreft een post van € 266.248,= die dient ter financiering van in 2011 doorlopende activiteiten waarvoor verplichtingen zijn aangegaan.

Wij hopen u met deze brief en documenten voldoende geïnformeerd te hebben en zien uw reactie tegemoet.

De Stichting Inno[redacted] voor deze,

Directeur

CC : DUO ter attentie van mevrouw drs. [redacted], mevrouw [redacted] en mevrouw [redacted] (beleidsdirectie BVE), [redacted] (administrateur SIB), [redacted] (algemeen projectleider MBO 2010), [redacted] (projectleider Steunpunt Taal & Rekenen MBO).

onderwijs dat werkt

ACTIVITEITENVERSLAG

MBO 2010

KALENDERJAAR 2010

ACTIVITEITENVERSLAG MBO 2010 KALENDERJAAR 2010

1.	ALGEMEEN PROGRAMMA	1
2.	BEDRIJFSVOERING	4
3.	PROFESSIONALISERING	6
4.	INHOUD	11
5.	AFRONDING EN OVERDRACHT	13
6.	ZICHT OP 2011	14

ACTIVITEITENVERSLAG MBO 2010 KALENDERJAAR 2010

1. ALGEMEEN PROGRAMMA

Voortgangsgesprekken en rapportages

Het interviewteam van MBO 2010 heeft de volgende rapportages opgeleverd :

Januari : De rapportage over 2009 "Op weg naar 2010, de finale " .

Juni : De 2010 rapportage "IN 2010 " .

Naar aanleiding van het Algemeen Overleg tussen de staatssecretaris en de vaste Commissie Onderwijs van de Tweede Kamer in april 2010 heeft het procesmanagement in opdracht van de staatssecretaris in de zomer van 2010 twee extra rapportages opgeleverd. De eerstgenoemde geeft een gefundeerd beeld van de waardering, wensen en kritiekpunten van docenten voor wat betreft de stand van zaken van de modernisering van het MBO. De kwaliteit en de meerwaarde ervan. De tweede rapportage geeft een beeld op dezelfde punten gezien vanuit de optiek van leerlingen.

- "Dossiers getoetst, docenten gehoord " .
- "Competenties stromen in een bedding van kennis " .

De drie genoemde rapportages zijn aangeboden aan de staatssecretaris en aan de beleidsdirectie BVE. Vervolgens heeft de staatssecretaris bedoelde rapportages aangeboden aan de Tweede Kamer der Staten Generaal.

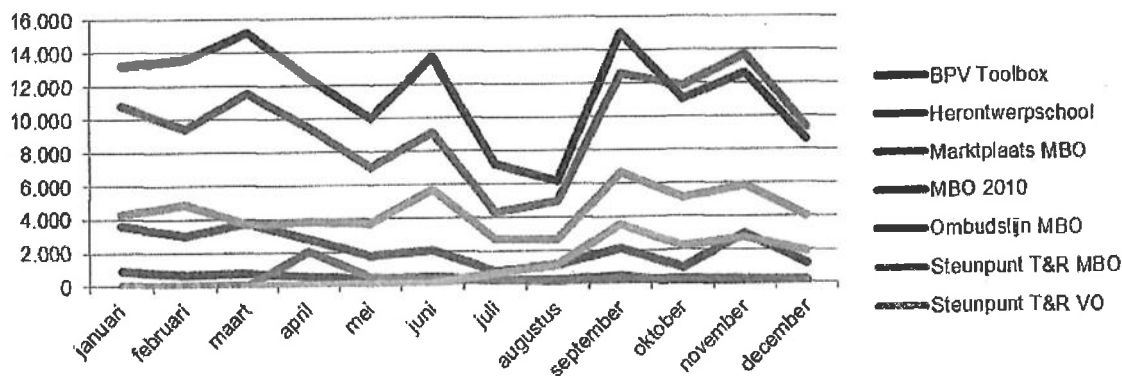
De MBO krant

Van de MBO krant zijn 6 afleveringen uitgekomen. De functionaliteit van de krant blijft onverminderd positief. Bijzonder vermelding verdienen de volgende feiten :

- De september editie bevatte tevens een keur aan informatie voor wat betreft Competent City 2010. Die van december onder meer de opbrengsten van deze jaarlijkse werkconferentie.
- De krant wordt via de dubbele binnenpagina ingezet als "etalage " voor de producten en diensten die MBO 2010 aanbiedt aan de scholen op de domeinen inhoud, professionalisering en bedrijfsvoering.

De Websites

Het onderstaande schema geeft informatie over de onderscheiden websites en de mate waarin de websites worden "bezoekt"

2010

	Januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
BPV Toolbox	900	709	766	579	405	476	228	237	477	0	0	0
Herontwerpschool	3.581	2.993	3.769	2.812	1.739	2.066	784	1.122	2.131	942	2.917	1.163
Marktplaats MBO	10.818	9.427	11.547	9.514	7.044	9.085	4.278	4.973	12.607	11.892	13.704	9.364
MBO 2010	13.175	13.570	15.180	12.436	10.027	13.677	7.184	6.140	15.083	11.066	12.609	8.573
Ombudslijn MBO	0	0	0	2.056	450	350	251	189	304	243	223	161
Steunpunt T&R MBO	4.263	4.892	3.694	3.847	3.688	5.657	2.698	2.643	6.693	5.126	5.839	4.007
Steunpunt T&R VO	0	0	0	0	0	0	670	1184	3524	2212	2714	1924

Opmerking: de website van de BPV Toolbox is komen te vervallen.

Overzicht van publicaties

In 2010 heeft het procesmanagement de volgende publicaties opgeleverd :

- Praktijkvoorbeelden MBO.
- "The greatest hits" van Herontwerp MBO en MBO 2010 op usb-stick.
- De op pagina één genoemde drie rapportages hebben als bijlage een cd-rom waarop de eerdere rapportages zijn vastgelegd. Dat geeft de doelgroep de mogelijkheid de onderscheiden publicaties te plaatsen in het perspectief van het proces van modernisering zoals dat sinds 2004 heeft plaatsgevonden.
- "Loopbaanleren"
- "Praktijk. Hoe? Zo!".

Deze beide publicaties maken deel uit van een serie over werkplekleren.

- De bezoekers van Competent City hebben het boek 'Hoe leren Stroomt' als cadeau ontvangen. Dit boek gaat over leerlingen. Het is te beschouwen als een uitgebreide en meer gedetailleerde versie van de eerdere

onderwijs dat werkt

genoemde rapportage. Wat MBO 2010 betreft is het een boek dat in ieder geval elke leidinggevende in het MBO gelezen moet hebben. Met name de bestuurders, omdat onomstotelijk nog eens met argumenten onderbouwd wordt dat diversiteit in onderwijsuitvoering een van de succesfactoren is. Dit boek staat in de traditie van de publicatie "De Balansschool". Een belangwekkend document voor het MBO dus.

- De geplande brochures ten behoeve van MAVO/VMBO en HBO heeft het procesmanagement geschrapt. De noodzakelijke investering was te hoog afgezet tegenover de veronderstelde meerwaarde.
- De publicatie "Projectmatig werken, de kritische succesfactoren" is op het moment van het schrijven van dit activiteitenverslag klaar voor de "drukproeffase". Oplevering is gepland in april.

Accountmanagers

Het team van accountmanagers heeft daadwerkelijk een bijdrage geleverd aan een voortvarende en succesvolle implementatie van het proces van modernisering. Dat is gebleken tijdens de voortgangsgesprekken in met name 2009 en 2010. En uit de reacties van de MBO scholen die de chef d'equipe van MBO 2010 heeft ontvangen. In gesprekken, tijdens en na presentaties. Samenvattend kunnen we stellen dat de formule van een team van (drie) accountmanagers, zoals voorzien in het Plan van Aanpak 2007—2010 prima heeft gewerkt. MBO 2010 heeft het team begin juli 2010 ontbonden. Zeker niet vanwege gebrek aan succes. Maar omdat het procesmanagement van opvatting is dat na twee jaar facilitering de scholen nu zelf de zaken intern goed moeten regelen.

onderwijs dat werkt

2. **BEDRIJFSVOERING**

Onderwijscalculator

De onderwijscalculator blijft in een behoefte voorzien. Het gebruik is verder toegenomen. De geplande update, de Onderwijscalculator 2.0 is in december 2010 opgeleverd.

Project Plus Delta

Het handboek MBO Beter is opgeleverd en onder de scholen verspreid. Uiteraard is de publicatie ook te downloaden. De projectleider bedrijfsvoering heeft het handboek gepresenteerd en toegelicht tijdens regionale voorlichtingsbijeenkomsten.

Strategische Personeelsplanner

Dit betreft een instrument om met gebruikmaking van de onderwijscalculator scenario's t.b.v. meerjaren personeelsplanning te maken. Hierbij wordt een match gemaakt tussen de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte aan docenten t.b.v. de uitvoering van (veranderende) opleidingsprogramma's en de verwachte beschikbare (veranderende) middelen. Met dit instrument kan een vijf jaar forecast gemaakt worden waarbij de gewenste formatie door de jaren heen in beeld wordt gebracht en de informatie verschaft om duurzame en effectieve samenstelling van teams te borgen. Het instrument wordt opgeleverd in samenwerking met ROC West Brabant. Genoemd ROC heeft een programma ontwikkeld (de Personeelsplanner) die met een aantal aanpassingen prima geschikt is. Tevens is een set van afspraken gemaakt over technisch beheer, licentieovereenkomsten, training en voorlichting. De oplevering is begin 2011 voorzien.

I – Implementator

Het product is opgeleverd en beschikbaar via de website. Tevens is het product gepresenteerd en toegelicht tijdens bijeenkomsten van ICT-functionarissen van de MBO scholen, die verenigd zijn in bijvoorbeeld SAMBO ICT en DEUG.

Onderwijscalculator en CASCO Model

Het product wordt begin 2011 opgeleverd. Dus werk in uitvoering. Ook hier betreft het producten die in nauwe samenspraak met een aantal MBO scholen zijn gemaakt (Onderwijscalculator) dan wel door een MBO school is gemaakt (CASCO Model). In dit geval door ROC Mondriaan.

Bedrijfsvoering voor teams.

MBO 2010 heeft besloten dit project (vooralsnog) niet uit te voeren. Dit om redenen van financiering i.c. onvoldoende budget beschikbaar voor dit relatief kostbare project (€ 150.000,=). Overigens is er wel veel belangstelling van de zijde van de scholen. Maar zoals aangegeven is het project op dit moment financieel niet haalbaar. Kennisnet financiert in samenwerking met het IVA een onderzoek naar de behoefte aan data van de zijde van de teams in relatie tot eigen beoordeling van de teamprestaties.

Inventarisatie aan – en afwezigheidsystemen en managementinformatiesystemen, beiden uitgevoerd in co-productie met Kennisnet.

onderwijs dat werkt

De eerst genoemde inventarisatie is opgeleverd. Het als tweede genoemde project is in januari 2011 onder naam Survey opgeleverd.

Relatiemanagementsystemen

Kennisnet zal dit product, dat inzicht geeft in de "do's en dont's" van relatiemanagement systemen in het voorjaar van 2011 opgeleveren.

Procesanalyse kwaliteit bedrijfsvoering

In plaats van het geplande seminar heeft MBO 2010 er - na consultatie van potentieel geïnteresseerden - een instrument ontworpen dat de MBO-scholen in staat stelt zelf de kwaliteit van de bedrijfsvoering te testen.

Project strategisch roosteren en plannen

ROC Eindhoven heeft het beoogde product opgeleverd. MBO 2010 heeft zorg gedragen voor co- financiering en eigen expertise aangeleverd.

Kwaliteitszorg

Het ROC van Nijmegen heeft in de persoon van het lid van het college van bestuur het initiatief genomen voor het ontwerp en de implementatie van een kwaliteitszorgsysteem, dat uiteindelijk door zoveel mogelijk MBO scholen in bedrijf wordt genomen. Realisatie van het plan voorziet de sector van een systeem, dat eveneens professioneel uitgevoerde interviews borgt. En een systeem dat aansluit bij het voornemen van de inspectie van het onderwijs eens per drie jaar een schoolorganisatie integraal en grondig door te lichten. Inmiddels is een netwerk in bedrijf, waaraan tien scholen deelnemen. MBO 2010 faciliteert dit project door out of pocket co - financiering, de organisatie en financiering van een werkconferentie die in juni 2011 wordt gehouden en het beschikbaar stellen van een aantal advies/expertdagen. Het laatste in de persoon van een van de kritische vrienden.

Pilot expertteams

In opdracht van de beleidsdirectie voert MBO 2010 deze pilot uit. In het najaar van 2010 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden. De uitvoering vindt in het eerste half jaar van 2011 plaats. Conform afspraak zorgt MBO 2010 voor een of meer separate tussenrapportages en een eindrapportage voorzien van aanbevelingen.

De Ombudslijn MBO

Op 1 april is de Ombudslijn MBO van start gegaan. De uitvoering verloopt conform het plan van aanpak. De voorziening is waardevol. In ieder geval voor een bepaalde periode. Immers scholen dienen de behandeling en afhandeling van klachten op een zodanige wijze uit te voeren, dat de Ombudslijn een overbodige voorziening wordt. Maandelijks vindt conform afspraak een gedetailleerde rapportage plaats aan de opdrachtgever. De doorlooptijd van de Ombudslijn is verlengd tot 1 april 2012.

onderwijs dat werkt

3 PROFESSIONALISERING

Focusgroep Human Resource Development

Zoals het interviewteam van MBO 2010 in zijn voortgangsrapportages heeft gemeld is sinds augustus 2008 beweging gekomen op het gebied van professionalisering. Treffende illustratie is dat MBO scholen in toenemende mate externe directeuren benoemen, waardoor de noodzakelijke expertise wordt "binnengehaald". De Focusgroep HRD functioneert zoals beoogd, als denktank. En als een groep van professionals die daadwerkelijk kennis en ervaringen uitwisselen. In 2010 is deze groep 6 keer bijeengekomen.

HRM Plaza

Op LinkedIn is een groep gestart 'HRM in het MBO', uitsluitend voor HRM medewerkers van de MBO scholen. Inmiddels zijn ruim 104 HRM medewerkers aangesloten die met elkaar netwerken, elkaar vragen stellen, informatie uitwisselen en oproepen plaatsen.

Professionalisering met volle zeilen

In september 2010 heeft MBO 2010 het tweede HRM congres georganiseerd getiteld 'HRM scherper aan de wind'. De conferentie was met 220 deelnemers - evenals in 2009 - wederom een groot succes. In 14 verschillende workshops van 2 uur zijn best practices van MBO scholen intensief besproken, veelal in samenwerking met een extern deskundige. Inhoudelijke verdieping en vertaling naar de eigen organisatie stonden steeds centraal.

MBO Academies

Voor de zomer zijn 4 ontwikkelkringen georganiseerd voor medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de interne Academie binnen hun eigen MBO instelling. De vaste kern van circa 30 deelnemers delen actief hun ervaringen en kennis en vormen een gemeenschappelijk netwerk. MBO2010 is na de zomer gestopt met de facilitering van de ontwikkelkringen. De deelnemers zetten deze nu zelfstandig voort.

20 deelnemers hebben de quick scan (Acadroom) binnen hun instelling gebruikt om het ontwikkelingsstadium en de vervolgacties inzichtelijk te maken van hun eigen Academie. Met de resultaten kan de Academiebouwer het belang van de Academie goed uitdragen naar de stakeholders binnen zijn of haar eigen organisatie.

De 'Academie Ambassadeur MBO 2010' heeft 14 MBO instellingen bezocht voor informatie en advies over het opzetten van een Academie. Tevens zijn een aantal workshops gegeven en artikelen geplaatst om het onderwerp onder de aandacht te brengen.

De Academie registratie- en planningsmodule is op verschillende manieren onder de aandacht gebracht. Een aantal instellingen is geïnteresseerd om deze module te implementeren waarop momenteel vervolgacties worden genomen. Voor andere organisaties komt een dergelijk systeem nog iets te vroeg.

Boardrooms

Om de opgedane kennis en inzichten uit de reeds georganiseerde boardrooms voor bestuursleden optimaal te laten renderen, zijn nu ook andere doelgroepen betrokken. In 2010 is wederom een boardroom georganiseerd voor bestuursleden en daarnaast met groot succes 2 sessies van boardrooms voor sectordirecteuren. Een iets aangepaste boardroom is georganiseerd voor directeuren ICT en tevens voor Directeuren HRD/HRM. Beide doelgroepen waren zeer enthousiast.

Rol HR adviseur

De Focusgroep HRD heeft mede het professionaliseringsprogramma 'HR adviseur als Businesspartner' inhoudelijk vormgegeven. De organisatie ligt in handen van het SIOO. In de programmaraad hebben 2 HRD adviseurs uit de focusgroep zitting, alsmede adviseurs uit de MBO Raad / Prof2010.

Koepelproject "Doorbraakproject in Professionalisering"

De inzet van de projectleider bij het koepelproject zorgt voor een goede samenwerking binnen het project en onderlinge deling van kennis en ervaring.

In de MBO krant zijn alle 6 projecten aan de orde geweest. Het project loopt nog door tot 2012.

Leraar 24

In 2010 zijn verschillende professionaliseringsthema's en contactpersonen aangedragen voor nieuw video's en is het bestaan van Leraar24 onder de aandacht gebracht de in instellingen.

Conferentie Consortium voor Innovatie

Op de conferentie in april 2010 is een verdiepingsblok georganiseerd over 'Professionalisering in het MBO: kritische succesfactoren'. Aan dit blok hebben circa 50 deelnemers deelgenomen.

De Herontwerpschool

Het aanbod van de Herontwerpschool wordt steeds meer divers. Naast de gebruikelijke conferenties en leergangen zijn er ook de bijeenkomsten voor het Steunpunt Taal & Rekenen bij gekomen. Zowel voor het mbo als het vo. Ook de bijeenkomsten Subnetwerken Rekenen worden door de Herontwerpschool georganiseerd.

De spelsimulatie uit het aanbod zijn vooral binnen de onderwijsinstellingen ingezet. Terugkoppeling van de activiteiten leert dat het voor de teams vaak een goede opstart was naar het beter en duidelijker vormgeven van hun teamtaken.

De Herontwerpschool heeft ook op verzoek van andere organisaties een aantal bijeenkomsten georganiseerd. Voorbeelden daarvan zijn de Werkconferentie BPV Protocol, Werkconferentie VSV en de Expertmeeting Competenties gemeten.

Tijdens CompetentCity 2010 is de nieuwe naam van de Herontwerpschool gepresenteerd. Vanaf het voorjaar 2011 worden de activiteiten uitgevoerd onder de nieuwe naam : de MBO ACADEMIE.

Overzicht van uitgevoerde activiteiten :

13 januari 2010	Team Tijd bij Albeda College (Teams detailhandel)	Deelnemers: 40
21 januari 2010	Associate Master Onderwijsmanagement Eén-jarig traject i.s.m. NCOI	Deelnemers: 9
26 januari 2010	Conferentie Examinering i.s.m. MBO Raad	Deelnemers: 200
28 januari 2010	Bijeenkomst Educator bij Drenthe College in Assen	Deelnemers: 35
28 januari 2010	Extra sessie Boardroom Bestuurders 2009	Deelnemers: 7
3 februari 2010	Taaldagen Nederlands, 4 dagdelen i.s.m. ITTA en Cinop	Deelnemers: 17
4 februari 2010	Clusterbijeenkomst rondom Bedrijfsvoering	Deelnemers: 90
12 februari 2010	Flitsbijeenkomst steunpunt T&R thema Examinering	Deelnemers: 200
2 maart 2010	Bijeenkomst Subnetwerken Rekenen Noord	Deelnemers 19
3 maart 2010	Bijeenkomst Subnetwerken Rekenen Zuid-Oost	Deelnemers: 21
4 maart 2010	Bijeenkomst Subnetwerken Rekenen Zuid-West	Deelnemers: 23
8 maart 2010	Training Onderwijslogistiek	Deelnemers 20
8 maart 2010	Extra sessie Boardroom Bestuurders 2009	Deelnemers: 7
11 maart 2010	Training Rekenmeesters (4 dagdelen)	Deelnemers: 14
11 maart 2010	Kennismaking Team Tijd, Kop van Noord-Holland	Intern
12 maart 2010	Conferentie taal is cruciaal IV	Deelnemers: 230
16 maart 2010	Onderwijscalculator :train de trainer bijeenkomst	Deelnemers : 7
17 maart 2010	Team Tijd, kennismakingsbijeenkomst	Deelnemers: 40
18 maart 2010	Lezing Invoering CGO, Midden Nederland	Deelnemers: 80
22 maart 2010	Boardrooms Sectordirecteuren (5 sessies)	Deelnemers: 11
25 maart 2010	Clusterbijeenkomst rondom Bedrijfsvoering	Deelnemers: 60
6 april 2010	Boardrooms directeuren HRM (5 sessies)	Deelnemers: 10
6 april 2010	Kenniskring Contactpersonen Accountmanagers	Deelnemers: 30
7 april 2010	Team Tijd bij ROC West Brabant	Deelnemers: 30

onderwijs dat werkt

8 april 2010	Masterclass Duurzame Onderwijsontwikkeling	Deelnemers: 17
8 april 2010	Invoering CGO, Midden Nederland 2e bijeenkomst	Deelnemers: 60
9 april 2010	Team Tijd Nova College (team Welzijn)	Deelnemers: 40
15 april 2010	Six Sigma, Bijeenkomst regio Midden	Deelnemers: 25
22 april 2010	Six Sigma, Bijeenkomst regio Noord	Deelnemers: 25
16 april 2010	Team Tijd, Albeda College (Teams Handel)	Deelnemers: 40
11 mei 2010	Masterclass Duurzame Onderwijsontwikkeling	Deelnemers: 20
18 mei 2010	2e Serie Rekenmeesters (5 bijeenkomsten)	Deelnemers: 19
18 mei 2010	Werkconferentie BPV Protocol	Deelnemers: 60
20 mei 2010	Onderwijslogistiek	Deelnemers: 21
25 mei 2010	Werkconferentie VSV	Deelnemers: 80
27 mei 2010	Slotbijeenkomst AKA Mondriaan Den Haag	Deelnemers: 120
31 mei, 2 / 9 juni 2010	Bijeenkomsten Subnetwerken Rekenen, in 3 regio's	Deelnemers: 43
2 juni 2010	Taaldagen Nederlands, uitvoering: ITTA en CINOP	Deelnemers: 20
3 juni 2010	Team Tijd Nova College (Teams Werktuigbouwkunde)	Deelnemers: 40
3 juni 2010	Startbijeenkomst Steunpunt Taal & Rekenen VO	Deelnemers: 60
8 juni 2010	Werkconferentie Examineren Taal & Rekenen	Deelnemers: 94
10 juni 2010	Onderwijslogistiek	Deelnemers: 10
16 juni 2010-03-09	Team Tijd Nova College (Teams Autotechniek)	Deelnemers: 40
17 juni 2010	Werkconferentie Examineren Taal & Rekenen	Deelnemers: 74
01 september 2010	Slotbijeenkomst Kenniskring met Accountmanagers	Deelnemers: 25
02 september 2010	Start Boardrooms ICT managers (5 sessies)	Deelnemers: 9
13 september 2010	Bijeenkomst Steunpunt T & R MBO, Examinering	Deelnemers: 65
14 september 2010	Bijeenkomst steunpunt T&R VO in Groningen	Deelnemers: 55
16 september 2010	Bijeenkomst steunpunt T&R VO, Amsterdam	Deelnemers: 84
16 september 2010	3e serie training Rekenmeesters	Deelnemers: 20
16 september 2010	2e serie Boardrooms Sectordirecteuren	Deelnemers: 12

onderwijs dat werkt

23 september 2010	Bijeenkomst steunpunt T&R VO, Zwolle	Deelnemers: 118
23 september 2010	Congres HRM Scherper aan de wind - Zwolle	Deelnemers: 220
23 september 2010	Expertmeeting Competenties gemeten i.s.m. COLO	Deelnemers: 25
28 september 2010	Bijeenkomst steunpunt T&R VO	Deelnemers: 149
30 september 2010	Training Onderwijslogistiek	Deelnemers: 20
7 oktober 2010	Bijeenkomst Steunpunt VO	Deelnemers: 99
12 oktober 2010	Bijeenkomst steunpunt VO	Deelnemers: 127
25 november 2010	Inspiratiebijeenkomst clusterleden	Deelnemers: 70
25 november 2010	Training De docent een duizendpoot	Deelnemers: 15
1 december 2010	Training Onderwijslogistiek	Deelnemers: 15
2 december 2010	Aanbodconferentie Tijd voor rekenen	Deelnemers: 300

4 INHOUD

Project werkplekieren

Het project Werkplekieren is afgerond. In 2010 opgeleverde producten zijn de publicaties Loopbaanleren en Praktijk Hoe ? Zo !. Tevens is de website www.toolboxbpv.nl in bedrijf genomen.

Experimentclusters

De experimentclusters MBO 2010 hebben hun activiteiten afgerond. De producten in 2010 :

- De praktijkvoorbeelden 2010.
- Dossiers getoetst.

In november 2010 organiseert MBO 2010 nog een informatiebijeenkomst. Dit op verzoek van de deelnemers aan de experimentclusters. Bij deze bijeenkomst worden ook de deelnemers uit de voormalige AKA-clusters uitgenodigd.

Websites

De websites www.marktplaatsmbo.nl, www.toolboxbpv.nl en www.mboacademies.nl zijn ook in 2010 in bedrijf. Op basis van metingen blijkt dat genoemde websites nog steeds in een grote behoefte voldoen (zie pagina 2 totaaloverzicht bezoekers websites),

Procesmanager inhoud

Conform hetgeen is vastgelegd in het activiteitenplan 2010 heeft de procesmanager inhoud in 2010 met name de focus gericht op het leggen van verbindingen tussen het verloop van het proces van modernisering enerzijds en de ontwikkelingen en voortgang van de activiteiten anderzijds. Daarbij spelen zaken als examenprofielen, status deel C, associate degree, streaming van MBO opleidingen, de Vakcolleges, het EQF alsmede projecten en activiteiten die betrekking hebben op de aansluiting tussen VMBO en MBO.

COMPETENT CITY 2010.

Ruim 1.600 docenten, teamleiders en andere betrokkenen bij het mbo waren op 4 oktober in de ReeHorst in Ede aanwezig op een inspirerend CompetentCity. Dit grootste evenement over de modernisering van het mbo vormde tevens het startschot voor de 6-Daagse van het beroepsonderwijs. Aansprekende key-note speakers gaven kleur en richting aan deze dag. De 'city' bestond verder uit allerlei pleinen, waar scholen, instellingen, kenniscentra en bedrijven hun best practices en ontwikkelingen konden tonen. In alle hoeken en gaten van de ReeHorst konden de bezoekers inspiratie opdoen en kennis delen. De breedheid van de mbo-sector toonde zich in volle glorie. Voor het eerst hebben ook deelnemers vanuit het vmbo-veld het evenement bezocht. Zij waren uitdrukkelijk uitgenodigd en in de programmering is met hun komst rekening gehouden zodat er voldoende interessante onderdelen te volgen waren.

PROJECT AKA

De activiteiten zijn conform het activiteitenplan 2010 uitgevoerd. Het project is nu formeel afgerond. MBO 2010 houdt de technische regie tot het moment van wettelijke verankering.

PROJECT AKA STAGEBOX

Het project AKA stagebox is finaal afgerond. De eindrapportage heeft MBO 2010 opgeleverd.

onderwijs dat werkt

5 AFRONDING EN OVERDRACHT

Een van de kritische succesfactoren van procesmanagement is het tijdig en zichtbaar afronden van activiteiten. Immers voortdurend is de vraag aan de orde of en welke meerwaarde bepaalde activiteiten genereren. Zoals afgesproken heeft MBO 2010 een groot aantal activiteiten afgerond.

Overzicht afgeronde activiteiten

- Interviewteam MBO 2010 is ontbonden.
- Team accountmanagers MBO 2010 is ontbonden.
- De experimentclusters hebben hun activiteiten afgerond en zijn ontbonden.
- MBO 2010 verzorgt geen publicaties meer. In ieder geval niet meer op het gebied van onderwijsinhoud, leerlingen, kwalificatiedossiers. Deze lijn geldt in beginsel ook voor de programma's bedrijfsvoering en professionalisering. In ieder geval als het gaat om generieke rapportages.
- Project de MBO Academie is afgerond.

In afronding

Het procesmanagement wil de volgende activiteiten afronden :

- Exploitatie www.marktplaatsmbo.nl
- Exploitatie www.bpvtoolbox.nl
- De uitgave van de MBO krant. De laatste editie verschijnt in april 2011.

Overdracht

MBO 2010 heeft vastgesteld, dat overdracht van activiteiten zoals bovengenoemd niet of nauwelijks van de grond komt. Ondanks een zowel mondeling als schriftelijk vastgelegd aanbod voor wat betreft overname experimentclusters, de MBO krant, de websites en nog enige andere activiteiten heeft de MBO Raad respectievelijk MBO Diensten tot nu toe geen enkele activiteit overgenomen. Met wellicht als uitzondering de marktplaats MBO rondt het procesmanagement conform zijn planning de activiteiten af. Ook indien zich geen overnemende partij aanbiedt.

onderwijs dat werkt

6 ZICHT OP 2011

Op het moment van schrijven van dit activiteitenverslag is het "Actieplan MBO 2011—2015" gepubliceerd. Het actieplan voorziet in de inrichting van een programma management MBO 15. Zodra het nieuwe programma management in bedrijf is, draagt MBO 2010 de programma's bedrijfsvoering en professionalisering zoals de beleidsdirectie BVE die inmiddels heeft goedgekeurd aan het nieuwe programma management. De bijlagen van dit activiteitenverslag geven inzicht in de geplande activiteiten voor 2011 en 2012.

Financieel Jaarverslag 2010
Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Inhoudsopgave

Pagina

Jaarrekening

Verslag van het bestuur	3
Balans per 31 december 2010	4
Exploitatierkening 2010	5
Kasstroom overzicht 2010	6
Toelichting op de balans per 31 december 2010 en de exploitatierkening 2010	7

Overige gegevens

Overige gegevens	10
Voorstel resultaat verdeling	10
Controleverklaring	11

Bijlagen:

Instellingsgegevens	13
Toelichting exploitatierkening per afdeling	14

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 10 MRT 2011

paraaf

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Algemene informatie

Stichting innovatie beroepsonderwijs is een stichting opgericht met als doelstelling een bijdrage te leveren aan de realisatie van het competentiegericht beroepsonderwijs.

Zij tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door het stimuleren, ondersteunen en faciliteren van onderwijsinstellingen om actief deel te nemen aan het proces van modernisering, vernieuwing en innovatie van programmering en inrichting van het middelbaar beroepsonderwijs.

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door subsidies van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Deze worden jaarlijks verstrekt door het indienen van een activiteitenplan en begroting.

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van Innovatie beroepsonderwijs is een stichtingsvorm. De stichting is opgericht 27 april 2004. De stichting treedt naar buiten onder de naam MBO 2010.

Organisatiestructuur

Het bestuur van de stichting bestaat uit 5 bestuursleden.

De bestuursleden worden benoemd voor een periode van drie jaar en zijn eenmaal hernoembaar.

De stichting heeft een eenhoofdige directie.

Financiën

Per toegezegde subsidie wordt een verantwoording gemaakt welke als bijlage is toegevoegd.

Eventuele overschotten worden in overleg als nog te besteden subsidiebedragen opgenomen, hierdoor is het resultaat jaarlijks nul. Van de nog te besteden subsidiebedragen zijn verplichtingen aangegaan.

Inhoudelijke accenten

De Stichting Innovatie Beroepsonderwijs blijft de komende jaren in bedrijf en zoals het er nu uitziet tot en met 2013.

Afronding en opheffing zou dan in 2014 plaatsvinden.

Er ressorteren drie business units onder de Stichting:

MBO 2010

Steunpunt Taal & Rekenen MBO

Steunpunt Taal & Rekenen VO

Ombudslijn MBO

De twee laatstgenoemde hebben een doorlooptijd tot en met 2013. De doorlooptijd van de Ombudslijn MBO is recent verlengd met een jaar tot 1 april 2012.

MBO 2010

De expiratedatum zou 1 augustus 2010 zijn. Echter vanwege inhoudelijke redenen (verder werken aan de thema's professionalisering en bedrijfsvoering) en om redenen van wetgeving is de doorlooptijd verlengd tot 1 augustus 2011. Kortheidshalve verwijs ik naar de betreffende brief van de toenmalige staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Activiteitenplan 2010/2011.

De naam MBO 2010 verdwijnt in de komende periode. De inschatting is dat zulks uiterlijk per 1 september 2011 aan de orde is.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft recent bovengenoemd plan uitgebracht. MBO 2010 heeft in de persoon van de voorzitter een actieve bijdrage geleverd aan de totstandkoming ervan. In het activiteiten plan komen de volgende thema's aan de orde:

Bedrijfsvoering

Professionalisering bestuur, management, ondersteunende functionarissen

Verkorten en intensiveren van opleidingen

Entreopleiding

Tevredenheid leerlingen, medewerkers en bedrijven

Prestatievermogen - en opbrengsten

Doelmatigheid

Het programma management kan beschouwd worden als een gemeenschappelijke "business unit" tussen het Platform Beta Techniek en MBO 2010. Verschil is dat het Platform blijft bestaan. Dit omdat het actief is in alle onderwijssectoren (PO, VO, MBO, HBO en Universiteiten) en de naam MBO 2010 dus verdwijnt.

De lopende programma's (professionalisering, bedrijfsvoering en expertteams) worden dus ingevaren bij het nieuwe programma management. Hoewel sprake is van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid vindt wel een taakverdeling plaats. Doelmatigheid is het thema, waar het Platform mee aan de slag gaat. De overige (meer interne) thema's zijn voor rekening van zeg maar ex MBO 2010. Ik ga er van uit dat er twee beschikkingen komen. Dan wel een beschikking, met twee begrotingen, waarbij elk van de Stichtingen een eigen begrotingsbedrag krijgt. De doorlooptijd zal zijn 2011 - 2014.

Op dit moment werken de directeur van het Platform en de voorzitter van MBO 2010 aan de uitwerking van de activiteiten-programma's. Afhankelijk van de besluitvorming is de operationele start rond 1 juni zonder meer haalbaar.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 18 MRT 2011

paraaf

BALANS PER 31 DECEMBER
(voor resultaatverdeling)

ACTIVA

2010

2009

VASTE ACTIVA

VLOTTENDE ACTIVA

Debiteuren

€ 29.445

€ 61.860

Overige overlopende activa

€ 514.112

€ 114.965

Totaal vlottende activa

€ 543.557

€ 176.825

LIQUIDE MIDDELEN

€ 3.100.984

€ 3.617.788

TOTAAL

€ 3.644.541

€ 3.794.613

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

€ 5.182

€ 5.182

KORTLOPENDE SCHULDEN

Belastingen en sociale premies

€ 13.281

€ 17.398

Omzetbelasting

€ 21.001

€ 5.591

Crediteuren

€ 1.049.693

€ 935.659

Overige overlopende schulden

€ 439.846

€ 575.238

Nog te besteden subsidies

€ 2.115.538

€ 2.255.545

Totaal kortlopende schulden

€ 3.639.359

€ 3.789.431

TOTAAL

€ 3.644.541

€ 3.794.613

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 18 MRT 2011

paraaf

EXPLOITATIEREKENING

	Werkelijk 2010	Begroot 2010	Werkelijk 2009
BATEN			
Rijksbijdrage	€ 5.927.607	€ 6.937.625	€ 8.730.027
Rijksbijdrage overige afdelingen	€ -	€ -	€ -
Overige inkomsten	€ 676.113	€ 175.000	€ 732.630
Totaal baten	€ 6.603.720	€ 7.112.625	€ 9.462.657
LASTEN			
Personele lasten	€ 2.866.824	€ 2.973.000	€ 3.506.524
Huisvestingslasten	€ 111.540	€ 97.000	€ 62.789
Overige bedrijfslasten	€ 3.686.188	€ 4.077.625	€ 5.990.105
Totaal Lasten	€ 6.664.552	€ 7.147.625	€ 9.559.418
Bedrijfsresultaat	€ 60.832-	€ 35.000-	€ 96.761-
Financiële baten en lasten	€ 60.832	€ 35.000	€ 96.761
Resultaat	€ -	€ -	€ -

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 18 MRT 2011

paraaf

KASSTROOMOVERZICHT

	31-12-2010	31-12-2009
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo exploitatie	€ -	€ -
Mutaties werkkapitaal		
Overige vorderingen	€ 366.732-	€ 82.624
Kortlopende schulden	€ 150.072-	€ 1.162.638-
Kasstroom uit investeringen		
Investeringen	€ -	€ -
Des investeringen	€ -	€ -
Afronding	€ -	€ -
Mutatie liquide middelen	<u>€ 516.804-</u>	<u>€ 1.080.014-</u>
Beginstand liquide middelen	€ 3.617.788	€ 4.697.802
Mutatie liquide middelen	€ 516.804-	€ 1.080.014-
Eindstand liquide middelen	<u>€ 3.100.984</u>	<u>€ 3.617.788</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 18 MRT 2011

paraaf

TOELICHTING OP DE BALANS EN DE WINST- EN VERLIESREKENING

ALGEMEEN

Bij het opstellen van de jaarrekening is de richtlijn 660 onderwijsinstellingen toegepast. In het lopend boekjaar is de naam gewijzigd in MBO 2010, dit is statutair nog niet aangepast.

Activiteiten

De Stichting heeft ten doel het bijdragen aan en het ondersteunen van de modernisering en vernieuwing van het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO), waaronder begrepen het Herontwerp MBO, alsmede de versterking van de innovatiecapaciteit van het MBO. De activiteiten van MBO 2010 zijn verlengd tot 1 augustus 2011 (zie brief 4 mei 2009). De activiteiten van steunpunt taal en rekenen lopen t/m 31 december 2013 mits er jaarlijks door OC en W een beschikking wordt afgegeven.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN BEPALING VAN HET RESULTAAT

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Toegepaste waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

In verband met het tijdelijke karakter van de Stichting is besloten de materiële vaste activa te huren in plaats van aan te schaffen.

Overige vaste activa

Verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen of lagere bedrijfswaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, waarop indien noodzakelijk een voorziening voor oninbaarheid in mindering wordt gebracht.

Overige activa en passiva

Voor zover in het bovenstaande niet anders is aangegeven worden activa en passiva gewaardeerd op nominale waarde. Hierbij wordt op vorderingen, indien dit noodzakelijk is, een voorziening in mindering gebracht.

Nog te besteden subsidies

Het verschil tussen de door OC en W toegezegde subsidie en bestede subsidie wordt opgenomen als nog te besteden subsidie.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten van transacties worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Subsidie baten

Onder subsidie baten wordt o.a. verstaan de door OC en W verstrekte subsidies ter dekking van ingediende activiteitenplannen.

Kosten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De Stichting blijft buiten de werking van de Vpb heffing.

VOOR WAARMERKINGSDOELINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 18 MRT 2011

paraaf _____

TOELICHTING OP DE AFZONDERLIJKE POSTEN VAN DE BALANS

VOOR WAARMERKINGSDOBLENDE
BDO Audit & Assurance B.V.

ACTIVA

datum 18 MRT 2011

Vaste activa

MATERIËLE VASTE ACTIVA

paraaf _____

De materiële vaste activa worden gehuurd. Er is voor de inrichting en inventaris van het kantoorpand te EDE een huurovereenkomst afgesloten van 5 jaar, welke is beëindigd op 31 december 2010.

5.3.3 Vlottende activa

	<u>31-12-2010</u>	<u>31-12-2009</u>
Debiteuren	€ 29.445	€ 61.860
Overige overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	€ 33.657	€ 37.055
Nog te ontvangen rente	€ 37.551	€ 40.911
Nog te factureren	€ 38.699	€ 14.625
Overige overlopende activa	€ 1.971	€ 7.114
Rekening courant Netwerkschool	€ 402.234	€ 15.260
Nog te ontvangen subsidie	€ -	€ -
	<u>€ 514.112</u>	<u>€ 114.965</u>

De rekening courant Netwerkschool wordt afgelost op het moment dat de subsidie wordt ontvangen. De rente bedraagt 3% van het gemiddelde saldo. Er zijn geen zekerheden gesteld.

LIQUIDE MIDDELEN

Banken	€ 3.100.984	€ 3.617.788
--------	-------------	-------------

De overtollige liquide middelen worden op een bedrijfstelerekening gezet. Het rentepercentage bedraagt 1,7%. De middelen zijn direct opvraagbaar.

PASSIVA

Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Algemene reserve		
Stand per 1 januari	€ 5.182	€ 5.182
Resultaat lopend jaar	€ -	€ -
Stand per 31 december	<u>€ 5.182</u>	<u>€ 5.182</u>

KORTLOPENDE SCHULDEN

BELASTINGEN EN SOCIALE PREMIES	<u>€ 13.281</u>	<u>€ 17.398</u>
---------------------------------------	-----------------	-----------------

OMZETBELASTING	<u>€ 21.001</u>	<u>€ 5.591</u>
-----------------------	-----------------	----------------

CREDITEUREN	<u>€ 1.049.693</u>	<u>€ 935.659</u>
--------------------	--------------------	------------------

OVERIGE SCHULDEN

Overige overlopende passiva	€ 3.237	€ 5.031
Nog te betalen bedragen	€ 436.609	€ 570.207
	<u>€ 439.846</u>	<u>€ 575.238</u>

NOG TE BESTEDEN SUBSIDIES

	Nog te besteden	Nog te ontvangen		
Algemeen	€ 896.440	€ -	€ 896.440	€ 920
Algemeen aanvullend	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ -
Ombudsijs	€ 25.000	€ 19.900	€ 5.100	€ -
LNV groen	€ -	€ 36.000	€ 36.000	€ -
MBO inzake experimenten	€ -	€ -	€ -	€ 750.000
Steunpunt taal en rekenen mbo	€ 268.675	€ 108.000	€ 160.675	€ 503.407
Steunpunt taal en rekenen vo	€ 141.440	€ -	€ 141.440	€ 178.553
Steunpunt taal en rekenen mbo aanvulling	€ 581.635	€ -	€ 581.635	€ 792.665
Steunpunt taal MVT	€ 266.248	€ -	€ 266.248	€ -
Werkconferentie BPV protocol	€ -	€ -	€ -	€ 30.000
	<u>€ 2.279.438</u>	<u>€ 163.900</u>	<u>€ 2.115.538</u>	<u>€ 2.255.545</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Voor het pand te EDE zijn twee huurovereenkomsten afgesloten een voor een periode van 5 jaar en een voor 4 jaar. De huur overeenkomst van vijf jaar is ingegaan 1 maart 2004 en de huursom bedraagt € 38.430 per jaar. De huur overeenkomst van vier jaar is ingegaan 1 januari 2010 en de huursom bedraagt € 23.180 per jaar. Voor 1 auto is een leaseovereenkomst aangegaan. De verplichting bedraagt nog € 13.125,00 per balansdatum.

TOELICHTING OP DE AFZONDERLIJKE POSTEN VAN DE EXPLOITATIEREKENING

	2010	2009	Begroot
SUBSIDIE			
Toezegging	€ 4.958.500	€ 8.915.000	€ 4.420.000
Bij: nog te besteden 2009	€ 3.248.545	€ 3.033.572	€ 3.317.625
Overboeking	€ -	€ -	€ 100.000-
Af: Nog te besteden subsidie 2011	€ 2.279.438	€ 3.218.545	€ 700.000
Verantwoord in de exploitatie	€ 5.927.607	€ 8.730.027	€ 6.937.625
Personele lasten			
Salarissen	€ 326.579	€ 261.716	€ 290.000
Pensioenpremie	€ 32.235	€ 22.029	€ 86.000
Sociale lasten	€ 51.174	€ 44.803	€ -
Uitzendkrachten	€ -	€ 37.506	€ 48.000
	€ 409.988	€ 366.054	€ 424.000
Opleiding en bijscholing	€ 3.155	€ 32.231	€ 5.000
Overige lasten	€ 24.368	€ 32.536	€ 32.000
Kosten gezondheidsdienst	€ 715	€ 688	€ 1.000
Werk derden	€ 2.428.598	€ 3.088.280	€ 2.511.000
Ontvangen ziekgeld	€ -	€ 13.265-	€ -
	€ 2.866.824	€ 3.506.524	€ 2.973.000
Aantal fte's per 31 december	4	6	6
Huisvestingslasten			
Huur incl. servicekosten	€ 111.540	€ 62.789	€ 97.000
	€ 111.540	€ 62.789	€ 97.000
Exploitatielasten			
Reis- en verblijfkosten	€ 83.892	€ 73.200	€ 63.000
Druk- en reprovkosten	€ 208.297	€ 159.338	€ 53.000
Kantoorbenodigdheden	€ 30.864	€ 33.447	€ 32.000
Telefoonkosten	€ 6.489	€ 6.946	€ 13.000
Portkosten	€ 21.421	€ 21.890	€ 16.000
PR kosten	€ 461.007	€ 576.906	€ 915.000
Representatiekosten	€ 2.979	€ 16.213	€ 4.000
Website	€ 165.946	€ 180.054	€ 157.000
Contributie en lidmaatschappen	€ 3.355	€ 18.755	€ 14.000
Bestuurskosten	€ 3.020	€ 3.659	€ 10.000
Aanschaf en onderhoud inventaris	€ 61.740	€ 50.237	€ 21.000
Accountantskosten	€ 21.557	€ 14.054	€ 21.000
Uitbesteed werk	€ 61.344	€ 55.729	€ 56.000
Vervoerskosten	€ 26.821	€ 32.566	€ 37.000
Activiteiten	€ 2.215.067	€ 4.369.925	€ 2.455.000
Onderzoek	€ -	€ -	€ -
Experimenten	€ -	€ -	€ -
Leermiddelen	€ 7.154	€ 1.815	€ 10.000
Overige exploitatielasten	€ 2.059	€ 10.962	€ 11.625
Huur lokalen	€ 302.221	€ 363.528	€ 187.000
Bankkosten	€ 955	€ 881	€ 2.000
	€ 3.686.188	€ 5.990.105	€ 4.077.625
Financiële baten en lasten			
Baten	€ 60.832	€ 96.761	€ 35.000
Lasten	€ -	€ -	€ -
	€ 60.832	€ 96.761	€ 35.000

Voor een vergelijk met de begroting wordt verwezen naar de toelichting exploitatierekening per afdeling.

VOOR WAARMERKINGSDOELLEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 18 MRT 2011

paraaf

OVERIGE GEGEVENS

Het resultaat welke uit de exploitatierekening blijkt is ter beschikking van het bestuur met dien verstande dat reservering zal plaatshebben indien niet anders wordt besloten.

Voorstel resultaatverdeling

De directie stelt voor het resultaat over 2010 aan het stichtingsvermogen toe te voegen.

€ -

Datum: 18 maart 2011

Het bestuur:

De heer [redacted]
Voorzitter

[redacted]

Mevrouw [redacted]

[redacted]

De heer [redacted]

De heer [redacted]
Penningmeester / s

De heer [redacted]

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 18 MRT 2011

paraaf [redacted]

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2010 van Stichting Innovatie Beroepsonderwijs te Ede gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de exploitatierekening over 2010 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 660 "onderwijsinstellingen" en voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden, alsmede de naleving van de betreffende wet- en regelgeving. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening, alsmede een evaluatie van de aanvaardbaarheid van het gehanteerde referentiekader voor financiële rechtmatigheid.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Benadrukking van de offerteprocedure

In het kader van het contracteren van leveranciers hanteert de Stichting in algemene zin een offerteprocedure. In voorkomende situaties heeft de stichting deze procedure niet toegepast bij het inhuren van externe specialisten. Eén en ander hangt samen met het MBO specifieke karakter c.q. de specifieke positie van de desbetreffende in onderzoek en kennismanagement gespecialiseerde personen en organisaties. Wij kunnen het laatst vermelde specifieke karakter echter niet toetsen. Voor de goede orde zij nog vermeld dat de geleverde diensten als zodanig niet ter discussie staan en overigens ook zijn opgenomen in de begroting.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Innovatie Beroepsonderwijs per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 660 "Onderwijsinstellingen".

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2010 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Op grond van onze bevindingen dienen wij daarbij een voorbehoud te maken voor wat betreft de marktconformiteit van de kosten van inhuur van een aantal MBO specifieke advies- en onderzoeksorganisaties, zoals beschreven in de paragraaf "benadrukking van de offerteprocedure".

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het verslag van het bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Ede, 18 maart 2011

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze

BIJLAGEN:**SPECIFIEKE INFORMATIE TEN BEHOEVE VAN CF/INFRA****1 INSTELLINGSGEGEVENS****B.**

Naam: Stichting Innovatie Beroepsonderwijs
 Adres: Horaplantsoen 20
 Postcode: 6717 LT
 Plaats: Ede

Telefoon: 0318-
 Fax: 0318-648503
 E-mail: procesmanagement@herontwerpmbbo.nl
 Internetsite: www.herontwerpmbbo.nl

Contact persoon:
 Telefoon:

OCW BIJLAGEN**OCW subsidies**

	Te besteden/ Ontvangen	Besteed	Nog te Besteden
--	-----------------------------------	----------------	----------------------------

ALGEMEEN

OND/ODB-2010/31368 U, algemeen incl. nog te besteden 2009	€ 3.600.920	€ 2.704.480	€ 896.440
Experimenten 2009/2010	€ 750.000	€ 750.000	-
OND/ODB-10/76958 U, aanvullend	€ 185.000	€ 85.000	€ 100.000
TRCDKI-10/0961	€ 180.000	€ 180.000	-
OND/ODB-10/47539 U, Ombudslijn	€ 99.500	€ 74.500	€ 25.000
	<u>€ 4.815.420</u>	<u>€ 3.793.980</u>	<u>€ 1.021.440</u>

PROJECTEN**Steunpunt taal en rekenen mbo**

OND/ODB-2008/146702 U	€ 540.000	€ 540.000	€ -
OND/ODB-2009/72455 U	€ 540.000	€ 271.325	€ 268.675
OND/ODB-2009/99430 M	€ 2.440.000	€ 1.858.365	€ 581.635
OND/ODB-10/77511 U	€ 297.500	€ 31.252	€ 266.248
	<u>€ 3.817.500</u>	<u>€ 2.700.942</u>	<u>€ 1.116.558</u>

Steunpunt taal en rekenen VO

OND/ODB-2009/130048U	€ 685.000	€ 600.060	€ 84.940
OND/ODB-10/89624 U	€ 56.500	€ -	€ 56.500
	<u>€ 741.500</u>	<u>€ 600.060</u>	<u>€ 141.440</u>

Werkconferentie BPV protocol

OND/ODB-2009/142851 U	€ 30.000	€ 30.000	€ -
-----------------------	----------	----------	-----

Totaal nog te besteden

			<u>€ 2.279.438</u>
--	--	--	--------------------

VOOR WAARMERKINGSDOELINDEN
 BDO Audit & Assurance B.V.

datum

18 MRT 2011

paraaf

TOELICHTING EXPLOITATIEREKENING STEUNPUNT TAAL EN REKENEN PER ONDERDEEL

	Steunpunt taal en rekenen Algemeen		Steunpunt taal en rekenen MBO		Steunpunt taal en rekenen VO		MBO IMVT		Werkconferentie BPV		Totaal	
	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot
	017		017 A		017 B		017C		019			
BATEN												
SUBSIDIE												
Toezegging 2010	€ 540.000	€ 540.000			€ 56.500	€	€ 297.500	€	€	€	€ 894.000	€ 540.000
Bijr. nog te besteden 2009	€ 503.407	€ 503.407	€ 1.280.665	€ 1.280.665	€ 683.553	€ 683.553	€	€	€ 30.000	€	€ 2.487.625	€ 2.487.625
Overboeking	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Nog te besteden subsidie 2010	€ 268.675	€	€ 581.635	€	€ 141.440	€	€ 266.248	€	€	€	€ 1.257.995	€
Totaal subsidie	€ 774.732	€ 1.043.407	€ 699.030	€ 1.280.665	€ 598.613	€ 683.553	€ 31.252	€	€ 30.000	€	€ 2.133.627	€ 3.007.625
OVERIGE INKOMSTEN												
	€ 734	€	€ 67	€	€ 98	€	€	€	€	€	€ 899	€
TOTAAL BATEN	€ 775.466	€ 1.043.407	€ 699.097	€ 1.280.665	€ 598.711	€ 683.553	€ 31.252	€	€ 30.000	€	€ 2.134.526	€ 3.007.625
LASTEN												
Personele lasten												
Salaries	€ 52.680	€	€	€	€ 55.169	€	€	€	€	€	€ 107.829	€
Pensioen premie	€ 5.965	€	€	€	€ 6.480	€	€	€	€	€	€ 6.490	€
Sociale lasten	€	€	€	€	€ 7.026	€	€	€	€	€	€ 12.991	€
Uitzendkrachten	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Opleiding en bijscholing	€ 58.625	€	€	€	€ 68.685	€	€	€	€	€	€ 127.310	€
Overige lasten	€ 5.867	€ 8.000	€	€	€ 3.867	€	€	€	€	€	€ 9.734	€ 8.000
Kosten gezondheidsdienst	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Werk derden	€ 464.124	€ 205.000	€ 136.235	€ 360.000	€ 61.936	€ 210.000	€ 5.880	€	€ 8.371	€	€ 666.546	€ 775.000
Externe deskundigheid	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Ontvangen ziekengeld	€ 518.616	€ 213.000	€ 136.235	€ 360.000	€ 134.488	€ 210.000	€ 5.880	€	€ 8.371	€	€ 803.590	€ 783.000
Aantal iet's per 31 december	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	€	€
Huisvestingslasten												
Huur incl. servicekosten	€ 17.457	€ 10.000	€ 8.125	€ 15.000	€ 8.125	€ 10.000	€	€	€	€	€ 33.707	€ 35.000
	€ 17.457	€ 10.000	€ 8.125	€ 15.000	€ 8.125	€ 10.000	€	€	€	€	€ 33.707	€ 35.000
Exploitatiekosten												
Reis- en verblijfskosten	€ 15.172	€	€ 1.089	€	€ 4.053	€	€ 575	€	€	€	€ 20.889	€
Druk en reprokosten	€ 7.137	€	€ 57.867	€	€ 4.542	€	€	€	€ 6.384	€	€ 75.730	€
Kantoor benodigdheden	€ 4.866	€ 5.000	€	€ 5.000	€ 4.406	€ 5.000	€	€	€	€	€ 9.064	€ 15.000
Telefoonkosten	€ 822	€	€	€ 3.000	€	€ 2.000	€	€	€	€	€ 822	€ 5.000
Portkosten	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
PR kosten	€ 14.771	€	€ 12.326	€ 175.000	€ 94.018	€ 120.000	€ 756	€	€	€	€ 121.871	€ 295.000
Representatiekosten	€ 1.152	€	€	€ 15.000	€ 1.126	€ 10.000	€	€	€	€	€ 2.278	€
Websites	€ 39.790	€ 20.000	€	€	€ 45.698	€ 10.000	€	€	€	€	€ 85.488	€ 45.000
Contributie en lidmaatschappen	€ 92	€	€	€	€ 30	€	€	€	€	€	€ 122	€
Bestuurskosten	€ 6.875	€	€	€	€ 1.250	€	€	€	€	€	€ 1.250	€
Huur aanschat en onderhoud inventaris	€ 2.071	€ 2.000	€ 1.952	€ 2.000	€ 1.547	€ 2.000	€	€	€	€	€ 6.875	€ 6.000
Accountantskosten	€ 7.283	€ 3.000	€ 4.796	€ 4.000	€ 4.070	€ 3.000	€ 452	€	€	€	€ 16.601	€ 10.000
Uitbesteed werk	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Vervoerskosten	€ 75.574	€ 760.000	€ 467.287	€ 670.000	€ 282.630	€ 305.000	€ 23.589	€	€	€	€ 849.080	€ 1.735.000
Activiteiten	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Onderzoek	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Experimenten	€ 2.076	€	€	€	€ 428	€	€	€	€	€	€ 2.504	€
Leermiddelen	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Overige exploitatiekosten	€ 407	€	€	€ 1.865	€	€ 1.553	€	€	€	€	€	€ 3.625
Huur lokalen	€ 84.767	€ 30.000	€ 9.620	€ 30.000	€ 12.300	€ 15.000	€	€	€ 15.245	€	€ 101.932	€ 75.000
Bankkosten	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
	€ 242.240	€ 820.407	€ 554.737	€ 905.665	€ 456.068	€ 463.553	€ 25.372	€	€ 21.629	€	€ 1.300.076	€ 2.189.625
Financiële baten en lasten												
Baten	€ 2.847	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€ 2.847	€
Resultaat	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€

TOELICHTING EXPLOITATIEREKENING PER AFDELING

	Algemeen		LNV		Experimenten 2010/2011		Ombudslijn		Herontwerp school		Aanvullend budget		Totaal	
	Werkelijk 007	Begroot	Werkelijk 020	Begroot	Werkelijk 009	Begroot	Werkelijk 019	Begroot	Werkelijk 011	Begroot	Werkelijk 015	Begroot	Werkelijk	Begroot
BATEN														
SUBSIDIE														
Toezegging 2010	€ 3.600.000	€ 3.600.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 750.000	€ 750.000	€ 99.500	€ 100.000	€ -	€ -	€ 185.000	€ -	€ 4.084.500	€ 3.880.000
Bij. nog te besteden 2009	€ 920	€ 100.000	€ -	€ -	€ 750.000	€ 750.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 750.920	€ 850.000
Overboeking	€ 896.440	€ 700.000	€ -	€ -	€ -	€ 150.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 100.000
Nog te besteden subsidie 2010 (1)	€ 2.704.480	€ 3.000.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 750.000	€ 600.000	€ 74.500	€ 100.000	€ -	€ -	€ 85.000	€ -	€ 1.021.440	€ 700.000
Totaal subsidie	€ 142.938	€ -	€ -	€ -	€ 251.274	€ 100.000	€ -	€ -	€ 281.002	€ 75.000	€ -	€ -	€ 3.793.988	€ 3.930.000
OVERIGE INKOMSTEN														
TOTAAL BATEN	€ 2.847.418	€ 3.000.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 1.001.274	€ 700.000	€ 74.500	€ 100.000	€ 281.002	€ 125.000	€ 85.000	€ -	€ 4.469.194	€ 4.105.000
LASTEN														
Personele lasten														
Salarissen	€ 149.621	€ 290.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 29.170	€ -	€ 39.959	€ -	€ -	€ -	€ 218.750	€ 280.000
Pensioen premie	€ 25.745	€ 86.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 25.745	€ 86.000
Sociale lasten	€ 38.183	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 38.183	€ -
Uitzendkrachten	€ 213.549	€ 424.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 29.170	€ -	€ 39.959	€ -	€ -	€ -	€ 282.678	€ 424.000
Opleiding en bijscholing	€ 1.850	€ 5.000	€ -	€ -	€ 1.305	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.155	€ 5.000
Overige lasten	€ 8.934	€ 24.000	€ -	€ -	€ 495	€ -	€ -	€ -	€ 5.205	€ -	€ -	€ -	€ 14.634	€ 24.000
Kosten gezondheidsdienst	€ 715	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 715	€ 1.000
Werk derden	€ 1.966.207	€ 1.354.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 159.970	€ 262.000	€ 2.847	€ 20.000	€ 33.028	€ -	€ -	€ -	€ 1.762.052	€ 1.736.000
Externe deskundigheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Ontvangen ziekengeld	€ 1.791.255	€ 1.808.000	€ -	€ -	€ 161.770	€ 262.000	€ 32.017	€ 20.000	€ 78.192	€ -	€ -	€ -	€ 2.063.234	€ 2.180.000
Aantal fte's per 31 december	3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3,0	5,0
Huisvestingslasten														
Huur incl. servicekosten:	€ 64.833	€ 46.000	€ -	€ 3.000	€ 8.000	€ 8.000	€ -	€ -	€ 5.000	€ 5.000	€ -	€ -	€ 77.833	€ 52.000
	€ 64.833	€ 46.000	€ -	€ 3.000	€ 8.000	€ 8.000	€ -	€ -	€ 5.000	€ 5.000	€ -	€ -	€ 77.833	€ 52.000
Exploitatiefactoren														
Reis- en verblijfskosten	€ 55.229	€ 55.000	€ -	€ -	€ 6.454	€ 5.000	€ 182	€ 1.000	€ 1.138	€ 1.000	€ -	€ -	€ 63.003	€ 63.000
Druk en reprokosten	€ 78.386	€ 35.000	€ -	€ -	€ 54.171	€ 18.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 132.567	€ 53.000
Kantoor benodigdheden	€ 6.178	€ 7.000	€ -	€ -	€ 4.186	€ 2.000	€ -	€ 1.000	€ 11.435	€ 7.000	€ -	€ -	€ 21.800	€ 17.000
Telefoonkosten	€ 5.360	€ 8.000	€ -	€ -	€ 40	€ -	€ -	€ -	€ 267	€ -	€ -	€ -	€ 5.667	€ 8.000
Postkosten	€ 19.036	€ 12.000	€ -	€ -	€ 2.385	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 21.421	€ 16.000
PR kosten	€ 296.025	€ 425.000	€ -	€ 50.000	€ 23.156	€ 125.000	€ 4.931	€ 10.000	€ 15.024	€ 10.000	€ -	€ -	€ 339.136	€ 620.000
Representatiekosten	€ 29	€ 4.000	€ -	€ -	€ 730	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 701	€ 4.000
Website	€ 49.847	€ 84.000	€ -	€ -	€ 23.802	€ 15.000	€ 928	€ 5.000	€ 5.881	€ 5.000	€ -	€ -	€ 80.458	€ 112.000
Contributie en lidmaatschappen	€ 2.714	€ 12.000	€ -	€ -	€ 11	€ -	€ -	€ -	€ 508	€ 2.000	€ -	€ -	€ 3.233	€ 14.000
Bestuurskosten	€ 1.770	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.770	€ 10.000
Huur, aanschaf en onderhoud inventaris	€ 51.943	€ 21.000	€ -	€ -	€ 2.915	€ -	€ -	€ -	€ 7	€ -	€ -	€ -	€ 54.865	€ 21.000
Accountantskosten	€ 15.654	€ 8.000	€ -	€ 1.000	€ 333	€ 2.000	€ -	€ 1.000	€ -	€ 3.000	€ -	€ -	€ 15.987	€ 15.000
Uitbesteed werk	€ 32.250	€ 38.000	€ 452	€ -	€ 7.221	€ 5.000	€ -	€ 1.000	€ 4.820	€ 2.000	€ -	€ -	€ 44.743	€ 46.000
Vervoerskosten	€ 22.865	€ 23.000	€ -	€ 25.000	€ 3.956	€ 14.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 26.821	€ 37.000
Activiteiten	€ 337.409	€ 415.000	€ 179.548	€ 25.000	€ 688.799	€ 200.000	€ 36.159	€ 60.000	€ 59.072	€ 20.000	€ 85.000	€ -	€ 1.365.987	€ 720.000
Onderzoek	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Experimenten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Leermiddelen	€ 4.650	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.650	€ 10.000
Overige exploitatiekosten	€ 2.059	€ 3.000	€ -	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.059	€ 6.000
Huur lokalen	€ 67.280	€ 20.000	€ -	€ -	€ 33.345	€ 35.000	€ 283	€ 1.000	€ 99.381	€ 56.000	€ -	€ -	€ 200.289	€ 112.000
Bankkosten	€ 575	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ 1.000	€ -	€ -	€ 380	€ -	€ -	€ -	€ 955	€ 2.000
	€ 1.049.211	€ 1.181.000	€ 180.000	€ 77.000	€ 831.504	€ 430.000	€ 42.463	€ 80.000	€ 197.974	€ 120.000	€ 85.000	€ -	€ 2.366.112	€ 1.898.000
Financiële baten en lasten														
Baten	€ 57.881	€ 35.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 104	€ -	€ -	€ -	€ 57.985	€ 35.000
Resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

(1) Van de nog te besteden subsidiebedragen zijn verplichtingen aangegaan die in 2011 geëffectueerd en betaald zullen worden.

datum: 18 MAI 2011
 paragraaf: 18

BDO Audit & Insurance B.V.

Duina 1

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting Innovatie Beroepsonderwijs
De heer [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
T 079 - [REDACTED]
F 079 - [REDACTED]
www.ocwduo.nl

Doorklesnummer
[REDACTED]

Datum 22 SEP 2011
Betreft Financiële jaarstukken 2010

Onze referentie
OND/ODB-11/25381 U

Uw brief van
14-4-2010

Uw referentie
7771

Bijlagen

Geachte heer [REDACTED]

Met bovenvermelde brief zond u mij het financieel jaarverslag 2010 van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs, voorzien van een accountantsverklaring en het activiteitenverslag 2010 van MBO 2010. Ook ontving ik een afschrift van de aanbiedingsbrief aan de beleidsdirectie BVE.

De behandeling hiervan geeft mij aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Ik heb er kennis van genomen dat van de nog te besteden subsidiebedragen ultimo 2010 reeds verplichtingen zijn aangegaan die in 2011 geëffectueerd en betaald worden. De gerealiseerde uitgaven hiervan worden herkenbaar opgenomen in de jaarrekening 2011. Daarnaast geeft de opmerking van de accountant ten aanzien van de gehanteerde offerteprocedure mij geen aanleiding tot het maken van op- of aanmerkingen.

Procesmanagement MBO 2010/algemeen (verplichtingnummer 61200-17006)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 19 april 2010, kenmerk OND/ODB-2010/31368 U, heb ik voor het activiteitenplan 2010/2011 een subsidie van € 3.600.000,00 toegekend. Dit bedrag is in twee termijnen als voorschot verstrekt. Tevens beschikte u nog over een saldo niet bestede middelen 2009/2010 van € 920,00. Ook ontving u een bedrag van € 142.938,00 aan overige inkomsten en € 57.881,00 aan rentebaten. In totaal was er dus € 3.801.739,00 beschikbaar.

Uit de jaarrekening blijkt dat de uitgaven in 2010 op € 2.905.299,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2010 € 896.440,00 bedraagt.

AKA-opleiding/Pilot expertteam (verplichtingnummer 61200-17006)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 18 oktober 2010, kenmerk OND/ODB-10/75958 U, resp. OND/ODB-10/82060 U, heb ik als aanvulling op het activiteitenplan 2010/2011 voor deze extra activiteiten een subsidie van € 185.000,00 toegekend en als voorschot verstrekt.

Uit de jaarrekening blijkt dat de uitgaven in 2010 op € 85.000,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2010 € 100.000,00 bedraagt.

Experimenten in school en bedrijf 2010/2011 (verplichtingnummer 61200-14840)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 23 februari 2009, kenmerk BVE/stelsel/96061, heb ik voor het activiteitenplan 2009 een subsidie van € 5.000.000,00 toegekend. Hiervan is € 750.000,00 ten behoeve van de Experimenten 2010/2011 ingezet. Daarnaast ontving u nog een bedrag van € 251.274,00 aan overige inkomsten.
In totaal was er dus € 1.001.274,00 beschikbaar.

Uit de jaarrekening blijkt dat de gerealiseerde uitgaven in 2010 op € 1.001.482,00 zijn uitgekomen. Gelet hierop stel ik de subsidie definitief vast op € 750.000,00 (€ 1.001.482,00 minus € 251.274,00).

Ombudslijn MBO (verplichtingnummer 61200-17071)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 22 juni 2010, kenmerk OND/ODB-10/47539 U, resp. OND/ODB-10/47540 U, heb ik voor het inrichten en uitvoeren van de Ombudslijn MBO voor de periode 1 april 2010 tot 1 april 2011 een subsidie van € 99.500,00 toegekend. Hiervan is een bedrag van € 79.600,00 als voorschot verstrekt.

Uit de jaarrekening blijkt dat de uitgaven in 2010 op € 74.500,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2010 € 5.100,00 bedraagt.

Steunpunt taal en rekenen Algemeen (verplichtingnummer 61200-15125)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 12 augustus 2009, kenmerk OND/ODB-2009/72455 U, resp. OND/ODB-2009/72456 U, heb ik u voor de ondersteuning van scholen bij de verbetering van taal- en rekenbeleid voor de periode 1 oktober 2009 tot en met 31 december 2010 een subsidie van € 1.080.000,00 toegekend. Hiervan is in 2010 een bedrag van € 432.000,00 als voorschot verstrekt. Daarnaast beschikte u ultimo 2009 nog over een saldo van € 503.407,00 en aan overige inkomsten ontving u nog een bedrag van € 3.581,00.

In totaal was er dus € 938.988,00 beschikbaar.

Uit de jaarrekening blijkt dat gerealiseerde uitgaven in 2010 op € 778.313,00 zijn uitgekomen. Het saldo ultimo 2010 bedraagt dus € 160.675,00.

Aangezien er in 2010 reeds verplichtingen zijn aangegaan voor een bedrag van € 268.275,00, zal gelet hierop de laatste betaaltermijn ad € 108.000,00 zo spoedig mogelijk aan u worden overgemaakt, onder vermelding van het **verplichtingnummer 50500- 15125**.

Steunpunt taal en rekenen MBO (verplichtingnummer 61200-15602)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 6 oktober 2009, kenmerk OND/ODB-2009/99430M, resp. OND/ODB-2009/91589U, en met mijn brief van 26 november 2010, kenmerk OND/ODB-10/92353 U, heb ik u voor het uitvoeren van specifieke activiteiten en projecten door het Steunpunt Taal en Rekenen MBO voor de periode 1 juni 2009 tot en met 31 december 2013 een subsidie van € 2.440.000,00 toegekend. Hiervan is in 2010 een bedrag van € 488.000,00 als voorschot betaald. Daarnaast beschikte u ultimo 2009 nog over een saldo van € 792.665,00 en aan overige inkomsten ontving u nog een bedrag van € 67,00. In totaal was er dus € 1.280.732,00 beschikbaar.

Uit de jaarrekening blijkt dat gerealiseerde uitgaven in 2010 op € 699.097,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2010 bedraagt dus € 581.635,00.

Steunpunt taal en rekenen VO (verplichtingnummer 61500-61445) en
Rekenen in de beroepsgerichte- en avo-vakken van het vmbo
(verplichtingnummer 61500-75092)

Met mijn brief van 10 november 2009, kenmerk OND/ODB-2009/130048U, heb ik u voor het opzetten en operationaliseren van een steunpunt taal en rekenen voor scholen in het voortgezet onderwijs voor de periode 1 september 2009 tot en met 31 december 2010 een subsidie van € 685.000,00 toegekend. Hiervan is in 2010 een bedrag van € 505.000,00 als voorschot betaald. Daarnaast beschikte u ultimo 2009 nog over een saldo van € 178.553,00 en aan overige inkomsten ontving u nog een bedrag van € 98,00.

In totaal was er dus € 683.651,00 beschikbaar.

Ook heb ik u met mijn brief en bijbehorende beschikking van 19 november 2010, kenmerk OND/ODB-10/89624 U, resp. OND/ODB-10/89624 U, voor een analyse van de relevantie, de inhoud en de plek van rekenvaardigheden in de beroepsgerichte vakken en de avo-vakken voor de periode 1 juli 2010 tot en met 31 december 2010 een subsidie van € 56.500,00 toegekend. Dit bedrag is als voorschot betaald.

Uit de jaarrekening blijkt dat de subsidies voor genoemde projecten door u zijn samengevoegd en in de exploitatierekening zijn opgenomen onder 'Steunpunt taal en rekenen VO'. Ik verzoek u om de beide projecten afzonderlijk zichtbaar in de exploitatierekening van het financieel jaarverslag 2011 op te nemen.

Gelet op het voorgaande was er voor beide projecten in totaal € 740.151,00 beschikbaar.

Uit de jaarrekening blijkt dat gerealiseerde uitgaven in 2010 op € 598.711,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2010 bedraagt dus € 141.440,00.

MBO moderne en vreemde talen (verplichtingnummer 61200-18160)

Met mijn brief en bijbehorende beschikking van 18 oktober 2010, kenmerk OND/ODB-10/77511 U, resp. OND/ODB-10/77515 U, heb ik voor de uitvoering van specifieke activiteiten en projecten op het gebied van moderne vreemde talen voor de periode 1 juli 2010 tot en met 31 december 2012 een subsidie van € 297.500,00 toegekend. Dit bedrag is als voorschot verstrekt.

Uit de jaarrekening blijkt dat de uitgaven in 2010 op € 31.252,00 zijn uitgekomen en het saldo ultimo 2010 € 266.248,00 bedraagt.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Onze referentie
OND/ODB-11/25381 U

Ten slotte wil ik nog opmerken dat de subsidie ten behoeve van de
werkconferentie BPV reeds is vastgesteld met mijn brief van 10 maart 2011,
kenmerk OND/ODB-10/84638 U

Heeft u vragen? Neem dan telefonisch contact op met het informatiecentrum of
mail naar ico@duo.nl. Het informatiecentrum is op werkdagen van 08.30 tot
12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via telefoonnummer [REDACTED]
[REDACTED] Op www.duo.nl vindt u onder "Naar DUO-CFI" instellingsinformatie en
voorlichting over regelgeving en actuele ontwikkelingen in het onderwijs.

Hoogachtend,
De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
Clustermanager OND/ODB

*Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is
toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de
minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606,
2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op
www.bezwaarschriftenocw.nl*

Blad
5/5